

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 1

11 Ağustos 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11. 11

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN - Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 38'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (1/750) esas numaralı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

(1/750) esas numaralı Tasarı'nın görüşmelerine 28'inci maddeden devam ediyoruz.

Sayın Bakanım, 28'inci maddeyle ilgili bir açıklama istiyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Usulle ilgili bir söz istemiştım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (1/750) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın bir maddesiyle ilgili muhalefetin Anayasa'ya aykırılık iddiasına ilişkin bir işlem yapılmadığı hakkında görüşmeler

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, burada her toplantının başlangıcında usulle ilgili söz istemenin gelenek hâline gelmesinden rahatsız olduğumuzu belirterek usulle ilgili söz istedim.

Biraz önce, Sayın Başkan gündemimizi okudu. Bir tanesi, daha doğrusu peş peşe aynı adla başlayan 2 tane kanun tasarısı var; birisi teklif, birisi tasarı. Dün, tasarıyla ilgili olarak yapmış olduğumuz görüşmeler sırasında bazı endişeler dile getirdik. Örneğin, kamu hastaneleriyle ilgili olarak denetim konusunda Anayasa Mahkemesinin daha önceden verdiği karardan bahsederek yeni düzenlemenin Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılamadığını, dolayısıyla Anayasa'ya aykırılığın devam ettiğini söyledik. Orada madde metnini, daha doğrusu, Anayasa Mahkemesinin o maddeyle ilgili metnini çok açık açık okumamıza karşın yani denetim yapan kişilerin, denetim yapan kuruluşun sorumluluklarının çok açık olarak belirtilmemesi nedeniyle bunun Anayasa'nın 2'nci maddesine aykırılık oluşturduğunu Anayasa Mahkemesi kararı yazdığı hâlde “Bu, bunu karşılıyor.” dendi, oylandı, geçti. Eğer burada, bir Anayasa'ya aykırılık bile ciddi olarak değerlendirilip de bununla ilgili olarak en ufak bir düzenleme yapılması yoluna gidilmiyorsa, Anayasa'ya aykırı olduğu çok net olarak belli olan bu maddeleri Anayasa Mahkemesine götürmekten başka işlevi kalmayan bir muhalefet ortalıkta kalıyor ise burada yapılan görüşmeler anlamını yitiriyor; gittikçe sıkışmaya başladı.

Şu anda Türkiye'nin koşullarını, bazı konuların aciliyetini kesin olarak kabul ediyoruz, elimizden gelen her desteği vermeye de çalışıyoruz. Meclisin tatil olduğu bir yerde, her tarafın tenha olduğu bir yerde, herkesin kaçıştığı bir yerde herkes koşura koşura sabahın köründe buraya da geliyor ama bir Anayasa'ya aykırılık... Üstelik bu teori de değil, Anayasa Mahkemesinin bizzat yazılmış olan kararı, açıkça bunu diyor “ve denetlenir” diye bir hüküm var, “denetler” tamam “ve denetlenir” diye bir hüküm koymuş. Bu “denetleme”, “veya denetlenir” sözcüğünü Anayasa'ya aykırı bulmuş çünkü diyor: “Denetleteceğiniz kişinin burada sorumluluğu yok.” Kasıtlı olarak yanlış rapor yazdı, kasıtlı olarak yanlış bilgi verdi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, onu düzeltiriz, birkaç cümleyle onu açıklarız.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Dün geçti Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, otururuz, gene çalışırız.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır yani işte onu söylemeye çalışıyorum. Yani, buralarda, bunun görüşülmesi sırasında olmaması ciddi anlamda sıkıntı kısacası, Anayasa'ya aykırılıklar da dâhil olmak üzere.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bugün şey yapalım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bütün arkadaşlarımızın bunu vicdanlarında çok net olarak hissettikleri dile getirilmemiş olsa bile artık yavaş yavaş hissetmeye başladık, bu, bu şekilde olmuyor yani bu görüşmeler bu şekilde gerçekten olmuyor. Burada, Hükûmet olarak acil olarak çıkarılmasını istediğiniz maddelerin birazcık zaman ayırarak, tartışarak, düzelterek geçirilmesi buradaki insanların hepsini vicdanen tatmin eder, vicdanlarını rahatlatır.

Şimdi, varlıkla ilgili, daha doğrusu, Türkiye Varlık Fonu'yla ilgili olarak bir de teklifimiz geldi. Bunun ayrıca görüşülmesi ve buna bir şekil verilmesiyle ilgili olarak endişelerimiz nedeniyle bunun bu şekilde yapılması konusunu kabul ettiniz; sağ olun, çok da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 2

doğru bir olay oldu. Dün, bu konuda söz sahibi olacak, gelecekte yetkileri çatışacak olan kurumların hepsiyle bir toplantı yapmaya çalıştık. Toplantı yapmaya çalıştık, Sayın Bakanım, sadece çalıştık, o kadar. Çünkü, insanların hiçbir tanesi sanki böyle özgür bir fikir ifade falan etmiyor, sanki bir olay yok ortalıkta diye...

Biz, Türkiye'nin kamusunun, devletin bütün varlıklarını neredeyse sınırsız olarak içerisine koyacağımız bir fon kurmaya çalışıyoruz; sınırsız olarak, Türkiye Büyük Millet Medisi binası dâhil. Çünkü, kamuya tahsis edilmiş bütün gayrimenkuller otomatik olarak neredeyse bu fonun içerisine konacak, otomatik konacak. Peki, bu fon nasıl denetlenecek? Denetim yok. İçerisinde kamu payı olan, hele yüzde 50'den sonra payı olan bütün bu şeylerle ilgili olarak daha önceden Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar var mı? Var. Peki, bu fonu bu konuları açıklığa kavuşturmadan, bu fonun içerisine hangi değerlerin konulduğunu bilmeden, yeniden getirip de bu hâliyle bunu gündeme almanın bir manası var mı, altından nasıl kalkacağız bunun? Büyük bir olasılıkla gene bir şeyler söylenecek, kalkacak, çıkacak. Böyle bir olayın bir parçası olmak veya bunun içerisinde figüran gibi olmaktan ciddi anlamda rahatsızlık duymaya başladığımızı belirtmek istiyorum, bu gerçekten rahatsız ediyor çünkü çok açık bir olay bu. Kanun okuyan, kanun uygulamış insanlarız. Anayasa Mahkemesi bir karar veriyorsa Medis o Anayasa Mahkemesinin duyduğu endişeleri giderecek düzenleme yapmak zorunda. Anayasa'ya aykırılık iddia ediyorsak öncelikle bunun bir görüşülmesi lazım; görüşmüyoruz. Usullerimiz falan bitti, herkes bunaldı, bir an önce çoluğuyla çocuğuyla birkaç gün geçirmek isteyen insanların elini kaldırıp indirmesi şeklinde yapılacak kanun düzenlemelerinin ülkeye pek bir yarar sağlayacağını da düşünmüyoruz. Hepsile ilgili oturulacak, dava açılacak. Anayasa Mahkemesi bu kararı bugün verdiyse yarın da verecek. E, o zaman bu kadar çalışma nereye gidecek? Boş. Buradaki çalışmamızı verimli bir hâle getirmenin zorunlu olduğunu, usul açısından da buna kesin olarak uyulması gerektiğini söylüyoruz. Eğer bu konularda aynı şekilde çalışmaya devam edersek buradaki katkımızı hep beraber gözden geçirmek zorunda kalacağız, grup olarak bunu sizlere belirtmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Bakanım, buyurun söz talebiniz var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; öncelikle Sayın Bakanımızın ifade ettiği hususlar, son derece önemli konular. Burada bir yasama faaliyeti yapıyoruz, bu yasama faaliyeti içerisinde muhalefetin getirilen maddeler konusunda tam bir bilgiye sahip olması, iktidar partisi olarak veya Hükümet olarak bizlerin kendilerini her bakımdan bilgilendirmesi ve tartışmanın da bu bilgiler altında yapılması yasama faaliyetinin olmazsa olmazı. O açıdan, bize düşen ne görev ve sorumluluk varsa bunu sonuna kadar yaparız.

Yine, maddelerin görüşülmesi sırasında ifade edilen birtakım kaygılar olduğunda da şu ana kadar o kaygıları giderecek şöyle bir yaklaşım benimsedik: Hani eleştiri veya görüş ve öneri ifade etmek kadar bunu giderecek önerileri geliştirmek de önemli. Dolayısıyla, burada zaman zaman biz görüş ve öneri geliştirdik, zaman zaman da muhalefet partisinden milletvekillerimizin -kendilerine çok teşekkür ediyorum- geliştirdikleri önerilere biz de olumlu baktık ve birlikte bu düzeltmeleri yaptık. Demin Sağlık Bakanlığının denetimiyle ilgili Sayın Bakanın ifade ettiği konu eğer uygun görülürse bana göre doğru bir talep. Eğer Sağlık Bakanlığı denetimi bir başka özel kuruluşa yaptıracaksa bu özel kuruluşun sorumluluğu ile denetimin sınırlarına ilişkin esas belirleyen birkaç cümleyi birlikte yazabiliriz. Buradan bence Sağlık Bakanlığının da "İlla da yazmayalım." diyeceğini de sanmıyorum. O açıdan yani gerekiyorsa maddeye geri dönelim. Orada bunu yapmak mümkün. Maliye Bakanlığı olarak yıllardır bu konuda tecrübe sahibi bir Bakanlığınız, aşağı yukarı oraya nasıl bir düzenleme yaparsak kaygıları gidereceğimizi biliyoruz.

İkinci olarak, Türkiye varlık fonuyla ilgili kanunun, daha doğrusu torba yasa içerisindeki hükümleri tasarıdan birlikte çıkardık. Çıkarırken de mutabakatımız gereğince ayrı bir kanun teklifi yapalım, kanun teklifi Meclise geldikten sonra da Sayın Bakanın ifade ettiği kuruluşların teknik katkılarıyla daha da geliştirdim. Prensip olarak böyle bir varlık fonunun Türkiye'ye kazandırılmasını önemsiyoruz, bu konuda bir mutabakat var ama bunun içindeki tereddüt oluşturan konuları da dolduralım dendi. Dün bir programım olduğu için maalesef o toplantıya katılamadım, sonra arkadaşlardan bilgi aldım. Ben de kendilerine ifade ettim, bizim baştan itibaren vardığımız mutabakat burada kanun metni içerisinde düzenlenmesi gereken ilave hususları tespit edecek teknik arkadaşlar, bu konularla ilgili hazırlıklarını yapacaklar, sonra tekrar bir araya geleceğiz, arkadaşların yaptıkları teknik hazırlıkları birlikte göreceğiz. Bugün saat beşte -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımızla dün akşam görüştüğümüzde- tam da bu minvalde bir toplantıyı beraber yapmayı planlıyoruz, onu Komisyon Başkanımız geldiğinde de sizlerle paylaşırlar. Dolayısıyla, Türkiye varlık fonuyla ilgili vardığımız mutabakatla, mutabakatın içeriğinde herhangi bir değişim söz konusu değil. Bunun yasalması konusunda mutabakatımız var ama eksikliklerinin giderilmesi konusunda da hep beraber siyaset olarak ilgili kurum temsilcilerine söylediğimiz çok net bir talimat var: Mutlaka ve mutlaka çalışmalarınızı yapın getirin. Onun için Sayın Bakanım, yani anlayışımızda herhangi bir farklılık yok. Yapıcı, uzlaşıcı, kanun yapma sürecinde yasama faaliyetinin kalitesini artıracak her türlü iş birliği ve katkıyı beraber yaparız inşallah. Beşte inşallah bir araya geleceğiz. O toplantıda benim de bazı değerlendirmelerim var yasanın daha da iyileşmesi noktasında, onların beraber üzerinden geçeceğiz. Onun için şeye gerek yok yani bir anda ümitleri yitirmeyelim, ümitleri artıracak bir çerçeve içerisinde olalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben Sağlık Bakanlığına söylüyorum, bizim Maliyedeki arkadaşları da çalıştıracağım Sayın Bakanım. Denetimle ilgili nasıl bir kavramsal çerçeve oluştururuz da Anayasa Mahkemesinin kararını karşılız o ifadeyi hazırladıktan sonra sizinle bugün gün içinde paylaşalım. Maddeye geri dönelim, maddede o düzeltmeyi de yapalım olur mu, tamam?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

BAŞKAN – Tekrimüzakereyle onu yaparız inşallah.

Teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750)

BAŞKAN – Madde 28...

MADDE 28- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkanları dahilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri, bu Kanunun geçici 6 ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine asliye hukuk mahkemesinde taşınmaz bedelinin tespiti ve tescil davası açılabilir.

4/11/1983 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen fiilen kamu hizmetlerine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan ya da kısmen veya tamamen veya hırtak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulan taşınmazlar veya kaynaklar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç on yıllık süre içerisinde bütçe imkanları dahilinde ilgili idarelerce kamulaştırılır veya taşınmazların durumuna göre imar planı/imar uygulaması/toplulaştırma yapılmak suretiyle başka yerden mümkün ise müstakil, değilse hisseli parsel verilir veya hırtak edilerek Mekansal Planlar Yönetmeliği çerçevesinde plan değişikliği yapılarak kullanıma imkan verecek biçimde malikine iade edilir. Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri, bu Kanunun 6 ncı maddesindeki uzlaşma sürecini tamamladıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine asliye hukuk mahkemesinde taşınmaz bedelinin tespiti ve tescili davası açılabilir.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca taşınmaz veya hakkın bedelinin tespiti ve tescili davası açılması halinde, fiilen el konulan taşınmazın ya da üzerinde tesis edilen hırtak hakkının dava tarihindeki değeri, mahkemeye; bu Kanunun 15 inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılarak, taşınmazın hukuken tasarrufunun kısıtlandığı veya fiilen el konulduğu tarihteki nitelikleri esas alınmak suretiyle tespit edilir ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir. Mahkemelerce verilen tescile veya terkinine ilişkin hüküm kesin olup, tarafların hükmedilen bedele ilişkin temyiz hakkı saklıdır.

Bu madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında açılacak dava ve takiplerde, bu Kanunun geçici 6 ncı maddesinin üçüncü, yedinci, sekizinci ve onbirinci fıkraları hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan ancak henüz karara bağlanmayan veya kararı kesinleşmeyen davalara bu madde hükümleri, kesinleşen ancak henüz ödemesi yapılmayan kararlar hakkında ise geçici 6 ncı maddenin üçüncü, sekizinci ve onbirinci fıkraları hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun geçici 6 ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca ayrılması gereken yüzde iki oranındaki ödenekler, yüzde dört olarak ayrılır. İlave olarak ayrılan yüzde iki oranındaki ödenekler, münhasıran bu ek madde ile geçici 11 inci ve geçici 12 ncı maddeler kapsamında yapılacak ödemelerde kullanılır. Yapılacak ödemelerin toplam tutarının ilave olarak ayrılan ödeneğin toplamını aşması halinde, ödemeler, en fazla on yılda ve geçici 6 ncı maddenin sekizinci fıkrası hükmü- ne göre yapılır.”

BAŞKAN – 28’inci maddeyle ilgili, Sayın Ceylan, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım; şahsım ve Bakanlığımız adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; 28’inci maddeyle ilgili, maddenin genelyle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum, açıklamada bulunmak istiyorum. Detayla ilgili hususları, teknik hususları bürokrat arkadaşlarımız izninizle cevaplandıracaktır.

Sayın Başkanım, bu 28’inci madde genel olarak belediyelerin hazırlamış olduğu imar planlarındaki “kısıtlı alanlar” dediğimiz yol, yeşil alan, kamulaştırma alanları, resmî kurumların ihtiyaçları olan kamulaştırma alanları gibi kısıtlı alanlarla ilgili açılan davalarla ilgili olarak belediyelerimiz çok yüklü miktarda tazminat davalarıyla karşı karşıya kalmış bulunmaktadır. Özellikle bu davalar Yargıtayın 2010 yılında vermiş olduğu bir karardan sonra çok sayıda artmış ve gerçekten belediyelerimiz ifade ettiğim gibi çok yüklü miktarda davalarla karşı karşıya kalmakta ve tazminatlara mahkûm edilmek durumunda kalmaktadırlar. Bütçelerinin 10 katı, 20 katı, 50 katı büyüklüğünde tazminat riski ortaya çıkmış bulunmaktadır. 2010 yılında...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir örnek verebilir misiniz? Benzer örnekler verebilir misiniz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Yani bu bütün belediyelerde var Değerli Vekilim, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İSKİ ve hemen hemen bütün belediyelerde aynı durum var ve bu düzenleme Yargıtayın vermiş olduğu bu karardan sonra 2010 yılından beri bu konuya çözüm getirilmeye çalışılmaktadır ve hemen hemen bütün belediyeler bunu arzu etmekte, 2010 yılından beri süregelen bir sorundur. Yargıtayın 2010 yılında bu imar planlarındaki kısıtlılık durumunu hukuki el atma saymasından kaynaklanan bir durum. Dolayısıyla ifade ettiğim gibi çok sayıda dava açılmış ve belediyeler bu yükün altından kalkamaz duruma gelmişlerdir ve imar planı yapamaz duruma gelmişlerdir. Yani o belediye, bu belediye değil, bütün belediyeler bunu talep etmektedirler. Yani buna çözüm getiren bir madde bu, bütün belediyelerin arzu ve istekleri, konjonktürel bir şey değil. Türkiye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

Belediyeler Birliğimiz de burada tabii, Türkiye Belediyeler Birliğimiz de bu konuyla ilgili çok çalıştılar, arkadaşlarımız, Bakanlığımız, Maliye Bakanlığımız hep birlikte çalışıldı ve getirildi. Arzu ederseniz teknik konularla ilgili hukukçu arkadaşlarımız, bürokrat arkadaşlarımız daha da detay bilgi verebilirler.

Çok teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Versinler efendim, tamam.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI İ. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri; saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, hukuki el atma sorunu ifade edildiği gibi 2010 yılında Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun planlardaki kısıtlılıkları hukuki el atma saymasından dolayı bu davalar başlamıştır. Bu davalar o dönem itibarıyla adli yargıda görülmeye başladı, tabii bu zaman zarfında da Uyuşmazlık Mahkemesinin çeşitli kararlarında davaların bir idari işlemten kaynaklandığı ve dolayısıyla idari yargıda olması gerektiğinden dolayı çeşitli kararlar verilmiştir. Neticede de 2013 yılında yapılan düzenlemeyle hukuki el atma davaları daha önceden düzenlenen fiilî el atmalara ilişkin yine Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesindeki hükümlerin içerisine dercedilmiştir. Tabii, idari yargıya bu davalar gittikten sonra son zamanlarda idari yargıda normal idari tazminat davaları tarzında bu kararlar sonuçlanmaya başlamıştır. Tam yargı davalarının malumunuz üzere kararları herhangi bir şekilde şimdi geçici 6'ncı maddede öngörülen kamulaştırmaz el atma kararları gibi değerlendirilmemekte ve bu tazminat kararları derhâl icraya konulabilmektedir ve idarelerimize haciz uygulamaları şu an yapılabilmekte ve defaten bu tazminatların ödenmesi talep edilmektedir.

Tabii, yılların getirdiği yani belki elli yıllık, altmış yıllık planlardan kaynaklı bu hukuki el atma sorununu bizim sadece bu dönemde, sadece bu dönem bütçesi çerçevesinde gerek merkezî idare ve gerekse yerel yönetimler bütçesi çerçevesinde bunu ödemek mümkün değildir. Zaten bizim bütçe imkânlarımızın da bu kadar âdeta sıcak parayı sayıları çok az verebilecek... Yani tüm hizmet imkânı olarak bir vilayeti düşününüz, örneğin, İstanbul'da 20 milyon insan için harcanması düşünülen bütçeyi sadece belki birkaç bin dava sahibine aktarılması söz konusu olacaktır. Bu amaçla idari yargıda son verilen kararlardan da hareketle Adalet Bakanlığımızdan da bu davalar neticesinde bir tescil hükmü olmadığından dolayı çünkü tazminat kararları veriliyor, idari yargı geleneğinde de tescil kararı verme yetkisi olmadığı için ikinci bir iş olmasından dolayı ısrarla Adalet Bakanlığımız bu davaların yeniden adli yargıya dönmelerini istemiştir. Bu nedenle de işbu tasarı hazırlanmıştır.

Tasarıyla hukuki el atmalar mevcut şu anki geçici 6'ncı maddede bulunan bir fıkrada tanımlanan ifadeler kaldırılmış, ayrı bir ek bir madde olarak yeniden tanımlanmıştır ve imar planındaki kısıtlılık da yine İmar Kanunu'nun 10'uncu maddesiyle eş ifadeyle yeniden tanımlanmış, açıklanmıştır. Ayrıca, malumunuz üzere, İmar Kanunu'nun 10'uncu maddesinde idareler imar planını yaptıktan sonra beş yıl içerisinde buna uygun imar programlarını yapma ve uygulama zarureti içerisindedir. Hâliyle, yılların getirdiği, maalesef, uygulama gelenekleriyle bu programlar yapılmamıştır, yapılamamıştır. Örneğin, bizim yaptığımız araştırmaya göre hâlen dahi Türkiye'de birkaçı geçmemektedir imar programını hazırlayan ve yürüten idare sayısı, belediye sayısı. Tabii, burada da imar programının hazırlanmamasını sadece bir keyfî tutum gibi de görmemek lazım çünkü imar programını yaptığında mutlaka İmar Kanunu'nun 18'inci maddesinde düzenlenen imar uygulamalarını, parselasyon işlemlerini yapması lazım ya da ilgili yatırımcı kuruluşların planda kendileri için tanımlanan yerleri derhâl kamulaştırması gerekir. Malumunuz üzere, İmar Kanunu'ndaki parselasyon düzenlemeleri 1984'ten beri devam edegelen bir gelenek, bunun da mutlaka değişmesi gereken yönleri var, Bakanlığımız şu an bununla ilgili çalışmalar yapmakta, idareler tarafından 18'inci maddenin uygulanmasının zorluğu ortaya çıkmaktadır. Hele hele, eskiden yapılaşan yerlerde yeniden 18'i yapmak ve kısıtlı alan olarak tanımladığımız yani kamu ortak alanlarına ayrılması gereken yerler ve kamulaştırılacak yerleri bedelsiz idareye kazanımında fiilî ve hukuki engeller bulunmaktadır. Bu çerçevede bu düzenlemeyi biz âdeta bir tasfiye, bir yüzleşme, bir beş yıllık ve fiilî el atmalar için de on yıllık bu sorunu giderme süreci olarak tanımlamak istiyoruz. Tabii, bu düzenlemeyle birlikte efendim, eş zamanlı olarak mutlaka İmar Kanunu'nun bazı maddelerinde yani hukuki el atmaya ve fiilî el atmaya tümüyle ortadan kaldıracak düzenlemelere ihtiyaç var. Şu an Bakanlığımız hızla bu çalışmaları yapmakta. Büyük bir ihtimalle de önümüzdeki yasama döneminde bu düzenlemelerle karşınıza gelmeyi planlamaktadır efendim. Yeni düzenlemeyle davalar asliye hukuk mahkemesine bir tespit davası hâline gönderilmekte ve artık tescille ilgili sorun ortadan kaldırılmaktadır. İdari yargıda şu an ve adli yargıda da geçtiği hâlde de el atmalarla ilgili bilirkişi incelemesi ve keşif değerlendirme sistemi, bunlar mevcut Kamulaştırma Kanunu'ndaki 15'inci maddede ve 11'inci maddedeki usul ve esaslarla uyumlu hâle getirilmiştir. Ve kamu kurumlarının, zaten merkezî idarenin, malumunuz, haciz yasağı koruması vardır. Bu koruma geçici 6'dan mevcut ve Anayasa Mahkemesi tarafından da onaylanan bir hükümdür. Bu hüküm yine hukuki el atma için de geçerli hâle gelmiştir. Maktu vekâlet ücreti ve idareye yük olan diğer füzuli ödemelerden de kaçınılmaya çalışılmıştır.

Genel itibarıyla bu konu hakkındaki özetimizi arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Belediyeler birliğinden kim var?

Buyurun.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ HAYRETTİN GÜNGÖR – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Veli Bey arkadaşımız, İ. Hukuk Müşavirimiz işin teknik boyutun anlattı, ben çok kısa birkaç bilgi vermek istiyorum.

Bilindiği üzere iki defa yapılan düzenleme Anayasa Mahkemesine konu oldu, kısmi iptalle karşı karşıya kaldık. Son iptal kararında Türkiye Belediyeler Birliği encümeninden bir heyetle, Başkanımız ve partileri temsil eden encümen üyelerimizle birlikte

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

Anayasa Mahkemesine görüş beyanı için gittik, talepte bulunmuştuk, gittik, kabul ettiler, durumu izah ettik. Burada iptal edilmeyen konularda özellikle haciz yasağıyla garameten ödeme, bütçe kısıtı konusu Anayasa Mahkemesinin iptal etmediği hususlar. Şimdi, Türkiye Belediyeler Birliği encümeni "Hangi belediyeler var?" diyor. Bizim encümenimizde bütün siyasi partiler temsil ediliyor. Encümenimizin bir mutabakat kararı var. Bakın, burada bütün muhalefet partilerinin de imzası var. Şu an Mersin Büyükşehir, İstanbul ve Ankara'nın yanında İzmir Büyükşehir, Osmaniye, Yenimahalle, Mersin Yenışehir -sürekli bizi arayan- Kartal, Büyükçekmece belediyelerimiz sürekli bize "Bu konu ne oldu, ne zaman çıkacak?" şeklinde ulaşan belediyelerimiz bunlar. Sorun şu, çok kısa: Tazminat riski, şu an sonuçlanmış tazminatlarla açılan davalar sonucu gözüken tazminat riski kamu idarelerinin bütçesiyle ödenmesi mümkün değil. Belediyelerimizin de ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın ama ağırlıklı olarak belediyelerin yürütmesi gereken zorunlu kamu hizmetleri var. Biz bu tazminatı eğer bir kural koymadan ödemeye kalktıgımızda belediyelerimiz zorunlu kamu hizmetlerini yerine getiremeyecek; çöp toplayamayacak, su imkânı sunamayacak, böyle bir zorunluluk var. Buradaki sorun yani düzenleme kamu hizmetlerinin yürütülmesi ile malikin hakları arasında bir denge oluşturmaya çalışıyoruz. Eğer bunu yapmadığımızda daha büyük bir kamu zararına meydan vermiş olacağız ki bunun mümkün olmadığı gözüküyor. Dolayısıyla, bu düzenlemeyle özellikle 2010 yılındaki Yargıtay içtihadıyla oluşan hukuki el atmalarla ilgili düzenlemeden sonra belediyelerimizin karşılaştığı tazminat riskini kamu hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi, malikin haklarının da garanti altına alınması çünkü eğer bu düzenleme olmazsa garameten ödeme, bütçe kısıtı bir tane tazminatı kim önce alıyorsa gelecek belediyelerin bütün şeylerine haciz konacak. Dolayısıyla bu da kamu hizmetlerinin yürütülmesi ve malik haklarının da korumasını sıkıntıya düşürecek. Burada zaten paranın zaman değeri de korunuyor. Yani biz geç ödendiğinden dolayı eski parayı ödemiyoruz. Dolayısıyla paranın da zaman değeri korunuyor. Bu konuda gerçekten uygun bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, dinleyebildiniz mi bilmiyorum. Birçoğumuzla ilgili bir konu değil, benimle ilgili bir konu da değil ama Sayın Bakanım siz de takip etmemişsinizdir muhtemelen sizin de konunuz değil ama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Takip ettim, dinliyorum. Maliye Bakanlığı olarak bu maddeyi biz çalıştık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şunu söylediler, Hayrettin Bey de, Bakanlıktan olan arkadaşımız da: "Hukuki el atmalar nedeniyle tazminat davaları belediyeler için ödenemez bir boyutta, onun için biz bu mevzuatı değiştiriyoruz." Böyle bir şey olur mu Allah aşkına.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sizin arazinize böyle el koysalar olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devlet ne için var ya? Vatandaş için vardır.

ALTAN TAN (Diyarbakır) – Aynen öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Böyle bir şey olabilir mi? "Yani biz bunları ödeyemeyeceğiz onun için mevzuatı değiştiriyorum." Böyle bir mantık olur mu Allah aşkına.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, arkadaşların söz talepleri var, size söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, ödenemeyebilir ama bu, bunu gerektirmez. "Tazminatları ödeyemiyoruz onun için böyle bir düzenleme yaptık." olmaz böyle bir şey. Yani hukuk varsa bu ülkede, devlet varsa, devlet mantığı varsa, hukuk mantığı varsa böyle bir düzenleme olmaz. İnanın bilmediğim bir konu ama sadece bu bile yeterlidir bunun olmaması için. Gerçekten çok akıllı almaz bir şey, saçma bir şey. Yani burada hukukçu arkadaşlarımız var, bizde yok ama sizde var. Ebubekir Bey, sizler...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Birazdan konuşacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) -Yani anlamak mümkün değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Tan...

ALTAN TAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; bu bölüm çok iyi bildiğim bir konu yani belediye başkan yardımcılığı da yaptım otuz iki sene evvel, inşaat müteahhidiyim, mühendisim, dün de söyledim, çok iyi bildiğim bir konu ve aynen sayın milletvekiline katılıyorum, o uzmanı olmadan söyledi ama çok doğru söyledi. 5 sefer, 10 sefer okudum, bu sabah bir daha okuyorum -benim annem Türk, ana dilim de Türkçe, hani sonradan öğrensem belki anlayamadım, öğrenemedim diyeceğim- fakat anlayamadım ne diyor, anlayamadım. Yani sayın bürokratlardan da özür dilerim.

Şimdi mevzu şu: İmar planları yapılıyor. Bu imar planlarında doğal olarak toplumun yararına yol, meydan, park, otopark, okul, hastane, postane, resmî kurum yeri bunların konulması lazım. Sayın Özal döneminde bunlara bir düzenleme getirildi Düzenleme Ortaklık Payı diye, önce yüzde 30, 33, sonra yüzde 40'a çıktı. Bu ihtiyaçlar yüzde 40 olarak vatandaşın alınıyor. Şimdi, bunların içine girenler ne? Şu anda tekrar açtım, yani bilgilerimi tazeledim acaba son bir değişiklik var mı diye, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullar var, yollar var, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil sahalara, ibadet yerleri, karakollar, pazar yerleri ve toplu taşıma yerleri, bunlar yüzde 40'ın içinde. Peki yüzde 40'ın içinde olmayan yerler ne? Diyelim ki hastane, sağlık ocağı, resmî kurum denilen yani tapu binası yapılır, hükümet konağı yapılır, başka bir şey yapılır, bunlar bu yüzde 40'ın içinde yok. Değerli arkadaşlar çok basit bu iş, ya bunları da yüzde 40'ın içine alacaksınız yani bu imar planları yapılırken bütün bu ihtiyaçlar ne kadar varsa artıracaksınız, bunları da yüzde 40'ın içine sokacaksınız, yüzde 40 yetmiyorsa, yüzde 45 yapacaksınız, o da ayrı bir tartışma konusudur. Ama bizim esas

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

konumuz, yapılan imar planları var, yapılmış. Vatandaşın mülkü hastane yeri diye, resmî kurum yeri diye yazılmış ve beş yıl geçmiş. Beş yıl boyunca ne hastane yapılmış ne sağlık ocağı yapılmış ne de hükümet konağı yapılmış. Vatandaş diyor ki eğer bunu sağlık ocağı, hastane, hükümet konağı, postane yapacaksan al yap, yap, benim paramı ver. Yapmıyor, beş yıl boyunca yapmıyor. Beş yıl bitti. Peki, beş yıl bittikten sonra vatandaş dese ki benim mülkümü geri ver, üzerindeki şerhi kaldır. Bundan daha meşru bir şey var mı? Şimdi bu madde ne diyor? Bu maddede benim işte anlayamadığım o, beş yıl bittikten sonra ne oluyor? Vatandaş bu iade ediyor musunuz? Tamam, biz yapamadık, al kardeşim, malını... Bunu ben anlayamadım. Ama yok işte çok net bir ifade. Hatta, daha sonra diyor ki "Bu madde yürürlüğe girdikten sonra on yıl başlar." diyor. 29'uncu maddede de öyle, onun devamı var. Şimdi, bazı vatandaşlar var on senedir bekliyor yani on yıldır. Mesela, Diyarbakır'da bir parsel var 250 dönüm hastane yeri olarak ayrılmış, 250 dönüm. Hastaneler başka yere yapılıyor -keşke Sağlık Bakanı burada olsaydı, ben dün sordum Diyarbakır Hastanesiyle ilgili de bir soru sordum- o 250 dönüm vatandaşın hastane yeri hâlâ öyle duruyor, belediye de bunun imarını değiştirmiyor. Şehrin göbeğinde on yıldır. Çok açık ve seçik şunu söylüyoruz, çok açık ve seçik yani sadece eleştirme değil. Çözüm: Beş yıl sonunda eğer bu işlem olmamışsa vatandaşın mülkü serbest bırakılsın, bu da çok açık yazılsın, bir cümleyle olsun yazılsın. Yani, beş yılın sonunda... Bizim değişiklik önergemiz var. Muhalefetin her önergesini reddediyorsunuz, lütfen siz yazın, deyin ki AK PARTİ önergesi olarak "Beş yılın sonunda eğer bir uygulama yapılmamışsa vatandaşın mülkü serbest bırakılır, belediye ona yeni bir imar verir." Biz "evet" diyelim buna, siz yazın, biz "evet" diyelim.

İkinci çözüm bundan sonraki uygulamalar için: Yine ihtiyaç duyacaksa, yani bu tip resmî kurumlar için, bunları İmar Kanunu'nda bir değişiklikle Düzenleme Ortaklık Payının içine koyalım ve bitirelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tan.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de şu hususu belirtmek istiyorum Sayın Başkanım: Yani, uzmanlık alanımıza girmeyen bir düzenleme, Plan ve Bütçe Komisyonunun görev sahasına girmeyen bir düzenleme. Yani açıkçası uzun yıllar denetim elemanlığı yapmış biri olarak ben de bir şey anlamadım. Sadece şunu anlamak istiyorum: Ortada Anayasa Mahkemesinin kararları var. Yani, arkadaşlarımız hiç olmazsa bunu izah etsinler. Anayasa Mahkemesi döktürmüş yani "Anayasa'nın 2'nci, 5'inci, 10'uncu, 13'üncü, 35'inci, 36'ncı, 40'ıncı, 46'ncı, 125'inci maddesine aykırı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1 numaralı Protokolü'nün 1'inci maddesine aykırı." diyor. Yani, Anayasa Mahkemesi hangi hükmü iptal etti, bunun yerine ne getirdik? Yani, bu şekilde bir izahat verilsin bari de biz yani yapılan düzenlemenin Anayasa Mahkemesinin gerekçesine uygun olduğu kanaatine bari varalım. Yani konu uzmanlık alanımız değil ama hukuki yönden bari bunun yapıldığını bilelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, bir yandan Anayasa Mahkemesi kararı diğer taraftan idarenin menfaati, öbür taraftan da belki dillendirilmemiş olan ki o bize düşüyor millet'in vekilleri olarak her birimize düşüyor. Aynı zamanda Sayın Bakanım da millet'in vekili olarak kendisine de düşüyor. Muhakkak bürokratlar idare gözüyle değerlendirecektir ama bir de vatandaş gözüyle değerlendirmemiz gereken kısmının olduğunu düşünüyorum. Belki hukuki el atmalarla ilgili bu yorumlarda farklılık olabilir ama özellikle (2)'nci fıkra olan fiili el atma noktasında daha fazla izaha ve daha fazla iknaya ihtiyacımızın olduğunu söylemeliyim. Çünkü, işlemleri tamamlanmamış, kamulaştırma işlemi hiç yapılmamış olmasına rağmen fiilen kamu hizmetlerine ayrılan yani herhangi bir hukuki bağı dahi kurulmamış ama fiili bir durum söz konusu ve burada bu ödeme, birinci planda ödeme ama onu en geç on yıl içerisinde diyor. Ha, burada muhakkak yeniden değerlendirme oranları falan gelecektir gündeme ama bu yeniden değerlendirme oranları bire bir o değeri karşılar karşılamaz noktasında ciddi tereddütler var. Yani, fiilî uygulama, hâlihazırda mahkemelerdeki uygulamalarda çektiğimiz en büyük sorunlardan biri bu. İkincisi: "Bütçe imkânları dâhilinde..." denmiş ki bunun doğrusu hukuk terminolojisinde çok yerinin olmadığını değerlendiriyorum yani "Bütçe imkânları dâhilinde..."

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ödeneksiz ödenek bunlar.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Yani, bu, bence değerlendirme açısından yeniden yapılması gerektiğini ortaya koymakta, kamulaştırılır veya yani bu birinci aşamayı veya imar planı uygulaması toplulaştırma yapılmak suretiyle başka yerde mümkün ise müstakil, mümkün değilse hisseli parsel... Yani burada şunu anlatmaya çalışıyorum: Biz bu düzenlemelerin tamamını toplumun menfaati için yapıyoruz birinci planda, belediyelerin menfaati için değil ama burada menfaatleri karşılaştırmak ya da menfaatlerin yarışması gibi bir gereksiz tartışmayı da açmak istemiyorum. Toplamda kamunun menfaati ve vatandaş menfaati, bireysel menfaat gözüyle bakacak olursak buradaki maddelerin biraz engelli atlamavari bir görüntü verdiğini düşünüyorum. O yönüyle, bu (2)'nci fıkranın özellikle, yeniden değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. O aşamada farklı fikirler de burada çıkacaktır yani farklı öneriler çıkacaktır. Tabii, bir de Anayasa Mahkemesi kararı orada neredeyse bütün maddeleri sayıyor yani olan bütün maddeleri neredeyse saymış, o da bir sorun. Bu (2)'nci fıkranın yeniden değerlendirilmeye muhtaç olduğunu düşünüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gizligider.

Sayın Çam...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın bürokratlar; şimdi, hem Bakan Yardımcısı arkadaşımızdan hem hukukçudan hem de Türkiye Belediyeler Birliğinden arkadaşın benim anladığım kadarıyla şu: Yani, belediyeler birtakım hizmetleri yaparken vatandaşın arazileriyle ilgili konularda kamulaştırma bedelleri çok yüksek olduğu için burada ciddi sıkıntılar çekiliyor ve bunun mutlaka çözülmesi gerekiyor. Şimdi, Sayın Belediyeler Birliği temsilcisinin de arazileri olsa, mülkiyeti olsa ve o mülkiyetinde belediye geçerken, yol yaparken, kanal yaparken bilmen ne yaparken, okul yaparken, şunu yaparken, bunu yaparken yani bunları kamulaştırırken onu mağdur edecek birtakım tedbirleri, önlemini almasını kabul eder mi etmez mi onu bilemem. Ama, şimdi burada vatandaşın aleyhine olacak bir düzenlemeyi burada kabul etmemiz mümkün değil. Evet, kimi CHP'li, AKP'li, MHP'li belediye başkanları bu ortak metne imza atmış olabilirler, benim partimin belediye başkanı da imza atmış olabilir, bunu benim kabul etmem mümkün değil. Yani, İzmir'de veya Kadıköy'de veya Bakırköy'de veya Eskişehir'de bir hizmet yapılırken orada vatandaş mağdur edecek, onu sıkıntıya sokacak birtakım düzenlemeleri benim CHP'li belediye başkanıma altına imza attı diye benim kabul etmem söz konusu değil. Bizim öncelikle vatandaşın çıkarlarını ve menfaatlerini korumamız gerekiyor. Evet, belediye yol yapsın, kanal yapsın, istinat duvarı yapsın, park yapsın, bahçe yapsın, otopark yapsın, bunlar doğru, buna bir itirazımız yok ama bunları yaparken vatandaş mağdur edecek ve onları mahkemede sürüm sürüm süründürecek bir uygulamayı, bir yasal düzenlemeyi burada yapmamız söz konusu değil. Hele hele bu konuyla ilgili Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar var. Anayasa Mahkemesi 13/3/2015 tarihli kararıyla iptal edilen Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinin ilgili fıkrası, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu sonrası idarelerin kamulaştırmaz el atmadan kaynaklanan tazminat hükümlerine ilişkindir. ilgili Anayasa Mahkemesi kararında Anayasa ve AİHS Ek 1. Protokolü ile güvence altına alınmış mülkiyet hakkına vurgu yapılarak şu ifadeler kullanılmıştır. Bunu aynı zamanda Komisyonumuza söylüyor Anayasa Mahkemesi. Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Anayasanın 153'üncü maddesinin son fıkrasında, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama ve yürütme organları ile idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı kuralına yer verilmiştir. Bu kurala göre, yasama organı -Parlamentoyu diyor- yapacağı düzenlemelerde daha önce aynı konuda verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını göz önünde bulundurmak, bu kararları etkisiz kılacak yeni yasa çıkarmamak ve Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları tekrar yasalaştırmamak yükümlülüğündedir." Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi bu kadar açık ve net bir şekilde yasama organını diyor ki: "Benim iptal ettiğim kararlara aykırı düzenleme yapamazsınız, yapmamanız gerekir."

"Yasama organı, kararların yalnız sonuçlarıyla değil, bir bütünlük içinde gerekçeleriyle de bağlıdır. Çünkü, kararlar gerekçeleriyle genel olarak yasama işlemlerini değerlendirme ölçütlerini içerirler ve yasama etkinliklerini yönlendirme işlevi de görürler. Dolayısıyla yasama organı, yasa çıkarırken iptal edilen yasalara ilişkin kararların sonuçlarıyla birlikte gerekçelerini de göz önünde bulundurmak zorundadır." diyor. Devam ediyor: "İptal edilen yasalarla sözcükler ayrı da olsa aynı doğrultu, içerik ya da nitelikte yeni yasa çıkarılmaması gerekir. Anayasa'nın 2'nci maddesinde hukuk devleti ilkesine yer verilmiş, 35'inci maddesinde mülkiyet hakkı temel bir insan hakkı olarak düzenlenerek ancak kamu yararı amacıyla sınırlanabileceği ve toplum yararına aykırı kullanılamayacağı belirtilmiş, 36'ncı maddesinde hak arama özgürlüğü kullandırılmış, 46'ncı maddesinde kamulaştırmanın esas ve usulleri ayrıntılı olarak düzenlenmiş ve 138'inci maddesinin son fıkrasında ise mahkeme kararlarının hiçbir surette değiştirilemeyeceği ve yerine getirilmesinin geciktirilemeyeceği ortaya konmuştur. Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinde olan devlettir." demiş ve geçici 6'ncı maddenin (13)'üncü fıkrası, Anayasa'nın kendilerine tanıdığı olanak ve yetkileri Anayasa ve yasalara aykırı kullanarak kişilerin Anayasal güvence altındaki mülkiyet haklarına fiilen el koyan ve hukuka aykırı haksız fiil oluşturan eylemlerini, Anayasaya ve hukuka aykırı bir şekilde ve insan haklarını ihlal ederek koruduğu, adaletsizliği egemen kılacak şekilde yaygınlaştırıp olağanlaştırdığı, devleti hukukun dışına çıkardığı; Anayasa'ya, hukuka ve hukukun evrensel ilkelerine aykırılığı teşvik ettiği için Anayasa'nın 2'nci maddesine kesinlikle aykırıdır arkadaşlar.

"Kamulaştırma Anayasa'nın 46'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasında, Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hâllerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkilidir. şeklinde kararlaştırmıştır. Bu bağlamda, bir taşınmazın kamulaştırılabilmesi için öncelikle kamulaştırma işleminde kamu yararı bulunması ve kamu yararı kararının alınması, ardından da kamulaştırılacak taşınmazın gerçek karşılığının peşin olarak ödenmesi gerekmektedir. Bu kurallara ve Anayasa'nın 46'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasındaki istisnalar ile (3)'üncü fıkrasındaki istisnaların istisnasına uyulmadan yapılan kamulaştırma işlemleri veya kamulaştırmaz el atmalara karşı, kişilerin Anayasa'nın 35'inci maddesindeki mülkiyet hakkının ihlali bağlamında 36'ncı maddesine göre hak arama özgürlükleri bulunduğu ve 138'inci maddesinin son fıkrasında da mahkeme kararlarının hiçbir surette değiştirilemeyeceği ve yerine getirilmesinin geciktirilemeyeceği kurala bağlandığından bu anayasal kuralları bütünüyle yok sayan geçici 6'ncı maddenin (13)'üncü fıkrası, Anayasa'nın 35'inci, 36'ncı, 46'ncı ve 138'inci maddelerine kesinlikle aykırıdır." Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararında açıkça ifade edildiği gibi, Anayasa'nın "Kişi, Hak ve Ödevleri" bölümünde 35'inci maddede yer alan mülkiyet hakkını Kamulaştırma Kanunu usullerine uyulmaksızın el atılması, ilgili düzenlemeyle ayrıksı bir durum olmaktan çıkıp tümüyle olağan idari süreç hâline gelecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

Hukuken “haksız fiil” olarak tanımlanan kamulaştırmaz el atmaya ilişkin mülkiyet hakkı sahibinin uzlaşma prosedürüne ilişkin zorunluluğa tabi tutulması, kamulaştırmaz el atma nedeniyle tazminat davalarında dava şartı olarak uzlaşma sürecinin getirilmesi, açılacak dava sonucunda idarenin bütçesinden belirlenen yüzde 4’lük bir bölümünden tazminatları ödeme keyfiyeti... Düzenlemenin en ilginç yanı ise idarenin bütçe imkânları doğrultusunda on sene gibi çok uzun bir süreye yayılan kamulaştırma keyfiyeti içeriyor olmasıdır. Anayasa’nın 46’ncı maddesinde istisnai düzenleme olarak getirilen kamulaştırma bedelinin taksitlerinin ödenmesinde öngörülen beş senelik süreyi bile aşan böylesi bir düzenleme Anayasa’ya kesinlikle aykırıdır arkadaşlar. Aynı zamanda hukuki belirlilik ve hukuki güvenlik ilkesini de tümüyle ihlal eder şekilde ilgili düzenlemenin, derdest dosyalara, karara çıkıp henüz kesinleşmeyen ve hatta kesinleşip henüz tahsil edilemeyen dosyalara da uzlaşma yükümlülüğü, idareye yetkiler vermesi ve yapılacak ödemeler için tümüyle idarenin inisiyatifine bırakır şekilde düzenleme getiriyor olması mülkiyet hakkını geri dönülmez şekilde yok etmektedir. Ayrıca, AİHM noktasında ülkemizin büyük tazminatlara mahkûm edilmesi anlamına da geleceğinin altını çizmek isterim.

Şimdi, burada hem Sayın Bakan Yardımcımız hem hukuk müşaviri hem Türkiye Belediyeler Birliği temsilcisinin kamulaştırılacak yerin on yıl -beş yıl değil- gibi uzun bir zamana yayılarak ödenmesinin vatandaşta yaratacağı mağduriyetin ne kadar büyük sıkıntılar yaratacağını düşünmenizi isterim değerli arkadaşlar. Sayın Bakan Yardımcımız çok tecrübeli, çok deneyim sahibi bir milletvekilimiz. 22’nci ve 23’üncü dönemlerde burada Parlamentoda görev yaptı, bunun dışında Karabük’te, Safranbolu’da belediye başkanlığı yaptı; son derece deneyim sahibi bir dostumuz, bir arkadaşımız. Evet, belediye başkanlığı yaptığı dönemde kamulaştırmayla ilgili çeşitli sıkıntılar yaşamış olabilir ama bu, vatandaş mağdur etmek, vatandaş sıkıntıya sokmak, vatandaşın malına mülküne “İş yapacağım.” diyerek el koymak ve “On yıllık süre içerisinde ödemeleri yaparım.” demek arkadaşlar, bu kamu vicdanında insanları da çok ciddi anlamda yaralar arkadaşlar. O nedenle, 28’inci maddenin geri çekilmesi, evet, belediyeler eliyle birtakım kolaylıklar sağlanması, iş ve hizmetlerin yürütülmesi için birtakım imkânlar tanınması konusunda düzenleme yapalım, hiçbir itirazımız yok ama burada önce vatandaş, önce insandır arkadaşlar. Onlara karşı yapılacak haksızlıkları ve adaletsizlikleri yasama organını kullanarak Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı burada düzenleme yapıp da geçirmek kabul edilebilir bir iş değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Çaturoğlu, buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, değerli hazırun; tabii, önemli bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Belediye başkanı sıfatıyla konuşma ama; vatandaş olarak konuş Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben masanın her tarafında bulunmuş bir kardeşiniz olarak konuşacağım. İki dönem belediye başkanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak, ayrıca hem de yeşil alan sahibi bir kardeşiniz olarak konuşacağım yani kendi tapusu olan bir arkadaşınız olarak yani hem idare hem şahıs olarak.

Şimdi, tabii, bu belediyelerin, bu konuyla alakalı başları büyük belada; yani bir yandan yapılması gereken kamu hizmetleri var, öbür taraftan imar planlarındaki sıkıntılar var. Özellikle 18 uygulamalarının doğru dürüst yapılmadığı belediyelerde bu çok bariz. Yani yapılaşma bitmiş, 18 yapılan yeşil alanların ya da kamuya ayrılması gereken hizmet alanlarını bedelsiz olarak belediyeye kazandırma imkânı kaybolmuş belediyelerde daha büyük bir sıkıntı hâline gelmiş.

Bu kanun, tabii, zaman içerisinde değiştiği için, daha önce vatandaş sahip olduğu araziye parselasyon yaptırırken, çoğu belediyede imar uygulaması esnasında park, bahçe gibi yeşil saha kabul edilen yerler vatandaşın uhdesinde kalmış. Yani bir 35 veya 40 gibi düzenleme ve ortaklık payı alınmamış. Şimdi, buralarda ikinci bir 18 yapma imkânı var ama bu çok büyük hukuki sıkıntılara yol açıyor. Peki bu sorun nasıl çözülebilir? Şimdi, bunun, birkaç türlü çözüm yöntemi var; birisi kamu hizmetine ayrılan yerlerin ilgili idarece kamulaştırılması, yani bu en basit yöntemi, parayı verip bunu alması. Park, bahçe, yeşil saha belediyeyle alakalıysa belediyenin, hastane ise Sağlık Bakanlığının ya da efendim, postane ise PTT Genel Müdürlüğü’nün gibi. Tabii, bu, genelde çok mümkün olmuyor çünkü belediyelerin bütçeleri kısıtlı. Ben iki dönem belediye başkanlığı yaptım, bir dönem de belediye meclis üyeliği yaptım. Belediyeler, Türkiye’de, hizmetlerin yüzde 50’inden fazlasını veren ama kamusal kaynaklardan da çok az yararlanan bir birim. Eğer belediye başarılıysa başkanın kendi şahsi gayretiyle bu başarı ortaya çıkıyor. Türkiye’de böyle bir fiilî durumla da karşı karşıyayız biz.

Dolayısıyla ikinci konu, belediyenin hinterlandını genişletmesi, yani hinterlandını genişletip yüzde 40’dan yeni alanlar ortaya çıkarması, bu mevcut fiilî yerleri dışarıya doğru biraz taşınması, mevcut olan yerleri de, yani üzerinde kısıt bulunan yerleri de, vatandaşın imarını düzelterek geri vermesi. Bu yöntemlerden bir tanesi.

Bir diğeri de, eğer varsa kamunun elinde gayrimenkuller, bunlarla bunların değiştirilmesi, takas yapılması.

ALTAN TAN (Diyarbakır) – Hazine arazileri...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hazine arazisi vesaire gibi, belediyenin kendi arazileri gibi. Tabii orada da şey sorunu ortaya çıkacak bu sefer, yani genellikle bu kamulaştırılamayan, üzerinde hukuki kısıt bulunan alanlar, merkezî yerlerde kalan alanlar, verilecek alanlar da daha uzak yerlerde. Buralarda bir fiilî fiyat biçilerek o fiyatların metrekareye ayarlanması lazım. Bütün bunların olmadığı noktada da, bunların bir şekilde -bu yerlerin- kamuya kazandırılması gerekiyor.

Tabii, şimdi, burada, bu kanun maddesinde, birinci fıkrada, 1’inci maddede, ek maddede işte beş yıl içerisinde bunlar yapılmazsa vatandaşla bir uzlaşma süreci, uzlaşamazlarsa bir dava süreci ortaya koyuyor. İkinci fıkra biraz daha karışık yapılmış, yani tam böyle biraz komplike. Buralarda kamulaştırma işlemlerini tamamlamamış veya kamulaştırılması hiç yapılmamış olmasına rağmen fiilen kamu hizmetlerine ayrılan, üzerine tesis yapılan veya kısmen tesis yapılan filan. Yani şunu demek istiyor: Ya hiç dokunulmamış, imar planında duruyor ya da buradan yol geçirmiş idare izin almaksızın, vatandaşın izin almaksızın ya da bu vatandaşın yerinin bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

kısına bir şey yapmış. Şimdi, bunlarla ilgili bir tasfiye imkânı getiriyor, evet özünde bu yapılmak istenen tasfiye, aslında diğer vergi barışlarında, şunlarda, bunlarda olduğu gibi kısmen anlaşılır bir şey, ama bunun beş yıldan sonra on yıl içerisinde, bir de “bütçe imkânları nispetinde” diyerek kısıtlaması, olayı vatandaş açısından çok anlamsız hâle getiriyor. Yani buradaki süreleri ve o imkânları biraz daha değerlendirmek lazım. Yani bir vatandaşın... Mesela benim böyle bir yerim var 1984 senesinden beri kısıtlı, yani hiçbir şey yapamıyorum 1984 senesinden beri. Ne geçmiş aradan? Otuz iki sene. Ben şimdi al diyeceğim almayacak idare, mahkemeye vereceğim, mahkeme iki üç sene sürecek, otuz yedi, on beş senede bana bunu geri ödeyecek elli iki sene.

ALTAN TAN (Diyarbakır) – Ver diyeceksiniz vermeyecekler...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu, hani meşhur davalar var ya, dedesi açmış, oğlu devam ettirmiş, torunu ölmüş daha hâlâ bitmemiş, öyle bir şey.

Ya, bir tasfiye yaparsak, bir helalleşme yaparsak bunu daha uygun yapalım. Mesela ne yapabiliriz? O beldede uygun arazi yoksa komşu belden verebiliriz. Ya da Ankara’da yoksa İstanbul’dan verebiliriz, İzmir’de yoksa Bursa’dan verebiliriz. Yani bir şekilde bu takas imkânını... Devletin elinde arsa çok. Bunlarla bu imkânları dengeleyelim yani bir işi elli seneye yaymaktansa diye düşünüyorum.

İkinci bir husus: Bu kamuya ayrılan alanlar içerisinde de sıkıntılı konular var. Mesela, belediyeler açısından park, bahçe, yeşil saha falan. Bunlarla ilgili bu davalar açılabilir ama bir de ağaçlandırılacak saha ilan edilmiş, ağaçlandırılacak saha. Mesela benim yerim ağaçlandırılacak saha. Belediye burayı sosyal donatı alanı diye kabul etmiyor, etmiyor, ben de belediyeye dava açamıyorum. Öbür yönden ben de bir şey yapamıyorum. Jeolojik etüdünü yaptırdım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Helal et, helal et!

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Diyor ki: Burası inşaat yapmaya müsaittir. Şimdi bu durumda ne yapacağız biz? Yani buna da bir cevap bulunması lazım. Bir kanunu yaparken hiçbir açık nokta bırakmamız lazım diyorum. Helalleşme yaparsak da bu helalleşmenin usullerini biraz daha vatandaşın lehine yapalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çaturoğlu.

Sayın Temizel buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bu tür düzenlemelerin ilgili komisyonlarda görüşülmesinden öte şu düzenlemenin aslında bir Medis araştırması gerektirecek kadar kapsamlı bir Türkiye sorunu olduğu gerçeğini bir kabul edelim. Bu, az buz bir olay değil ve bunu değerlendirirken de sadece 28’inci maddeye bakmayın, bir sonra gelen 29’uncu maddeye de bakın. Tam buradaki olayları helalleşmek için uygun bir hâle getirdik derken, arkasından bir geçici madde daha gelecek, bu da diyecek ki: Bu kanunun ek 1’inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında kalan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan veya fiilî olarak el konulan taşınmazlar hakkında aynı fıkralarda belirtilen süreler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.” Sizin otuz iki sene gitti.

ALTAN TAN (Diyarbakır) – On yıl daha...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Beş daha...

ALTAN TAN (Diyarbakır) – On, on...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Gitti.

Dolayısıyla, şimdi, bütün bunların hepsi bir sistematik içerisinde düşünülmesi gereken, gerçek anlamıyla, sorunu da her şeyiyle beraber kavrayarak kamu yararını ve mülkiyet hakkını birlikte değerlendirerek ve mülkiyet hakkına öncelik vererek çözülmesi gereken sorunlar. Bu gerçeği göz ardı edemezsiniz.

Burada, bu davalar sürmüş, sürmüş, sürmüş nihayet ödeme aşamasına gelmiş bir olguyla karşı karşıyayız. Şimdi, kural koymadan bunları ödemeye kalktığımızda -kuralı da bu kanunla koyuyoruz gördüğüm kadarıyla- bunun altında kalkılamaz.

Değerli arkadaşlar, bunları kurallara aykırı olarak, kanuna aykırı olarak yapan ve sürdüren insanların burada bir sorumluluğu yok mu? “Ben yaptım, el koydum, şunu düzenledim, bunu düzenledim, o isim sonradan gelsin.” diye yapıp da arkasından tazminat noktasına geldiği zaman “Medis nasıl olsa bir kanun çıkarır bizi kurtarır.” mı denilecek?

Üç gündür ısrarla söylüyorum: Kuvvetler ayrılığı ilkesi bizim demokrasimizin vazgeçilmez bir ilkesidir. Hiçbir zaman bu kuvvetlerden birisi başka kuvvetlerin yerine geçerek onların sorunlarını, şunlarını, bunlarını sürekli kanunla çözmek durumunda değildir. İdare yapmış, yargı kararını vermiş, neye göre vermiş? Bu Meclisin daha önce yaptığı kanunlara göre vermiş. Şimdi, “Durduralım, bu kanunları uygulamayalım.” Olmaz böyle şey. Geç gelen adalet zaten adalet değil. Geç de gelse adaleti engelleyecek kanun da kanun değil zaten, kanun olmaz bu.

Bununla ilgili olarak, bu kanun içerisindeki bu tür uygulamalarla ilgili-tek değil- 27’nci maddeyle ilgili olarak dün burada herkes dili döndüğü kadar anlatmaya çalıştı. İçişleri Bakanlığının özellikle o yetkisinden sonra ortaya çıkacak olan davaların süreceği süreyi düşünün bir an için şimdi bir de. Hepsini beraberce, farklı bir yasa ilgili komisyonlarda ama çok daha önemlisi, çok ivedi olarak kurulacak bir Medis araştırma komisyonu bu sorunların hepsinin çözülüp, araştırılıp ona uygun, bunların çözümüne uygun bir yasa tasarısına doğru götürülmesinden başka çaresi yoktur. Palyatif önlemler sadece ve sadece şu andaki birkaç kişinin durumunu kurtarır gibi olur ama onlar da bu süre içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine giderler haklarını kesin olarak alırlar, bundan da kurtuluş falan yoktur. Burada düzenleyeceğimiz yasa o belediyelerin bu yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz eğer dünyada hukuk varsa, biz de hukuk devleti olarak yaşayacaksak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Arslan...

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; konuşmama başlamadan önce ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, imar planları çok önemli bir mevzu. İmar planlarıyla ilgili düzenleme, ortaklık paylarıyla ilgili sayın milletvekilimizin de belirttiği gibi muhtelif değişiklikler yapıldı. Aslında yüzde 20'den 25'e, 25'ten 30'a, şimdi 40'a kadar yükseldi. Tabii, bu, sorunlar oluştuğu, ihtiyaçlar çoğaldıkça 45-50'lere kadar yükselecek gibi gözüküyor fakat bu bir çözüm mü? Bence değil. Çünkü imar planlarının yapılma esaslarını koruma altına almak lazım. Bununla ilgili de Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ciddi bir çalışma yapması gerekiyor çünkü ana iskeletini oluşturan kamulaştırma ve imar planlarının yapılmasına dair İmar Kanunu'yla ilgili esasların tekrar çekilmesi lazım, dünyadaki uygulamalarının araştırılıp Türkiye'de de buna uygun çalışmalar yapılması gerekiyor.

İmar planlarıyla ilgili yapılan sık sık değişiklikler imar planında kamuya ayrılan yerlerle ilgili ihtiyaçlara cevap veremez hâle geldiği zaman belediyeler zorunlu olarak kamulaştırmaz el atmalara, hukuki el atmalara sebebiyet vermektedir. Tabii, yıllar önceden yapılan uygulamaların da bugüne kadar getirdiği sorunlar da bugün karşımızda bulunmaktadır. Bugün yapılan çalışmalarla tazminatlarla yönelik, ödemeye yönelik planlar önümüze gelmekte ama bunların da büyükşehir belediyelerinin takibinde olanlar, küçük belediyelerin ödeme imkânları hiç yok Sayın Bakanım, bunları ödeme imkânları hiç olmayacak; hatta hatta bir adım ötesini ben söyleyeyim, Hazine dahi köy kayıtlarını inceleyerek mevcut belediyelere, il belediyelerine davalar açarak yüksek bedeller talep etmektedirler. Hazineyle bile, belediyeyle ilişkiyi sağlıklı kuramamışken vatandaşla olan hukuki münasebetlerini bir düzene kavuşturmak da asla mümkün olmamaktadır.

Belediyelerin kamulaştırma programları var, beş yıllık yapıyorlar bizim Plan ve Bütçe ve bakanlıkların yaptığı benzerini beş yıllık imar planları yapmak zorunluluğu var. Bu imar planlarının uygulama programlarında, beş yıllık programlarında belediye, yatırımlarını tek tek adlandırır ve bununla ilgili bütçesini belirler ve bunu vatandaşlara tebellüğ eder. Beş yıl içerisinde bu kamulaştırmayı gerçekleştirmesi istenir, şayet bu, beş yıl içerisinde yapılmazsa ikinci olarak on yıla tamamlamak üzere tekrar beş yıllık program yapılır ve bunun içerisinde kamulaştırmayı gerçekleştiremez ise vatandaşlara muvakkat, geçici inşaat hakları verilir fakat hiç imar programına almadıklarıyla da ilgili bir açıklama ve düzenleme yoktur. Yani bir vatandaşın park alanı varsa beş yıllık programa alındıysa belki bir hak iddia edebilme, dava açabilme hakları elde edebilmektedir ama imar planında, yapı programında yoksa park alanı olduğu şekliyle kalmaktadır.

Bir diğer daha vahim konu, Boğaziçi İmar Kanunu'dur. Boğaziçi İmar Kanunu'nda 1980'den sonra bütün haklar durdurulmuş ve bütün alanlar yeşil alan ilan edilmiştir ön görünümde ve bu ön görünümdeki yeşil alanların da bu bakış açısıyla baktığımız zaman bunların da kamulaştırılması ve hak sahiplerinin haklarının verilmesi gibi bir konuyla karşı karşıya kalmak durumunda kalırız.

İşin asıl noktası imar planlarıdır. İmar plan değişiklikleri denetlenememektedir. Ben daha önce de bu konuyu sordum çünkü gördüğüm hususlar var. Park alanı konuta çevrilmiş ve orada inşaat yapılıyor. Bunu kim denetliyor, nasıl denetliyor, bunun sorumluluğu kime aittir? Çünkü yaptığınız yüksek bloklar gerektiren yeni değişiklikler yeni kamu oranlarını ihtiyaç olarak karşımıza getirmektedir ve imar planları yapıldığı zaman arsa rantları yükselmektedir. Bu rantlar direkt vatandaşa yönelmektedir, devlete yönelmemekte. İmar rantını kamulaştırmaya yönelttiğiniz anda bu sorun çözülebilir. Yani bu kamulaştırmayla ilgili bir kaynak bulunmak isteniyorsa imar planıyla oluşacak rantların burada bir kesintiye uğraması gerekir yani şunu söylemek istiyorum: Mesela, biz bir kara yolu geçireceğimiz zaman arsanın metrekaresi 1 TL ise yol geçtikten sonra 10 TL olmaktadır, 20 TL ise imar planı yapıldıktan sonra 50 TL olmaktadır hatta arsanın değerini imar planındaki kullanım şartları oluşturmaktadır. Yani arsada eğer 1 katlı yapıyorsanız arsanın bedeli daha düşüktür, yüksek katlı yapıyorsanız daha yüksektir. Daha yüksek bir bedele kavuşan vatandaşın buradaki kamulaştırma konusuna da katkı sağlaması gerekiyor, revizyon imar planlarının yine denetlenebilmesi gerekiyor; buna göre bir pay verilmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum. Yani şunu söylemeye çalışıyorum: Mevcut sorunu şu andaki mevcut kanunlara göre, mevcut uygulamalara göre çözemeyecek durumdayız. Bununla ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığının özel bir çalışma yapması lazım, özel bir araştırma yapması gerekir. Amerika'da, İngiltere'de, Fransa'daki imar planı ve kamulaştırma hukukuyla ilgili uygulamalar var, bunların Türkiye'de tekrar uygulanır hâle getirilmesi lazım. Biz temel baz olarak İmar Kanunu'nu alıyoruz onun üzerinde hâlâ çalışmaya devam ediyoruz ve bu, şu anda bizim ihtiyaçlarımıza cevap veremiyor, şehirlerimizi yaşanmaz bir hâle getiriyor, büyük şehirlerde trafiği çekilmez bir hâle getiriyor diye ifade etmek istiyorum.

Biraz önce söylediğim gibi, geçmişten gelen fiilen el konulmuş olanlar, imar programında, yatırım programında olanlar ve olmayanlar var; bunların üçüyle de ilgili farklı farklı uygulamalar yapılması gerekmektedir.

Belediyelerin kaynak problemlerinin de bir şekilde çözülmesi lazım. Yani biz hastane alanını hazine alanı varsa orada imar planına yerleştiriyoruz. Aslında normal imar planında olması gereken, halkın rahat ulaşabileceği yerler değil de hazinenin olduğu bir yer varsa oraya yönlendiriyoruz. Hazine bu konuda yani Maliye Bakanlığı ve belediyelerle iş birliği hâlinde olmalıdır, belediyelerin bu sorununun çözülmesi noktasında da takas imkânı getirebilecek imkânları da bu şekilde sağlayabilmelidir ki bu sorun köklü olarak çözülebilir. Geçici bir çözüm olacaktır bu da ama biraz önce söylediğim gibi bu çalışmalar yapılırsa daha iyi çözülebilir.

Ayrıca, rayiç bedel mevzusu vardır; belediyeler arsa tazminatlarıyla ilgili yapılan hukuksal konularda maalesef büyük zararlara uğratılmaktadır. Bununla ilgili belediyeleri, kamu idaresini koruyucu rayiç belirleme konusunda da bir çalışma yapılması gerekiyor Sayın Bakanım. Asgari beyan bedelleri ile gerçek rayiçler arasında ve imar planından oluşan arsa değerinin yükselmesi arasında bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

bağlantı ve ilinti, bir formülasyon kurulmalıdır ve bu, kamunun korunabileceği bir şekilde olmalıdır çünkü kamu adına hizmet eden belediyeler eğer korunmazsa bu hizmetlerde kısıtlamalar olacaktır ve bu hizmetler hızlı bir şekilde, sağlıklı bir şekilde yürütülmeyecek ve yürütülmeyeceği için de bu sefer hak ihlalleri, insan hakları ihlalleri, özel hukuk ihlalleri söz konusu olabilecektir ve bu tür şeylerle sık sık karşı karşıya kalma durumumuz da olacaktır diyor, hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Arslan.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; tabii, dün Bakanlar Kuruluna birtakım geniş yetkileri verdik bazı özel mülkiyetlere, kamu yerlerine sahip olma; şimdi, bugün devamında her ne kadar belediyeleri bir sıkıntıdan kurtarıyor gibi olsak da kentlere, orada yaşayan insanlara çok da iyilikler yaptığımızı zannetmiyorum. Yani bu bir rızasız lokma ve kul hakkından öteye bir şey de değil.

Değerli arkadaşlar, Tokat'ta bir harita mühendisiyle konuşmuştum. Yaklaşık beş altı yıl önce belediye ona bir iş vermiş “Daha da iş alamıyorum belediyeden.” diyor ve bu 18 madde uygulamasıyla ilgili bir mahallede bir imar çalışması yaptı. “Orada bulunan arsa sakinlerinin bir tanesinden belediyeye askı süresinde itiraz dilekçesi gitmedi ama ben hakkı, hakkaniyeti, orada yaşayan insanların geçmişten gelen kadim haklarını koruyarak oranın gelecekte nasıl bir kent olması gerektiği yönünde çalışma yaptım.” diyor ama bütün belediye başkanlarımızın gelişen ve değişen dünyada AKP iktidarıyla birlikte şehirdeki vatandaşın malından, mülkünden kısa sürede rant elde etme, gelir elde etme anlayışıyla hakkaniyetten, yasalardan, haktan, hukuktan, kul hakkından hızla uzaklaştığını görüyoruz. Az önceki sevgili Belediyeler Birliği temsilcimizin sözünü ettiği kâğıda imza koyan belediyelerin birçoğu da bakıyor ki bazı belediyeler işlerini çözüyor, TOKİ'den destek alıyor, Şehircilik Bakanlığından, bazen belediyeleri baypas yapıp imara doğrudan bakanlık talimatlarla şehir imarları yapıyor, birtakım kazanımlar oluyor. Bunlar da içinde bulunduğu açmazlardan kısa sürede kasası dolu mega projeler peşine koşan belediye olma iştahı uğruna o kararı almışlar. Ama bizim Anayasa'mız, daha da ötesi altında imzamızın bulunduğu uluslararası sözleşmeler bizim ülkemizi de insanlarımızı da zor duruma düşürüyor. Bu anlamda 18'inci maddede az önce bir arkadaşımız, Sayın Tan'dı yanılmıyorsa ifade etti, eğer yüzde 40 yetmiyorsa, bu yüzde 45 olsun ama vatandaş mağdur etmeden o kentleri yaşanabilir kent hâline dönüştürmek anlamında olsun.

Tokat'tan son bir örnek vereyim Kazova'nın göbeğinden geçen Yeşilırmak'ın kenarında 372 dönüm bir arazi, ırmağa sıfır. Ama belediye ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı zamanında korumamış burayı, kullanılmış ırmak yatağı diye delik deşik edilmiş, şimdi de “Burası ekilir biçilir bir arazi değil.” deyip buraya bir sanayi çarşısı getiriyorlar. Ama dünyada bütün ülkeler ama bütün ülkeler ekilebilir alanları korumaya, buraya ilaveler yapmaya, şehir imarlarında dikkate alırken bu vasıfta olan arazilerden özellikle Irak durmaya çaba gösteriyor. Ama bizler gelişen dünyada kısa sürede rant hem bireysel olarak toplumu bu yönde manipüle ediyoruz hem de belediyeleri, o çok katlı, o şehirleri yaşanmaz olan imar girdabına hızla atıyoruz. Az önce arkadaşlarım da söyledi, belediye bir mülkünüzü imar düzenlemesi yapacak ama “inşaatlara da, yapılaşmaya da devam” denecek size de buranın bedelini on yılda verecek. O mülkünüz elden gitmiştir arkadaşlar, bunu söyleyeyim. Ama çok net yapılması gereken: Belediye şehir imarlarında şehrin genişlemesine ve uzak hedeflerine yönelik yaptığı planlamalara bir şerh koyar “İki yıl, üç yıl, beş yıl bu hedefleri gerçekleştiremezsen mülkiyet sahibine iade edilir.” der, günün şartlarına göre bir imar yapılıyor, böyle bir düzenleme olursa buna el birliğiyle sahip çıkıp destek verelim. Ama bu hâliyle bu yasanın işimizi zorlaştıracığı ve her zaman da sözünü ettiğimiz, ilk geldiğimiz günden de duyduğumuz Komisyon Başkanımızın ağzından bir cümle var. “Türkiye Büyük Millet Meclisine ihtisas komisyonları, hele Plan ve Bütçe Komisyonu liyakat kazandırır, çok şey kazandırır, bir yol açıcı.” diyor. Ama gördüğüm kadarıyla bu Komisyon şu anda bırakınız yol açmayı belli yolsuzlukların, hukuksuzlukların yolunu açıyor. Bu anlamda bu tasarı tekrar çekilmeli, gözden geçirilmeli, belediyeleri, belediye meclis ve başkanlarını mutlu etmekten öteye fotoğrafın büyüğünü, orada yaşayan insanları mutlaka devlete, o kurumlara saygı duyacak hâle getirme noktasında özen göstermeliyiz diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Ayar...

HIKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, görüşmekte olduğumuz madde gerçekten çok önemli bir madde. Olayı hak, hukuk açısından da biraz değerlendirmemiz gerektiğini düşündüğüm bir madde. Onun için söz istedim.

Burada tabii, belediyeler açısından olayı değerlendirdiğiniz zaman çok farklı bir yere gelirsiniz. Ama az önce ifade edildi, bizler aynı zamanda milletin temsilcileriyiz, olayı o açıdan da değerlendirmek zorundayız ve bu olaya sorunu da çözmek zorunda olduğumuz için de bir orta yol bulmak durumundayız. Ortada bir sorun var ama hak, hukuk ölçülerini de dikkate almak suretiyle bir ortak çözüm bulmamız lazım.

Yine, madde içerisinde takastan bahsediliyor. Arkadaşlarımız da takastan bahsetti. Ama uygulamada eminim ki hepiniz de biliyorsunuz, ben de çok yaşadım, biliyorum, takas sorunları çözmiyoruz arkadaşlar. Takas sorunları, anlaşmazlıkları, uyuşmazlıkları artıran bir unsur olarak karşımıza çıkıyor çünkü takas yapacak bir alternatif yerimiz varsa bunun satışını yapar kamulaştıracığımız yerin parasını öderiz. Sade bir yol, temiz bir yol olması anlamında söylüyorum.

Bütün bunları dikkate aldığımızda, çok kısa söylemek gerekirse, Bakanlığın bu konuyu tekrar değerlendireceğini ümit ediyorum, maddenin geri çekilmesi en hayırlı yol olur diye düşünüyorum.

Tekrar ileride görüşmek üzere teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Son olarak Sayın Tamaylıgil'in söz talebi var.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İzin vererseniz ben hukuken bir hatırlatma yapacağım. Yani madde üzerindeki değerlendirmeden öte buraya bu madde hazırlanarak getirilirken nelere dikkat edilip de yapıldığı, bir sorgulama için okuyacağım Sayın Bakanım. Yanınızda herhâlde Anayasa var değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var, hiç yanımdan ayırmam.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Anayasa 46'ncı maddede lütfen beraber okursak "Kamulaştırma" maddesi: "Devlet ve kamu tüzelkişileri; kamu yararının gerektirdiği..." diye başlayan (1)'inci fıkrada kamulaştırmaya ve idarî irtifaklar kurmaya yetkiyi belirliyor. Sonraki paragrafta:

"Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla kamulaştırılan toprakların bedellerinin ödenme şekli kanunla gösterilir. Kanunun –burası önemli bence- taksitle ödemeyi öngörebileceği bu hallerde, taksitlendirme süresi beş yılı aşamaz; bu takdirde taksitler eşit olarak ödenir." Altında da faizle ilgili bilgilendirme var.

Şimdi, bu madde Anayasa'ya aykırı mı değil mi? Ya da Anayasa'yı dikkate almadan mı böyle bir yasa oluşturuluyor? Bunun da açıklamasını rica ediyorum bu madde oluşturulurken. Attık mı çöpe yani Anayasa'yı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bir cümle...

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Değerli arkadaşlar, o imar planlarında bir bölüm yeşil alana ayrılıyor, yıllarca bir şey yapılmıyor. Ancak belediyeye yakın bir arkadaşımız yolunu yöntemini biliyor ya da bir kumar oynuyor, o alanı alıyor o ada içerisinde. Bakıyorsunuz sonradan bir imar değişikliğiyle çok ciddi haksız kazançlara yol açıyor. Ya diğer uygulamayla 18'inci maddede eğer böyle düzgün bir anlayışla yapılmıyorsa fakir fukara, oradan beklentisi olan insanlar arka yerlere, belediyeyle paslaşan, durumu iyi diyalogla götürülenlerin de köşe başlarına ve böylece birilerine haksız da kazancın yolunu açıyoruz aynı zamanda. Bu anlamda da bu haksızlığa meydan vermemek için, Sayın Bakanım da Anayasa'yı eline aldı, sanıyorum bu tasarının geri çekilmesi iyi olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Bakanım, söz sırası sizde görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere.

Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim, çok yararlı, gerçekten ufuk açıcı görüş ve öneriler oldu, teşekkür ediyorum.

Aslında konu yaklaşık üç dört yıldır devam eden bir konu. Yani kamu kurumlarının bir noktada, bir anda karşılaştıkları bir sorun ve bunun çözülmesi lazım. Bu çözümü sağlamak amacıyla da zaman zaman kanuni düzenlemeler yapıldı, bunlar da Anayasa Mahkemesine gitti ve Anayasa Mahkemesi de tabii ki Anayasa'nın 46'ncı maddesini gerekçe göstererek iptal etti. Yani bugün getirilen maddede de inanın aynı çaba var. Yani bu sorun var. Kamu kurumları gerek merkezî idare kuruluşları gerek belediyeler gerek diğer kamu kurum ve kuruluşları bugün kendi yaptıklarının değil geçmişte yapılan yanlışların faturasını ödemekle karşı karşıya. Yani bakın, bugünkü yapılan bir sorundan bahsetmiyoruz. 1956 ile 1983 arasındaki yapılan düzenleme bana kalırsa Anayasa'ya aykırı. Ama Anayasa Mahkemesi bile 1956 ile 1983 arasındaki dönemde yapılan aykırılıkları bir noktada zaruret kabul edip Anayasa'ya lafzen açık olmasına rağmen o maddeleri iptal etmedi. Ne yaptı? 1983 sonrasında Kamulaştırma Kanunu yürürlüğe girdikten sonraki dönemde hukuki ve fiilî el atmalara dönük olarak aynı yapılan düzenlemeleri iptal etti. Halbuki 1983 öncesi için yapılan düzenlemeyle 1983 sonrası için yapılan düzenleme aynı. Anayasa'nın 46'ncı maddesi var burada. 46'ncı maddenin hiçbir tarafında Anayasa Mahkemesi bu maddeyi yorumlarken 1983 için ayrı bir yaklaşım, 1983 sonrası için ayrı bir yaklaşım getirir demiyor. Ama bir noktada Anayasa Mahkemesi bile günümüzde karşılaştığımız sorunları çözmek üzere bir yol açtı. Bunu sadece genel bir değerlendirme olarak söylüyorum. Burada bütün bu ortaya konulan görüş ve öneriler çerçevesinde yaptığımız değerlendirmede uygun görürseniz şöyle bir çözüm üretebiliriz: Öncelikle, bu birinci fıkrada kamulaştırma, daha doğrusu plan düzenlemelerinde -biliyorsunuz- bir alanı kamu hizmeti için ayırıyoruz, beş yıl içerisinde de normalde burada bir kamulaştırma yapılması lazım. Sayın Vekilimiz Altan Tan Bey'in yaptığı öneriyi aslında metnin mevcut hâlinde barındırdığını düşünüyoruz ama buna rağmen çok açık ve net bir şekilde ifade edelim yani bir idare beş yıl içerisinde ya kamulaştırsın ya da kamulaştırma yapmamışsa bütün kısıtlamaları kaldırarak şekilde tadilat yapsın. Yani, biz metnin onu söylediğini düşünüyoruz ama çok daha açık bir şekilde yazacağız onu. Yani, her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasını engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldırarak şekilde tadilat yapacağız. Böylelikle kamu idaresi kararını versin ya beş yıl içerisinde kamulaştırsın ya da kamulaştırmıyorsa vatandaşa iade değil, iade yazamayız çünkü zaten mülkiyet hâlihazırda kişide. Sadece tadilatın muhtevasını ve amacını açıkça yazalım ve böylelikle bu sorunu çözelim.

İkinci fıkradaki konu, tartışmaların merkezinde olan konu... Ama dediğim gibi bu sorun hepimizin sorunu. Bu sorunu bugün beraber oluşturmadık, geçmiş yılların biriken sorunları ve bütün kamu idarelerimiz şu anda bu sorunla karşı karşıya. Her gün yeni mahkeme kararları geliyor. 1984'teki belediye başkanı -Allah selamet versin, Allah rahmet eylesin- gitmiş ama şu andaki belediye başkanı, bugün vatandaşa hizmet sunmak istiyor, ta 1983 yılında yapılan bir yanlışın hesabını bugün çözmeye çalışıyor. Ama buna rağmen şunu diyoruz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

KADİM DURMAZ (Tokat) – O gün de kanunsuz yapıldı Bakanım, sıkıntı orada.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama şöyle, şunu diyoruz: Bu fıkrayı çıkaralım yani öneri olarak, ikinci fıkrayı çıkarıyoruz, bu konuda Bakanlığımız kapsamlı bir düzenlemeyi ayrıca değerlendirsin. Aslında bu konu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından daha fazla Maliye Bakanlığı olarak bizi ilgilendiriyor -nitekim ikinci fıkrayı da özellikle biz çalıştık- sebebi de şu: Şu anda bütün kamu idareleri gerçekten mali açıdan bu maddenin getirdiği yük tehdidiyle karşı karşıya hangi belediye, hangi kamu idaresi olursa olsun fark etmez. Dolayısıyla, bu maddede birinci fıkrada gerekli düzeltmeyi yapalım, ikinci fıkrayı madde metninden çıkaralım, üç, dört ve beşinci fıkralarda da ikinci fıkraya bağlı ifadeleri metinden çıkaralım ve en azından bugün bu kamulaştırmayla ilgili imar planına bağlı sorunlara bir hukuki çerçeve kazandırmış olalım. Aksi takdirde şu anda bu mesele hukuken boşlukta, idareler mahkeme kararlarıyla boşlukta olduğu için karşı karşıya, böylelikle bu mesele bir hukuki çözüme kavuşsun istiyoruz. Eğer uygun görürseniz bu şekilde bir önergeyi komisyonumuzun takdirlerine sunmak istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Arkadaşlarımız çalışın, bu maddenin oylamalarını yapmayalım...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Çalıştık, hazır.

BAŞKAN – Hazır mı? Az önce Altan Bey'in önerisiyle ilgili...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Hepsi hazır.

BAŞKAN – O da var.

Alalım o zaman önergeleri.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.34

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.48

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan; Komisyonumuzun 38'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

28'inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/750) sıra sayılı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 28'inci maddesi ile 2942 sayılı Kanun'a ilave edilmesi öngörülen ek madde 1'in birinci fıkrasındaki "ilgili idarelerce kamulaştırılır veya" ibaresinden sonra gelmek üzere "herhalde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldırarak şekilde" ibaresinin eklenmesini; ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını, üçüncü fıkrasında yer alan "ve ikinci fıkralar" ibaresinin yerine "fıkra" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Garı Paylan

İstanbul

Zekeriya Temizel

İzmir

Mustafa Kalaycı

Konya

Ebubekir Gizligider

Nevşehir

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANı NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama oylamadan önce...

BAŞKAN – Efendim, önergeyi oylattım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Oylamanın kaderini değiştirecek bir konuşma gerçekleştireceğim.

BAŞKAN – Peki, oylamanın kaderini değiştirecek konuşmayı yapın.

Buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, görebildiğim kadarıyla, hem bizim sözcümüz Sayın Bakanım Zekeriya Temizel hem HDP, Halkların Demokratik Partisinden Garı Paylan ve MHP'den ve AKP'den arkadaşlarım imzalamışlar, teşekkür ederiz. Tabii, detayı çok fazla bilmiyorum, hukukçu arkadaşlarıma inceletmeden bir şey söyleyemiyorum ama benim söylemiş olduğum, Anayasa Mahkemesinin 2015 tarihinde vermiş olduğu ve açık ve net bir şekilde vermiş olduğu kararlarla yasama organına "Ey yasama organı, ey Parlamento, benim verdiğim kararlara aykırı bir şekilde, arkadan dolanarak yasa ve kanun yapma, önergeyle benim verdiğim kararları değiştirme." diyor ve altını çiziyor. Buna rağmen eğer bu önerge Anayasa Mahkemesinin 2015 yılında vermiş olduğu kararlara aykırı bir karar ise bilin ki öncelikle Sayın Bakanımızın ve grup sözcümüzün de hoşgörüsüne sığınarak bu madde Anayasa Mahkemesine taşınacaktır, bunu bilmenizi isterim çünkü vatandaşa ve Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşı burada bir şey yapılmasını asla kabul etmek mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 29- 2942 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin onuncu fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve aynı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11- Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında kalan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarrufu hukuken kısıtlanan veya fiili olarak el konulan taşınmazlar hakkında aynı fıkralarda belirtilen süreler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kalan ve tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda açılan tam yargı davaları; yargı yolunun değişmesi nedeniyle ilgili mahkemesince görevsizlik kararı verilerek, yetkili asliye hukuk mahkemesine resen gönderilir. Görevsizlik kararı verilmesi nedeniyle vekalet ücretine hükmolunmaz ve yargılama giderleri gönderilen mahkemece verilecek kararda dikkate alınır. Bu durumda asliye hukuk mahkemesi tarafından ayrıca harç alınmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü, bu madde kapsamında kalan taşınmazlara ilişkin dava ve takipler hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 12- 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılan imar uygulamalarından doğan idarelerin taraf olduğu her türlü alacak ve bedel adının davalarında taşınmazın değeri; uygulamanın tapuda tescil edildiği tarih değerlendirme tarihi olarak esas alınmak ve o tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir. Tespit edilen bu bedel, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi tablosu esas alınmak suretiyle dava tarihi itibarıyla güncellenir ve ortaya çıkan gerçek bedel hak sahibine ödenir.

Bu Kanunun geçici 6 ncı maddesinin üçüncü, yedinci, sekizinci ve onbirinci fıkra hükümleri, bu madde kapsamındaki davalar ve icra takipleri için de uygulanır. Devam eden dava ve icra takipleri ise, bu madde hükümlerine göre sonuçlandırılır."

BAŞKAN – 29' uncu madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/750) sıra sayılı Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 29' uncu maddesi ile 2942 sayılı Kanun'a ilave edilmesi öngörülen geçici 11'inci maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve üçüncü fıkrasında yer alan "dördüncü" ibaresinin "üçüncü" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Garo Paylan

İstanbul

Mustafa Kalaycı

Konya

Ebubekir Gizligider

Nevşehir

"Geçici Madde 11 - Bu kanunun ek 1 nci maddesinde belirtilen süreler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 30- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "stratejik" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddenin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu madde kapsamında yer alan asgari sabit yatırım tutarını 50 milyon Türk Lirasına kadar indirmeye veya iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, 30' uncu maddeyle ilgili olarak bir bilgi alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ekonomi Müsteşarımız uygun görürseniz bir açıklama yapsınlar.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Müsteşar.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkan, sayın Plan ve Bütçe Komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madde 30' da; bizim hâlihazırda uygulamış olduğumuz yatırımlarda devlet yardımlarıyla ilgili stratejik yatırımlarda KDV iadesi desteğimiz var. Bu KDV iadesi desteği özellikle yatırımın mahiyeti itibarıyla inşaat maliyetinin yüksek olduğu ve uzun zaman aldığı hâllerde KDV tutarı inşaat yatırım döneminde yatırım üzerinde ciddi bir maliyet oluşturmakta. Onun için geçtiğimiz dönemde stratejik yatırımlarla ilgili olarak KDV iadesi desteği getirilmişti. Burada yapılan düzenlemeyle, daha sonraki 70' inci maddede getirilecek olan birtakım düzenlemelerle de ilişkili bu. Sadece stratejik yatırımlar için değil proje bazlı yapılacak destekleri de kapsayacak şekilde yatırımın tutarı Bakanlar Kurulunca belirlenmek üzere, uygun görülen yatırım konularında yatırım döneminde inşaatla ilgili KDV iadesi desteği getirilmektedir. Dolayısıyla yatırımcı yatırım döneminde ciddi bir finansman maliyetine maruz kalırken bu destekle beraber bir nebze yatırım döneminde bu maliyetten kurtulmuş olacaktır. Mahiyeti itibarıyla bundan ibarettir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel üzerindeki konuşmamızda da ifade etmiştik. Yani stratejik yatırımların ülkemiz için ne kadar önemli olduğunu burada anlatmamıza gerek yok. Burada "stratejik" ibaresi kaldırılıyor, KDV iadesi tüm yatırımları kapsar hâle geliyor. Yani o yönüyle de çok olumsuz değiliz ama neticede biz stratejik yatırımlara önem verilmesi gerektiği, herkese verilecek teşvikin artı da bir teşvik olmayacağı düşüncesindeyiz.

70'inci maddede, gerçi sayın müsteşarın da ifade ettiği gibi, yeni düzenlemeler var bu anlamda ama yine de biz stratejik yatırımlara sağlanan KDV iadesinin devam ettirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Gerçi arada ben sayın müsteşarla da bir miktar bu konuyu görüştüm. Burada bizim “Stratejik yatırımlar konusunun acaba bu teşvik sisteminde zayıflatılıyor mu?” diye bir endişemiz vardı.

Bir de, burada tabii, şimdi 500 milyon TL’den zannediyorum 50 milyon TL’ye mi indirmiş oluyoruz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok. Bakanlar Kurulu yetki alıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bakanlar Kurulu yetki alıyor. O 500 milyon TL şeyinde bir değişikliğimiz yok ama indirilebilir, yetki alınıyor.

Tabii, burada şimdi ilk başlangıç itibarıyla yatırım esnasında firmalar ciddi bir finansman maliyetiyle karşı karşıya kalıyorlar. Bu henüz kâra geçmediği, daha doğrusu işletmeye geçmediği için indirim yapamıyor KDV’lerini. Bu KDV’leri nakit olarak alma imkânı tanınacak. Sadece büyük stratejik yatırımlar için bu imkân vardı, şimdi anladığım kadarıyla bu bütün teşvik belgeli bütün yatırımlarda bina, inşaatın kaynaklanan KDV’lerini dönemin sonunda, daha doğrusu yılın sonunda nakit olarak alma imkânına kavuşacaklar.

Peki, benim merak ettiğim şey, bununla ilgili bir çalışmamız var mı, rakamsal boyutuna ilişkin bir çalışma oldu mu? Ne kadar bir nakit KDV iadesi yükümlülüğüyle karşı karşıya oluruz?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Şöyle arz edebilirim: Bu stratejik yatırımlar bizim mevcut devlet yardımlarına ilişkin Bakanlar Kurulu kararında tanımlanmış bir yatırım, çerçevesi çizilmiş bir konu. Burada özellikle cari açığın giderilmesine odaklanan bir tanım söz konusu stratejik yatırımlarda. Bizim 70’inci maddede getirilen düzenlemeyle sadece cari açığın giderilmesine odaklanan bir yatırım kapsamı değil, aynı zamanda Türkiye’nin teknolojik dönüşümünü, teknolojik sıçramasını sağlayacak özel önemdeki birtakım yatırım konularının da daha farklı destek yoğunluğuyla desteklenmesi amaçlanmakta. Buradaki KDV Kanunu’nda yapılan düzenlemeyle sadece stratejik yatırımlar için değil, aynı zamanda Türkiye’nin teknolojik dönüşümünü amaçlayan proje bazlı desteklerde de bu KDV iadesi desteğinin verilmesinin önünü açmakta yapılan bu düzenleme.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama orayı açıyor da Sayın Müsteşarım, diğer tarafı da açıyor, değil mi? Yanlış mı anlıyoruz?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Ama düzenleme...

ERHAN USTA (Samsun) – Yani tamam, 70’de genelde imkân veriyor bu “strateji”yi kaldırmakla ama onun dışında hele 50 milyon TL’ye çektiğimizde teşvik belgesi sisteminde yani teşvik sistemindeki 50 milyon TL’nin üzerindeki bütün yatırımlarda da inşaatlarda KDV iadesi mümkün olacak.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Hükümetimizin tabii öyle bir öngörüsü yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bu şeye çekilirse diyorum. Yanlış mı anlıyorum? Hayır, mevzuu anlamaya çalışıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle bir şey, benim de şimdi konuşurken aklıma geldi de yapabiliriz aslında: Biz şimdi burada 50 milyon liraya kadar indirimi bütün yatırımlar için bir defada yapmış olacağız. Hâlbuki ben sektörel öncelikleri belirleyerek farklı farklı sektörler için bu 500 milyon lira 50 milyona gelirken farklı eşikler belirleyebilmem lazım, böylelikle politika oluşturabileyim. Dolayısıyla, uygun görülürse, burada Bakanlar Kurulu 50 milyon liraya indirirken sektör olarak farklı farklı miktarlarda indirebilsin. Şu anda, olacaksa, Erhan Bey’in söylediği gibi, hepsi için aynı anda indirmek durumunda kalacağım. Belki de benim önceliklerim sadece bazı sektörlerde 200 milyona indirmek, bazı sektörlerde 50 milyona indirmek olabilmeli. Onu yapabiliyorsak hep beraber... Bence Bakanlar Kurulu farklılaştırabilsin yani onu.

ERHAN USTA (Samsun) – Şöyle bir şey de var: Şimdi, her zaman büyük yatırım da en iyi yatırım demek anlamına gelmez. Yani bazen hakikaten küçük yatırım olur ama bir teknoloji getirir, üretilmediğiniz bir maldır. Mesela 50-60 milyon dolarlık bir iştir ama hakikaten hem ithalatı azaltma açısından bize bir katkı verebilir, çok büyük yatırım olur ama hiçbir teknoloji getirmez. O yüzden illa büyük olması da çok iyi anlamına gelmez her zaman.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bir şeyi merak ediyorum. Şimdi, gene aynı şeye geleceğiz. Rekabet şartları ne olacak? Mevcut bir sektör var. O sektöre yeni giren 50 milyon liralık bir oyuncu girecek ve rekabet şartlarını bozabilir. Yani mevcutlara yansımıyor tabii bu değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yansımıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mevcut yatırımlara yansımayacak ama rekabet şartlarını bozabilir. Burada “Rekabet Kurumundan görüş almak ve onay almak şartıyla” diye bir şey getirilemez mi? Çünkü “stratejik” ibaresini kaldırdığınız anda, o zaman Türkiye’de üretilen mallarda da birisi yatırım yapabilir ve bu anlamda bu hakkı kazanabilir ve rekabet şartlarını bozabilir. O anlamda Rekabet Kurumunu burada devreye sokmak iyi olmaz mı diye öneriyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, her yeni yapılan yatırıma yapılması için bir teşvik paketi sunuyoruz. “O alanda daha önce yapılmış olan yatırımlar bakımından bu bir rekabet noktasında sıkıntı getirir mi?” konusu; bence böyle bakılmaması gerekiyor. Çünkü var olan yatırım stokuna ilave bir yatırım stokunu ekliyoruz. Bugünden geçmişte de, benzer teşvik... Bakın, biz kaç yılından beri teşvik veriyoruz bölgede? 1960 yılından beri bu ülkede teşvik paketi var. Dolayısıyla, o alanda geçmişteki yatırımlarda da mutlaka bir şekilde ölçeğe göre, sektöre göre, önceliklere göre teşvik verilmiştir. Onun için burada yatırım stokunu artıracak şekilde yaptığım yeni inisiyatifini gidip Rekabet Kuruluna soracak olursam o zaman teşvik paketini hiç uygulayamayız ki? Sadece şöyle, bakın: Yatırımın maliyetinde maliyet azaltıcı bir imkân getiriyoruz. Mesela KDV istisnasında KDV maliyetinden kurtuluyor veya katma değer vergisi iadesinin aslında KDV’nin sadece finansman yükünden kurtuluyor ya da geleceğe dönük olarak kurumlar vergisi istisnası

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

verecek olursam da kazanç istisnası. Dolayısıyla bunların hiçbirisi bir başka firmanın durumuna göre bu firmaya çok özel bir avantaj meydana getirmiyor. Geçmişte öbür firma da aynı teşvikleri almış durumda. Yani böyle bir bakış açısıyla biz yatırım sürecini yavaşlatırız, yatırım sürecini başka bir yere çekeriz. Gerekli olduğunu düşünmüyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Rekabeti bozabilir. Yani o anlamda rekabeti de bozabilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bakın şöyle: Serbest piyasa ekonomisi var. Yani ithalat noktasında, gümrük birliği noktasında, Türkiye'nin dışı açık ekonomi politikaları çerçevesinde bugün rekabet aksaklığına neden olacak bir durum yok. Hani, kapalı bir ekonomide yeni bir firmaya büyük bir kapasite oluşturup o firmaya bir kıtlık rantı oluşturabilirsiniz ama mevcut ekonomik yapı buna zaten müsaade etmiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu 30'uncu madde üzerinde, "stratejik" ibaresi yürürlükten kaldırıldığı için madde başlığında da "Büyük ve Stratejik Yatırımlar" daki "ve Stratejik" ibaresini çıkartacağız, "Büyük Yatırımlar" olarak kalacak.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada şimdi belki hani teşvikin biraz genelinde konuşuyorsak benim şöyle bir fikrim var, bilmiyorum Sayın Ekonomi Müsteşarımız ne düşünür veya Sayın Bakan ne düşünür: Şimdi, bazı sektörlerde biz teşvik vermiyoruz, kapasite fazlası var. Bu anlaşılabilir. Yeni yatırımı çünkü orada teşvik etmemek lazım ama orada mevcut yatırımlar var ve işte, o insanlar üretim yapıyorlar, ihracat yapmak istiyorlar. Buralarda, yani yeni yatırımına, kapasiteyi bu anlamda artırıcı yatırımlara teşvik vermemekle birlikte, buralarda, efendim, işte, teknoloji seviyesini yükseltiyorsa, ürün kalitesini artırıyor, rekabet gücü kazandıracak, kendi firmasına, dolayısıyla, ülkeye rekabet gücü kazandıracak yatırımlar yapıyorsa bence bunlara teşvik verilmeli. Yani bu kapasite geliştirmekten farklı bir durum. Yani ilave kapasite yaratmayalım, tamam çünkü var zaten, hatta orada bir ilave kapasiteden kaynaklanan o sektörde bir sürü sorunlar var. Ancak rekabet gücü kazandırma, teknoloji geliştirme, ürün kalitesini artırmaya yönelik birtakım yatırımlar yapıyorsa, yeni makineler getiriyorsa onlara teşvik verilmelidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, başka söyleyeceğiniz bir şey var mı ilave olarak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Müsaadenizle Ekonomi Müsteşarımız bir şey söyleyecek.

BAŞKAN – Ekonomi Müsteşarımız, buyurun.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, Sayın Milletvekilimizin söylediği husus aslında belli ölçüde desteklenmekte, teşvik edilmekte. Yani modernizasyon yatırımları, yenileme yatırımları, yatırımın mahiyetine göre, sektörüne göre desteklenmekte. Ancak örneğin, Türkiye'de iplik yatırımı ciddi kapasite fazlalığı dolayısıyla teşvik edilmiyor. Şimdi burada yenileme kaydıyla teşvik ediliyor. Yani eski teknoloji yatırımın, makine parkının satılması ve onun yerine aynı kapasitede yenileme kapsamında yatırım yapılması hâlinde mevcut destekleri de desteklenmekte. Yani orada bir engel söz konusu değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Bütün sektörlerde var mı bu, desteklenmeyen bütün sektörlerde?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Bütün sektörlerde değil belli sektörlerde var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, her ne kadar, tabii, Ekonomi Bakanlığını ilgilendiren teşvik sistemiyle ilgili bir değişiklik yapacak olsak da bu düzenlemenin uygulanması Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak. Çünkü buradaki katma değer vergisi iadesini takip yapacak, uygulayacak Maliye Bakanlığı bir önerge vermeden şu ifadeyi araya koyabilirsek memnun olabilirim, memnun olurum: "Bu madde kapsamında yer alan asgari yatırım tutarını sektörler itibarıyla veya topluca, 50 milyon Türk lirasına kadar indirmeye" ifadesi diyelim, Bakanlar Kurulu olarak bizim buradaki KDV iade inceleme kapasitemize göre gerek sektör olarak gerekse topluca indirme imkânı olsun. Böylelikle hem bir strateji üretiriz burada. Yani bütün yatırımlarda topluca 50 milyon değil de belki de deriz ki: "Şu sektörleri öncelikle katma değer vergisi iadesinden yararlandıralım." Böyle bir alan açalım. Yoksa bir anda bütün yatırımları 50 milyon liraya indirdiğimiz zaman, yani bir Maliye Bakanlığında bu anlamda özel bir kapasite oluşturmak lazım, bir de seçici bir, yani selektif bir politika seçeneğini elimizden almış oluruz. Uygun görülürse böyle bir değişiklik yapmak isteriz. Yani araya "sektörler itibarıyla veya topluca" ifadesini yazıyoruz, "yatırım tutarı" ifadesinden sonra gelmek üzere.

BAŞKAN – Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Bakanım, madem öyle bir düzenleme yapıyoruz, şu anda en temel sorunlardan bir tanesi bu iller itibarıyla gruplandırılmış olan şeyler. Madem böyle bir değişiklik öneriyorsunuz, şu anda bu konuda en fazla sorun yaratan olaylar iller itibarıyla gruplandırma. Örneğin, Manisa ile İzmir. Manisa organize sanayi bölgeleri tıklım tıklım dolu, İzmir'in organize sanayileri de bomboş duruyor geneli itibarıyla. Madem öyle yapılıyor, sektörler itibarıyla topluca bu bölgeleri kaldırıp onun yerine o konuda da iller itibarıyla belirlemeye Bakanlar Kuruluna yetki vererseniz en azından Manisa ile İzmir arasındaki farklılığı, Yozgat ile Çorum arasındaki farklılığı, bunların hepsini ortadan kaldırmak mümkün olur. Çünkü esas olan burada yatırımın yapılması. Yoksa bu bölgeler itibarıyla ciddi anlamda sorun yaratıyor ya da en azından böyle bir düzenleme yapılıyor ise o bölgelerdeki organize sanayi bölgeleri dolana kadar yan taraftaki, yani bir üstünde daha fazla teşvikten yararlanan illerin veya il gruplarının teşviklerinden yararlanırlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

denmek gerekir. Bu yıllardan beri çözülmedi, gittikçe sorun olmaya başladı. Durum fiilî olarak bu. Manisa'nın organize sanayi bölgeleri tıklım tıklım, İzmir'in organize sanayileri bomboş. Olay bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle Sayın Bakanım: Yani biz bu işi bir de bölgeye indirirsek, yani bu KDV iadesini ilk getirirken temel amacımız gerçekten Türkiye için hayati önemi haiz çok büyük ölçekteki ve stratejik yatırımlardı ve şöyle demiştik: Yani bir elin parmağını geçmesin, bunlar gerçekten Türkiye'yi ekonomik olarak çok yukarıya çekecek az sayıda yatırım olsun çünkü burada ciddi anlamda bir inceleme kapasitesi ve idari kapasite de gerekiyor. Şimdi burada ben eğer bölgede, bölge parametresini de katacak olursam, bu sefer aynı sektörde farklı farklı bölgelerde, farklı farklı rakamlar çıkıyor, iyice karmaşılaşıyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ben yerden göğe kadar katılıyorum. Yani her şeyi teşvik ettiğiniz zaman bir şeyi teşvik etmiş olmuyorsunuz. Yani orada yıllar önce söylenmiş bir laf, o nedenle burada mutlaka bir farklılık yaratmak gerekiyor ama söz konusu olan, yani bölgeler itibarıyla farklılık yaratmak değil. Herhangi bir sektörle ilgili olarak bir yeri teşvik ediyorsunuz, bir sektörü teşvik ediyorsunuz. Onunla ilgili olarak, o yatırımın İzmir'de yapılmasıyla Manisa'da yapılması arasında farklılık olmasın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu ona imkân veriyor. Yani, İzmir'de de yapılsa, Manisa'da da yapılsa diyelim ki bilişim sektöründe tutarı 50 milyon lira belirlemişsem bölge ayrımı yapmaksızın ondan yararlanırdı zaten.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bölge ayrımı yapmaksızın ibaresi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Burası tamamen sektörel ayrım. Ya bu, hiçbir şekilde bölgeye bir duyarlılık içermiyor. Biz burada ya bütün alanlarda 50 milyonu öngöreceğiz ya da sektör sektör ayrım yapacağız. Erhan Bey demin güzel işaret etti. Yani, özellikle mesela bilişim sektöründeki yatırımların tutarı çok fazla değil ama katma değeri çok yüksek. Dolayısıyla, benim burada açıkçası yapmak istediğim yani Ekonomi Bakanlığımız, ilgili bakanlıklarımız farklı sektörler için yatırım ölçeği anlamında farklı rakamları belirleyelim ve o rakama göre 500 milyondan ne kadarı incecimizi sektörel düzeyde oluşturalım, yoksa Manisa da İzmir de aynı imkândan yararlanacak bu düzenlemede.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ben onu çıkaramamıştım ama eğer öyle bir şey...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O şekilde uygulanacak.

Önergeyi yazalım mı Sayın Başkanım, yoksa mutabıksak bu ifadeyi araya koyalım mı?

BAŞKAN – Araya koyabiliriz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuyla ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Turhan, buyurun.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Bakanım, ben de bu konuyla ilgili ilave mahiyette bir şey söyleyecektim.

Bu, Sayın Müsteşarımız gayet iyi bilecektir, Nihat Zeybekci Bakanımızla beraber Aliğa'da –orada eskiden deri organize sanayi bölgesi olarak kurulmuş fakat şu anda hiçbir anlamı kalmadığı için mahiyeti de değiştirildi- orada bu yenilenebilir enerji konusunda dünyanın en büyük şirketlerinden birisi olan ve özellikle de bu rüzgâr gücünden elektrik üreten bir uluslararası firmanın pervane, bu değirmen pervanesi üreten tesisi kuruldu mesela. Şimdi, bu stratejik yatırımlardan bahsediyoruz ya, şimdi stratejik yatırımların ihtiyaç duyduğu insan kaynağı itibarıyla veya lojistik imkânları itibarıyla zaten bu bölgesel ayrımın çok fazla bir anlamı kalmıyor. Siz bölgesel olarak ne kadar teşvik ederseniz edin bu yatırımlar zaten mutlaka belli bölgelerde toplanıyor. Dolayısıyla, şayet –tabii siz daha iyi takdir edersiniz ama- Sayın Bakanımızın da hatırlattığı gibi buna ihtiyaç olduğunu düşünüyorsanız, nasıl olsa bir önerge vereceğiz, bu bölgesel teşvik kapsamına dikkat edilmeksizin ya da buna bağlı olmaksızın anlamında da esneklik tanıyacak bir ibare sizin takdirlerinizdir, uygun görürseniz ekleyebilirsiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Burada endişeye mahal verecek bir durum yok. Bölgeden bağımsız bir şekilde bu imkânlardan yararlanılır.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, stratejik yatırımlardan bütün Türkiye'deki bütün bölgeler yararlanıyor eşit şekilde, nerede yapılırsa yapılsın. Şimdi, biz “stratejik” ibaresini buradan çıkardığımız zaman o zaman gelişmiş bölgelerin de bu imkândan yararlanması ortaya çıkacak, bu da gelişmemiş bölgeler aleyhine bir durum oluşturmayacak mı? Şimdi, adam İstanbul'a yapacak yatırımını, niye yapsın Zonguldak'a ki?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zaten bu stratejik yatırımlarda illa Zonguldak'ta yaptığı...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hayır, “stratejik” ibaresini çıkarıyoruz Sayın Bakanım, çıkarıyoruz, onu başka yatırımlara da veriyoruz; o zaman niye adam Zonguldak'a yatırım yapsın veya da Düzce'ye yatırım yapsın?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bir dakika; buradaki düzenleme sadece katma değer in iadesi bakımından geçerli, yoksa bütün yatırım teşviklerini değiştirmiyor.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ama o da önemli bir teşvik.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşviklerden bir tanesi.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet.

Bir de bunu düşünmek lazım yani, hani iyilik yapıyoruz derken gariban bölgelere şeylik yapmayalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, emek yoğun sektörlerde yani yatırım tutarının düşük olduğu sektörlerde, yatırımın daha çok makine teçhizata dayandığı yatırımlarda çok fazla bir faydası yok bu maddenin. Bu daha çok büyük inşaat

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

yatırımlarının gerektirdiği entegre tesislerde karşımıza çıkar. Bu tesisleri de büyük ölçüde aslında bugün “stratejik yatırım” adı altında biz birinci bölge, ikinci bölgedeki illerde yapıyoruz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ayrıca Ekonomi Bakanlığımız da bu, bölgeler konusunda da bir çalışma yapıp bize getirse iyi olur yani bu Plan ve Bütçeye, çok sıkıntı var o konuda.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Redaksiyon yetkisiyle maddeyi oylarınıza...

ERHAN USTA (Samsun) – Burada redaksiyon olmaz.

BAŞKAN – Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Bu, redaksiyonla olmaz, önerge verilmesi lazım yani yapısal değişiklik lazım.

BAŞKAN – O zaman önergeyi hazırlayıp arkadaşlar getirsinler, maddeyi daha sonra oylayacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ara verelim Sayın Başkan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, Ekonomi Bakanlığımızı ilgilendiren iki maddemiz daha var, eğer Komisyon da takdir ederse o maddeleri beraber görüşme imkânı var mı çünkü konuların, maddelerin aralarında bağlantı var, 59 ve 70’inci maddeler?

BAŞKAN – Evet, 59 ve 70, olabilir.

MUSA ÇAM (İzmir) – 70’inci madde karakolda biter!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yemekten önce 59’u görüşebilir miyiz?

BAŞKAN – Yemekten önce 59’u görüşürüz de 70 niye karakola gidiyor, onu anlamadım Sayın Çam?

MUSA ÇAM (İzmir) – O karakolda, mahkemede biter!

BAŞKAN – Peki.

Evet, 30’uncu maddenin önergesi hazırlansın.

14.15’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.17

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.29

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan; Komisyonumuzun 38’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

30’uncu madde üzerindeki görüşmelerde kalmıştık. Redaksiyonla yapamayacağımız için önergeyle yapacağımız bir düzenleme vardı 30’uncu maddede.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/750) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 30’uncu maddesinde yer alan “yatırım tutarını” ibaresinden sonra gelmek üzere “sektörler itibarıyla veya topluca” ibaresinin eklenmesine arz ve teklif ederiz.

Şirin Ünal
İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ekonomi Bakanlığını ilgilendiren 2 madde kalmıştı, 59 ve 70’inci maddeler.

Sayın Bakan, 30’du fakat atlayarak gidiyorum, Ekonomi Bakanlığının 2 maddesi 59 ve 70’i yapalım diyorum.

MADDE 59- 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendine "her bir il grubu" ibaresinden sonra gelmek üzere bölgesel, büyük ölçekli, stratejik ve öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlar" ibaresi eklenmiş ve aynı bentte yer alan "%80'e" ibaresi "%100'e" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 59’uncu maddeyle ilgili olarak Sayın Müsteşardan bir bilgi alalım lütfen.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

59’uncu maddede mevcut devlet yardımları kararında yatırım döneminde ve işletme döneminde olmak üzere, yatırıma katkı oranının kullanımı farklılaşmakta. Yatırım döneminde işletmenin varsa tüm kazançlarından indirim imkânı sağlanırken işletme döneminde münhasıran teşvik belgesi verilen, devlet yardımı sağlanan yatırımdan elde edilen kazançtan doğan kârdan indirim sağlanmakta. Burada yapılan düzenlemeyle de mevcut düzenlemede yatırım döneminde maksimum tüm kazançlardan indirim oranı yüzde 80 iken bunu yüzde 100’e çekmekte. Dolayısıyla, teşvik tedbirlerinin etkinliği artırılmakta, yatırım döneminde devletin taahhüt etmiş olduğu yardımlara yatırımcı daha hızlı erişme imkânı sağlamaktadır. Esas itibarıyla miktarında bir değişiklik söz konusu değil, sadece yatırıma katkı olarak vergiden...

BAŞKAN – Yılı içinde...

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Evet, daha erken indirim imkânına kavuşmuş olacak. Bu sadece yatırım döneminde diğer kazancı olan işletmeler için, tabii, sağlanmış olacak.

BAŞKAN – Evet, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şimdi, biliyorsunuz, 2006’daydı yanlış hatırlıyorsam, kurumlar vergisi oranı yüzde 30’dan yüzde 20’ye düşürülmüştü. Yine aynı dönemlerde –yani küçük bir ay farkı olabilir, tam hatırlamıyorum şimdi- bu yatırım indirimi sistemini de kaldırdık biz, sistemden tamamen ettik yani aslında kurumlar vergisinin yüzde 30 olduğu dönemde yatırım indiriminin de var olduğu şeylerde –tabii, farklı olanlar filan vardı ama- mesela matrahı kadar yatırım yapan bir firmanın, yatırımcı bir firmanın kurumlar vergisi aslında efektif oranı yüzde 18’e kadar düşebiliyordu. Şimdi, yatırım indirimini de kaldırdık, kurumlar vergisini yüzde 20’ye düşürdük. Ne yapmış olduk? Yatırım yapan firma ile yatırım yapmayan, yatırımcı olmayan firmaları biz aslında aynı duruma getirdik yani bir bankayla -bankaların çok fazla yatırımı olduğu söylenemez, tabii, bilgi işlem yatırımları filan var ama hani onlar o anlamda yatırım değil- istihdam üreten, işte, ihracata yönelik teknoloji geliştirmeye yatırım yapan firmalar ile hiçbir yatırımı olmayan belki hizmet sektöründe çalışan firmaları aslında aynı kefeye koyduk. Bu tarihî bir hataydı Türkiye açısından Sayın Başkan. Yani, AKP Hükümetleri birçok hata yaptı, yaptığı hatalardan bir tanesi de buydu anlatabildim mi? Kurumlar vergisini yüzde 30’dan yüzde 20’ye düşürüyorsun, yatırım indirimini de kaldırıyorsun, ondan sonra, yatırımcı bir kuruluş açısından yüzde 18’e kadar aslında efektif olarak kurumlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

vergisi düşebilirken hatta daha yüksek yatırım yapıyorsanız daha fazla düşer ama matrahı kadar yatırımı olan bir firmada buraya kadar düşebilirken onlara hiçbir yatırımını vergiden düşme, matrahtan düşme imkânı getirilmedi. Sonra bu hata anlaşıldı, daha sonra teşvik sisteminde bu karma karışık her defasında bir sürü -bu işle ilgili çalışmış olmama rağmen- kavramlarını benim daha hatırlayamadığım, yatırıma katkı olabilir, gelir vergisi, kurumlar vergisi, indirim oranları diye karmaşık bir sistem getirildi. Yani, yatırımın dilimini biz kaldırdık, şimdi tekrar yatırım indirimi getirirsek ayıp olur, bizim karizmamız çizilir anlamında belki... Bürokratların, siyasetçilerden ziyade bu, bürokratların işidir, onu söyleyeyim, kurum ismi vermeyeceğim ama bürokratların burada büyük sorumluluğu vardır, burada da Ekonomi Bakanlığı bürokratlarını kastetmediğimi de ifade edeyim kendileri burada olduğu için. Böyle bir hata yapıldı burada.

Şimdi, tabii, bugün bunu değiştirme imkânı yok ama bu teşvik sistemiyle ilgili olarak benim Hükümetten istihmamım şudur: Teşvik sistemiyle ilgili olarak belli ki önümüzde tekrar düzenlenen bir şeyler olacak, bu tekrar düzgün bir şekilde, sade bir şekilde, anlaşılır, özellikle yabancı yatırımcıların anlaması açısından... Bakın, Sayın Bakanım, bu çok önemli. Yatırım indirimi sistemini yani yatırım indirimi olarak tekrar getirelim. Yok "yatırıma katkı oranı", yok "indirimli gelir vergisi, kurumlar vergisi..." Samimi söylüyorum, bunun içerisinden teknisyenler bile çıkamaz duruma geldi artık bu işin. Bu benim yapılması açısından ve Türkiye'nin çok fayda göreceğini düşündüğüm bir husus.

Diğer bir husus şu: Samsun'la ilgili bir mesele ama şunu bir çoğaltayım, size bir dağıtayım ondan sonra konuşacağım bunu. Bu ilçe bazında teşvik meselesi: Şimdi, işte, kısmen bölgesel kısmen il bazında bir teşvik sistemimiz var yani NUTS 2 düzeyiyle bağımlı değil şu andaki şey; bundan bir önceki sistemde de NUTS 2 düzeyindeydi, düzey 2'eydi. Fakat, burada bir an evvel hem Kalkınma Bakanlığı açısından hem de Türkiye İstatistik Kurumu açısından işleri daha iyi belki bir önceliklendirme yaparak ilçe bazında teşvik sistemine geçirecek altyapıyı kurmamız, hazırlamamız lazım. Burada biraz veri sıkıntısı olduğunu biliyorum, kolay bir mesele de değil. Sayın Bakanın da teknisyen olarak da aslında çok iyi bildiği konular bunlar, farklı düşüncesi, değerlendirmesi varsa onu da öğrenmek isteriz. Ama, hakikaten, aynı il içerisinde -çok gelişmiş bir il olabilir- gelişmişlik seviyesi çok düşük ilçelerimiz var. Yani buralara ciddi haksızlık yapıyoruz veya mesela -örnek vermeyeyim; artık, siyasetçi olduk, örnek vermek uygun olmaz il bazında- bakıyorsunuz il açısından baktığında çok gelişmiş değil ama çok gelişmiş ilçeleri var. Yani, o yüzden, bu haksızlığın giderilmesi açısından bu ilçe bazında teşvik sistemine geçmeye yönelik altyapının bir an evvel hazırlanıp geçilmesinin ben ülke açısından çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, bu yapılan düzenleme sonucunda ne kadar bir vergi kaybı öngörüyorsunuz? Bu vergi kaybını bütçenin hangi kalemlerinden karşılayacaksınız; aktarmayla mı, nasıl bir tasarrufla karşılayacaksınız? Onu bir bildirirseniz ona göre bir şeyler söyleyeyim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz mi cevap vereceksiniz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Usta'nın ilçe bazlı teşvik sistemiyle ilgili olarak ifade ettiği husus, aslında, belki yıllardan beri tartışılan ancak avantajları olan, bir taraftan da dezavantajları olan bir sistem. Bunun, tabii, detaylı bir şekilde tartışılması kendi aramızda, iktidarıyla muhalefetiyle önemli diye düşünüyorum. Tabii, böyle bir sistem oluşturulabilir, ilçe bazında bir teşvik sistemi söz konusu olabilir. İhtiyacımız olan İlçe Bazındaki Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi, çok eski bir endeks. Dolayısıyla, Kalkınma Bakanlığımız bunun güncellenmesine yönelik çalışmaları aşağı yukarı tamamladı. Önümüzdeki günlerde ilçe bazlı sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasını yayınlayacağız ve hangi ilçenin hangi sıralamada olduğunu gelişmişlik açısından, sosyoekonomik gelişmişlik açısından ortaya koymuş olacağız. Bu ortaya çıktıktan sonra yani ilçe bazında sosyoekonomik gelişmişlik göstergeleri çalışmasını tamamladıktan sonra bunu kendi aramızda değerlendirebileceğimizi düşünüyorum, tartışmaya açık bir konu; çok lehinde olanlar da var, aleyhinde olanlar da var ama eksileriyle, artılarıyla bir bütün olarak değerlendirip ona göre birlikte bir karar vermemizin daha uygun olacağını düşünüyorum.

İkinci husus: Sayın Erdoğan'ın vergi kaybının söz konusu olup olmayacağı yönündeki sorusu. Herhangi bir vergi kaybı söz konusu olmayacak ama bir öteleme söz konusu olacak. 2017 yılı vergi gelirlerine etkisi de 274 milyon lira olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, teşekkür ederim müsamahanız için.

Şimdi, biliyorsunuz, bu 2011 için Kalkınma Bakanlığının hazırladığı illerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralaması var. Bu bir kompozit endeks. Bunun rakamları müstakil olarak çok fazla bir şey ifade etmiyor ama bunun sıralaması önemli yani sıralama bir şey ifade ediyor. Eldeki veriler çerçevesinde yapılmış bir şey. Buna ilişkin eleştiriler, değerlendirmeler de olabilir, hani, hakikaten ilin gerçek anlamda gelişmişliğini göstermeyen. Orada bir tane kamu kuruluşu vardır, ile de hiçbir faydası yoktur diyelim ki, oradan kaynaklanan birtakım şeyler olur, onlara ayrıca bakmak lazım. Onlara ilişkin, tabii, itirazlarımız, onu da konuşabiliriz ama daha...

BAŞKAN – Tabii, tabii. 61 parametreyi tartışabiliriz.

ERHAN USTA (Samsun) – O tartışılabilir yani o bakımdan söyledim. Belki bundan sonraki şeyde de tekrar bakacaklardır ama burada, hemen, bu mevcut şartlarda kabul ettiğimiz durumda dahi, şimdi, bunun yapılması, az önce ifade ettiğim gibi, teknik bir iş yani burada herhangi bir şey yok. Yani bu 61 tane parametreyle bir endeks oluşturuyorsunuz ve bu sıralamayı yapıyorsunuz. O, teknisyenlerin yaptığı bir iş, oraya herhangi bir itirazımız yok ama burada hangi illeri birinci bölge, hangi illeri ikinci bölge, üçüncü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

bölge diye ayırma, o kırılma noktalarını belirleme işi siyasi bir iş bir anlamda. Yani, bakılıyor... Tabii, bu sıralamanın bir anlamı varsa bunun da makul ölçülerde kırılma noktalarının olması lazım.

Şimdi, bakıyorsunuz, burada endeks değeri 1'in üzerinde olan -şeyleri elle çizdik- Muğla ve üzerindeki iller birinci bölge illeri. Bir mantığı var, yani endeks değeri 1 ve üzeri, pozitif. Ondan sonra, 1 ile 0,5 arasında olanlara ikinci bölge denilmiş; onlarda da bir mantık olduğu söylenebilir.

BAŞKAN – Yok, biz ona karşıyız Isparta olarak.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, olabilir, olabilir ama şimdi daha karşı olacak başka şeyler var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz yukarı mı çıkmak istiyorsunuz?

BAŞKAN – Biz aşağı inmek istiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin aşağı inmenizin bu çerçevede çok fazla geçerli bir sebebi yok. Yani 61 göstergeye itiraz edersen oradan olabilir ama bu mevcut...

BAŞKAN – Ederim çünkü yani zamanın da siz de -Kalkınma Bakanlığı hazırladı- oradaydınız yani. Bunu hazırlarken mesela, işte, bankacılık işlemlerinde internet kullanımı...

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette. Bakın...

BAŞKAN – 80 bin öğrenci var bende, normal.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, ben onunla ilgili itirazın haksız olduğunu ifade etmedim.

BAŞKAN – Tamam.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama daha derin bir çalışma... Tekrar çalışalım dersek işi Komisyona havale etmiş oluruz ama hemen, çok kolay yapabileceğimiz iş var da onu söylemeye çalışıyorum.

Şimdi, geliyorsunuz üçüncü bölgeye, Samsun. Şimdi, bak, orada 0,2'ler var, onlar olmuş. 0,2218 Trabzon, tamam. Şimdi, 0,1864 -Sayın Bakanın da memleketi- Karaman. Yani, şimdi, bir kırılma noktası yapıyorsunuz. Bu da üçte kalmış. 0,1579 Samsun, bu da üç. Bir bakıyorsunuz, 0,1550 Rize dördüncü bölge. Ya, Allah aşkına, bu buradan mı kesilir? Yani, bunu kesecekseniz ya 0,2' den keseceksiniz, yani Karaman'ı da aşağı atacak şekilde keseceğiz ya da bunu, 0,1 var bakın orada, yani Düzce' den keseceğiz, Rize' den veya.

BAŞKAN – Nevşehir' den.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya Rize de üçüncü bölge olacak bizim gibi...

BAŞKAN – Nevşehir' den yukarıya.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya da Karaman' dan, Karaman' la birlikte Samsun da dördüncü bölge olacak. Yani, çok keyfi bir şekilde burada bir ayırım var. O zaman bu teknik çalışmanın hiçbir anlamı yok, yani o zaman kendimiz istediğimiz gibi... Bakın, diğer şeylerde, arka taraftaki kırılmalarda da hep kırılma noktaları, eşik değerlerin bir mantığı var; yani "1" demişsin, "pozitif" demişsin, "0,5" demişsin, bilmem ne demişsin ama burada hiçbir mantığı olmadan bir düzenleme yapılmış. Bu, zannediyorum, Bakanlar Kurulu kararıyla olacak bir şey. Ben bunu Hükümetin... Yani nihayetinde Samsun' daki insanlar da bu ülkenin insanları. Bakın, bundan Samsun çok zarar görüyor. Samsun' un aslında çok ciddi bir potansiyele var, coğrafi konum itibarıyla, ulaşım hatları itibarıyla, ovaları, şunları, bunları, fakat biz yatırımcı çekemiyoruz çünkü dördüncü bölgede, üçüncü bölge; hemen etrafımızdaki illerin de dördüncü bölge olması nedeniyle Samsun ciddi bir kayıp yaşıyor burada. Sizden istirhamımız, Sayın Bakanım, konuyla ilgilenmeniz. Hatta konuyla ilgilenirseniz Karaman' ı da dördüncü bölgeye de alabilirsiniz. Ha istemiyorsanız Karaman' ı almayın ama biz Samsun olarak çok yakınız. Bakın, 0,155-0,157; bu ikisi arasında olmaz yani bu Rize ile Samsun' u lütfen ayırmayın birbirinden.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; Tokat' ta -az önce Sayın Usta' nın bahsettiği gibi- ayrıca da ne limanımız ne kargo uçaklarının inebileceği bir havalimanımız ne demiryolumuz ne gümrüğümüz, hiçbir şey yok ama insanları doğduğu topraklarda tutup orada doymasını sağlarsak devlet olarak bizim işimiz de kolaylaşacak demektir. Bu anlamda çok mümbit, verimli ovalara sahip. Bunun yanı sıra çok yüksek kotlarda, 1.700, 1.800' lerde olan ilçeleri de var. Bu anlamda iki tane kuruluşumuz var: Biri Şeker Fabrikası, biri DİMES meyve suları. Bu ikisi Tokat' ın birçok noktadaki istatistiklerini bozuyor, hak ettiği teşviki de alamıyor. Ama böyle illerin özel bir değerlendirmeye, işte, uluslararası yol güzergâhında olmayan, limanı olmayan, uluslararası hava ulaşımı olmayan ama üretim potansiyele olan illerin, özellikle de dünyada hızla gıdaya ve doğru gıda üretimine ihtiyaç olduğu bir dönemde, işte, Tokat gibi, Amasya gibi bu tür illerin özellikle bir program kapsamına alınmasının ilçe bazlı -Sayın Usta' nın söz ettiği gibi- teşviklerin yeniden gözden geçirilmesinde ülkemiz ekonomisi ve üretim açısından katkısının olacağını sanıyorum. Çünkü yaklaşık 400 bin hemşehrımız 2002 ile 2015 yılı arasında Tokat' tan göçmek zorunda kaldı. Yani, bir ova düşünün; bizim Erbaa ilçemizin rakımı 200, Başçiftlik 1.800. 350' yle başlayıp 180' e kadar rakımı düşen bir ovoiden insanlar göçebiliyor Sayın Bakanım. Bu anlamda, bizim bu yöreye, özellikle mesela ürün bazlı, gıda yatırımı yapacakları teşvik edecek, cezbedecek... Belki siz de bir işletmeci olsanız İstanbul' a 800 kilometre, Samsun' a 240 kilometre en yakın limanı olan bir yere yatırım yapmazsınız ama gelişen ve değişen dünyada ürünleri yerinde, ambalajlı ve paketlenmiş hâle dönüştürmek daha rantabl oluyor. Bu teşvik sisteminin bir gözden geçirilmesinde fayda var.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, bunun 2017’de ertelenecek vergi olacağını söylediniz. Şimdi, bu yatırım indirimi, yani eski adıyla yatırım indirimi bir erteleme değil benim bildiğim, vergi ödememe şeklinde. Onu bir anlayamadım, bir söyley misiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

KALKINMA BAKANİ LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Çok haklısınız, burada bir erteleme söz konusu değil, bir öne çekme söz konusu. 274 milyon lira öne çekmeden kaynaklanan bir tutar, yoksa ertelemeden dolayı değil, o konuda haklısınız.

Samsun ve Tokat illerine gelince, her iki ilimiz de gerçekten potansiyeli son derece yüksek olan illerimiz. Özellikle bu illerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralaması yani SEGE dediğimiz bu araştırmadaki kırılma noktalarını tekrar gözden geçirelim, onu ifade edeyim. Bunu ben hem Ekonomi Bakanımız hem de Hükümetimizle de Bakanlar Kurulunda paylaşacağım. Aslında diğer, belki bir, iki, beş ve altıda çok fazla sıkıntı görünmüyor, kırılma noktası itibarıyla. Üçüncü bölgede böyle bir husus olduğu ifade edildi. Haklıdır Sayın Usta, bunu gözden geçireceğiz.

Tokat iline yönelik olarak ise, özellikle tarımsal potansiyeli son derece yüksek olan bir ilimiz. Tokat’ı Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Programı kapsamına alıyoruz. Dolayısıyla, DOKAP çerçevesinde yapacağımız desteklerden de Tokat ilimiz bundan sonraki süreçte yararlanacak. Bakanlar Kurulu kararıyla bunun kararını verdik, Tokat’ı da Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Programı kapsamına alacağız ve böylece Tokat ilimiz de DOKAP çerçevesinde yapılan desteklerden de yararlanmış olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

59’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 70- (1) Bakanlar Kurulu; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılama, arz güvenliğini sağlama, dışa bağımlılığını azaltma, teknolojik dönüşümü sağlama, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek olma niteliklerine ayrı ayrı ya da birlikte sahip olan ve proje bazında Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından desteklenmesine karar verilen yatırımlar için;

a) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesine göre kurumlar vergisi oranını %100’e kadar indirimi uygulamaya ve yatırıma katkı oranını %200’ü geçmemek üzere belirlemeye veya yatırımın işletmeye geçmesinden itibaren 10 hesap dönemine kadar, yatırımdan elde edilen kazançla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi istisnası tanımaya,

b) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 80 inci maddesinde yer alan gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlandırmaya,

c) Gümrük vergisi muafiyeti tanımaya,

ç) Yatırımın Hazine taşınmazı üzerinde yapılması halinde, belirlenecek yatırımcı lehine doğrudan, hasılat payı alınmaksızın, 49 yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesine ve yatırımın tamamlanması ve öngörülen istihdamın 5 yıl sağlanması şartıyla Hazine taşınmazının talep edilmesi halinde bedelsiz devredilmesine,

d) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde yer alan prime esas kazanç alt sınırına bağlı kalınmaksızın 10 yıla kadar sigorta primi işveren hissesinin karşılanmasına,

e) İşletme döneminde yatırıma ilişkin enerji tüketim harcamalarının %50’sine kadarının en fazla 10 yıla kadar karşılanmasına,

f) Sabit yatırım tutarının finansmanında kullanılan yatırım kredisi için 10 yıla kadar faiz veya kâr payı desteği ya da hibe desteği sağlanmasına,

g) Yatırım için özel önem taşıyan belirlenen sayıda her bir nitelikli personel için 5 yılı geçmemek üzere, asgari ücretin aylık brüt tutarının 20 katma kadar ücret desteği verilmesine,

ğ) Yatırım tutarının %49 unu geçmemek üzere ve edinilen payların 10 yıl içerisinde halka arz veya yatırımcıya satış şartıyla yatırıma ortak olunmasına,

karar vermeye ve yukarıdaki desteklerden bir veya birden fazlasını uygulamaya yetkilidir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki destekler Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(3) Proje bazlı yatırım konusu ürüne, süresi ve miktarı Bakanlar Kurulunca belirlenecek alım garantisi verilebilir.

(4) Proje bazlı yatırımlara diğer kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kısıtlayıcı hükümler için Bakanlar Kurulu kararı ile istisna getirilebilir veya yatırımları hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla yasal ve idari süreçlerde düzenleme yapılabilir.

(5) Projenin gerekli kıldığı hallerde Bakanlar Kurulu kararı ile her türlü altyapı yatırımının yapılması kararlaştırılabilir.

(6) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yatırımların belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmemesi halinde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan indirimi kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte, diğer destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(7) Yatırımın devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla belirtilen istisna, muafiyet ve desteklerden yararlanır.

BAŞKAN – 70’inci madde üzerinde, Sayın Bakan, bir bilgi alabilir miyiz lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

Siz mi yapacaksınız açıklamayı, Sayın Müsteşar mı?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Buyurun Sayın Müsteşar.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, uygun görürseniz bu 70'inci maddeyi izah etmeden önce, neden ihtiyaç duyulduğunu kısaca arz etmemde yarar olur diye düşünüyorum.

Malumları olduğu üzere, hâlihazırda bir devlet yardımı programımız var, Bakanlar Kurulu kararıyla 2012'den bu yana uyguladığımız. Bu program aynen devam ediyor ve orada bazen de bugün öngörülen düzenlemelerle de iyileştirmeler de söz konusu. Ancak mevcut devlet yardımı programımız bir standart uygulamayı öngörüyor. Bölgesel, öncelikli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve genel teşvik sistemi adı altında gruplandırılan bir uygulamamız var. Genel teşvik sistemi, en düşük destek yoğunluğuyla desteklediğimiz konular. Öncelikli yatırımlar, Türkiye açısından her bölge için önemli olduğunu düşündüğümüz, dolayısıyla bölge farkı gözetilmeksizin her bölgede aynı destek yoğunluğuyla desteklediğimiz yatırımlar. Bölgesel teşvikler, o bölgenin ekosistemiyle, kümelenme anlayışıyla rekabetçi olduğunu düşündüğümüz o bölgenin kalkınmasına katkı sağlayacağı düşünülen, değerlendiren ilgili kurumların koordinasyonu ile sektörlerin belirlendiği ve o sektörlerin o bölgede daha yüksek destek yoğunluğuyla desteklendiği yatırım konularını kapsıyor. Bir de, stratejik yatırımlarımız var hâlihazırda. Stratejik yatırımlar da, üretilmediğimiz için, Türkiye'nin cari açığını gidermeye yönelik olarak ithal etmek zorunda olduğumuz bazı yatırım konularında yatırımı teşvik etmeyi öngörüyor. Burada da, yine stratejik yatırımlarda da Türkiye'nin hangi bölgesinde yapılsa yapılsın aynı yüksek destek yoğunluğuyla desteklenmekte.

Burada getirilen yeni düzenlemeyle, Türkiye'nin gerek teknolojik dönüşümüne gerekse arz açığını gidermeye yönelik ihtiyaç duyduğu bazı konularda özel birtakım devlet yardımlarının verilebilmesinin önü açılmakta. Özellikle de proje bazlı olarak her bir projenin ihtiyacına göre onun teşvik etmesine karar vermeyi mümkün kılacak destekle teşvik etmek. Bizim şu anki devlet yardımlarımız standart; gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, yatırıma katkı, faiz desteği gibi. Aynı mahiyette olan her yatırıma, geldiğinde söz konusu desteği veriyoruz. Burada öngörülen sistem neyse biz bir destek havuzu oluşturuyoruz, madde 70'te bir destek havuzu oluşuyor. Bu destek havuzunda aslında hâlihazırda uygulanan desteklerin bir kısmı söz konusu. Gümrük vergisi muafiyeti gibi, yatırıma katkı gibi, KDV istisnası gibi, KDV iadesi gibi destekler aslında mevcut sistemimizde de var. Ancak, burada getirilen sistemle, proje olarak Türkiye'nin gerçekten teknolojik dönüşümünü sağlayacak ve o yatırımın yapılması hâlinde birden fazla sektörde kaldıraç etkisi yaparak Türkiye'nin ileri teknoloji sınıfında üretim kapasitesini artıracak ve yeni bir kabiliyet oluşturacak yatırım konularının o yatırım niteliğine göre gerekli olan destekleri vermek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Rakamlandırabilir misiniz bunları Sayın Müsteşar?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Şöyle söyleyeyim: Rakamlar olarak değil de, önce sektörler itibarıyla ifade etmek fayda olur. Diyelim ki nanoteknoloji alanında bir yatırım söz konusu. Burada yapılacak bir yatırım birden fazla sektörde kaldıraç etkisi yapacaktır veya biyoteknolojik alanda. Şimdi, bu yatırımlar, örneğin, karbon elyaf yatırımı yapılacak, bu yatırıma biz yatırımın niteliğine bakmaksızın hep aynı destekleri sunuyoruz, diyoruz ki: Size vergi indirimi sağlayalım, KDV istisnası sağlayalım, istihdam desteği sağlayalım. Yatırımcının talebi, diyor ki: “En önemlisi, bana enerji desteği verin veya daha ziyade, benim şu bölgede, limana yakın alanda arsaya ihtiyacım var, bana diğer teşviklerin hiçbirisi lazım değil, benim için en önemli teşvik arazinin temini.” Bu çerçevede, biz yatırım konularını ikinci düzenlemeyle belirleyerek bir davete çıkacağız. Bu proje başlıklarıyla yatırımcılar tekliflerini sunacaklar, yapacağı yatırımın teknolojik içeriği, Türkiye'ye sağlayacağı katma değeri, ihracat potansiyeli ve bu alanda bu yatırımı yapması için devletten beklentisi. Bu etki değerlendirmesini yaptıktan sonra da belirlenen destek yoğunluğuyla desteklenecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar bütçe ayrılacak, destek yoğunluğuna ne kadar ayrılacak?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Bunu sadece bir tahmin olarak ifade edebiliriz, gelecek yatırıma bağlı çünkü bu. Diyelim ki, 10 milyar TL'lik bir yatırım geldi, biz destek yoğunluğu olarak yüzde 40 destek yoğunluğu sağlayacaksak, yaklaşık maliyeti 4 milyar olur ama yatırımın niteliğine göre değişecektir bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz sonsuz mu ayırıyorsunuz?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sonsuz değil tabii, elbette öyle bir şey söz konusu değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii ki, bir çalışma yapmış, bir projeksiyon yapmış olmanız lazım.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Bütçeye öngörülen destek 2017 için 4 milyar ama bu miktar belki gerçekleşmeyebilir de. Çünkü biz bu kararı çıkarttığımızda hemen yatırımcılar gelip yatırıma başlarsa, bu yatırımları yaparsa o şarta bağlı bir destek. Bir de verilecek desteğin mahiyeti önemli burada.

ERHAN USTA (Samsun) – Vergi indirimleri dâhil mi Sayın Müsteşarım bu desteklendiğinizin içerisinde?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Evet, tamamını kastediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 4 milyar nakit desteği mi?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Burada, 70'inci maddede Bakanlar Kurulu hangi destekleri verebileceğini tatad ediyor. Burada, tamamı verilecek anlamına gelmiyor, bunlardan bir bölümü, birden fazlası verilebilir ama bu tamamıyla yapılacak analizle, firmanın yapacağı yatırımın büyüklüğü, Türkiye ekonomisi açısından önemi, sağlayacağı katma değeri, ihracat potansiyeli, “know-how” olarak Türkiye'ye sağlayacağı teknolojik kabiliyet, bunlar dikkate alınarak bu desteklerden bir bölümünü verme söz konusu olacak.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Alım garantisi var, “...Bakanlar Kurulunca belirlenecek alım garantisi verilebilir.” şeklinde ifade var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Şimdi, şöyle: Bugün itibarıyla, örneğin, Türkiye'nin kan ürünleri tamamıyla ithalat yoluyla karşılanıyor. Bunun Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesiyle belli oranda Türkiye'nin ihtiyacı kadar olanı yapılacak yatırımın büyüklüğünü, getireceği teknolojiye bağlı olarak belli bir dönem için ilgili kurum tarafından alım garantisi verilerek... Çünkü o yatırıma verilecek bizim vergi indirimi, kurumlar vergisi muafiyeti veya KDV iadesi hiçbir anlam ifade etmiyor o yatırımcı açısından. O yatırımcı açısından önemli olan, belli bir dönem için devletin o ürünü almasını taahhüt etmesi, en büyük destek o. Orada onu vermek yeterli olacak ama bazı yatırımlar için -ifade ettiğim gibi- enerji çok daha önemli olacak, bazıları için vergi indirimi önemli olacak. Bunlarda tabii ki bir kriter olarak destek yoğunluğu esas alınacak. Yani, ne kadar yatırım yapacak, o yatırım için devletin vereceği toplam devlet desteğinin büyüklüğü ne olacak, o mukayese edilerek Bakanlar Kurulu kararıyla takdir edilecek.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biraz önce sizin dile getirdiğiniz yatırımlarla ilgili sektörel değerlendirme var. Burada geniş bir tanım verdiğinizde sektörel veya yatırımın kendi özelliğine bağlı bir tanım kısıtlaması... Yani, siz bunu söylüyorsunuz da kanun böyle çıktıktan sonra farklı boyutlarıyla da kullanım alanı yaratabilir mi bu şekildeki bir kanun? Yani "alım" dediğinizde, bir yatırım yaptı. Sizin söylediğiniz konu, kanla ilgili, kan ürünleri önemli. Yani, bugün baktığımızda Hacettepe Üniversitesi'nin bu bebek kordonu bağıyla ilgili oluşan o ilikle ilgili yaptığı çalışmayla gurur duyduk, çok önemli, onun geliştirilmesi belki çok çok önemli ama böyle bir madde içeriğinde farklı bir yatırım ve Bakanlar Kurulu kararı, bu çok geniş bir yetki tanımı olmuyor mu?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Milletvekilim, burada tabii bir şeffaflık söz konusu olacak. Belirlenen konular kamuoyuyla da paylaşılacak, orada sunulan, davet edilen firmaların sundukları teklifler kendi içerisinde yarıştıracak, Türkiye'nin millî menfaatleri açısından hangisi daha uygunsa o teşvik edilecek. Bir de, Türkiye'nin arz açığı dolayısıyla ithal etmek zorunda olduğu bazı alanlarda üretimi teşvik edecek ama orada da sınırlı oranda yani Türkiye'nin ihtiyacını karşılayacak kapasiteye kadar proje bazlı destek verecek, onun ötesine geçtiği andan itibaren zaten normal devlet yardımları programı kapsamında ne öngörülüyorsa o çerçevede desteklenecek.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; bu 70'inci maddede Ekonomi Koordinasyon Kurulu kararıyla proje bazlı desteklemeler konusunda Bakanlar Kurulu yetkilendiriliyor ve çok geniş şekilde destekler öngörülüyor. Tabii, Hükümetin tasarrufu, bunu niye yapıyor, nasıl yapıyor, kendisi izah edecektir.

Şimdi, burada benim görebildiğim birkaç tane konu var, bunun altını çizmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, aslında bu torbanın diğer maddelerinde de çok mevcut olan bir konu. Daha evvel yapılmış yanlışları, mahkeme kararlarını, bununla ilgili birikmiş davaları, sıkıntıları ortadan kaldırmaya yönelik şeyler var 4'üncü ve 5'inci fıkrada özellikle. Böyle bir şey var.

Bir de biz yasa çıkararak burada aslında, belki de yasayla düzenlenmesi, ayrı ayrı düzenlenmesi gerekli konuları Bakanlar Kuruluna havale ediyoruz. Böyle bir sıkıntı görünüyor.

Tabii iç teşviklerle ilgili ayrı ayrı arkadaşlar konuşacaklardır, teknik olarak ne anlama geliyor, ne getirecek ne götürcek onlar konuşulacaktır. Netice itibarıyla, ifade ettiğim gibi Hükümet, iktidar bir tasarrufta bulunuyor proje bazında -ki bugüne kadar bölgesel teşviklerde nasıl sıkıntılar olduğu biliniyor- yeni teşvikler getiriyor, hesabını da seçmene verecektir. Ama bunlar 4'üncü ve 5'inci fıkrada ekonomik teşviklerle çok ilgili değil yani teşvikle ilgili değil. "Proje bazlı yatırımlara diğer kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kısıtlayıcı hükümler için Bakanlar Kurulu kararıyla istisna getirilebilir veya yatırımları hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla yasal ve idari süreçlerde düzenleme yapılabilir." Sayın Bakanım, bu öyle anlaşıyor ki, bazı projelerin yürütülmesi konusunda halkın birtakım duyarlılıkları dolayısıyla, mahkemelere taşınmalar, maden aramalarında, HES'lerde bunlarla ilgili bir arkaya dolanma söz konusu yani ne anlama geldiği de belli olmayan, çok da yeri filan olmayan bir yerde getiriliyor. Dolayısıyla Artvin'de Cerattepe'de yaşanan sıkıntılar, yine Artvin'de Kamillet Vadisi'nde Cengiz Holdingin yaşamış olduğu sıkıntılar bütün Karadeniz ve Türkiye'nin değişik bölgelerinde HES'lerde yaşanan sıkıntılar... Ne demek yasal ve idari süreçlerde düzenleme yapılabilir?

Sayın Bakanım, insanlar mevcut yasalara göre, Anayasa'ya göre bir demokratik ve yasal direnmeye girmişler, mahkeme kararları verilmiş, bu mahkeme kararlarının bir kısmı uygulanmış, bir kısmı uygulanmamış, yarım kalan projeler var. Aslında mahkeme kararı dolayısıyla geri adım atılması gerekli, iptal edilmesi gerekli projeler var. Şimdi, bu şöyle -ben bunu anladım yani başka bir şey yapacaksanız onu söyleyin- siz izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tescillerle ilgili kısıtlayıcı hükümleri kaldıracaksınız. Bunlar hangi projelerle ilgilidir Sayın Bakanım? Ne gibi kısıtlayıcı hükümler var da siz bunları kaldıracaksınız? Mesela çevre değerlendirme (ÇED) raporları ortadan kalkacak mı? Yasal ve idari süreçlerle ilgili sözünü etmiş olduğunuz düzenlemeler yapılabilir. Bunlar ne gibi düzenlemeler? Bu çok ciddi bir şey.

Başka bir konu, burada mesela maden projelerinin uygulanmasıyla ilgili, halkın direnişi ta madene gitmeden önce başlıyor, mesela yol inşaatıyla başlıyor. İşte, yukarıda bir maden var, buraya gidecek, 25 kilometrelik yol yapıyor; bu yolu yaparken o güzelim bölgeleri... Hiç o vadileri gezdiniz mi Sayın Bakanım, biliyor musunuz? Resimleri gözünüzün önüne geliyor mu? Bu milletin anasını da bir şekilde belleyen Cengiz İnşaat bu vadileri gerçekten dümdüz ediyor ve insanlar orada direniyor. Yani burada ne yapacaksınız? Cengiz İnşaat yapamıyor bu yolu, sıkıntı var, vatandaş çıkıyor, devlet çıksın. Yani "Bu altyapıların amacı bu mudur?" gibi çok ciddi sorular var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

Bu konuyla ilgili dünden beri çok sayıda hukukçu, çevreci, bu konuya duyarlı insanlar sürekli şekilde bizi arıyor. Gerçekten özellikle bu 4' üncü fıkra ne anlama geliyor, açık bir şekilde örnekler vererek anlatmanızı rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öncelikle Sayın Bakana bir şey sorayım çünkü önemli bir şey. Bu madde mevcut projeler için geçerli mi yoksa yürürlüğe girmesinden sonra yeni projeler için mi olacak?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Yeni projeler için.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi değerli arkadaşlar, bir maddeyi anlamak için maddenin metnine iyice bakmamız gerekiyor.

Maddenin 1'inci fıkrası hangi yatırımlara aşağıda görülecek teşviklerin verileceğini öngörüyor. Kavramlar şunlar: “Hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılama...” Yani “Tekstilden turizme, tıptan eğitime kadar her şey var.” diyor. “...arz güvenliğini sağlama...” Bir somutlaştırabiliyor musunuz? Hayır. “...dışa bağımlılığını azaltma, teknolojik dönüşümü sağlama...” Büyük büyük, güzel laflar. Peki, kafanızda herhangi bir şey oluyor mu? Benim kafamda herhangi bir güzel bir şey, herhangi bir şey oluşmadığı gibi...

Bizde iki tane şey var. Biri, mesela insanları terörle tehdit etmek “güvenlik önemi” demek, o zaman kimse bir şey diyemiyor, “Yahu yazık askerimiz, polisimiz...” falan diyor. İkincisi de büyük büyük hayaller koymak insanların önüne, kan bankası üzerinden konuşmak ama burada bir sektör tanımlanmamış, sektör başlıklarının ne olduğunu bilmesi gerekirken tanımlanmamış.

Dönüyoruz şimdi, neler veriliyor. “Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32/A maddesine göre kurumlar vergisi oranının yüzde 100’üne kadar, yatırım oranının da yüzde 200’üne kadar ve on hesap dönemine kadar yatırımdan elden edilen kazançla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi istisnası tanımaya...” “Hiç vergi almayacağız.” diyor. Bir de uygulamada neyi biliyoruz? Çapraz sübvansiyonlar var. Mesela bir holdingin A, B, C, D, E şirketleri var. C şirketi yatırım yapıyor, kazançlı olan A, B, D, E şirketlerinin kazancının da bir kısmı ona aktarılıyor, yüksek maliyetler gösteriliyor ve holding topyekün vergiden kaçırılıyor. Ve bunun yüzde 100’üne kadar yapıyorsunuz, yüzde 200’üne kadar da yatırıma katkı oranı koyuyorsunuz.

İkincisi: “Gelir Vergisi Kanunu’na göre gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlandırmaya...” Sadece kurumlar vergisi değil, geliri de koymuş oldunuz içine.

Üçüncüsü: “Gümrük vergisi muafiyeti tanımaya...” Ne kadar? Yüzde kaç oranında? Hangi mallarda? Hangi ürünlerde? Hangi sektörlerde? Hiçbir şey belli değil. “Gümrük vergisi muafiyeti tanımaya...” “Yüzde 100’e kadar”dır bunun anlamı ve diyelim ki millet kamyon getirecek, korkunç vergiler ödüyor, bir iş makinesi getirecek, korkunç vergiler ödüyor, burada “Hiç vergi alınmayacak.” deniyor.

Burası çok ilginç: “Yatırımın Hazine taşınmazı üzerinde yapılması hâlinde, belirlenecek yatırımcı lehine doğrudan, haslat payı alınmaksızın –bile- kırk dokuz yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesine ve yatırımın tamamlanması ve öngörülen istihdamın beş yıl sağlanması şartıyla -sadece beş yıl öngörülen istihdamı kayıt üzerinde sağlarsanız bile- Hazine taşınmazının talep edilmesi hâlinde bedelsiz devredilmesine...” Devlete ait, hazineye ait bütün toprakların verileceği anlamına geliyor.

Geçiyoruz. “...ek 2’nci maddesinde yer alan prime esas kazanç alt sınırına bağlı kalınmaksızın on yıla kadar sigorta primi işveren hissesinin karşılanmasına...” “On yıla kadar sigorta primi işveren hissesi karşılanacak.” diyor.

Yetmiyor. “İşletme döneminde yatırıma ilişkin enerji tüketim harcamalarının yüzde 50’sine kadarının en fazla on yıla kadar...” On yıla kadar da yüzde 50 enerji şeyi veriliyor.

“Sabit yatırım tutarının finansmanında kullanılan yatırım kredisi için 10 yıla kadar faiz veya kâr payı desteği ya da hibe desteği sağlanmasına...” On yıla kadar faizini, kredinin her şeyini karşılıyorsunuz. Zaten o da onun 3 katı oluyor.

“Yatırım için özel önem taşıyan belirlenen sayıda her bir nitelikli personel için...” Nasıl personel? Hangi nitelikte? Kaynakçı mı, doktor mu, mühendis mi belli değil- “...beş yılı geçmemek üzere, asgari ücretin aylık brüt tutarının 20 katına kadar ücret desteği verilmesine...” Asgari ücretin, brüt ücretin 20 katına kadar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne kadar sürede, aylık mı, yıllık mı?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Beş yılı geçmemek üzere.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aylık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yok yok, aylık brüt tutarın, beş içerisinde, 20 katına kadar.

“Yatırım tutarının yüzde 49’unu geçmemek üzere ve edinilen payların on yıl içerisinde halka arz veya yatırımcıya satış şartıyla yatırıma ortak olunmasına...” Yetmedi, bir de bir şey oldu, geldik, biz ortak olacağız. “...karar vermeye ve yukarıdaki desteklerden bir veya birden fazlasını uygulamaya yetkilidir.” Böyle bir yetki olur mu arkadaşlar? Yukarıda bütün mali işlerden muaf tutuyorsunuz ve yetkiyi tutup bir genel müdüre teslim ediyorsunuz.

“1’inci fıkra kapsamındaki destekler bütçeden, ekonomi bütçesinden karşılanır.” Artı, bununla da kalmıyor, diyor ki: “Proje bazlı yatırım konusu ürüne, süresi ve miktarı -ne olduğu belli değil- Bakanlar Kurulunca belirlenecek alım garantisi verilebilir.” Arkadaşlar, siz yeni kamu iktisadi teşebbüsleri kuruyorsunuz, yeni devlet sektörleri kuruyorsunuz. Tek fark ne biliyor musunuz burada? Bunun sahibi özel sektör olacak. Yani bir kuruş vergi vermeyecek, kredi faizi ödemeyecek, sigorta primi ödemeyecek, hazineye konacak, siz ona ortak olacaksınız, alım garantisi vereceksiniz ve bu yeni KİT’lerin kurulması demek. Sahibi kim olacak?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

Özel sektör olacak. E, yazık günah değil mi bu halka? O zaman, kamu iktisadi teşebbüsü kurun. Bu kötü bir şey değil. Çünkü burada gördüğümüz kadarıyla, adamın beş kuruş maliyeti yok, her şeye destek veriyorsunuz, hatta alım garantisi veriyorsunuz, tutuyorsunuz, milletin varlıklarını özel sektöre aktarıyorsunuz. Eğer amacınız şuydu: Yeni bir burjuvazi sınıfını kamu kaynakları üzerinden bu şekilde yaratmaya çalışıyorsanız o burjuva ile -onun rengi ne olursa olsun- halk arasında bir adaletsizlik ortaya çıkar. İşte, biz diyoruz ya: Bu ülkenin başına geliyor, geliyor, geliyor; işte, böyle tuğlaları koyup, koyup, koyup bu ülkenin başına bela açacak bir sistem kuruyorsunuz.

Bakın, torba yasanın tekniğinden tutun içeriğine kadar o kadar tehlikeli şeyler yapıyor ki oysa bu ülkede bu iş ayrı bir kanunla, sektörleri belirtilerek, yarışma koşulları belirtilerek yapılabilir. Şimdi, 5 tane şirket başvurdu, nasıl karar verilecek? Varsayalım, bir genel müdür, bir müsteşar yardımcısı -kimseyi işaret etmiyorum, sakın yanlış anlamayın- sütü bozuk, İstanbul'da oturdu, pazarlık yapıyor. "Şunu da veririz ama şu şartla, şunu da veririz ama bu şartla; şöyle de olabilir, böyle de olabilir." E, ne olacak yasama organının iradesi? Çok geniş bir takdir yetkisiyle devlette suistimalleri artıracak bir şekilde bir maddeyle verilmiş oluyor. Böyle yapacağımıza, eğer bu kadar önemli bir şey varsa, kanla alakalı, diyelim ki yüzde yüz ithal ettiğimiz bir şey varsa bunları vereceğinize bir kamu iktisadi teşebbüsü kurun. Bu kamu iktisadi teşebbüsünü de geçmişte yapıldığı gibi bir çiftlik hâline getirmeyin. Namuslu, yurtsever, vatansever insanlar başına geçsin ve bu insanlar gelirini de, giderini de kamu içinde yapsınlar. Aksi takdirde ne oluyor biliyor musunuz? Yeni yeni küçük devletler üretiyorsunuz. Şu an itibarıyla Türkiye'deki kamu ihale düzeni şudur: 20 tane belirlenmiş şirket var, ihaleyi kesinlikle bunlar alıyor. Onlar kendi ihalelerini yapıyorlar, alt şirketlere, taşeronlara işleri yaptırıyorlar ve bu arada, yüzde 10 ile yüzde 50 arasında haksız kaynak elde ediyorlar ve bunlar da vatandaşın vergisinden gidiyor. Bu kötü bir düzen, bu kanun da kötü bir kanun. Kesinlikle madde içerisinden çıkarılmalı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün bütün cümlelerimin hepsine "Anayasa" diyerek başlamak zorunda kalmaktan ötürü üzgünüm. Şimdi, Sayın Bakanım, "Diğer kanunlarla getirilen izin, ruhsat vesairelerin Bakanlar Kurulu kararıyla kaldırılması." ne anlama gelir? Kanunun, kanunda getirilmiş olan bir hükmün Bakanlar Kurulu kararıyla kaldırılması söz konusu olabilir mi? Türkiye'nin bu tür projelere olan gereksinimini asla yadsımıyoruz, kabul ediyoruz ama buna giderken, daha doğrusu, bu amacı gerçekleştirmek için yaptığımız yola, döşediğimiz taşlara bakalım, yani her birisi böyle oynak, üzerine bastığınız zaman su sıçratan veya bastığınızda tamamen çöken bir sistemse bununla bir yere varmanız mümkün olmuyor. Eğer başka yasalarda bu tür yatırımları sınırlandıran, engelleyen hükümler varsa bunları kaldırmak ayrı bir süreç gerektirir, başka bir kanunla şunları, şunları, şunları kaldırdık ortadan denir. Bakanlar Kuruluna verilecek genel bir yetkiyle bunu sağlayamazsınız. O nedenle, bu oldukça önemli bir husustur. İlk olarak dikkatinizi çekmeye çalıştığım konu budur. Yani bir yetki kanunu veya Bakanlar Kurulunun kanun hükmündeki kararname çıkarma yetkisi değil bu verdiğiniz, Bakanlar Kurulu kararıyla yapıyorsunuz.

İkinci olarak: Bir ülke yatırımlarını hızlandırmak ve özellikle de dünya konjonktürüne uygun rekabet olanaklarını bulamayan kendi yatırımcılarına destek sunmak istiyorsa burada attığı adımların daha sonradan başka ülkelerde ve diskriminasyon yaratacak bir şekilde ortaya konulmaması gerekir; çok önemli bir husus. Yapıldıktan sonra yatırımların yüzde 49' una ortak olunması oldukça muğlak bir ifade olarak ortalıkta duruyor. Bu yüzde 49' luk oranı belirlerken hangi hesaplardan veya yatırımın hangi maliyetlerinden hareket ederek yüzde 49' u belirleyeceksiniz? Bunların uygulanması veya uygulamadaki sorunlar nedeniyle uygulanmaması ayrı bir konudur, Türkiye'de yatırımların teşviki amacıyla çıkarılmış olan bir yasa da bu kadar muğlak ifadelerin bulunması ayrı bir konudur. Dolayısıyla, bütün bu yatırımların sadece ve sadece bizim ulusal yatırımcılarımıza tanınan haklar olduğunu düşünüyorsak o ayrı bir konu, o zaman da bu şekilde ifade edilmemesi gerekiyor. Herkesi ilgilendiriyorsa bu kanuna bakan birisi "Allah Allah, hangi oran üzerinden, hangi harcama üzerinden, her türlü harcamayı, hatta yanlış harcamaları, yıkılan, kaldırılan, yeniden yapılan şeyleri de kapsıyor mu?" diye düşünür ve üstelik bu ülkemizde yaşanmamış bir olay değildir. Daha önceden, yatırımlara verilen devlet destekleri kapsamında, özellikle de neredeyse yatırımlara yüzde 100 verilen devlet destekleri sırasında yurt dışından getirilen bütün makine, ekipmanların vergi cennetleri üzerinden getirilip de yatırım maliyetinin tamamının devletten alındığını, hatta kat kat alındığını, yapılan bir turizm yatırımıyla hemen arkasından bir televizyon kurulduğuna da tanık oldu bu ülke.

Şimdi, bütün bunların hepsini yaşamış insanlar olarak ister istemez çok önemli kuşkuyla karşı karşıya kalınacak. Bunu kesin olarak buradaki eleştiriler ve ortamın gereği olarak söylenen sözler olarak algılamayın. Bunu yabancı bir yatırımcının veya yabancı bir yatırımcıya bilgi verecek olan bir uzmanın çalışması olarak görün. "Ne getirdi? Türkiye çok ciddi teşvikler getirdi. Yabancı yatırımcılar olarak biz de bunlarla ilgileniyoruz." dedi, "Bize ne geliyor?" diye söyledi; şimdi, bunu çevirecek olan insan bunu söyleyecek, diyecek ki: "Yatırım tutarının yüzde 49' unu geçmemek üzere edinilen payların on yıl içerisinde halka arz edilmesi koşuluyla devlet size ortak olabilir." Bunun arkasından gelecek soru sayısını tahayyül edemezsiniz, gerçekten edemezsiniz. Ve dedi ki arkasından: "Proje bazlı yatırım konusu ürüne, süresi ve miktarı Bakanlar Kurulunca belirlenecek alım garantisi verilebilir." Çok heyecan verici bir olaydır. Dünyada böyle bir garanti hükmü olan yere dünyanın bütün yatırımcıları yatırım yapar çünkü ürün garantisi var. Peki, nasıl fiyatlandırılacak? Baz fiyatınız ne olacak? Eşik fiyatınız ne olacak? Bu alınan ürünün değerlendirilmesiyle ilgili temel ilkelerimiz ne olacak? Hangi türdekiler olacak? Yoksa, Çin malları gibi sadece o insanları meşgul etmek için yapılmış olan, beş kuruş etmeyen ve tonla satılan, kiloyla satılan ürünler grubundan ürünleri mi alıp da böyle değerlendireceğiz biz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

Yatırımlarla ilgili olarak bu tür teşvikler düzenlenmesi konusunu elbette ki gerekli ve heyecan verici de buluyoruz ama buradaki bütün sorunumuz, sürekli dile getirdiğimiz eleştirimiz, bu konular üzerinde yeteri kadar çalışılmadan, üzerinde tartışılmadan, hatta ve hatta, kadro olarak, kadrolarınızla birlikte sayın bakanların bir araya gelerek uzun uzun çalışma olanağı yaratmamasından kaynaklanan ve dolayısıyla, belki de haksız olan bazı eleştirilere muhatap olduğumu düşünüyoruz. Bu güzel ama görüyorsunuz, hemen üç tane maddesini peş peşe sıraladığınız zaman bir yabancı yatırımcı için bir hayal kırıklığı gibi algılanıyor. Bunların üzerinde birazcık daha zaman ayrılması, çalışılması ve üstelik de uluslararası kuruluşlarda bir gelenek vardır, biliyorsunuz, OECD'nin en fazla uyguladığı kurallardandır; her bir birim ayrıdır, mali işler komitesi, sanayi komitesi vesaireleri. Bu tür düzenlemeler falan yapıldığında genellikle oralara getirirler ilgili ülkeler bu projelerini, "Biz ülkemizde yatırımı teşvik amacıyla veya şu sektörün teşviki amacıyla şöyle bir düzenleme yapıyoruz." diye anlatılır. O, müşterek aklın süzgecinden geçirilme anlamına gelir. Diğer ülkeler hemen çıkarlar ortaya, "Biz daha önceden bunu denedik, şu, şu, şu sıkıntıları oldu, bunu gerçekleştiremedik." ya da "Bakın, bunu böyle yapıyorsunuz ama buna ilave olarak şu, şu, şu unsurları koyun. Bunları koymazsanız eğer uluslararası rekabet konusunda sorunlar yaşayabilirsiniz." denir. Buralarda yapılan bu konuşmaların, bu tartışmaların ciddi anlamda katkısı olabilir bu tür kanunlara. Ha, bunu yurt içerisinde yapmıyoruz diyorsanız eğer, ama onun ötesinde bu çalışmalar gerçekten yapılır. Bunun sanayicilerle, organize sanayi bölgesindeki insanlarla veya sanayi odalarıyla tartışıldığı konusunda elbette kuşku yok ama şundan kesin olarak emin olun, bu tür tartışmalara gelen bu şekildeki meslek mensupları, her zaman "Ben bunun neresindeyim acaba?" diye daha oturur oturmaz aramaya başlarlar, sonra da kendisiyle ilgili uygun bir alan konusunda birtakım şeyler sıkıştırmaya çalışırlar, onların sonucunda da ortada çok ciddi kuşku yaratacak bir şey çıkabilir.

Kanuna bakar bakmaz, açıkça söylüyorum, daha önceden de söylendi, gerçekten oturup ayrıntısıyla inceleme fırsatı bulunamadı bu konuda, bulunurverse belki çözümler de önerilecek, "Şu konuyu düşünebilir miyiz?" ya da "Şöyle bir şey yapabilir miyiz?" denilecek. Zaman olmadığı için bu önerilerde bulunmayıp sadece kuru eleştiri yapmaktan ötürü de üzgün olduğumuzu belirtmek istiyorum burada.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Temizel.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, şimdi burada çok önemli bir düzenleme yapılmak isteniyor. Şimdi, bir defa şunu hep söylüyoruz ve biliyoruz ki ülkemizin ciddi yatırım ihtiyacı var, yani özel sektör yatırım ihtiyacı var. Tabii, Hükümet de normal olarak bu yatırım ihtiyacını karşılamak için, yatırımları teşvik etmek için böyle bir gayret içerisinde, bu gayreti takdirle karşılıyoruz. Ancak, burada öyle görünüyor ki, yani bu destek unsurlarını baktığımızda çok ciddi boyutlarda bir destek unsuru var. Mesela nedir? On yıl süreyle yaptığı yatırımın 2 katı kadar ve... Kurumlar vergisi oranını zaten sıfır uygulayabileceğiz ve işte 1 milyar dolarlık yatırım yaptıysa 2 milyar dolar matrahından düşebilecek, değil mi? Yanlış anlamıyoruz burayı. Tabii, yatırımı yaparken de bu desteklerin her biri tek tek verilebilir anladığımız kadarıyla. Topluca verilmesi için de bir mâni yok sanırım. Yani topluca da verilebilir. Tabii, mesela bazı sektörlerde enerji desteğinin yüzde 50'si müthiş bir şey olabilir, çok ciddi destek olabilir; o yalnız başına işi alıp götürebilir. Yani, dediğim gibi, ülkenin yatırım ihtiyacı var, yatırım ihtiyacının karşılanması anlamında bir çaba var fakat, yani hakikaten çok güçlü destekler var burada. Bu nasıl uygulanır, uygulamada ne tür zorluklarla karşılaşılır veya sıkıntılar olur? Tabii, her şey kamuoyunun gözü önünde olacak. Bakanlar Kurulu kararları çıkacak muhtemelen, bu destekler şey yapılacak. Ama, mesela, diyelim ki, şimdi, bir Kanal İstanbul Projesi'ne - gündemimizde olan bir proje için, örnek olsun diye söylüyorum, Hükümet bu proje fikrini ortaya attı- ciddi bir direnç olduğu hâlde toplumun bütün kesimleri tarafından ve iktidar partisinin dışında bütün siyasi partiler de buraya biraz kuşkuyla, endişeyle yaklaşmasına rağmen, bugün sabahleyin, yine, NTV'de izledim, Ulaştırma Bakanı "Bir an evvel bu projeyi hayata geçireceğiz." diyor. Akademi dünyasında, yani her tür, toplumun bütün kesimlerinde projeye karşı ciddi bir direnç var, endişe var, işte, çevre boyutuyla, iktisadi boyutuyla, başka boyutlarıyla. Hani, toplumun gözünün önünde cereyan ediyor olması, bazen toplumun ne söylediğine hiç kulak vermezsek çok da bir şey ifade etmez. Yarın buradan öyle bir yatırım finanse edilmek istenebilir ki mesela bu, ülke içerisinde ciddi haksız rekabete yol açabilir. Yani çok ciddi teknoloji getirmemesine rağmen veya ülkenin bir sıkıntısını çok büyük ölçüde gidermemesine rağmen, buradan birtakım projelerin de desteklenmesi yoluna gidilebilir. Toplumumuzda kamuoyu baskısını Hükümet çok hissettiği anda bu tür proje fikirlerini çekecek olsa o zaman problem değil, bu iş çözülür ama, yani, bu kamuoyunun tamamı farklı bir şey söylese bile Hükümet ısrar edip bir şeyi yapma konusunda adım atabiliyor. O yüzden, burada insan ister istemez kuşulanıyor. Yani, ta en baştan biz meseleye kötü niyetle yaklaşmak için falan değil, illaki bir şeyin kötü olması da gerekmiyor ama devlette süreklilik esastır; bugün bu Hükümet gider, yarın başka Hükümet gelir. Bu, nihayetinde kalıcı bir maddedir. Dolayısıyla, meseleye biraz sistem açısından... Nihayetinde burada kamu kaynağı kullanılacak. İşte, 79 milyon vatandaşın vergilerinin burada kullanılması olayı var. O yüzden, bunun kontrol noktalarını iyi oluşturmamız lazım Sayın Bakanım, yani benim buraya ilişkin şeyim o. Yoksa hakikaten, yani ben Planlama kökenli birisi olarak, ülkemizin cari açıkla mücadelesi açısından, istihdam açısından, büyüme hedeflerimiz açısından yatırıma ihtiyacı olduğunu... Mutlaka çok daha fazla... Bizim yatırımımız, bakın, millî gelirin yüzde 20'si. Ama tabii yatırımın yapılmasının önündeki en büyük engel bu tür teşviklerin olmaması da değil, bunu da göz önünde bulunduramamız lazım, kaynağımızın olmaması, yani tasarrufumuzun olmaması. Yüzde 15 tasarrufla ancak, işte, yüzde 5 de cari açık vererek -ortalamada konuşuyorum, bunun yüzde 10'a çıktığı yıllar oldu- yüzde 20 yatırım yapıyorsunuz. Yüzde 20 yatırım bu ülkeyi büyük hedeflere ulaştırmaya yetecek yatırım değil; özel artı kamu için söylüyorum bunu. Bizim, mesela, bu 2023'ü çalışırken hedeflerimiz millî gelirin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

yüzde 28'ine, yüzde 29'una varacak yatırımların yapılmasıydı. Burada, tabii, şu yanlışa düşmemek lazım: Tabii, şimdi, bugün teşviki konuştuğumuz için bunları söylüyorum, bu yatırımların yapılamamasının nedeni teşvikin olmaması filan da değil. Yani nihayetinde bir millî gelir hesabı var. Bakın, yüzde 29 yatırım ihtiyacımız var. Mesela gelişmekte olan ülkelerin ortalaması, yüzde 30'un üzerinde yatırım yapıyor Sayın Bakanım; bunları siz biliyorsunuz. Yani yüzde 30 yatırım bizim gibi bir ülke için ihtiyaç olan bir şey. Biz yüzde 20'deyiz, 10 puan açığımız var. Şimdi, tasarrufunuzu yüzde 15'ten yukarı çekemediğiniz zaman 10 puan daha ilave cari açık verme imkânımız var mı? Yok. Yani, isterse bütün teşvikler olsun, yatırımcı da bulsanız ekonominin bunu kaldırma imkânı yok. Yani yüzde 15 tasarrufla -bir yüzde 15 de cari açık, çünkü yatırımla tasarrufun farkı nedir? Cari açıktır, iktisadın kuralı, yani bir özdeşlik bu- yüzde 30 yatırım yapamayız biz bu ülkede. Tasarrufu artırmak için olmazsa olmaz. Yani şunları da yapsak, yabancı yatırımcı da gelse... Nihayetinde, yabancı yatırımcı da gelse, ülkede yatırım yapsa bile onun getirdiği para finansmanda gözükecek, onun getirdiği para gelir değil ödemeler dengesi mantığıyla baktığımız zaman. Yani burada yine cari açığın artması yönünde, ülkenin finansman ihtiyacının artması yönünde kuşku arttığı anda ekonomiden kredi alımı artacak, bu sefer bu yatırım gelecek ama diğer normal yatırımları yapamayacağız. O yüzden, şu yapılmak istenen şeyleri takdirle karşıladığımı ifade ediyorum, yani detaylarına da bakınız, sıkıntılarına bakınız. Arkadaşlarımız konuştu, endişe edilecek yerlere bakmamız lazım. Bunun yapılması iyidir fakat işin olmazsa olmazı, yine iş geliyor tasarrufa. Tasarrufu da dün diğer bakanlarımız varken konuştuk, yani bu ülkede tasarrufun artırılması meselesini sadece bireysel emeklilik sistemi üzerine havale edersek olmaz. İşte, rakamlar ortada: 15 olan yurt içi tasarruf oranını, bireysel emeklilik sisteminde Hazine Müsteşarlığımızın öngördüğü hedeflerin gerçekleşmesi sonunda 15 oranı 15,3'e çıkıyor; biz 15 oranının 20'ye, 25'e çıkartılmasını konuşuyoruz. O yüzden, maalesef, böyle bir, tabii, herkesin bu konuda uzman olması gerekmiyor ama toplumda şöyle bir şey oluşuyor: Şimdi, ben bakıyorum, yani hiç alakası olmayan sayın bakanlar bile veya siyasetçiler bile "Efendim, tasarrufları artırmamız lazım, tasarrufları artırmak önemlidir, bunun için bireysel emeklilik sisteminin çıkarttık..." Yani, zannediyor ki bireysel emeklilik sisteminin çıkartınca bu ülkenin tasarruf meselesi çözüldü. Böyle bir şey yok. Bu yanlışı mutlaka düzeltmemiz lazım.

Dolayısıyla, şimdi geldiğimizde... Yani bunun için uluslararası çalışmalar var. Bakın, bir sürü uygulamalar var, ampirik çalışmalar var. Buralara baktığımızda, aslında, "Niye yatırım yapmıyorsunuz?" diye sorulduğunda ülkelerde, sadece Türkiye'ye has da değil, bu vergi meselelerinin, teşvik meselelerinin çok alt sıralarda geldiğini de biliyoruz, işte, istikrar, kaynak, bir sürü başka, pazar, bilmem neden sonra geliyor. Önemsiz değildir, önemlidir; teşvik olmadan bu işler olmuyor ama başlı başına işi de bu işlerle çözebileceğimizi düşünürsek yanılırız. Buradan yatırım gelir, ama dediğim gibi, biz tasarrufu artırmadığımız sürece artan cari açık diğer yatırımları vazgeçirir, yine yüzde 20 değişmez. Bakın, Türkiye'de -ben bunu siyaset olsun diye söylemeyeceğim- Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin iktidarda olduğu on üç yıllık dönemdeki yatırımların millî gelire oranıyla daha önceki on üç yıllık -ortalamayı, hani iki on üç yılı mukayese ediyorum- dönemdeki yatırımların millî gelire oranlarına baktığımızda yatırımlar 1,2 puan düşmüş, hatta 1,3 puan düşmüş daha önceki döneme göre. Dolayısıyla, mesela diyelim ki, işte, "Kanal İstanbul'u yapacağım, 3'üncü Boğaz Köprüsü'nü yapacağım..." Bunu yapıyorsunuz da, şimdi, bunu yaptığınız anda şunu bilelim ki bir başka yatırım yapılmıyor, çünkü bunun zaten rakamları ortada. Yüzde 20'lik limit hiçbir şekilde aşılmasın. Millî gelir rakamları bunlar, devletin resmî kurumlarının rakamları konuştuğumuz rakamlar, yani bunun içerisinde kamunun yaptığı da, kamu-özel iş birliği kapsamında yapılan da, özel sektörün yaptığı da, hepsi var. Çünkü hem kaynak açısından hem de ülkenin yeterliliği açısından ülkenin bir potansiyeli var; tercihinizi 3'üncü havalimanında kullandığınız anda diğer yatırımlar kalıyor, tercihinizi, işte, bilmem nerede Türkiye'nin en büyük elektronikçisi AVM yapmakta kullandığı zaman elektronik ile ilgili yatırımlarını askıya alıyor, bu, Türkiye'nin gerçeği. Yani bu kadar prestijli yatırımlar yapıyoruz, kamuoyunda çok ciddi yatırım hamlesi algısı yaratıyoruz ama... Yatırımlarımız, millî gelirimiz Sayın Bakanım sizin sorumluluğunuzdaki kuruluş. Yani rakamları en iyi bilen sizsiniz, yüzde 20'yi aşmıyor, bunları, yüzde 20'nin üzerine çıkartacak şeyleri bu anlamda yapmamız gerekiyor, onun yolu da kesinlikle ve kesinlikle -bunlar destekleyici şeyler, teşviki önemsemediğimden değil- yurt içinde tasarrufları artırmamız lazım. Bu hani konunun geneline ilişkin düşüncelerim.

Şimdi, burada az önce Sayın Müsteşarımız bir yıllık etkiyi kısmen verdi ama burada belki bir on yıllık etkiyi çalışmak lazım. Yani işte "etki analizi", "düzenleyici etki analizi" dediğimiz şey bu madde için, Sayın Bakanım, çok önemli, yani bunun çalışılması lazım, yani bunun buradan gelecek...

Tabii, belli varsayımlar yapılacak, Teşvik Genel Müdürlüğümüz veya Ekonomi Bakanlığımızın ciddi kapasitesi var, yıllardır sanayiciyi biliyorlar, iş adamlarıyla teşvik sistemi çerçevesinde ilişkileri var, görüyorlar, gidiyorlar, geliyorlar, nerelerden yatırım yapılacağını, Türkiye'nin yatırım ihtiyaçlarını Kalkınma Bakanlığıyla birlikte tespit edebilirler. Dolayısıyla hani bir projeksiyon, belli varsayımlar çerçevesinde on yıllık bir projeksiyon asgari olarak yapılması lazım. Bize buradan ne kadar yatırım gelir, bunun cari açık üzerinde, büyüme üzerinde, vergi gelirlerimiz üzerinde -yani kamuya yük olarak da topluma getiri olarak da- neler sağlayacağını çalışılması lazım. Dolayısıyla ondan sonrasında bunun kararının verilmesi lazım böyle bir şeyde. Bunun ben çok hayati olduğunu düşünüyorum.

Bunlar yapılmadan, bakın, yaptığımız düzenlemelerde hemen iki gün sonra geri adım atıyoruz. Bir örnek olsun diye söyleyeyim, bu tasarıda da geçiyordu, kaçınıcı maddeydi hatırlamıyorum, trafik ile ilgili düzenleme maddesi, mesela orada işte "Bu elektronik sistemler kurulsun diye yatırım yapana yüzde 30'u verilir." demiş. Bakın, bir şeyi yüzde 30'dan şimdi yüzde 5'e düşürüyoruz. Bir şey yüzde 30'dan yüzde 5'e düşmez düzgün çalışan bir ülkede. Ne yaparsınız? Yüzde 30'dan yüzde 35'e çıkartabilirsiniz oranınız tutmıyorsa veya yüzde 25'e düşürsünüz bir şeyi. Yüzde 30'u verilmiş, orada milyonlarca, milyarı bulan paralar oluşmuş, ondan sonra bu sefer tutuyoruz, yüzde 5'e düşürüyoruz. Şimdi, bu yatırımcı geliyor, "Ben dünya kadar yatırım yaptım buraya." diyor. Bu niye? Hep söylediğimiz -söyleye söyleye altında da hiçbir şey kalmadı, altı boşaldı- etki analizi yapılmamasından. Yani bunun rakamlarının güzel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

bir şekilde çalışması lazım. Buradan ne kadar gelir gelir? Ne kadar gelir belediyeye kalır? Ne kadarı Maliyeye kalır? Belediye kalanın ne kadarı efendim yatırımcıya gider diye çalışmalar yapılmadan işler geldiği zaman orada devletin ciddi gelir kaybı oldu. Düşünebiliyor musunuz, bir oranı yüzde 30'dan direkt yüzde 5'e düşürme gibi bir şeyle karşılaşıyoruz. Burada yarın mesela bu yüzde 200 oranını tutup da "Ya, bu çok oldu." deyip bir başka şeye götürme gibi bir durumla karşılaşmamız lazım. Daha detayda söyleyeceğim birkaç nokta var, onları da söyleyip sözümü bitireceğim.

Bunun Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından desteklenmesine karar verildi. Şimdi, Ekonomi Koordinasyon Kurulu, biliyorsunuz, bizim son altı- yedi yıldır sistemimize girmiş bir şey. Ekonomi Koordinasyon Kurulu faydalı çalışmalar yaptı mı? Evet, yaptı ama Ekonomi Koordinasyon Kurulu istişari mahiyette görüş veren bir kuruldur.

Şimdi, böyle büyük projelerde karar vermesi gereken, karar alması gereken kurulun ben Yüksek Planlama Kurulu olduğunu düşünüyorum. Yani Ekonomi Koordinasyon Kuruluyla bu olmaz, Ekonomi Koordinasyon Kurulu bir anda işlevsizleştirilebilir. Dolayısıyla bunun karar yetkisi olan Yüksek Planlama Kurulu... Öteden beri bunlar, bu tür şeyler Yüksek Planlama Kurulunda alınmıştır. Eğer yani bu maddeyle illa ki bu şey çıkartılacaksa hiç olmazsa bu tür düzenlemelerin, düzeltmelerin yapılmasının ben zaruri olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla burada Ekonomi Koordinasyon Kurulunun Yüksek Planlama Kurulu olarak değiştirilmesi çok uygun olacaktır.

Şimdi, az önce siz yeni yatırım olduğunu söylediniz, fakat buradan yeni yatırım anlaşılmıyor, yani en azından ben anlamadım. En azından şu (1)'inci fıkrada "desteklenmesine karar verilen yeni yatırımlar için" filan diye bir... Vahşat yeni olduğu belli ama mevcutta birisi de gelip bu desteği sizden isteyebilir, çünkü "yatırımlar için" diyoruz. Tarihle ilgili filan da, "şu tarihten sonra başlanılan" filan diye de bir yerde bir şey var mı, onu bilmiyorum. "Usul ve esaslarda bunlar belirtilebilir." denilir ama bence bu, usul ve esasa kalmayacak kadar önemli bir şey. Yani mevcut yatırımlar da gelir sizden bunu isteyebilir.

Tabii, şimdi, mevcuda vermeyip yeniye verince hani bir rekabet problemi oluşabiliyor ama teşvik sisteminin de mantığı bu, yani mevcuda vermenin çok fazla, çoğu zaman, hani bazı konular vardır ki...

Şimdi, ama mesela diyelim ki demir-çelik, tabii, demir-çelik hiçbir zaman buradan desteklenecek bir yatırım olduğunu düşünmüyorum ama aklıma başka örnek gelmediği için onu söyleyeceğim. Şimdi, mevcut diyelim ki işte yuvarlakta, yuvarlak çelik üretiminde bir fabrikaya bu desteği vereceğiz dediğiniz zaman da yüzde 50 enerjisini buradan enerji desteği verirsiniz bu sefer mevcutlarla ciddi bir haksız rekabet problemi oluşturabilir, ona dikkat etmek lazım. Yani işletme süresi içerisinde ciddi haksız rekabet oluşturacak teşviklerden kaçınılması gerektiğini düşünüyorum. Yatırım yapılırken, yatırımı teşvik etmek için, yatırımı getirmek için yapılabilir ama artık yatırım ortaya çıkmış, 2'si devam ediyor, sektörde 2 tane oyuncu var, birisi teşvikli birisi teşviksiz, çünkü burada çok abartılı teşvikler var. Yanlış olduğu anlamında illa ki söylemiyorum ama bunun abartı olduğunu biliyoruz, yoksa normal teşvik mevzuatı içerisinde yapardık. O yüzden işletme süresi içerisinde bu anlamda ciddi haksız rekabete yol açacak şeyleri de burada yapmamamız lazım, bu sefer diğer yatırımcımızı küstürürüz diye düşünüyorum. Şu an itibarıyla ifade etmek istediğim hususlar bunlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; bu 70'inci madde gerçekten öyle geniş ki, başta sunumu sırasında da bazı sorular sormuştum ama Sayın Müsteşarımızdan hem alım garantisiyle ilgili olarak hem de Bakanlar Kuruluna -aslında Sayın Bakanımız da söyledi- Medisin üzerinde, yasama yetkisinin üzerinde var olan kanun ve kuralların dışında karar yetkisi veren bir yasa maddesiyle yine karşı karşıyayız.

Şimdi, bunun mantığını çözebilmek açıkçası kolay da değil, aslında anayasal olarak da mümkün değil.

Şimdi, bir dönem Türkiye'de yatırım ve tasarruf eksiğinden kaynaklanarak "yap-işlet-devret" diye bir model uygulamaya geçti, özellikle enerji yatırımlarıyla ilgili yap-işlet-devret noktasındaydı. Ama orada yapan özel -yabancı veya yerli yatırımcı- işleten onlar, devredildiği yapı kamuydu.

Şimdi, biz bu "yap-işlet-devret"i yeni bir modelini oluşturduk. Devlet yapacak, işletecek, ondan sonra da devredecek. Peki, yani bu ortaya konulan teşviklerle, bu ortaya konulan başlıklardaki sınırları da tam belli olmayan, muallak olan teşviklerle nasıl bir süreç idaresi olacak? Bunun istihdama veya bir teşvik kapsamında bakıldığı zaman, tabii ki, ekonomik ve sosyal gelişmişlik açısından etkisinin yanı sıra kamuya kazanımının da ben açıkçası tam sonuçlarını bu içerik içerisinde bulamıyorum.

Şimdi, teşvik ve yatırım çok önemli. Türkiye'nin zaten son on beş yılına baktığımızda, tüketim ve borçlanmayla büyüyen ekonomik yapısı içerisinde yine uluslararası kaynakların bol olduğu dönemdeki elde edilen kaynak girişlerinin maalesef ya portföy yatırımları diye o dönemki reel getirilerin üzerinde yoğunlaşması ya da "taşa toprağa yatırım" dediğimiz yatırımlarla maalesef katma değer yaratmayan, istihdamı çok önemli ölçüde etkilemeyen, tam tersi sonuçlarıyla da karşılaştığımız bir ekonomi yönetim modeliyle bugüne kadar geldik.

Şimdi, bundan sonra bir teşvik sistemine ihtiyaç oldu. Türkiye'nin tasarrufunu artırmasını, yatırımlar için cazip bir merkez hâle gelmesini hepimiz kabul ediyoruz ve bunun için de gerek yabancı yatırımcı gerek kendi içimizden yerli yatırımcı açısından onların üretime kanalize edilmesi, üretimi tercih edecek noktada bir yatırım yapmaları hepimizin ortak fikri. Ama şuradaki "teşvik" başlığı altında ortaya konan ilkeler ve kararlar bence bu doğal ve aslına bakarsanız objektivitesi de yeterlilik açısından sorgulanan bir süreci beraberinde getirmiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

Şimdi, Sayın Bakanım, teşviklerin bilançosunu gösteren bir çalışma yapılmıştı. Yani birkaç ay önce ben bunu bir araştırma sonucunda da bakmıştım. Yani Türkiye'de on beş yıldır teşvikler kaç projeye kullanıldı, parasal montanı nedir ve sonucunda hedeflenen hangi başlıklarda gelişme sağlamıştır diye. Ve oradaki rakamsal karşılaştırmalara baktığınız zaman-2001 yılından bu yılın mayıs ayına kadar olan rakam bu- teşvik belgeli olarak 51.700 civarında bir proje teşvik kapsamında olmuş ve 625 milyar civarında da bir yatırım gerçekleşmiş. Bir de 2 milyon civarı istihdam sağlandığına dair de bir rakam var ama Türkiye'deki nüfus artışı, çalışabilir yaştaki nüfus, onların ihtiyaçları ve onların sonuçlarıyla beraber baktığımızda, bu yapılan bu kadar geniş montanlı bir teşvik ne sağladı diye baktığınızda, ne bölgesel gelişmişlik açısından bugünkü tabloda karşımıza çıkan sonuçlarda bir fark azaltılma yönünde bir sonuç var ne üretim teknolojisinde önemli bir gelişme sağlanabilmiş ne istihdamda dediğim gibi, görece olsa bile bu artışın nihai değerlendirmede yeterliliği bugünkü işsizlik oranlarıyla ortada ve buna baktığımız zaman bu teşvik bilançosu bizim, on beş yıldır, yine zaten mevcutta verilen teşvikleri devam ettirip biraz daha artıran bir yöntemin içerisinde olduğumuzu gösteriyor.

Burada, bakıldığında, imalat sanayisinde 21 sektör bu noktada bir teknolojik dağılım ortaya koyarak teşvik kullanmış ama bu teşvike baktığınız zaman da bunların sadece 4'ünde yüksek teknolojiye yatırım yapılmış, 4'ünde orta düşük teknoloji, 11'inde de düşük teknoloji. Şimdi, bizim Türkiye açısından baktığımızda, OECD rakamlarıyla karşılaştırdığımızda Türkiye'nin en büyük sorunlarının başında geleni yüksek teknoloji ürün üretemek ve yüzde 1,9 rakamı gerçekten karşılaştırmalı olarak baktığımızda, Türkiye'nin en dipte yer aldığını gösteren bir sonuç.

Peki, bu yüksek teknoloji üretim açısından, ihracat açısından baktığınızda, ülke karşılaştırmaları yaptığınızda hangi rakamlarla karşılaşıyoruz diye bakıldığında da karşımıza şu çıkıyor: Bu bir senelik, iki senelik rakamlar -ki, bu civardadır neticede- Güney Kore'nin ihracat ürünlerinde yüzde 27'si ileri teknoloji. Ondan sonra Çin geliyor, o da yüzde 27 civarında. Haydi onlarla beraber, Güney Kore ve Çin'i dikkate aldığımızda, biz de gelişmekte olan ülkeler liginde yarışa beraber başladığımız, hatta yaşadığımız 1990'lı yıllar krizinde, 2000'li yıllar krizlerinde domino etkisinde bu ülkelerle ilgili gelişmelerde en fazla mağdur olduğumuz ama onlar 2000'li yıllardan sonraki dünya ekonomik yapısı içinde, para hareketi içinde, sermaye hareketi içinde öyle atılımlar yaptılar ki karşımıza çıkan tabloda yatırımlarla rekabet şansında nereye geldikleri gözüküyor.

Şimdi, bakıyorsunuz, Rusya'nın ihracatında da yine ileri teknoloji yüzde 10'ken, haydi, yine bizde çok anılan bir ülkeyi söyleyelim Brezilya, Brezilya'nın ihracatının yüzde 9,6'sı ileri teknoloji; Brezilya'dan geçtim, İspanya'ya geliyorsunuz, İspanya'da bunun yüzde 7,7; Yunanistan'da yani bakın -Yunanistan, diyoruz ya Avrupa Birliği'nin sürekli desteklediği, ekonomik göstergelerle karşılaştırmamızda her zaman kendi hem ekonomik büyüklük hem de faaliyetlerimiz açısından karşılaştırdığımızda- Yunanistan'ın bile ihracatının yüzde 7,5'u ileri teknoloji. Şimdi, Türkiye olarak bize baktığınızda, tekrar söylüyorum, yüzde 1,9. On beş yıldır verilen projeler bazında yarısına yakını çoğu düşük teknolojiye verilmiş ve bununla beraber bir son karşılaştırmayı da size Şili ve Portekiz olarak vereyim. Şili'de yüzde 4,9; Portekiz'de 4,3.

Şimdi, bizim teşvik ve yatırım... Üretimimiz olmazsa olmaz ihtiyacımız ama üretim ve maddi teşvikin beraberinde veya öncesinde tabii bu bilançoyu iyi alıp okumak lazım. Ben, finansal tablo üzerinde yıllarca çalıştım, işim buydu. Şirketin bilançosunu alıp geçmiş dönemlere bakıp, o bilançonun verdiği sonuçlara göre hangi tedbirleri almamız gerektiği veya bir sonraki sene değil de orta ve uzun vadeli hangi hedefleri koymamız gerektiği ve o bilançoyu nasıl iyileştirmemiz gerektiği konusunda çalışma yapardık. Şimdi, Türkiye'de de genelikle baktığınızda böyle bir çalışma ihtiyacı var, çok açık bu yani siz burada tanımlıyorsunuz, dediğim gibi, pek çok yap-işlet-devret özel veya yatırımcı kimse -yurt içi, yurt dışı- "Siz yapın işletin, biz de garantisini verelim, sonra zaten bunu belli bir ölçüde devam ettiririz." noktasında devlet yapıyor, işletiyor ve onlara devrediyor.

Burada, mesela şeyi gördüm: Yüzde 49'luk kısmını geçmemek kaydıyla ortak olunma ve sonra satış. Bu neyi gösteriyor? Ben bu mevzuata baktığımda yine gayrimenkul sektöründe gayrimenkul yatırım ortaklıklarının halka açık olma şartı vardır, onun tanımıyla o kadar örtüşüyor ki, baktığınızda acaba bu proje bazındaki ortaya çıkan başlıklardan bir tanesi yine bizim on beş yıllık kaosumuzu getiren sonuç olarak gayrimenkulle mi beraber gidecek? Çünkü orada da öyle bir şart vardır.

Uzun lafın kısıası, sektörel olarak tam hedefleri belli olmadan ve bugüne kadar yapılan teşvikler ve harcamalarla geri dönüşün etki analizini tam tesis ettirmeden, hepimizin ortak hedefi olan, tamam, üretelim, istihdam yaratalım, ülkenin rekabet şansını artıralım ama doğru sektörler, doğru başlıklar...

Yine, biraz önce söylediğim gibi -kayda girmemişti- övünç duyduğum Hacettepe Üniversitesiyle; bu kordon bağıyla ilgili kanser mücadelesinde gerçekleştirdikleri çalışmadan dolayı. Tabii ki bu tür teknolojiler olsun ama bu olurken, bu başlıklar içerisinde tanınan serbesti içerisinde kamunun ve kamu kaynağı olan 79 milyonun buraya sağladığı katkısı ne yazık ki olumsuz değerlendirmeler noktasında heba etmeyecek bir tercih içinde olalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tamaylıgil.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben arkadaşlarımla tekrara düşmek istemiyorum, o yüzden kısa bir iki sorum olacak.

Bu, çok geniş yetkiler içeriyor. Düşünün ki bazı sektörlerde yeni oyuncular sokacaksınız ve o yeni oyuncular çok büyük avantajlar elde edecekler. Düşünün ki yarışta diğerlerinin sırtında yükler var -vergi yükü, şu yükü, bu yükü- siz yükü az olan bir oyuncu soktunuz sektöre ve sektörü tarumar edebilir. Bu anlamda, nasıl bir tedbir düşünüyorsunuz? Yani benim önerim, Maliye Bakanımıza da söyledim geçen yasada, Rekabet Kurumu diye bir kurumumuz var. Rekabet Kurumunun görüşünün alınması gibi bir şey eklemeyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

düşündünüz mü, düşünüyor musunuz? Düşünelim derim. Çünkü, Türkiye’de diyelim ki tıp alanında bir madde üretilmiyorsa, hiçbir oyuncu yoksa böyle bir teşvik verilebilir, gelir ithalatımızı düşürür, anlaşılır ama zaten belli oyuncuları olan bir sektöre başka bir oyuncu sokarsanız, diyelim ki o oyuncu size şunu söyleyebilir: “Ben çip üreteceğim.” der ama yarın çip değil de mevcut oyuncuların ürettiği başka bir şeyi de üretebilir o oyuncu bu avantajlarla. Siz onu denetleyemezsiniz ki yani ne ürettiğine kadar sözleşmesini belirlersiniz ama bir şey yatırır, yarın başka bir şey de üretir, mevcut oyuncuların ürettiği şeyleri, bunları denetleyemezsiniz ve oyuncuları tarumar eder, ciddi handikaplar üretebilir sektörlerde. Bununla ilgili çerçeve nasıl oluşacak? Rekabet Kurumunu nasıl devreye sokarız? Ben bunu öneriyorum yani mutlaka Rekabet Kurumunun görüşünü alarak bunu yapalım, imtiyazlı şirketleri denetleyelim derim.

Bir de burada benim bir kaygım daha var: Partizan bakışı nasıl denetleyeceğiz burada? Yani belli yabancı oyuncular gelecek, burada, içerideki bazı oyuncular devreye girecek ve siyaset kurumu da tabii ki partizan bir bakışa doğru yönelebilir iç oyuncular anlamında ve sektöre herkes, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı girebilirken, AKP’nin bilmem ne yandaş şirketler devreye girebilirler. Buradaki partizan bakışı nasıl denetleyeceğiz? Yani bu AKP’lidir, bu CHP’lidir, bu HDP’lidir; AKP’linin belli bakanlardan, Cumhurbaşkanından, şuradan buradan avantajlar, imzalar, referanslar alarak bu teşvikten yararlanmasının önüne nasıl geçeceğiz? Yani burada da ciddi bir handikap var. Bunun nasıl önüne geçmeyi düşünüyorsunuz?

Bir de bu tip teşvikler önemli ama neden biz bu teşviklere ihtiyaç duyuyoruz? Yatırım ortamımızda bir sıkıntı var, ülkemizin pırlıtsı anlamında bir sıkıntımız var. Darbe geçirmiş bir ülkedeyiz maalesef 2016 dünyasında ve hâlâ da iç barışımızla ilgili sıkıntılar var. Bu teşvik yasasıyla turkuaz halı seriyorsunuz yatırımcının önüne, neredeyse “Gel arkadaş, senden ne vergi alacağım, ne şunu yapacağım.” Buna ihtiyaç duyuyoruz. Neden? Çünkü ülkemizin ırlıtsı anlamında bir sıkıntımız var; maalesef diyorum, dünyadaki algısı anlamında. Bence iç barışını sağlamış, güçlü bir demokrasisi olan bir ülkenin böyle bu kadar teşvik yasasına ihtiyacı yok. Yani tabii ki bu tip şeyler yapabilirsiniz ama yine bir Bakan olarak size, naçizane önerim: Bugünlerde darbeden ders çıkarmamış gibi yürüyoruz. Maalesef darbecilerin eğer ki başarılı olsaydı yapacağı bazı uygulamalar bugünlerde oluyor. Bugün İstanbul il binamız basılmış gece, bir hınçla tarumar edilmiş. Fotoğraflarını gördünüz mü bilmiyorum. Yani gerçekten bir gangsterlik gibi, yani bir arama yapılmaya gerekçesi ama il binası yıkılmış, içi tarumar edilmiş. Bu da tabii ki toplum içindeki kutuplaşmaya, o şiddet sarmalına can veren hareketler bunlar. HDP’nin yok sayılması, efendim bunun gibi pek çok uygulama var. Bu da tabii ki iç barışımızı tehdit eden uygulamalar.

Bence, bu tip yasalara tabii ki enerji harcamalıyım ama esas ülkemizin ırlıtsısını sağlayacak şey, birliğimizi, gerçek birliğimizi sağlamak üzerine çalışmalıyız, demokrasimizi güçlendirmeliyiz. İç barışımızı sağlarsak bu tip, bu kadar teşvik vererek yasalara gerek kalmaz; herkes ülkemize yatırım yapmak ister, biz seçeriz Sayın Bakan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle birkaç hususu sormak istiyorum. Belki Sayın Bakan konuşmasında açıklık getirir. O da şu: Biz burada neredeyse her torba yasada mutlaka bir teşvik düzenlemesi yapıyoruz yatırımı teşvik eden. Kaç farklı teşvik mekanizması var şu anda sistemi içinde? Bunun bir istihdam-fayda-maliyet analizi yapılıyor mu? Çünkü bakanlıkların verdikleri var, kurumların verdikleri var. Az önce de söyledim, her torbada biz yatırım ortamını iyileştirelim diye teşvik veriyoruz. Şimdi teşvike ilişkin bir madde geldi. Çok dağınık bir şekilde mevzuatımız ve sağlıklı bir şekilde izlenebildiği kanısında değilim. Az önce sayın mevkidaşlarımızın da söylediği gibi, dışarıdan bakanın anlaması kolay olmayacak bir sistem var. Bunun belki doğrusunun kapsamlı bir strateji ve sistem içinde çerçevesinin derli toplu yapılmasına ihtiyaç var diye düşünüyorum.

İkinci olarak da az önce vurgulandı; ben de bir kez daha üzerinden geçeceğim. Özellikle 4’üncü maddesi konusunda çok büyük kaygılar var. Gerekçesi ne olursa olsun hiçbir kanun maddesi yasalar üstü bir imtiyazı hiçbir yatırıma sağlayamaz, sağlamamalıdır. Bakanlar Kuruluna yasalar üstü bir yetki verilemez ya da bir istisna verilecekse bu ancak kanunla konulur ama burada bu ilkenin dışına çıkıldığını görüyoruz. Çok sayıda çevreci sivil toplum örgütünden, dernekten hem telefonlar hem mesajlar yağıyor bu tasarımı görüşmeye başladığımızdan bu yana. Hele hele bugün görüşüleceği netleştiği için bugün daha da yoğunlaşmış durumda. Az önce Sayın Bekaroğlu da vurgu yaptı ve çok açık bir şekilde, bu maddeyle, izin alamayan, lisans şartlarını yerine getiremeyen yatırımlara bu kılıfla yasaları aşma hakkı verileceği kaygısını, dediğim gibi çevre dostu dernekler, sivil toplum örgütleri dikkatimize getirmekte. Bunun bu konuda bir izahata muhtaç olduğunu düşünüyorum ve özellikle 4’üncü maddenin doğaya, kente, topluma karşı suçları işleyen projelere çok büyük bir imtiyaz sağlayacağı ve geri dönülemeyecek kayıplar, mağlubiyetler yaratabileceği kaygısıyla çıkartılmasını ve doğayı, toplumu gözetken adımlara yer verilmesini sivil toplum örgütleri bizden, vekillerinden istiyor. Biz de burada paylaşıyoruz.

Bir de yine madde kapsamındaki bu bedelsiz devir konusunda ve nitelikli personel için “beş yıla kadar asgari ücretin brüt tutarının 20 katı kadar” deniyor. Yanılmıyorsam -biz hesap ettiğimizde- yaklaşık 34 bin liraya denk düşüyor ama bunun kriteri nedir, kaç kişiye ne kadar oranda ve sınırları nelerdir, gayet belirsiz gözüküyor. O yüzden bunların da ya açığa kavuşturulması lazım.

Tabii ki bu eleştirilerimizden teşvike karşı olduğumuz anlamının çıkmasını istemeyiz. Tabii ki yatırımların teşviki önemli ama bir kere daha başta belirttiğim hususu dikkatinize getirmek istiyorum. Bunun derli toplu bir strateji, bir sistem içinde yapılması lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

Darmadağınık, gerçekten burada her ele aldığımız torbada biz bir şeyi mutlaka teşvik ediyoruz. Bu teşvikler belki de bazen birbiriyle çelişiyorlar, çatışıyorlar. Bunun analiz edilip edilmediği konusunda da tereddütlerimiz var.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakırözer.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aşağı yukarı mesele anlaşıldı. Sayın Bakanım, Anayasa'ya aykırılığı çok bariz bir şekilde sizin tarafınızdan da görülmüştür zannediyorum. Diğer taraftan, değerli arkadaşlarımız da sakıncalarını tek tek açıkladılar. Ben onları tekrar etmek istemiyorum. Tekrara düşmeyelim ama ilave olarak şunu söyleyeyim: Uygulamada da bu büyük sıkıntılar getirecek. Türkiye'de vergi dairesine para yatırmak için giderken torpil arıyorsunuz. Yani bu proje bazı bu teşvik sistemi büyük sıkıntılar getirecektir. Size de siyasi olarak, idareye de büyük sıkıntılar getirecektir. Hiç kuşkunuz olmasın. Bu her aşamada, yani yapılan torpil baskıları, onun haricinde yolsuzluk ihbarları, soru işaretleri, vesaire büyük sıkıntılar getirecektir. Bu teşvikin bir ucunda yer alıyor. Yani bu en fazla bu şekilde teşvik edilebilir ama bundan da sonuç olarak çok büyük bir yarar sağlanamayacağını düşünüyorum. Daha somutlaştırılması lazım.

Onun haricinde bir de üretim bazı bir eğitim ilave edilmesi lazım. Türkiye'de çok büyük bir sorun, üretime yönelik eğitim yapılmıyor. Evet, AR-GE'ye yönelik, yüksek teknolojiye yönelik çalışmalar yapılsın, bunları teşvik edelim ama burada çalışacak eleman bulmakta çok zorlanıyoruz. Ona yönelik de düşünülmesi lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, tabii Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleriyle Türkiye'de mega projeler ya da...

MUSA ÇAM (İzmir) – Çılgın projeler.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet, çılgın projeler oldukça yaygın hâle geldi. Bunların çok böyle etki analizini ülkemize aman aman -isimlerinde olduğu gibi- uçuk uçuk getirilerinin olup olmadığını yaşayarak görüyoruz. Ancak devletin belli kamu kurum ve kuruluşlarının da çok ciddi denetim zafiyetinin -doğayı, çevreyi, insanların yaşamlarını, gelecek nesillere olan etkilerini- gerek yasa gerekse Anayasa gerekse uluslararası hukuk bazında olduğunu birlikte yaşıyoruz. Şöyle bir örnek verirsek yaklaşık olarak 33 bin ÇED başvurusu olmuş Sayın Bakanım, sadece 28 tanesi olumsuz bulunmuş bizim ülkemizde. Ama bakıyoruz ki yüzde 90'ı insanların yaşamını, doğayı, çevreyi ciddi tahribatlara uğrattıyor. Şimdi, bütün bunlara rağmen sınırsız bir yetkinin de yeni den Hükûmete verilmesi noktasında tabii ki insanların aklına sıkıntıları geliyor. Ancak burada bu kadar gerçekten cezbedici güzel teşvik paketi hazırlanırken Hükûmetimizin yaptığı, yörelere özel çok ciddi çalışmalar ve bu ülkeye getirişi olacak projeleri var mı yoksa nokta vuruşu yörelerde... Mesela bazen çok stratejik ürün deniyor. Ben biliyorum, Sivas'ta bir mühimmat fabrikası var, yaklaşık olarak 1.500 yurttaşımız çalışıyor ve bunun alıcısı Türk Silahlı Kuvvetleri yani devletimiz alıyor; bu alım garantisidir, gayet de güzel bir proje. Bunun gibi Hükûmetin, yaşanan olaylar, gelişen dünyada böyle stratejik olarak saptadığı ürünler var mı? Bunlara özel bir çalışma var ise bunları da kamuoyuyla paylaşmak mümkün müdür? Ama, hepsinden öte, alacele kanunlar... Bir de bugün şimdi birkaç kanun bir arada gelince insan endişe de ediyor. Kamulaştırmayı kolaylaştırıyoruz, peşinden bu geliyor. Birazdan yine madenle ilgili şeyler var. Bunlar insanın aklını birazcık karmaşık bir hâle getiriyor. Biraz daha berrak ve net açıklamalar yaparsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Durmaz.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrat arkadaşlarımız, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, köklü bir madde, biz de hep söylüyoruz, size de sürekli öneriyoruz “Yapısal önlemleri getirin, alalım.” diye ama “Torbanın içerisinde de yapısal önlemleri alalım.” mı diyoruz Sayın Bakan? Siz Komisyon Başkanımız olarak daha iyi biliyorsunuz neleri “yapısal” diye saydığımızı. Özü itibarıyla tekraren -sayın bakanlara da söyledim ama siz de yeni geldiniz- bunları Bakanlar Kurulundan önce daha derli toplu, şimdi Bakanı olduğunuz kurumdan da geçerek yani arkadaşlardan bir süzgeçten geçerek gelmesi... Çünkü, dünden beri iki gündür, üç gündür öyle şeyler tartışıyoruz, öyle bilgiler geliyor ki, çoğu hiç bakılmadan geçmiş gibi görünüyor, burada yaptığımız tartışmalardan öyle anlaşıyor. Onun için hele hele böylesine köklü şeyleri ayrı bir teşvik paketi olarak getirip hepsini içine koyup yapsak hem vergisiyle, indirimiyle, diğer destekleriyle, istihdam teşvikiyle, ne yapacaksa beraber yapmamızda fayda var. Araya böyle kaynıyor yani etkisini konuşabiliyoruz ne önerilerimizi tam olarak sunabiliyoruz, başka tantanaların arasında bu da kaynıyor. Yani, arkadaşların şimdi eleştirilerini dinledim; haklı noktalar var, neden? Amaç her zaman iyidir yani hedef iyidir ama “O hedefe nasıl ulaşacağız, bu elimizdeki yetkiyi nasıl kullanacağız?” kısmı var. Yazılış tekniğine baktığımız zaman, maddenin aklımıza soru işareti geliyor, daha önceki suistimaller var, hâlâ tartıştığımız konular var. Şimdi, burada aldığınız yetki çok daha geniş bir şekilde eğilim kötüye kullanılırsa çok daha farklı sonuçlara yol açabilecek. Baştan başlayalım, başında (1)'inci fıkrada hemen demişsiniz. Şimdi ben soruyorum: “Mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılama.” Bir tanesi bu mu? Bu. Bir ihtiyaç her şeyi kapsayabilir yani bu kadar geniş bir şekilde alır... “İhtiyaçlar.” Tamam, arkada yazıyorsunuz ama bunlar ayrı ayrı. “Arz güvenliğini sağlama.” Şimdi, arz güvenliğini sağlama, ben size örnek vereyim: Etle ilgili sorun var, gelmedi, fiyat arttı, dışarıdan ithal edeceğiz. Arz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

güvenliğini sağlama mı? Sağlama. Buğday ithalatına düştük, üretmedik. Şimdi, bunu ithal edecek adama bir yatırım yapıyorsa -örnek olarak söylüyorum, en uç şeyi söylüyorum ki, buradan yazdığımızın ne kadar geniş olduğunu anlayalım diye- ihtiyacı sağlama, arz güvenliğini sağlama, öbür tarafta dışa bağımlılığını azaltma. Hayır, enerjide düşünülmüş bir şeydir yani bir sektör, bir şey belirlenmediği için burada geniş yazınca da doğal olarak aklımıza kötü örnekler geliyor. Yani, bizim işimiz bu. Biz muhalefet olarak diyor ki halk: "Denetleyin, yanlışları engelleyin, eksik varsa tamamlayın." Şimdi, önce gördüğümüz yanlışlar varsa bu yetkiyi ben alayım. 10 tane Sabah, ATV kuralım yani aynı şekilde hiç ellettirmeden kimse de bana bir şey bu kurallara göre soramaz. Her şeyi veriyoruz, artı, Ekonomi Koordinasyon Kurulu istişari bir kurul değil mi? Yani, sürekliliği olan, ÖYK gibi, YPK gibi biraz da yetkisi olan bir kurul değil. Genelde bu gibi şeyleri YPK'da herhâlde daha önce... Şu olursa yani yeniden bir şey yapılır, YPK kaldırılır, "Bir tane kurul olsun." derse... Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak mali işlerle ilgili yüksek kurul bir tane olsun diye önermiştik. Örneğin, Para Kredi Kurulu var, YYK'sı var, YPK'sı var, bir tane mali işler yüksek kurulu olsun, bunun içinde de hepsi hem özelleştirmesi hem bunun gibi işler, YPK'nın da işlerini... O ayrı ama istişari bir kurula bunlarla ilgili şey verirse bunu, bu gibi şeyleri zaten görüşürsünüz. Bakanlar Kurulunda bu karar çıkmadan önce veya yönetmelik çıkaracaksanız onu yapmadan önce esasları verirken siz zaten EKK'da önce görüşürsünüz, Bakanlar Kuruluna geçer, zaten görüşülmüş olur ama yetki verme kısmı olduğu zaman o konuda -az önce Erhan Bey de belirtti- biraz sıkıntı var gibi.

Artı, (ç) bendine geliyorum: "Yatırımın tamamlanması ve öngörülen istihdamın 5 yıl sağlanması şartıyla Hazine taşınmazının talep edilmesi hâlinde bedelsiz devredilmesi." Ben, bunu gördüm mü her şeyi söylerim size yani kötü de gelir, suistimal de gelir, yolsuzluk da söylerim. Kırk dokuz yıllığına verdiğimiz şeyi beş yıl sonra adama niye devrediyoruz? Beş yıl; on değil, yirmi değil. Vallahi, ben sadece orayı almak için böyle bir yatırıma girişim yani mülkiyetini alırım, sonra gelir. Dolayısıyla, bununla bazı şeyleri yaparken en somut olan da bu yani adama zaten yatırım kırk dokuz yıl vermişiz, devam edecek, mülkiyetini versek de devam edecek vermesek de devam edecek, taahhüdü var çünkü onları gerçekleştirilmesi lazım, gerçekleştirmezse de cezai müeyyide koymuşsunuz. Mülkiyetini vermeyince ne olacak, verince ne teşviki olacak, onu anlayamadım. Zaten para almayacağız, kırk dokuz yıllık da veriyoruz. Herhangi bir şeyi yok. Beş yıldan sonra adama niye veriyor? Ben bunu gördüm mü o zaman kafamda soru işareti belirir ve suçlamada da bulunurum Sayın Bakanım, kusura bakmayın. Hem yetki genişliği var...

Aşağıda (g) bendinde yine "Nitelikli personel için 5 yılı geçmemek üzere, asgari ücretin aylık brütünün 20 katı." Şimdi, bunlar stratejik yatırımlar olacak mı olmayacak mı? Stratejik yatırımsa 10 tane, 20 tane nitelikli personeli çalıştıracak durum olmazsa zaten yapmasın o işi Sayın Bakan. Kime teşvik vereceğiz? Yani, bunlar ciddi anlamda yenilik, teknoloji getirecekse, bizim için hani öncelikli sektörlerle ilgili bir şeyse zaten belli bir proje finansmanı, indirim sağlayacağız. "Bunların hepsini birden de sağlayabiliriz." diyorsunuz arkasından. Ya da buraya bir limit koyalım yani nasıl ki istihdamda şu kadar yaparsa beş yılı geçmemek üzere 20 katını ama kaç personele kadar? Adam belki bütün çalıştıracığı nitelikli olacak. Teknik bir şey kuruyor, AR-GE'yle ilgili, yenilikle ilgili bir şey kurarsa, teknoloji dönüştürücü bir şeyse 100 adam çalıştırıyorsa 100'ü de nitelikli olabilir. Bir limit, bir şey koymamışız. "Bunu biz Bakanlar Kurulu kararıyla koyacağız." dersanız o ayrı bir şey ama biz burada görmedikçe hem geniş yetki alınıp hem mülkiyet devri hem bunlarda sınır olmayınca biraz şey geçiyor açıkçası.

(2)'nci fıkrada "Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır." Yani, yatırım teşvikleri ayrı ama bütçeden peki ne kadarlık yatırımı teşvik edeceğimizi tahmin edip mi koyacağız, ne olacak? O sene zaruri ihtiyacımız oldu veya işte diyorsunuz ya "İhtiyaçların karşılanması." Ben size et ve buğdayı söyledim, en temel ihtiyaç yani verdik, ne yapacağız? Bu sefer yine 15-16 milyarlık yaptığımız eğitime aktar, oradan oraya aktar, oradan oraya aktar mı yapacağız? Yani, bunlarla ilgili de genel bir şey. Tabii, vergi indirimlerinde bir şey yok almadığımız, vazgeçtiğimiz şeylerde ama nakit desteklerde ve özellikle bu nitelikli şeyle ilgili veya prim için SGK'ya aktarılan maliyetlerde bu gibi bir sıkıntı olabilir diye düşünüyorum.

Alım garantisi de önemli çünkü işte köprüde, otoyolda, orada burada konuşuyoruz; en son yapılan köprüde de konuştuk. Bayramda millet bedava geçti ama ödeyemediğimiz zaman toplamda eğer geçmezse mecburen ödeyeceğiz yani garanti verdiğiniz zaman bunun bir birim fiyat hesaplaması olacak, enflasyon kur riski olacak mı? Diğerlerinde bir sürü şey koydunuz hatırlarsanız; şehir hastanelerinde, diğer bazı yatırımlarda garanti kapsamına aldık, Hazinesin garantisini koyduk, birtakım destekler koyduk; bunların da biraz belirli olması gerekiyor.

Bir de (7)'nci fıkrada en son "Yatırımın devri hâlinde, devralan kurum..." demişiz. Hangi aşamada devri? Bir şeyler söylememiz lazım yani belli ölçüde tamamlanması yoksa çantacılığa döner bu. "Yatırımın devri" yani böyle yazdığımız zaman -İbrahim Bey kafasını sallıyor da- diyeceğiz ki: "Şu kadarı tamamlanmadan devredilemez." Bir şey dememiz lazım yani "Aldım, başlattım, projeleri aldım, teşvikleri aldım, sonra filanca şirkete devrediyorum." diyebilir yani bunlar çok gördüğümüz şeyler de onun için. Enerjideki çantacılık gibi, örnek söylüyorum bakın somut olarak da yani Yani ruhsatı birisi alıp işlemleri tamamladıktan sonra diğerine devrediyor, bu sefer bunlar oluyor. Devir işlemine de limit koymamız lazım yani belli şekilde adam yapamıyorsa devredecek. "Aldım, ne güzel, benim işim var Hükümetle, çıkarttım, hadi sana devredeyim." o da başka bir şey olabilir. Onun için de somut bir tamamlanma şeyi falan koymamız lazım yani "Belli oranda tamamlanmadan devredilemez." gibi bir şeyler söylememiz lazım. Zaruri olursa zaten o başka, o cezayı ayrı bir şekilde, el mi koyacaksınız, nasıl yapacaksınız o ayrı bir konu. Onun için, bunları biraz daha netleştirmek lazım çok geniş olduğu için. Amaç güzel, teşvik edelim ama onu yaparken de aşırılığa kaçmadan ve de kontrol edilebilir olsun, dışarıdan da yapacağımız güzel işi de şaibe altında bırakmayalım yani amaca uygun bir şekilde düzenlemeyi biraz daha somut hâle getirelim diyorum Başkan.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Günel.

Sayın Bakanım, size söz hakkı verdim soru, görüş ve önerilere cevap vermek üzere.

Buyurun.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikli olarak tüm milletvekillerimizin, Komisyon üyelerimizin görüş ve önerileri için, eleştirileri için çok teşekkür etmek istiyorum.

Aslında, birçok arkadaşımız şu anda Türkiye ekonomisindeki temel sorunlara değindi. Nedir temel sorunlarımız? Bunlardan bir tanesi, yeterli düzeyde bir yatırımın olmaması yani yatırımların şu anda gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payının yüzde 20 mertebesinde gerçekleşmesi. Gelişmekte olan ülkelere baktığımızda yatırımların gayrisafi yurt içi hasılları içerisindeki payların yüzde 30-35-40'lara kadar çıktığını görüyoruz. Yine bu ülkelerde tasarruf oranlarının -ki ortalaması yüzde 30'dur gelişmekte olan ülkelerdeki tasarruf oranı- aşağı yukarı yarısına yakın bir tasarruf oranına sahibiz yani yüzde 15'lik bir tasarruf oranımız var. Bir taraftan bizim tasarruf oranımızı artırmamız gerekir ki yatırımlarımız da artsın. Evet, BES gibi bireysel emeklilik sistemi bir nebze olsun belki katkı sağlayacak ama sorunu temelden çözecek elbette bir tedbir de değil, onu da biliyoruz, hepimiz biliyoruz.

Ülkemizin kaynakları belli, yaratılan katma değer belli ve bu çerçevede de bizim peki yapmamız gereken şey nedir? Tüm dünyada -geçen yılın rakamını ifade edeyim- yaklaşık 1,8 trilyon dolarlık bir yabancı sermaye yatırımı söz konusu genel olarak baktığımızda. Bizim bu 1,8 trilyon dolarlık yabancı sermaye yatırımlarından almış olduğumuz pay aşağı yukarı yüzde 1 ki bu oran çok düşük. Eğer biz gerçekten -ki hedefimiz bu- 2023 hedeflerine ulaşmak istiyorsak, Türkiye'nin ekonomik alanda güçlü bir performans sergilemesini istiyorsak yatırımlarımızı artırmak zorundayız, bunu hepimiz biliyoruz, sizler de zaten söylediniz burada.

Peki, başka ne sıkıntımız var? Sıkıntılarımızdan bir tanesi de elbette özellikle bazı alanlardaki ithalat-ihracat dengemize baktığımızda her ne kadar cari açığımız düşme eğiliminde ama ithalatımızın ihracatımızın oldukça üzerinde olduğunu görüyoruz ama yani belki cari açık da öyle çok kötü bir performans sergilemiyor, onu da ifade edeyim. Yani belki "düşme eğilimi bu ay itibarıyla yatay bir seyir izliyor" ifadesini kullanabilirsiniz ama bir önceki yıllara kıyaslandığında yüzde 4,5'lik bir cari açığımızın daha da aşağı doğru çekildiğini, gittiğini görüyoruz.

Belirli ürünler var ki Türkiye'de bunların maalesef üretimi ya yok ya da çok çok az miktarda. Stratejik alanlar var, stratejik sektörlerimiz var, maalesef, bu alanlara da yatırımcı çekemiyoruz. Standart bir teşvik mekanizmamız var, teşvik sistemimiz var. Ki, bu yıllardan beri, ta 1980'li yıllardan beri uygulanan mekanizmanın öyle veya böyle, üç aşağı beş yukarı çok farklı olduğunu söylememiz mümkün değil o standart teşvik mekanizmamızın. Bir şekilde zaman değişikliğe uğramış, belki geçmişte "kalkınmada öncelikli yöreler" diyorduk, bugün altı farklı bölgeye ayırdık ama genel hatları itibarıyla uygulamış olduğumuz sistem, mekanizma çok farklı değil. İşte bunlar nedir? Gümrük vergisi muafiyeti uygulaması, KDV istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsis, faiz desteği, KDV iadesi, gelir vergisi stopajı desteği, enerji desteği, hibe desteği gibi programlar zaten şu anda var, mevcutta uygulanan bir mekanizma ama bizim gerçek anlamda ihtiyacımızı çözebilecek düzeyde bir mekanizma olduğunu söylemek de mümkün değil. Nedir peki, ihtiyacımız? Şimdi, bakıyoruz, birçok alan var, örneğin, tıbbi cihaz ve sağlık teknolojileri alanı var. Ne var başka? Nanoteknoloji, biyoteknoloji alanı var, hafif raylı sistemler, hızlı tren yatırımları var, kara, hava ve deniz savunma sistemleri, uzay ve havacılık teknolojileri, bilişim ve haberleşme teknolojileri. Bu alanlara baktığımızda, aslında bu alanlarda Türkiye'nin bırakın üretimi, yeterli teknik altyapıya sahip olmadığını da görüyoruz yani eksikliklerimiz var. Biz birçok ürünü ithal ediyoruz, ithalatla bu ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalışıyoruz. Ne diyoruz bunlara? İşte, stratejik önemi haiz olan projeler, arz güvenliğini sağlamaya yönelik olan projeler, dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik olan projeler, yine teknolojik dönüşümü sağlama, yenilikçi, AR-GE yoğun ve katma değeri yüksek alanlara yatırım yapma gibi konular gerçekten bizim gündemimizde olan ama istenilen düzeyde mesafe alamadığımız alanlar.

Hatırlar mısınız, bir otomotiv firması üç dört yıl önce veya beş altı yıl önce Türkiye'ye geldi ve birkaç milyar dolarlık bir yatırım yapması söz konusu idi. Bu firma bizim standart teşvik mekanizmamız dışına çıkamamamız nedeniyle Türkiye'ye yatırım yapmaktan vazgeçti ve Çek Cumhuriyeti'ne gitti.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Hangi firma?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Hyundai.

Aslında, biz gerçekten birçok gelişmiş ülkedeki esnek teşvik mevzuatına sahip olsaydık bu yatırımı Türkiye'de yaptırabilirdik diye düşünüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – "Esnek" derken neyi kastediyorsunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Efendim?

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani ne istediler de vermedik?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Şunu söyleyeceğim, "esnek"ten kastım şu: Şimdi, bizim standart teşvik mevzuatımız dışındaki bir alana çıkabilmemiz söz konusu olmadı hâlbuki dünyadaki uygulamalara baktığımızda nedir? Güney Kore, Singapur, Çek Cumhuriyeti, Kanada, Malezya, Almanya, Polonya, Finlandiya gibi ülkelerde daha esnek teşvik mekanizmaları ve yapılar mevcut.

Şunu ifade ettiniz, evet, suistimelden bahsettiniz, geniş yetkileri olduğunu ifade ettiniz. Eğer kötü niyetli birisi varsa siz istediğiniz kadar, hatta mükemmel bir yasal düzenlemeyi yapın yine o kötü niyetli insan o suistimali yapar ama son derece esnek bir yapıda, eğer iyi niyetli iseniz belki en ufak bir suistimali bile görmezsiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

Burada şunu özellikle ifade etmek istiyorum: İşte, bizim gerçekten 2023 hedeflerine ulaşabilmemiz için ve bu amaç doğrultusunda yatırımlarımızı artırabilmemiz için dışarıdan ciddi bir yabancı sermaye girişine ihtiyacımız var, bu açık ve bunu artırmak zorundayız. Ama hangi alanlarda? Evet, biraz önce bahsetmiş olduğum, ağırlıklı olarak ithal ettiğimiz yüksek teknoloji ürünler olmak üzere ve alanlar olmak üzere, bu alanlara yönelik büyük ölçekli yatırımlarda esnek bir yapının oluşturulması önemli diye düşünüyorum. Neyi kastediyorum bu esnek yapıdan? Evet, ileri teknoloji gerektiren, ülke açısından stratejik olan -ki bu alandaki arkadaşlar hazırlamışlar- mesela hangi alanlar? Nanoteknoloji, biyoteknoloji, 3D yazıcılar, printerlar, yine HDMI destekli 4K UHD paneller, bu, gözlüksüz 3D görüntü izlemeyi sağlayan paneller, yeni nesil otomotiv, WIFI teknolojisi, aerjel, robotik, bükülebilen batarya ve bükülebilen paneller, endüstri 4.0 gibi çok daha ileri teknoloji gerektiren alanlarda bizim ihracatımızın artırılmasına, yatırımımızın artırılmasına yönelik olarak müzakere yoluyla Türkiye’de yatırım yapılmasını sağlamak.

Peki, bu nasıl ve ne şekilde olacak? Şimdi, birincisi yani daha doğrusu, kullanılacak olan yöntemlerden bir tanesi, bir çağrı yöntemi olacak. Türkiye’de, Türkiye için stratejik, kritik ve mutlaka ülkede yapılması, üretilmesi gereken, yüksek teknoloji gerektiren bir alanda diyeceğiz ki: “Biz şu alanda yatırım yapılmasını istiyoruz. Yatırım yapmak isteyenler, şu şu şu şartları sağlayanlar başvursunlar.” Çağrı yapacağız. İşte, Japonya’dan, Amerika’dan, İngiltere’den, Almanya’dan veya varsa Türkiye’den firmalar başvurularını yapacaklar ve bu firmalarla, bizatihi her biriyle teker teker müzakere edilerek en çok katkı sağlayacak olan, en iyi avantajı sağlayacak olan ülke ve firma tespit edilecek, bunun etki analizi yapılacak, proje bazında etki analizi yapılacak; evet, ülkemize nasıl ve ne şekilde, ne kadarlık bir kaynak sağlıyor, bizim burada ülkemize getirisi nedir; bu ortaya konulacak ve biz bu getiri karşılığında neyi vereceğiz, o da tespit edilecek.

İkinci bir yöntem, diyelim ki bir bakan olarak ben veya Ekonomi Bakanımız, Başbakanımız, Cumhurbaşkanımız, Hükümetimizin bir üyesi bir ülkeye ziyarete gitti, örneğin Japonya’ya gitti; orada Hükümet yetkilileriyle, iş dünyasıyla görüştü; onlardan çok cazip bir yatırım teklifi geldi: “Biz şu alanda Türkiye’de yatırım yapmak istiyoruz, bunu konuşalım.” Böyle bir durum söz konusu olması hâlinde de biz elbette bunu davet edeceğiz, benzer alanda yatırım yapmak isteyenler varsa yine o alanda onları çağıracağız, davet edeceğiz ve bu alanda bir müzakere yapılacak, konuşulacak, tartışılacak, bunların etki analizleri yapılacak ve bu doğrultuda bir karar verilecek.

Şimdi, bunun, esnek yapının avantajı şu: Gerçekten, dünyadaki finansal piyasalardaki daralma, ekonomideki hâlen yaşanan o küçülme ve tüm ülkelerin yabancı sermayeyi çekme gayreti yoğun bir şekilde devam ediyor. Böyle bir ortamda bizim bu tür büyük ölçekli yatırımcılara cazip bazı imkânları sunmamız da son derece önemli diye düşünüyorum. Bunlar açık ve şeffaf olacak, hesap verilebilir bir yapı olacak, Ekonomi Bakanlığımız değerlendirecek, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda görüşeceğiz, Bakanlar Kurulunda görüşeceğiz ve alınan kararlar ne ise yine bunu kamuoyuyla paylaşacağız.

Eğer burada yanlış yapıldığını düşündüğünüz herhangi bir husus söz konusu ise elbette Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olan her bir milletvekilimizin, her bir partimizin, sivil toplum kuruluşlarının bu konuda gayet açık ve net bir şekilde eleştiri hakkı var. Bunlar yapılmalı ama yapılacak olan şey...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Esneklik...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Bunu kabul ediyorum ama burada önemli olan hadise şu: Gerçekten, biz bu ülkemize neyi, nasıl ve ne şekilde getirebiliriz? Bu tür esnek modeller dünyada mevcut. İşte, biz de dünyada mevcut olan, uygulanan bu esnek modeli açıkçası getirmek istiyoruz.

Şimdi, çok kısa olarak, dile getirilen bazı hususlar var, onlara da cevap vermek istiyorum. Şimdi, burada biz bir kamu iktisadi kurumu falan oluşturmuyoruz. “Kamu iktisadi teşebbüsü oluşturulsa daha iyi.” şeklinde bir düşünce ortaya çıktı. Burada biz belirli bir orana kadar, yüzde 49’u geçmemek koşuluyla aslında bir anlamda finansal bir destek sağlıyoruz. Eğer zorunlu bir şeyse, mutlaka ülke için zaruri bir şeyse bunu sağlayan bir mekanizma oluşturuyoruz.

Burada yine gündeme getirilen konulardan bir tanesi ki çok önemli olduğumu düşündüğüm rekabet konusu. Elbette rekabeti bozucu bir yapı olmaması gerekiyor. Bu konuda da zaten getireceğimiz teknoloji, getireceğimiz yatırım Türkiye’nin ihtiyacı olan bir yatırım olacak. Yani rekabet ortamının son derece yoğun olarak yaşandığı bir alan olmayacak. Bizim bizatihi ihtiyaç duyduğumuz, eksiklik hissettiğimiz, yeterli kapasitemiz olmayan alanlar olacak bunlar. Mutlaka zaten Rekabet Kurumu doğal olarak... Yani bu süreç içerisinde kamu kurum ve kuruluşları içinde bu diyalogu, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda, diğer kurullarda görüşürken mutlaka onların da görüşleri alınarak tabii ki bunlar yapılacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu anda öyle mi?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Şu anda zaten yapılan birçok uygulamada -işte kurumlarımız burada- Rekabet Kurumumuzun da elbette görüşünü alıyorlar. İlgili kurumlar kimse, hangi konu olursa olsun, mutlaka görüş alınıyor. Almıyor muyuz görüş? Alıyoruz.

Şimdi, yine, devam ediyorum: Süreci söyledim, sürecin gayet açık ve şeffaf olacağını. Bu alım garantilerinde fiyatlandırma ne olacak, bu da önemli bir husus. Bu konuda da yine teknik düzeyde tüm çalışmalar yapılacak ve rekabeti bozmayacak bir yapıda da böyle bir husus, bu, tabii, son derece sınırlı ve ülkemiz açısından son derece stratejik ve kritik olan belki bir iki alan için söz konusu olabilir, genele matuf bir şey değil bu.

Sayın Usta yatırım ihtiyacını, tasarruf oranını, yabancı sermaye girişini söyledi, kontrol noktalarının önemli olduğunu söyledi. Ben katılıyorum, sizin tespitlerinize gerçekten katılıyorum. Bu, kontrol mekanizması etki analizi son derece önemli. Bunlar mutlaka ortaya konulacak ve açık ve şeffaf bir şekilde bunlar sizlerle paylaşılacak ama ağırlıklı olarak bizim buradaki beklentimiz... Elbette

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

yurt içindeki tasarruflarımız önemli ve tasarrufların yatırımlara kanalize edilmesi önemli ama “Bu da kısıtlı.” dediniz ki tasarruf oranımızın az olması nedeniyle kısıtlı ama bizim asıl hedefimiz, dışarıdan yabancı sermayeyi çekebilmek, yabancı sermaye yatırımlarını ülkemize kazandırabilmek.

Sayın Tamaylıgil geniş yetki olduğunu ifade etti, doğru ancak böyle bir yapıda bu tür bir model işletilebilir. Aksi takdirde, kısıtlar içerisinde sizin esnek hareket edebilmeniz mümkün değil ama atılan her adım, yapılan her işlem açık ve şeffaf olacak, hesap verilebilir bir yapı olacak. Siz de elbette bunun hesabını, yanlış bir şey gördüğünüz anda da elbette bizlere soracaksınız.

Teknoloji konusuna yine Sayın Tamaylıgil değindi. Gerçekten bizim sıkıntılı olduğumuz alanlardan bir tanesi de ileri teknoloji ürünlerimizin oranının düşük olması, haklısınız. Buradan imalat sanayisi genel olarak alınıyor. İmalat sanayisi ihracat içerisindeki bizim ileri teknoloji payımız yüzde 3,6 en son verimiz ki bu oran oldukça düşük ama bir iyileşme de söz konusu. En son zannederseniz dün yayınlandı. ISO’nun 500 büyük firmanın ürettiği alanlar itibarıyla ileri teknoloji alanında yüzde 4’ten yüzde 6,5’a yükselen bir oranı var ki bunun da ileride birkaç yıl içerisinde ihracata yansıtacağını düşünüyorum. Büyük ölçekli firmalarımızda özellikle araştırma geliştirme yatırımlarının yoğun bir şekilde son yıllarda arttığını biliyoruz. İleri teknolojiye yönelik de ciddi yatırımlar yaptıklarını biliyoruz. Zaman içerisinde tabii bu oranın artırılması için biz de çaba sarf ediyoruz. Bu oranın artacağına da inanıyorum açıkçası.

Teşvik belgeli yatırımlara baktığımızda ki bu da önemli. Şu anda ileri teknoloji yatırımlarının toplam teşvik belgeleri içerisindeki payı yüzde 8,8’e kadar yükseldi. Bu, 2013 yılında yüzde 3’tü yani 2013 yılından itibaren özellikle AR-GE yatırımlarına yapmış olduğumuz o yüksek destekler, AR-GE mevzuatında yapılan değişikliklerin önemli yansımaları olduğunu da düşünüyorum. 2014’te 6,76’ya, 2015’te de 8,8’e kadar yükseldi, bu olumlu bir göstere. Orta yüksek teknolojide de açıkçası şöyle ifade edeyim: Yüzde 15’lerdeydik yani 10-15 bandındaydık yani 2000’li yılların başlarında. 2002’de 15,9, 2003’te 11, daha sonra yavaş yavaş yüzde 20’li bantlara doğru yükselmeye başladık, şu an itibarıyla yüzde 26. Yani teşvik belgelerinin yüzde 26’sı orta yüksek teknoloji içeriyor ki ikisini topladığımızda aşağı yukarı yüzde 34’lük bir orana karşılık geliyor ki bu bizim açımızdan, ülkemiz açısından olumlu bir gelişme diye düşünüyorum.

Tabii, yine, önemli bir hususa değindi Sayın Tamaylıgil. Düşük teknoloji içeren 11 alanda teşvik belgelerinin yoğunluğunu ifade etti veya teşvik verildiğini ifade etti. Bu konuda haklısınız ama bizim buradaki yaklaşımımız şu: Özellikle göreceli olarak geri kalmış yörelere yönelik biz bu kısıtları dikkate almıyoruz çünkü orada düşük teknoloji de olsa istihdam artırıcı birtakım yatırımların yapılması önem arz ediyor. O açıdan, o orana bakarsanız önemli bir kısmı, hemen hemen tamamı görece geri kalmış yörelere ait olan teşvik belgeleridir.

Yine Sayın Paylan, geniş yetkiden bahsettiniz, haklısınız ama böyle bir yapı için gerçekten Sayın Ünal’ın ifade ettiği gibi o amaca, hedefe ulaşabilmek için böyle bir yapıyı biz oluşturmak zorundayız.

Rekabet önemli bir konu, kesinlikle katılıyorum size ve biraz önce de ifade ettim, zaten bizim bu mekanizma içerisinde yoğunlaşacağımız alanlar, Türkiye’de üretimi olmayan veya çok cüzi düzeyde üretimi olan veya ülkemizin o alanda geliştirilmesi gereken alanlar olacak.

Siyasi bakışı nasıl değerlendireceğiz? Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, ortada bir Hükümetimiz var ve bu Hükümet birtakım kararlar alıyor ve bunları uyguluyor. Sizin de denetleme gibi bir yetkiniz var. Eğer bizim yanlış yaptığımıza inanıyorsanız elbette eleştireceksiniz ama doğru yapıyorsak onu da...

MUSA ÇAM (İzmir) – Alkışlayalım.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – ...en azından takdir edeceksiniz veya artık alkışlayacaksınız veya teşekkür edeceğiz, birlikte çalışıyoruz diyeceğiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, biz çok klas insanlarız doğruyu alkışlarız yanlış da söyleriz yani.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Şimdi, bakın, sistemin son derece açık ve şeffaf olacağını söyledim.

Şimdi, bakın, sistemin son derece açık ve şeffaf olacağını söyledim. Ben şunu çok açıklıkla ifade ediyorum, tekrar söylüyorum: Siz dünyanın en mükemmel yasasını çıkarın, son derece katı yasalar koyun, eğer bir insanın niyeti kötüyse ona yapacağınız bir şey yok ama biz gayet iyi niyetlerle bu ülkenin önünü açan, açabilecek olan son derece iyi hedefleri ortaya koyan bir yaklaşımla bu mekanizmayı getiriyoruz. Ülkemiz için getiriyoruz, ülkemizin önünü açabilmek için getiriyoruz. Gerçekten bugüne kadar gelmeyen o teknolojileri ülkemize sokabilmek için bunları getiriyoruz. Elbette geleceğiz, size hesabını da vereceğiz.

Sayın Çakırözer’in “Kaç farklı teşvik mekanizması var?” şeklinde bir sorusu oldu. Bir de yatırım için bu nitelikli personel konusunda tereddütleri olduğunu ifade etmişti. Şunu söylemek istiyorum: Mevcut şu anda uygulanan teşvik sistemimiz standart bir teşvik sistemi, Ekonomi Bakanlığımızın uygulamış olduğu, sorumlu olduğu teşvik sistemi. Bunun dışında tabii değişik bakanlıklarımızın, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, değişik bakanlıklarımızın verdiği destek türleri var; işte yerel kalkınmayı artırıcı, bölgesel gelişmeyi hızlandırıcı destek mekanizmalarımız var. KOBİ’leri destekleyen mekanizmalarımız var ama “Şu kadar destek mekanizmamız var.” gibi bir şeyden çok şunu ifade edebiliriz: Standart, klasik uyguladığımız bir teşvik mekanizmamız var. Bu getirmiş olduğumuz mekanizma ise son derece esnek ve müzakereye açık olan bir yapı.

Yatırım için nitelikli personelden kastımız, kilit personel, anahtar rolü üstlenebilecek olan personel yoksa işte orada sıradan çalışacak olan insanlar için kastetmiş olduğumuz bir husus değil. Bununla ilgili tabii alt detay düzenlemeler yine yapılacak.

Devam ediyorum: Şimdi, tabii, Sayın Günel, et, hayvan vesaire gibi konulara değindi. Belki bu ifadeye yönelik olarak, haklı olarak böyle bir çağrışım yapmış olabilir ama burada bizim esas hedefimiz biraz önce anlattığım alanlar, odaklanacağımız alanlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

Gerçekten bizim ihtiyacımız olan, ithal ettiğimiz, dışarıya muhtaç olduğumuz ve mutlaka ülkede o teknolojinin kurulmasına inandığımız alanlar bu alanlara yoğunlaşmak istiyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Her biri ayrı ayrı deyince o amaçla söyledim, sadece biçim verebiliyoruz yani.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum.

Bu yatırımın devri konusunda da şöyle bir tereddüdü ortadan kaldırmak için bu yapıldı: Örneğin yatırım yarım kaldı, ne yapacaksınız? Mutlaka bunun bir şekilde devrinin yapılması lazım ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bakın, bir şey söyleyin yüzde 25'i -hiç olmazsa- tamamlanamadı deyin.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Ama şunu alıyoruz onu söyleyeyim: Her türlü taahhüt firmadan alınacak, her türlü taahhüt alınacak yani ne yapılması isteniyorsa en ince detayına kadar bu taahhütler alınacak.

Sayın Kuşoğlu uygulamada sıkıntı yaşanabileceğini ifade etti. Kolay bir mekanizma değil, evet ama ülkemizin önünü açabilecek olan bir mekanizma olduğunu düşünüyorum.

Yine, bir başka husus, Sayın Durmaz da ifade etti, buradaki bizim kastımız... Bu (4)'üncü bende yönelik de bazı eleştiriler oldu. Şimdi, birçok arkadaşımız biliyor, sizler de biliyorsunuz, zaman zaman bu sıkıntılar sizlere de aktarılıyor. Bir yabancı yatırımcı geliyor, bir bakanlıktan bir izin alıyor, aradan altı ay geçiyor, bir başka bakanlıktan izin alıyor, üçüncü bakanlığa gidiyor, bir yıl bekliyor, izin çıkmıyor. Belki, o üçüncü bakanlık o iki yılın sonunda o firmaya "Maalesef, ben olumsuz bakıyorum, sen bu yatırımı yapamazsın." diyebiliyor. Şimdi, burada, yatırımcı açısından bir belirsizlik söz konusu. Biz bu belirsizliği gidermek zorundayız. Ha, nasıl mekanizma oluşturacağız? Oluşturacağımız mekanizma şu: Bu tür durumlarda, son derece stratejik, büyük ölçekli alanlarda gerektiğinde ilgili kurumların üst düzey yöneticileri bir araya gelecekler, birlikte o anda kararı alacaklar ve bu süreci olumluysa olumlu, olumsuzsa olumsuz neticelendirecekler. Yani, burada süreçlerin hızlandırılmasını amaçlıyoruz, kolaylaştırılmasını amaçlıyoruz, yatırımcının önündeki belirsizliğin giderilmesini amaçlıyoruz.

Ama son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Tüm milletvekillerimizin, Komisyon üyelerimizin katkılarından dolayı da çok teşekkür etmek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben biraz havadan sudan, kuştan böcekten konuştuğum için Sayın Bakanım ciddiye almadı ve bir cevap vermedi.

Bakın, değerli arkadaşlar, yıllar önce benim memlekette evimin önüne bir fabrika yapıldı. Gürültüsünden ve dumanından bütün bölge rahatsız oldu. İşte, bir mücadele... Değişsin, en azından izolasyonu, sesi falan ortadan kalsın diye girişimlerde bulunduk. Belediye Başkanı dedi ki bana: "Ya, Mehmet, sen okumuş adamsın. Evinin önüne fabrika kuruldu. Ne diyorsun?" Ruhsatsızdı, sonra da bir buçuk sene sonra ruhsat konusunda ona kolaylık sağladı ve bölgenin sanayi bölgesi falan ilan edilmesi için gerekli olan belgeleri falan da hazırlamadan ruhsat verdi, ondan yargılandı, ceza aldılar falan.

Şimdi, Sayın Bakanım, şu anda başta Karadeniz Bölgesi olmak üzere her taraftan, bu özellikle HES ve maden yatırımlarına karşı çevre mücadelesi veren insanlar bizi arıyor ve bu maddenin ne anlama geldiğini soruyorlar.

Şimdi, çok güzel şeyler anlattınız ve anlattıklarınızın hemen hemen tamamına katılıyorum. Yani, bu ülke... Nüfusumuz artıyor, insanımız dünya standartlarında refah istiyor, bunun için iş alanlarına ihtiyaç var. Dünya nereye gidiyorsa biz de bunlara ayak uydurmalıyız falan yani ama "Bunlar terdihdir." böyle şeyler söylediniz, "Değer üretmeliyiz ülkede." dediniz. Elimizdeki mevcut değerlerden söz ediyoruz Sayın Bakanım, şaka falan yapmıyoruz, sizi meşgul etmek için, buradaki arkadaşlara fantezi falan değil. Gerçekten, orada atalarımızdan devraldığımız, binlerce seneden beri gelen ve bizden sonrakilere bırakmak zorunda olduğumuz bir miras var, zenginlik var, hazır zenginlik var yani. Bunu hiçbir şekilde üretemezsiniz. O vadileri yıktıktan sonra binbir türlü teşvik de verseniz, rüşvet de verseniz, şey de yapsanız onları yeniden yapmanız mümkün değil Sayın Bakan.

Şimdiye kadar şahidiz, biliyoruz, devlet bu konuyla ilgilenmedi, çok rahat davrandı ve bütünüyle hiçbir tedbir almadan o yolları yakıp yıkan HES ve maden firmalarının yanında durdu; bunları gördük. Bir tek mahkemeler vardı, bilirkişiler vardı, onlara da müdahale edildi, bilirkişi sistemi değişti, çevre korunmasıyla ilgili diğer kurumlara müdahale edildi, şu yapıldı, bu yapıldı. Buna rağmen, bakın, o bölgenin insanı isyan falan etmedi, bir problem çıkarmadı, hukuki mücadelelerde bulunuyor. Şimdi, siz bu yatırımlardan dolayı –HES ve madenleri özellikle kastediyorum- hızlandırmak, kolaylaştırmak amacıyla yasal ve idari süreçleri düzenleme yetkisi, izin, tahsis, ruhsat, lisans ve kolaylık... Buradan ne anlayacağız Sayın Bakanım? Bu HES'lerle ilgili ve madenlerle ilgili, bölgede ÇED raporlarıyla ilgili bir şey mi yapacaksınız yani? Bunu açık söyleyin. Hani, dediniz ya: "Ne yapıyorsak, biz millete anlatacağız." Anlatın lütfen millete.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bekaroğlu.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim Sayın Bakan, önemli olduğunu düşünüyorum: Şimdi, biz turkuaz halıyı kime seriyoruz? Elinde teknoloji olana, teknoloji üretene yani bilgiyi üretene sunuyoruz. Niye? Biz yeterli bilgi üretemiyoruz, teknoloji üretemiyoruz. Yani, bu yasalarla beraber mutlaka Eğitim Bakanlığıyla, yani orta vadeli olarak eğer ki ülkemizin kalkınmasını istiyorsak, her anlamda, bu teknolojiyi biz üretilim. O zaman biz başka ülkelere gidip "Acaba yatırım ortamı iyi mi?" diye soralım. Amerika'nın, Güney Kore'nin bilgisini, teknolojisini, buraya turkuaz halı seriyoruz, "Gel vatandaş, bende yatırım yap." diyoruz. Bakın, biz de eleştirel düşünceye sahip üniversite mezunlarının oranı yüzde 1. Eleştirel düşünce olduğu yerde biliyorsunuz -sorgulayan,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

araştıran- bilgi çıkıyor. Güney Kore'de bu oran yüzde 32 yani eleştirel düşünceyle beraber mezun olan yüzde 32. Mutlaka sizin bunu zorlamanız lazım, ivedi olarak bir eylem planı Eğitim Bakanlığıyla beraber, üniversitelerle birlikte eleştirel düşünceyi yükseltecek yeni kuşaklara bunu... Yani, bu tip şeyler kısa vadeyi kurtarır ama orta vadede hep bize "Gel vatandaş, bana yatırım yap, senden vergi almayacağım." yasalarını çıkarttırır.

Sağ olunuz.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bütün arkadaşlar konuşacaklar, en son size söz vereceğim çünkü karşılıklı olduğu zaman bu iş uzuyor.

İkinci saati tamamladık bu madde üzerinde.

Ben, iki söz talebi daha var, onları da karşılayayım, ondan sonra size söz vereyim.

Sayın Öztürk, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, mümkün olduğu kadar kısa tutmaya çalışacağım. Şimdi, burada birtakım teşvikleri sayıyoruz yukarıdan aşağı.

BAŞKAN – Mevcut teşvikleri sayıyoruz.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Bütün bunların hepsini herhâlde yatırım yapmaya gelen belli büyüklüğün üstündeki yatırımcının önüne "Bunların içinden seç." diye koyacaksınız.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Hayır.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Yoksa "Sana şu uygun gelir, sana da bu uygun gelir." diye siz takdir etmeye kalkarsanız o zaman bunun içinden çıkmanız son derece zor olur diye düşünüyorum. Yani, bir menüyü koyacaksınız, "Bu menü içinden hangileri senin işine gelecekse onları seç." diyeceksiniz. Peki, bir limit de olacak mı? Yani, isterse hepsini birden talep edebilir mi yoksa belli bir limit mi vereceksiniz? Bu konuya da bir açıklık getirirseniz...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Turhan...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; görüşmekte olduğumuz bu 70'inci madde gerçekten çok önemli. Benim hatırlayabildiğim kadarıyla da Onuncu Kalkınma Planı'nın çalışmalarının devam ettiği dönemden beri üzerinde çalışılan birçok husus bunun içerisinde yer almış. Ben bunların son derece önemli olduğuna ve çok büyük fayda getireceğine inanıyorum. Özellikle de şu yatırım tutarının yüzde 49'unu geçmemek üzere ve edinilen payların on yıl içerisinde halka arz veya yatırımcıya satış şartıyla yatırıma ortak olunması, hakikaten, yatırımların teşvik edilmesi kadar aynı zamanda sermaye piyasamızın da gelişmesine katkıda bulunacaktır. Burada, özellikle, bu halka arz konusunun daha ön planda tutulmasının ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü, gerçekten büyük bir ihtiyaç, büyük bir eksik ülkemiz için. Bu ortaklık kültürünün, sermaye piyasalarıyla işlem yapma alışkanlığının kazandırılması için de... Burada bir kamu yararı var çünkü. Mademki devlet böyle bir ortaklık için bu yatırımı destekleyecek, sonuçlandırırken de bunun tercihen, öncelikli tercih olarak halka arz yoluyla yapılmasının çok yararlı olacağını düşünüyorum ve bu uygulamanın ülkemize, ekonomimize son derece büyük katkılar sağlayacağına olan inancımı bir kere daha tekrarlıyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Sayın Paylan ve Sayın Öztürk'a çok kısa cümlelerle lütfen.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bekaroğlu, öncelikle özür diliyorum, kusura bakmayın, kartlara bakarken sizin ilk sayfadaymış, onu kaçırmışım.

Birincisi: Bu uygulanacak olan mekanizma bir proje gelecek, yeni işler için olacak yani mevcutlarla hiç ilgisi yok, çünkü bir çağrıya açık olacak, belirli bir sektör belirlenecek, alan belirlenecek veya dışarıdan böyle bir talep gelecek, buna yönelik bir çalışma yapılacak ve o çalışma bize sunulacak ve ondan sonra bununla ilgili süreci başlatacağız.

İkincisi: Çevre duyarlılığı, hepimiz için geçerli. Ya, bu ülke hepimizin. Burada çevrenin tahrip edilmesi, çevrenin yok edilmesi, o doğal güzelliklerin yok edilmesi, bir daha gelmiyor, geri gelmeyecek elbette, gelmez.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama, önünü açıyorsunuz bu düzenlemelerle Sayın Bakan.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – O konuda elbette sizdeki hassasiyet ne kadarsa bizde de o kadar hassasiyet, belki daha fazla hassasiyet var. Bu konuda biz gereken hassasiyeti göstereceğiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bugüne kadar göstermediniz yani.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Gösteriyoruz ve göstermeye de devam edeceğiz. Ama şunu ifade edeyim: Biraz önce söyledim. Yatırımcının önündeki belirsizliğin ortadan kaldırılması son derece önemli. Eğer bir izin süreç işlemi varsa diyelim ki bu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ÇED'le ilgili. Nedir? 3 Bakanlığı ilgilendiren bir husus, diyelim; Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını, bir de Maliye Bakanlığını, 3 Bakanlık. Şimdi, bu yatırım kararını veren kişi eğer diyelim ki A bakanlığına gitti, bir görüş aldı, üç ay, altı ay, bir yıl geçti; B bakanlığına gitti, bir başka görüş aldı, diyelim ki yine olumlu görüş aldı; C bakanlığına gitti, olumsuz bir görüş aldı. Biz burada şunu yapmak istiyoruz: 3 Bakanlığın bir araya gelip, bununla ilgili olumlu veya olumsuz kararını verip bu karara göre de yatırımcıya bunu aktarmak olmalı. Buradaki yapmak istediğimiz şey, yatırımcının önündeki belirsizliğin ortadan kaldırılması, yoksa çevreye olan duyarlılığın ortadan kaldırılması değil.

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlarsak...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

Sayın Paylan'ın ifade ettiği...

Bir de Sayın Öztrak var.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Elbette cevap vereceğim.

“Niye biz teknoloji üretemiyoruz?” Çok haklı bir soru ki bu nedenle biz AR-GE Yasası’nda da önemli bir değişiklik yaptık ama şunu da unutmamamız gerekiyor: Bizim son derece güçlü destek mekanizmalarımız olmasına rağmen, şu anda bile AR-GE kapasitemiz istenilen düzeyde değil. Siz şunu söyleyiniz: “Ben yılda 5 milyar dolarlık AR-GE’ye para harcamak istiyorum.” Bunu harcayabilecek kapasite henüz oluşmuş değil, onu söylemek istiyorum. İşte, bunu nasıl oluşturacağız? Bir taraftan dışarıdan o yeni teknolojileri alacağız, diğer taraftan bizim yeni oluşan ve güçlenmeye, palazlanmaya başlayan AR-GE merkezlerimizde bunları geliştireceğiz ve bir anda olabilecek bir şey değil. Bunu zaman içerisinde biz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eğitim...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Eğitim oldukça önemli ki bu bahsettiğiniz yüzde 32’lik oran eleştirel bakış açısı. O da bir anlamda işte bizim üniversite sınavlarımızdaki a, b, c, d şıkları var ya onu da tabii YÖK Başkanlığımız şu anda, özellikle ÖSYM gözden geçiriyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eleştiriyorsunuz yani Sayın Bakan.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Hayır, Sayın Paylan’ın ifade ettiği husus şu: Sorgulama işi.

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlayalım lütfen.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Öztrak’ın ifade ettiği... Sayın Öztrak şöyle ifade edeyim. Elbette bir menümüz var. Bu menümüzden hepsini vereceğiz diye bir şey yok. Belki 1’ini vereceğiz, belki 2’sini vereceğiz ama bu neyle ilişkili? Bir, yapacağı yatırım tutarı buna bakacağız. Sağlayacağı istihdam, bununla ilgili arkadaşlarımız detaylı kriterler oluşturmuş durumda. Bunların her birine bakılacak ve buna göre bize, ülkemize ne kadarlık bir getirisi olacak, bu hesaplanacak, bu ortaya konulacak ve buna göre de biz gerekirse şunu söyleyeceğiz: “Ya, bu destek mekanizmalarında biz peşin veremeyiz ancak 2’sini verebiliriz sana veya 1’ini verebiliriz.” Veyahut firma diyecek ki: “Benim bu destek mekanizmalarına ihtiyacım yok. Ben demir yoluna bağlantısı 40 kilometre, 30 kilometre mesafesi olan bir yerde yatırım yapacağım. Sadece ve sadece benim kuracağım o devasa tesisin bağlantısını istiyorum, demir yolu bağlantısını istiyorum.” Bu konuşulacak, tartışılacak, bize olan getirisi nedir, buna bakacağız ve bunun karşılığında biz ne vereceğiz, onu ortaya koyacağız.

Sayın Turhan’ın -son olarak- halka arz konusu. Tasarımızda zaten var. Bizim de en öncelikli alanlarımızdan bir tanesi. Böyle bir durum söz konusu olması hâlinde bir an evvel halka arz olacak.

Teşekkür ederim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) - Bu halka arzı da bu genel kuralların dışında...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Aydoğan, buyurun lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, çok güzel açıkladınız da. Gerçekten, dinlediğimiz zaman, hakikaten, bizim o üreterek büyüyen Türkiye için çok önemliydi. Peki, on beş yıldır siz görev yapıyorsunuz. Kiminiz...

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Karşılıklı tartışmaya da gerek yok. Ben sadece Bakanımıza bu anlatımından sonra dinlediğimiz zaman gerçekten çok olumlu... Gerçi on beş yıldır bu kadar...

BAŞKAN – O zaman mikrofonunuzu açayım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet.

On beş senedir baktığınızda ya da 2000’li yıllardan sonra dünyada bu kadar fon hareketi varken siz biraz önce dediniz ki: “1,8 trilyon dolarlık bir para hareketi yatırım için dolaşüyor.” Bu para özellikle 2000’den sonra çok güzel, gelişmekte olan bütün ülkelere gitti. Siz niye bugüne kadar -elinizi kim tuttu da- bunları bu şekilde yapmadınız?

BAŞKAN – Tamam, soruyu aldık.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) - Devletteki tahribatı tamir etmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, sizin sorunuzu da alayım.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Ben de herkesi selamlıyorum.

Sayın Bakan, size bir soru soracağım. Biraz önce bir televizyon programına katıldım. Yani, Plan ve Bütçe çalışmalarına bir ilgi var herhâlde, özellikle 70’inci maddeye yönelik basın izlemesi söz konusu. Orada da bana bir soru sordular. Belki burada bazı arkadaşlar sormuş ve cevaplanmış olabilir ama ben on beş yirmi dakika içerisinde olmadığım için bilmiyorum.

Yani soru şöyleydi: Diyelim ki bir maden işletmesi, bir turizmci, işte HES’leri yapmak isteyen şirketler bir proje hazırlayıp Bakanlığa sundular yani Başbakanlığa sundular oradan Bakanlar Kurulu kararıyla kendilerine bir onay çıktı. Tabii, sizin de belirttiğiniz gibi zaten bu işin Bakanlar Kuruluna verilmesi önlerindeki engellerin azaltılması ve işin kolaylaştırılması. Tabii, bu tür projelerde gerek HES’ler gerek turizm yatırımları gerekse maden işletmelerinde hem çevrecilerin tepkileri hem de yöre halkının ciddi tepkileri olabiliyor, o nedenle yargıya başvurulabiliyorlar. Şimdi, bundan hareketle yargı yolunun kapatılabileceğine yönelik bir izlenim çıkmış. Ben onu öğrenmek istiyorum. Diyor ki 4’üncü madde: “...veya -diye başlıyor- yatırımları hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla yasal ve idari süreçlerde düzenleme yapılabilir.” Yani bu cümleyle çeşitli kişilerin -tüzel kişiler olabilir, sivil toplum örgütleri ya da halkın- hukuki anlamda bir başvurusu olabilecek mi yani yargı süreci yolu da kapatılıyor mu bu maddenin içeriğiyle?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İki soru daha var Sayın Bakanım. Siz konuştukça sorular çoğalıyor.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Ben konuşmayayım mı?

BAŞKAN – Yani...

MUSA ÇAM (İzmir) – Özlemiştik Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Aslında soru değil Sayın Başkan. Sayın Bakana arkadaşımız yeniden sormaya başlayınca hatırlatma gereği de duydum. Yani Bakanlar Kurulunun kanunla yapılmış düzenlemelerde değişiklik yapmasının Anayasa'ya aykırılığı konusunda herhangi bir yanıt vermediniz. Bunda herhangi bir değişikliğin yapılmadığınıza dair her hâlükârda -ister istemez- bu kanun Anayasa Mahkemesine taşınacak, sonra da denilecek ki: "Türkiye'nin yapmış olduğu teşvik kanunu düzenlemeleri Anayasa Mahkemesinde."

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, özellikle bu yatırımlarla ilgili, işte, taş ocakları, micir ocakları, RES'lerle ilgili, HES'lerle ilgili o kadar masum, o kadar naif açıklamalarda bulundunuz ki yani söyleyecek bir söz kalmadı ama keşke her şey sizin söylediğiniz gibi naiflikte olmuş olsa. Bir defa şunu söylemek gerekir: Prensip olarak ne taş ocağına karşıyız, ne madene ocağına, ne RES'lere. ne HES'lere ne de birinci köprüye, ikinci köprüye, üçüncü köprüye, şuna buna. Sorunumuz şu: Eğer duble yol yapılacaksa, otoyol yapılacaksa taş ocağına ihtiyaç var, micir ocağına ihtiyaç var, sorun yok. eğer Türkiye'nin enerjiye ihtiyacı varsa rüzgâr güllerine ihtiyaç var, HES'e de ihtiyaç var, tamam, buna hiçbir itirazımız yok ama adam geliyor, Ankara'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından görmediği, bilmediği, hayatında da belki görmeyeceği yerlerle ilgili lisansı alıyor, cebine koyuyor, ondan sonra da Ankara'da kimi insanlara almış olduğu bu lisansı kara gözlüklü, James Bond çantalı -içi para dolu- adamlara lisansı satıyor. Şimdi, geldik, taş ocakları, micir ocakları, maden ocakları, rüzgâr gülleri ve HES'lerin yapıldığı yerleri görse insanların için gerçekten kan ağlıyor. Şimdi, İzmir'in yarım ada bölgesi; Urla, Çeşme, Seferihisar, Karaburun. Belki Ege Bölgesi'nin -o çıkıntılı olan yeri- en güzel yerleri. Arkadaşlar, gelin, görün ya; taş ocaklarından, micir ocaklarından, rüzgâr güllerinde geçilmiyor. Biz bunlara karşı değiliz, bunların doğru yerlere ve doğru projelerle yapılmasından yanayız, itirazımız budur. Şimdi, bu düzenlemeyle beraber, bu insanların artık yargıya gidip de mahkemelerde dava açıp da çevre katliamını durdurmalarının önüne geçiliyor. Bizim itiraz ettiğimiz, karşı çıktığımız bu yanlış projelerdir ve yanlış lisans vermeleridir. Yoksa, niye taş ocakları yapılması, niye micir ocakları yapılması, rüzgâr gülleri yapılması, HES yapılması? Ama bunların doğru yerlerde, doğru projelerle yapılmasından yanayız, itirazımız bunadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir dakika...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Beş önerge var ya!

BAŞKAN – Ha, önerge varmış, pardon!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O kadar da değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Turhan'ın bir söz talebi varmış.

Sayın Turhan, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vazgeçti.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – İstedğim zaman vermiyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bizimkini 5 sefer kapatıyorsun, orada söz istemeyene söz vereceğim diye uğraşıyorsun.

ERHAN USTA (Samsun) – O da Başkanın adaleti.

BAŞKAN – Peki, o zaman önergeleri okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 70'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasının tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, gerekçe mi okutayım?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, ben konuşacağım.

BAŞKAN – Peki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakana 2'nci kere soru sordum, 2'ncisinde de beni tatmin edecek bir cevap vermediler, "Yeni projelerle ilgili." dediler. Musa Bey bir miktar değindi. Bu HES'lerle ilgili yıllar önce alınan lisansları elden ele değiştirdiler ve yabancı firmalar ya da bölgeden olmayan insanlar, kolay kolay gelip, çevre mücadelesinden dolayı oralara giremediler. Şimdi devrediliyor, yeni projelere dönüşüyor ve gelecekler. Şimdiye kadar verilen lisansların onda 1'i bile gerçekleşmedi, 9'u duruyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

Dolayısıyla, bunların hepsi yeni projeler. Bu düzenlemeyle, endişemiz odur ki çevrecilerin yürütmekte olduğu hukuk mücadelesi nin önü kapatılacak. Tehdit olarak algılanmasın ama hukuk mücadelesi imkânı kalmayınca insanların nasıl bir mücadele verebileceğini tahmin etmek gerekiyor. Sayın Bakanım, o bölgede insanların yaşam alanlarından söz ediyoruz yani bu öyle basit bir şey değil. Şurada bir denize bakıyorum, ne güzel hava filan, öyle bir şey değil yani birisi oraya senede bir hafta geldi, güzel yerleri gezdi meselesi de değil, hayatlarıyla ilgili bir konudur. Dolayısıyla, hukuk yolları, hukuk mücadelesiyle ilgili yollar kapanırsa insanlar başka yollara da başvurabilirler. Nitekim, Artvin Cerattape’de olanın örneği ortadadır. Bu önergeyle bu düzenlemenin bütünüyle maddeden çıkartılması istenmiştir. Çok sayıda Karadenizli arkadaşlar var, mesela Cemal kardeş filan, hepsi destek verecekler diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Resmini çektim Cemal.

BAŞKAN – Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 70’inci maddesinin (1)’inci fıkrasının ç) bendi ile (3) ve (7)’nci fıkralarının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Günal

Antalya

Erhan Usta

Samsun

Mustafa Kalaycı

Konya

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanı anlayamadım.

Dikkatli baktınız mı Sayın Bakanım? Yani, önergeye baktınız mı, hepsine mi katılmıyorsunuz, içinde beş yıllık devir şeyi de vardı? Yani, üçüncü fıkraya da katılmıyorsanız o zaman daha ağır konuşacağım yani hiç olmazsa... Bir daha söylüyorum, size hatırlatıyorum değerli arkadaşlar: Sayın Bakan katılmıyor ama artık Komisyonun takdirine, onlar belki katılabilir.

İbrahim, sana söylüyorum: Ben, Side’deki bütün tahsis edilen yerleri beş yıl içinde üstüme geçirebilirim eğer bakanla aram iyiye, Bakanlar Kuruluna kabul ettirirsem kırk dokuz yıllık yaptırımım, beş sene sonra bütün mülkü bana geçer. Yani, ne olduğunu anlatmaya çalışıyorum, vahametini. Yani, teşvik edelim tamam ama benim aram iyidir, bana vermezler de orada arkadaşları vardır.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yok, sana güveniyoruz ya.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Varsa istediğin yer sana da aracı olalım İbrahim. “İbrahim” deyince öbür İbrahim’i kastetmişim de neyse sen yokken üzerine alınırsın. Merkez Bankasıyla ilgili düdü söylediklerimiz de...

BAŞKAN – Arkadaşlar, pehlivan şeyine girmeyin tekrar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, arkadaşlar, “teşvik edelim” derken yani sakıncasını söyledik. Hem diyorsunuz ki yani “Dinledik, sakıncalı olan yerleri giderelim.” Ya beş yıl sonra mülkiyetini niye veriyorsun anlat bana o zaman Sayın Bakanım? Ya, ne faydası olacak? Adama zaten verdik, parayı verdik, teşviki verdik, indirimi verdik, kırk dokuz yıllığına da tahsis ettim... Bana birisi anlatabilir mi, beş yıl sonra verince adam göbek mi atacak, ne yapacak yani size ne katkısı olacak? Mülkiyeti aldım diye bir şey mi verecek, ekstra bir şey mi yapacak? Yani, olmaz öyle bir şey.

E, diğer söylediğimizde de dedik ki devri yapın, eyvallah, sıkıntı olur, devir alır, o başka bir şey ama baştan söylüyorum, projeyi bitirdim, yaptırdım...

Sayın Bakanım, dün siz yoktunuz. Yani, burada orta vadeli teşviklerle ilgili eski düzene yeniden geçiren bir şey vardı Merkez Bankasıyla ilgili, İbrahim Bey de sonradan gitti, ona da söyledim, onu ilgilendiren kısmını dinleyemedi. Şimdi, çantacılar o zaman da oluşmuştu, siz de DPT’deydiniz, bilirsiniz, teşvik-uygulama oradaydı. Sadece iş takibi yapan, o teşviki çıkarıp ondan sonra da devreden adamlar çıkmıştı. Şimdi, enerjide var, “çantacılık” diye bir tabir var, onu anlatmaya çalışıyorum: Ben size devrettirmeyin demiyorum ki. O zaman bu söylediğimizi dikkate alın, en azından deyin ki “Arkadaşlar bir çalışın, yüzde 20 mi olur, 25 mi olur, bu peşin devrini de çıkaralım.” Yani, hiçbir şey demeden oylayacaksınız, vallahi vicdanınıza bırakıyorum, ne diyeyim? Yani, bu çok geniş bir yetki dedik kibarca, daha nasıl diyelim, suistimale açık dedik. Yani, onun için diyorum, “Hiç katılmıyorum.” deyince, bizim Başkan da iyice Bakan olmuş o zaman. Yani, burada eskiden böyle demiyordu.

Sayın Başkan, Komisyonun takdirlere sunuyorum, başka diyecek bir şeyim yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı, Sayın Günal’ın takdirlere sunduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır kimse kaldırmıyor ki. Bir dakika, bir dakika... Olmadı, 4 kişi kaldırdı. Yeniden oylar mısınız, bakın, şimdi kaldıralım... Arkadaşlar benim dediğime katılıyor. Çekimser kaldılar vallahi, bak, 4 kişi kaldırdıyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – 4’ e 1.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok canım.

ERHAN USTA (Samsun) – Olur mu, burası komple şey yapıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, müteakip önergeyi okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/750) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 70'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bihlun Tamaylıgil
İstanbul
Musa Çam
İzmir

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul
Zekeriya Temizel
İzmir

Kadim Durmaz
Tokat

"MADDE 70- (1) Bakanlar Kurulu; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılama, arz güvenliğini sağlama, dışa bağımlılığını azaltma, teknolojik dönüşümü sağlama, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek olma niteliklerine ayrı ayrı ya da birlikte sahip olan yatırımlar için;

a) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesine göre kurumlar vergisi oranını %100'e kadar indirimli uygulamaya ve yatırıma katkı oranını %200'ü geçmemek üzere belirlemeye,

b) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 80 inci maddesinde yer alan gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanırmaya,

c) Gümrük vergisi muafiyeti tanımaya,

ç) Yatırımın Hazine taşınmazı üzerinde yapılması halinde, belirlenecek yatırımcı lehine doğrudan, 49 yıl süreyle irtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesine,

d) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde yer alan prime esas kazanç alt sınırının üç katını aşmamak üzere, 10 yıla kadar sigorta primi işveren hissesinin karşılanmasına,

e) İşletme döneminde yatırıma ilişkin enerji tüketim harcamalarının %50'sine kadarının en fazla 10 yıla kadar karşılanmasına,

f) Sabit yatırım tutarının finansmanında kullanılan yatırım kredisi için 10 yıla kadar faiz veya hibe desteği sağlanmasına,

g) Yatırım için özel önem taşıyan her bir nitelikli personel için 5 yılı ve 20 personel sayısını geçmemek üzere, asgari ücretin aylık brüt tutarının 5 katına kadar ücret desteği verilmesine,

karar vermeye ve yukarıdaki desteklerden bir veya birden fazlasını uygulamaya yetkilidir.

2) Birinci fıkra kapsamındaki destekler Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

3) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yatırımların belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmemesi hâlinde, birinci fıkranın (a) ye (b) bentlerinde yer alan indirimli kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte, diğer destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(4) Yatırımın devri hâlinde, devralan kurum aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla belirtilen istisna, muafiyet ve desteklerden yararlanır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, dikkat ettiyseniz buraya getirilmiş olan teşvik önlemlerinin temel hatları itibarıyla yer almasına ilişkin bir önerge verdik. Vermemizin nedeni de böyle bir şey yapıyorsanız buradaki bu düzenlemeler asgari böyle olur, şu andaki hukuk sistemimize göre, bu kadar olur. Bu çerçevede içerisinde, sayın Günal'ın gerçekten üzerinde ısrarla durduğu olguyu dikkatten kaçırmış olabilirler diye bir defa daha burada teyit ettik. Beş yıl sonra bedelsiz olarak gayrimenkullerin devrine ilişkin kısım çıkartılarak verildi örneğin. Yatırımların, özellikle de fiyatlandırma vesaire gibi süreleri olmadan mal alım garantisi verilmesiyle ilgili olarak "Bu sadece stratejik amaçlı, askerî amaçlı yapılar vesaire, ürünlerinde böyle uygulanır." şeklindeki bir tanımlama yer aldığı zaman bu olabilir ama çok genel olarak da bu hüküm burada varsa nerede kullanacağını bilmek mümkün olmaz çünkü kanuna hüküm koyuyorsunuz.

Anayasa'ya aykırılık iddiasını, ısrarla ve ısrarla, devamlı dile getirdiğimiz ve yanıtını alamadığımız, dolayısıyla da gelecekte hiçbir sorumluluk üstlenmek istemediğimiz dördüncü fıkranın maddeden çıkartılmasını net olarak yazdık.

Kısacası, burada eleştiri konusu yapılmış hususlar çıkartıldığında geriye ne kalıyorsa önerimiz ondan ibarettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 70'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "Ekonomi Koordinasyon Kurulu" ibaresinin "Yüksek Planlama Kurulu" olarak değiştirilmesini, yine (1)'inci fıkrasında yer alan "desteklenmesine karar verilen" ifadesinden sonra "yeni" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta
Samsun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Sayın Bakanın... Genel ilişkin söyleyeceğim hususlar var ama onu sonraya bırakayım o zaman, önce önergeyle...

Yani, burada, şimdi “Ekonomi Koordinasyon Kurulu” deniliyor. Ekonomi Koordinasyon Kurulunu hepimiz biliyoruz. Ekonomi Koordinasyon Kurulu burada ne yapacak? İşte, hangi projelerin destekleneceğine ilişkin kararı verecek esasında. Şimdi, bu çok temel bir karar. Projenin incelenmesi lazım. Ekonomi Koordinasyon Kurulu dediğimiz -ben ilk konuşmamda da ifade ettim- yani sisteme sonradan giren, aslında ne kadar süreceği de belli olmayan ve hiçbir şekilde karar alma yetkisi olmayan bir kurul. Yani, istişari mahiyette görüş bildirebilen ve bir sekreteryası, düzenli bir... Sayın Bakan, bakın, ben bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Düzenli bir sekreteryası da yok Ekonomi Koordinasyon Kurulunun. Ekonomi Koordinasyon Kurulu sekreteryası, bakan danışmanları. Yani bakan danışmanlarını küçümsediğim için söylemiyorum ama bugün var, yarın yok bürokraside. Hiçbir şekilde orada işin bir “history” sini oluşturamazsınız, bir hafızasını oluşturamazsınız ve teknik çalışma yapılamaz. Yani, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda sadece sayın bakanlar veya işte müsteşarlar -davet edilirse- onlar gelir, sadece şunu söylerler: “Ya, evet, güzel duruyor bu proje. Olabilir, olmayabilir.” şeklinde görüşlerini ifade ederler. Hâlbuki bu yine bir başka gözle, Ekonomi Bakanlığının dışında, uzmanlar tarafından değerlendirilmesi gereken bir husus. Proje bazında karar verilecek. Şimdi, o yüzden ben Yüksek Planlama Kurulu dedim. Yüksek Planlama Kurulu kimlerden oluşuyor? İşte, başkanı Sayın Başbakan, oradaki bakanlar belirlenmiş, zannediyorum 9 tane bakandan oluşuyor yanlış hatırlıyorsam ve sekreteryasını da eski Devlet Planlama Teşkilatı, yeni ismiyle Kalkınma Bakanlığı yapıyor. Şimdi, burada, Kalkınma Bakanlığının temel fonksiyonu, ülkenin kalkınmasına ilişkin konularda karar üretmek yani politika üretmek daha doğrusu, onunla ilgili sektör analizi yapmak. Şimdi, işin özellikle kamu yatırımları kısmına bakıyor, yatırım ihtiyacını da biliyor. Dolayısıyla, burada bir sektör uzmanlığı gözüyle, kapsamlı bir şekilde bu konuya bakılması lazım ve bu proje büyük ihtimal birçok sektörü de aynı anda ilgilendirecek bir şeydir. Bunu Ekonomi Koordinasyon Kurulunda nasıl değerlendireceğiz? Yani, oradan tekrar geçirmek istiyorsanız geçirebilirsiniz, buna bir mâni yok. Ancak...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Önergeyi...

ERHAN USTA (Samsun) – Önerge verdim işte, önergeyi reddediyorsunuz.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Ekonomi Bakanlığına veriyoruz, ondan sonra Bakanlar Kuruluna sevk edeceğiz.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, öyle de olsa yanlış. Zaten Ekonomi Bakanlığı bakacak buna.

Bakın, Sayın Bakanım, şimdi, bir başka göze ihtiyaç var yani resmin tamamını görecektir bir gözle... Yani, Yüksek Planlama Kurulu birçok projeyi, özellikle kamu yatırımlarına ilişkin projeyi geçiriyor, onlara ilişkin şey oluyor da neden böyle kocaman kocaman, büyük projelerde Yüksek Planlama Kurulunun etkisi olmasın? Orası da sizlerden oluşuyor nihayetinde yani orada muhalefetin filan yeri var da biz orada bir şey istemiyoruz, anlatabiliyor muyum? Yani, dolayısıyla...

Ama, hakikaten, bakın, devlet işi yapıyoruz ve önümüzdeki dönemde... Bugün siz varsınız, yarın yoksunuz yani Hükümet olarak, Bakan olarak. Yani, burada kalıcı bir şey yapalım. Bu madde -şimdi, genelini konuşurken ifade ettik- hakikaten çok önemli bir madde. Bu madde, aslında böyle kolay, iki saatlik, üç saatlik görüşmelerle geçmemesi gereken bir madde. Buraya temel, kod kanun olarak gelip uzun uzadıya tartışılması gereken bir şeyi birkaç saat içerisinde geçiriyoruz, bu da işin ayrı bir sıkıntısı. Ancak, ben özellikle Yüksek Planlama Kurulunun burada mutlaka işin içerisinde yer alması gerektiğinin önemli olduğunu bir kez daha altını çizerek söylüyorum ki sorumluluk alınsın orada, bürokrasi de işin içerisinde katılmış olsun ve sorumluluğunu alsın. Orada, çünkü, bir imza silsilesiyle bir görüş verecek oradaki bürokratlar da, sektör uzmanları da.

Burada, önergedeki ikinci husus da “yeni” ibaresinin eklenmesi. “Yeni”yi, evet, söylüyorsunuz ama burada yeni olmasına ilişkin, benim gördüğüm kadarıyla -bunu ilk değerlendirmemde de söyledim- herhangi bir şey yok, herhangi bir husus yok. Yani, kanuna yazmada, daha sonra yönetmelikle, usul ve esasa filan yapamayız. Bu “yeni” ibaresinin bir yere eklenmesi lazım. Siz buna da itiraz ettiniz önergeye itiraz ederek.

Şimdi, geneline ilişkin birkaç husus daha ifade edeceğim. Önergem olduğu için yani önergemiz olduğu için, orada konuştuğum diye az önce, tekrar söz almadım. Şimdi, bunlardan bir tanesi: On yıllık bir perspektifle bir mali analizin, daha doğrusu etki analizinin yapılması lazım hem mali boyutu hem de makroekonomik boyutu diye. Bu, araya gitmesin. İnşallah canımız sağ olur da Genel Kurulda bunun görüşmesi olursa orada tekrar gündeme getireceğiz, Ekonomi Bakanlığımızdan bunu talep edeceğiz. O güne kadar böyle bir çalışmanın... Tabii, bugüne kadar yapılmadıysa üç günde zor yapılır ama -ben kurumlarımızın iyi çalıştığını varsayarak- zaten bu çalışma yapılmıştır, derli toplu bize de o güne kadar verilir diye düşünüyorum. Bu bir husus.

Diğeri, Sayın Bakanım, rekabet konusunda siz de hassasiyetinizi ifade ettiniz ama rekabetle ilgili bizim değerlendirmelerimizi cevaplarken genel olarak hiç olmayan, zaten üretilmeyen şeye daha fazla ağırlık verdiniz ama onun dışındaki şeyleri... Mesela petrokimya ile ilgili bizim tesis ihtiyacımız var. Yani, hiç üretilmeyen değil, dolayısıyla haksız rekabet etkisi olabilir. Ben tekraren görüşümü söylüyorum. Burada, ilk kuruluşu... Esasında teşviklerin kaderidir, olacak bir şey yani bir tanesi teşviksiz kurmuştur, bu teşvikli kurulur ama özellikle işletme safhasında ciddi haksız rekabet oluşturacak unsurlardan kaçınılması gerekir diye düşünüyorum. Hiç olmayan bir şeyse problem yok ama o sektörde bir başka kuruluş varsa onu öldürücüne bir şeye gidersek, mesela bir enerji

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

desteği, bir stopaj desteği... Çünkü, orada işçi desteği filan da var. Yani, bu madde hakikaten olağanüstü şeyler getiriyor. Dolayısıyla, orada dikkatli olunması gerektiğini tekrar ben bu şeyde hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, müsaade ederseniz birkaç şey daha var.

Şimdi, teknoloji meselesi şey yapıldı. Bu teşviklerin de teknolojiye etkisine ilişkin Sayın Bakan da birtakım bilgiler verdi. Maalesef, bu teknoloji, bizim üretimimizin ve ihracatımızın teknolojik dağılımı konusunda karnemiz çok kötü, şu kısmı iyi: Yani, düşük teknolojiden -özellikle AKP hükümetleri döneminde- orta teknolojiye bir kayma oldu, onu kabul ediyorum ama yüksek teknolojinin ihracat içerisindeki payı 2002 yılında yüzde 6,2 iken yüzde 3,5'a düştü. Bunu mutlaka göz önünde bulundurmamız lazım.

Dolayısıyla, ben, mesela şöyle bir çalışmanın mutlaka Ekonomi Bakanlığınız tarafından yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum: Sadece böyle rakam şeyleriyle, basit tablolar şeklinde değil de verdiğimiz teşviklerin bizim teknoloji seviyemize etkisi... Yani şöyle görünüyor: Düşükten orta teknolojiye geçişte bir etkisi olmuş, düşükten ortanın düşüşüne geçişte bir etkisi olmuş ama yüksek teknolojinin payındaki düşüşü izah edemiyoruz, burası önemli. Ama, şurada bir kötü haber var: Son yıl verisinde -Sayın Bakanım, önünüzdeki tabloda, belki dikkatli bakarsanız orada göreceksiniz- orta teknolojiden düşüşe kayma var yeniden. Bakın, burası çok kötü. Yani, düşükten ortaya doğru şey yaptık ama son yıl verisinde tekrar düşüşe doğru bir kayma var, o da bir sıkıntı.

Şimdi, tabii, yatırımlar için tasarruf fonundan filan bahsettik ama bugün belki vurgulamayı unuttuk...

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz yavaş, Sayın Usta'yı dinliyoruz, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada mutlaka uygulanması lazım yatırımları konuşurken, hukuk sistemi. Yani, hukuk sisteminin düzgün çalışması bir ülkeye yatırım çekmekte, özellikle FDI çekmekte. İşin olmazsa olmazı -burada da ülkemizin karnesinin çok iyi olduğunu işin doğrusu söyleyemiyoruz- hukuk sisteminin iyi çalıştırılması lazım, şeffaflığın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Şimdi, "Esneklik olsun." diyoruz ama esneklik, şeffaflık ve denetim, bunların arasında bir denge kurmamız lazım. Yani, siz şeffaf olunması konusunda... Sayın Bakanım, sizin hakikaten ben iyi niyetli olduğunuzu ve temennilerinizin çok şey olduğunu görüyorum ama tabii, bunları kanuna koymamız lazım. Şeffaflık konusunda bu kanunda bir şey yok. Sayıştayın 3 defa formatlandığı, âdeta budandığı, Sayıştay diye bir şeyin olmadığı bir ülkede... Şimdi, bu kadar çok yetkiyi verdiğiniz zaman bunun denetimini kim yapacak? Sayıştay yok. Yani, şunu kimse iddia edemez: "Bu ülkede Sayıştay vardır." İşte Sayıştay raporlarını görüyoruz. Önümüze gelen Sayıştay raporlarında sadece işin teorik kısmı var, Sayıştayın hangi konularda denetim yaptığına ilişkin kısmı var; hiçbir şey yok. Orada, Sayın Mehmet Günel'in deyimiyle, bir kuşa çevirme komisyonu var, o komisyon raporda ne var ne yok hepsini kaldırıyor, atıyor ve hiçbir denetim yapamıyor Medis. Medisin denetim yapması lazım. Sayıştayın olmadığı bir ülkede bu kadar çok yetki mutlaka sıkıntı çıkaracaktır, bugün olmasa da yarın sıkıntı çıkartacaktır. Burada özellikle bir de "hesap verebilirlik" diyorsunuz, çok güzel ama bu hesap verebilirliğe ilişkin bu maddeye bir şeyler eklememiz lazım. Yani, ben sizden istirham ediyorum, bugün artık buna imkân yok, anlaşıldı, bu geçecek Komisyondan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin oylarıyla ancak hiç olmazsa, Genel Kurul aşamasında bu denetim, şeffaflık ve hesap verebilirlik konusunda buranın güçlendirilmesi lazım. Bakın, bu ülke hepimizin, burada buna ihtiyacımız var, yoksa buradaki suistimallerin önünü alma imkânımız asla ve asla olmayacaktır.

Şimdi, diğer bir husus...

BAŞKAN – Toparlarsak lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bizim veri altyapımızla ilgili ciddi bir sorun var. Tabii, bu, politika geliştirmemizde etki ediyor. Özellikle biz vergi harcamalarını bilmiyoruz yani 21'inci yüzyıldayız, 2016 yılında Maliye Bakanlığımız bize maalesef, vergi harcamalarını tam olarak veremiyor. Vergi harcamaları dediğimiz ne? Yani, özellikle muafiyetler ve istisnalar nedeniyle vazgeçtiğimiz verginin ne olduğunu bilmiyor bu ülke. Buna ilişkin bütçe kanunlarıyla sadece üç yıllık bir projeksiyon konuluyor, nasıl hesap edildiği de çok ortada zaten ama "Bunun gerçekleşmesi nedir?" dediğimizde hiçbir şey bilmiyoruz. Şimdi, burada hiç olmazsa tarihî bir iş yapalım. Madem bu işi yapacağız, böyle büyük bir... Bu teşvik sistemine de monte edilen ayrı bir şey. Yani, özellikle muafiyet anlamında ve istisna anlamındaki hususlarda da oradaki vazgeçilen vergi hesap edilsin ve bunu da Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılayalım. Yani, muafiyet olarak kalmamasın, nasıl olsa devlet açısından fark eden bir şey yok, sadece hesabımızın, kitabımızın net görülmesi açısından veya bir tesis kazandırırıyorsa ülkeye, bir tesisin bizim ekonomimize tam olarak maliyetinin ne olduğunu hiç olmazsa bu tesisler için bu madde kapsamında yapılacak işlerde görelim. Bunun çok önemli olduğunu, sistem açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum Sayın Bakanım. Yani, bu konuda bir katkımız olabilirse veya Ekonomi Bakanlığımız meseleye... Tabii, Maliye Bakanlığıyla konuşulması lazım. Bu, bizim harcama ve gelir rakamlarımızı karşılıklı olarak bir miktar büyütecektir ama bunun verilmesi lazım. Bakın, bunun verilmediği bir şeyde... Hâlâ yapamıyoruz ya, 2016 yılındayız, vergi harcamalarımızı, ne kadar gelir vergisinden vazgeçiyoruz, ne kadar kurumlar vergisinden vazgeçiyoruz, bunlar bilinmiyor. Böyle bir şey olabilir mi artık bu yüzyılda? Ama, hiç olmazsa bu madde kapsamında böyle büyük projeler kazandırırken bunun topluma olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – ...maliyetini bilmemizin ben hepimiz için çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, bir de şu on yıllık şeyi yaparken mutlaka o çalışmayı yapacaksınız. Mesela, burada yani ne kadar böyle şey olacak? Çok harcanan bir şey olmayacağı belli bunun. Mesela, yılda ortalama kaç proje bu madde kapsamında desteklenecek? Buna ilişkin de bize daha sonra bir bilgi verilirse ben iyi olur diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

Son olarak da şeyi söyleyeceğim siz ifade ettiğiniz için. Şimdi, 2015 yılında bizim cari açığımızda bir düşme oldu, manşet rakam olarak bir düşme oldu ama lütfen, bu olaya biraz analitik bakmamız lazım. Yani, altın düzeltmesini yaptığımızda -çünkü altın ihracatımız ve ithalatımız çok dalgalı- ve petrol fiyat etkisi düzeltmesini yaptığımızda, Sayın Bakanım, maalesef bizim 2015 yılında cari açığımız 2014 yılına göre düşmüyor, tam tersine millî gelirin yüzde 1,4'ü oranında artıyor. Yani, biz şu anda cari açıkla mücadele kapsamında yapısal hiçbir tedbir alamadık, bunu görmemiz lazım. Şimdi, bunu, bu analizi bu şekilde yapmadığımız zaman hakikaten cari açık düşüyor, o zaman işler iyi gidiyor, hadi biraz gaza basalım dediğimiz zaman cari açığın patlayacağını tekrar bilelim veya akaryakıt fiyatlarının bir şekilde yukarıya doğru gitmesi durumunda cari açığın tekrar yükseleceğini bilmemiz lazım. Bu verdiğim 1,4 rakamın da büyüme düzeltmesi yok, büyümeyi de düzeltirsek o daha ayrı. Sadece altını ve akaryakıt fiyatlarını düzelttiğimiz zaman cari açığımız -bu çalışmayı siz de tekrar uzmanlarınıza yaptırıp şey yapabilirsiniz- 2015 yılında millî gelirin 1,4'ü oranında 2014 yılına göre artıyor. Bunu da sırası gelmişken ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 70'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Ekonomi Koordinasyon Kurulu" ibaresinin "Ekonomi Bakanlığı" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunmadan önce, Sayın Öztürk, bir söz istiyor musunuz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – En az Erhan Bey kadar konuşabilirim.

BAŞKAN – Yok, peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci madde üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

MADDE 31- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"EK MADDE 13- Maden arama, araştırma ve üretimi sırasında kamu ve özel sektör tarafından üretilen yerbilimleri verileri, sondajlara ait karot, kırıntı, el örneği ve benzeri numuneler ile harita, kesit, stratigrafi ve benzeri dokümanları arşivlemek, yayımlamak, kullanıcıların hizmetine sunmak ve numunelerin yurtdışına çıkarılması ile ilgili işlemleri yapmak amacıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bünyesinde Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası kurulmuştur. Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasına veri, numune ve doküman kabulü, arşiv sisteminin oluşturulması, bu sistemden yararlanılması, numunelerin yurt dışına çıkarılması ve diğer uygulamalar ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kamu ve özel sektöre ait veri, numune ve dokümanlar bu usul ve esaslara göre Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasına gönderilir.

EK MADDE 14- Uluslararası standartlar ile bilimsel ve teknik esaslara göre yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir kaynak ve rezerv bilgilerini oluşturmak, bunlarla ilgili raporlama standartları ve kriterler belirlemek, sistem kurmak, uygulamak, geliştirmek ve yayımlamak, bu faaliyetler ile ilgili strateji ve hedefler oluşturmak, yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişilerde aranan nitelikleri belirlemek, bunlara eğitim vermek, sertifikalandırmak, sicil ve sicil kayıtlarını tutmak, denetlemek, ihtar vermek, belgeleri askıya almak veya iptal etmek, uluslararası benzeri kuruluşlara üye olmak veya bunlarla işbirliği yapmak, görev alanına giren konularda eğitim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunmak ve bu faaliyetler ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve yayımlamak amacıyla, kısa adı UMREK olan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu kurulmuştur. UMREK'in mali işleri dahil her türlü sekretarya hizmetleri Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. UMREK eğitim, sertifika, aidat, yayın ve diğer faaliyetlerinden gelir elde edebilir.

UMREK, görevini yerine getirirken bağımsızdır. UMREK görevlerini yerine getirirken resmi ve özel kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir.

UMREK üyelerine verilecek huzur hakkı Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

UMREK'in teşkili, yönetimi ve çalışması ile üyelerin atanmasında aranacak nitelikler, görev süresi ve üyeliğin sona ermesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, 31'inci madde üzerinde bir açıklama alabilir miyiz, Enerji Bakanlığını ilgilendiren madde. Maden Tetkik Arama ve Enerji Bakanlığını ilgilendiren madde Sayın Bakan. Sayın Bakanım, kim bilgi verecek?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Müsteşar Yardımcımız bilgi verecek.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Sayın Başkanım, değerli vekiller; 31'inci maddenin ek 13'üncü maddesiyle ilgili... Ülkemizde maden arama, araştırma faaliyeti yapan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

kamu kurum ve kuruluşlar karot, harita el örneği numuneleri üretmektedir. Bunların arşivlenmesiyle ilgili herhangi bir sistem ülkemizde kurulmamıştır. Bu arşivleme sistemini sadece MTA kendi bünyesinde Karot Bilgi Bankası olarak bu faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Bu verilerin, ülkemizde üretilen bu madencilik verilerinin bir arşiv sisteminde kayıt altına alınarak, gelecekte madencilik sektörünün gelişmesine yönelik olarak bu Karot Bilgi Bankasında arşivlenecek ve bu işlem Maden İşleri Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda MTA'nın kendi bünyesinde arşivlenmek suretiyle sektörün bilgisine sunulacaktır. Bununla ilgili bir düzenleme.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili takip eden sivil toplum örgütlerimiz vardı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Meslek örgütleri, TMMOB vardı.

BAŞKAN – Sizin de maddeyle ilgili görüşünüzü alalım.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bakanlıklarımızın değerli bürokratları; öncelikle, hepinizi şahsım ve Jeoloji Mühendisleri Odası adına sevgiyle, saygıyla ve dostlukla selamlıyorum.

Şimdi, kanunun 31'inci maddesine ilave edilen ek 13'le son yıllarda bizim de her iki yılda bir düzenlediğimiz sondaj sempozyumlarında dile getirdiğimiz önemli bir konunun düzenlendiği görülüyor. Gerçekten ülke olarak buna ihtiyacımız olduğunu da ifade edeyim Ancak düzenlemede bazı eksiklikler olduğunu da sizlerle paylaşmak istiyorum. Yapılan düzenlemede, sadece maden arama ve araştırma üretimi sırasındaki karotların veri bankasında toplanması amaçlanıyor özel sektör veya kamu tarafından ama bugün ülkemizde yüz binlerce metre jeotermal amaçlı sondajlar yapılıyor. Bunun dışında, mühendislik projeleri ve su aramaları için de yine bu tür sondajlar gerçekleştiriliyor. Burada, en azından jeotermal sondajlara ilişkin karot ve verilerin de bu veri bankasında toplanması konusunda bir düzenleme yapılırsa yerinde olur diye düşünüyorum.

Bir de bu konu Maden Kanunu içerisinde düzenlenmiş. Aslında MTA Genel Müdürlüğünün kuruluş kanununa böyle bir madde ilave edilseydi daha yerinde olurdu diye düşünüyorum. Ama son derece önemli bir madde. Ben bunu gündeme getirip burada maddeleştirdikleri için de Enerji Bakanlığının yöneticilerine ve çalışanlarına da teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte, gördüğünüz üzere, eğer memleket faydasına olduğunu düşündüğümüz bir madde söz konusu olduğunda bizim bununla alakalı destek verici bir yaklaşımımız oluyor.

Şimdi, önemli bir sivil toplum örgütü konuştu, "Daha iyi şöyle olabilir." dedi, önerileri de var ama mevcut bu madde için en azından hiçbir olumsuzluk bildirilmedi. Ama bir sonraki maddede jeoloji mühendislerini sürecin dışına atan bir düzenleme var. Madem toplumsal bir mutabakat arıyoruz, işte bu maddeyi birlikte geçirelim ama bir sonraki maddede mühendisleri sürecin dışına çıkaran ve yetkiyi tekelleştiren maddeyi şimdiden değiştirsek işte bir uzlaşma sağlanmış olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce meslek temsilcimizin söylediği gibi, aslında, bu, kurumsal bir yapıyla ilgili yani maden aramasıyla ilgili değil, Bakanlık içerisinde kurulacak bir birim gibi görünüyor. Yani, bağımsız bir kurul kurmuyoruz. Dolayısıyla, o kanunda değil de diğer tarafta olmasının daha doğru olacağı düşünülüyor çünkü bilgi bankası nerede olacak? Yine o kurumun içerisinde olacak.

Diğer Ek 14'e baktığımızda, yine orada da bir komite gibi komisyon kuruyoruz, raporlama komisyonu. Raporlamayı kim yapacak? Yine MTA'nın elemanları yapacak herhâlde yani yine oradaki akademisyenlerden belki bir şey alınabilir. "Yönetmelik çıkaracağız." demişsiniz ama kafadan şeyini söylüyoruz yani bunlar yine görevli arkadaşlarımız. Bir zapturapt altına alacaksınız gibi görünüyor yani "Olan şeyleri daha sistematik bir hâle getirelim, bunların da kaydını alalım, bunlarla ilgili de, rezervlerle ilgili..." Zaten yaptığınız işler bunlar ama "Daha bilinçli bir şekilde yapalım." diyorsunuz.

Şimdi, veri bankası tamam. Yani, komisyon için çok kanuna koymaya gerek yok. Anladığım kadarıyla burada oraya üye seçilecek, huzur hakkı verilecek, onun için kanuna koyalım gibi bir şey görüyorum ben. Yani, Bakanlık kendi içerisinde bu tarz komisyonları kurabilir, Bakanın oluruyla hepsini -genel müdürün oluruyla hatta bağımsız şeylerde- yapabilirsiniz. Buradaki amaç oraya bir şey ödeyebilmek için buraya koymaksa bu başka bir şey. Biz de bürokrasiden geldiğimiz için farklı bakıyoruz. Bence bunun Maden Kanunu'nda olmasına gerek yok. Burada "...yetkin kişi veya yetkilendirilmiş tüzel kişilerde aranan nitelikleri belirlemek..." Şimdi, öyle bir şey oluyor ki bütün bunlarla ilgili standart koyuyor gibi bir hâle geliyorsunuz yani böyle farklı bir kurul gibi oluyor, onun için söylüyorum. Niteliği bir koordinasyon kurulu gibi veya bunları toplayan bir kurul gibi değil de, burada ben tam anlayamadım. Yani "Bilimsel, teknik esaslara göre yetkin kişi veya yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından madenlerin aranması..." şusu, busu, falan filan "...bunlarla ilgili standartları ve kriterleri belirlemek, sistem kurmak, uygulamak, geliştirmek, yayınlamak..." neyse, bir sürü şey koymuşuz. Bunların bir kısmı zaten MTA'nın temel görevleri arasında var. Yani, bunu ayrı bir kurul hâlinde, böyle bir heyula, yeniden bir şey hâline getirmeyi ben açıkçası tam algılayamadım. Yani "yetkilendirilmiş kişi", "yetkin kişi" belki arkadaşlar tam olarak meslek odası içinde olması gerektiğini söyledi ama bunlarla ilgili bir şey var mı, onların bir çekincesi var mı? Yani garip bir şey geliyor.

Şunu mu yapmaya çalışıyorsunuz? Yani "Birtakım şeylere biz standart koyalım, onun dışında kimse bu işlerle uğraşmasın, proje hazırlayamasın." mı demek istiyorsunuz, ben onu anlayamadım. Yani, EPDK var zaten, bu madencilikle ilgili de EPDK benzeri bir kuruluş mu olsun diyorsunuz? Buradan o çıkıyor neredeyse; hem kurul üyeleri olacak hem onlar atanacak hem onun yönetmeliği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

çıkacak, onlarla ilgili huzur hakkı verilecek, sanki MTA dışında böyle yeni bir ayrı kurum kuruluyor gibi; buna gerek var mı, açıkçası ben gereği yok diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yeniden bir şeyi alabilirsek arkadaşlardan da, o oranı...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu konuda bir de benim tavsiyem olacak. Aslında son derece önemli veriler bu kurumlarda birikiyor ama duyduğum kadarıyla bu veriler satılmıyormuş. Yani, satılmıyormuş derken illegal satılmıyor, legal olarak satılıyor ama bu tip bir verinin özellikle araştırma kuruluşlarına, üniversitelere, ilgililere ücretsiz verilmesinin sonsuz faydaları var. Hani, buradan gelecek paradan da çok bir şey olmaz. Millî güvenliği ilgilendiren temel bir şeyse, açıklanmıyorsa ayrı mesele ama hiçbir verinin satılmaması, özellikle bilimsel kuruluşlara, araştırma kuruluşlarına, meslek örgütlerine de ücretsiz verilmesini tavsiye ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Aslında, başlangıçta belki bilgi veren arkadaşlar da 31'inci maddenin 2 tane ayrı ek madde içerdiğini fark etmeden sadece ek madde 13'le ilgili görüş bildirdiler. Hâlbuki 31'inci madde birlikte görüşülüyor, o birlikte görüşme sırasında iki olayı birden değerlendirmek gerekiyor Sayın Günel'in yaptığı gibi, doğru olan da o.

Bu ek madde 13'le ilgili olarak herhangi bir şey bildirmiyoruz; olabilir, böyle bir veri bankasının kurulması gayet olumludur; ne şekilde kullanılacağını, hangi bilgileri içereceğini, bu konuda yapılmış olan bütün projelerin getirilip buraya kaydedilmesi vesaire gibi konuların hepsini olumlu görüşler olarak görüyoruz. İnşallah güvenliğiyle ilgili de gereken önlemleri alırsınız diyoruz. Burada herhangi bir sorun yok.

Fakat bu ek madde 14'ün gerekçesini ne yasanın gerekçesinden anlayabiliyoruz ne de okuduğumuz zaman anlayabiliyoruz. Bu görevler şimdiye kadar yapılmayan görevler miydi? Kim yapıyordu bu görevleri?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Açıklama yapmam lazım.

BAŞKAN – Yapacaksınız, siz notlarınızı alın Sayın Müsteşar.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Dolayısıyla, bu görevler daha önceden birileri tarafından yapılıyorsa şimdi bu görevlerin onlardan alındığına ilişkin de somut bir şeyiniz yok işin garip kısmı. Alınıyorsa çünkü gerekçelerinin de söylenmesi lazım. O zaman böyle bir düzenlemeyi niye yapıyorsunuz? Asıl burada önemli olan da UMREK'in bağımsız bir... Yani, adına komisyon demişsiniz ama komisyonun bağımsızlığı nedir Allah aşkına ya?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu kurum yeni bir kurul koymuş buraya.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bağımsız bir kurul kuruyorsanız, o zaman bağımsız kurulun kurulmasıyla ilgili ilkeler kesinlikle ve kesinlikle bunlar değildir, olmaz, böyle bir şey olmaz. Dolayısıyla, bu bağımsız kurula -eğer kurulacak ise- şu anda bu görevleri yerine getiren birimler, gruplar ve kişiler arasında nasıl bir ilişki kurulacağını ayrıntısıyla düzenlenmesi lazım. Dolayısıyla, böyle bir düzenleme de böyle tek bir ek maddenin içerisine sığdırılarak vesaire olarak yapılmaz, yapılması da mümkün değildir zaten. O nedenle, yine böyle bir düzenlemeyle karşı karşıya ise bu ülke, yapılacak tek şey var: “Evet, bununla ilgili düzenleme yeteri kadar açık olmadığı gibi, amacımızı da aşmış bir şey hâline gelmiş, biz bunu çekiyoruz.” demektir. Çekilmesi hâlinde bu tartışmaların hepsi Ek 13'te geçer, 14'üncü madde kısımları da daha sonraki bir zamanda ilgili kurumlarla, kuruluşlarla, odalarla görüşüle görüşüle yeniden düzenlenebilir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de ek 14'le ilgili iki hususa değineceğim.

Birincisi: Burada diyoruz ki madenlerin aranması, araştırılması, üretilmesiyle ilgili yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişiler belirleyecek bu komisyon. Yani “Mevcut maden mühendisleri, mevcut jeoloji mühendisleri bir yandan da yetkin değil, onların arasından yetkin kişiler belirleyeceğiz.” gibi bir anlam çıkıyor ben yanlış anlamadıysam. Yani, epeyce bir mühendisin açığa düşmesi gibi bir durum söz konusu olacak.

Bu ikinci fıkrasının, ben de Sayın Bakanımız Zekeriya Bey'in dediklerine katılıyorum, bu fıkranın çıkması lazım. “Görevini yerine getirirken bağımsızdır.” diyor. Devamında da “UMREK görevleri yerine getirirken resmî ve özel kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi, görüş isteyebilir.” Zaten isteyebilir yani yazmaya da gerek yok. “Bağımsızdır” şeyi de bu şekilde... Nereden bağımsız? Yani bunun detaylı düzenlenmesi lazım yani bağımsız bir kurul kuruyorsak, komisyon kuruyorsak ayrı bir düzenlenmesi lazım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Müsteşar, bir bilgi alalım sizden.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Sayın Başkan, öncelikle oda başkanımızın jeotermal sondajlarla ilgili numunelerin saklanmasıyla ilgili karot bilgi bankasında... Genelde jeotermal sondajları büyük petrol kuyuları şeklinde yapıyoruz ve genelde kırıntılı oluyor ve buradan aldığımız numunelerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

karot olarak saklanması mümkün olmuyor. Ancak Maden Kanunu kapsamında olduğu için jeotermal faaliyetler, buradan elde edilen bilgi, veri, harita bu arşivlerde saklanacaktır. Ben 14'üncü maddeyle ilgili sizlere açıklayıcı bilgi vermemiştim, ikisini beraber düşünmemiştim, onunla ilgili açıklama yapmam lazım.

Madenlerin aranması ve üretilmesi esnasında bilgi ve belgeler üretilmektedir. Bu bilgi ve belgelerin doğru, güvenilir ve şeffaf olması lazım. Bu anlamda da uluslararası standartlar geliştirilmiştir, bu bilgi ve belgelerin şeffaf, güvenilir ve doğru olmasıyla ilgili. Ve bu anlamda da ülkeler bu verilerin kendi ülke standartlarına uyarlanmasıyla ilgili de bağımsız bir komisyonun kurulması gerektiğiyle ilgili bir yasal düzenleme yapma zorunluluğu getirmiştir. Bu anlamda da ülkeler, örneğin Avrupa "PERC" dediğimiz Pan-European Reserves and Resources Reporting Committee, Avustralya'da "JORC" dediğimiz Joint Organisation Reporting Committee ya da Rusya'nın "PAN", Şili'nin Mineral Committee gibi komisyonları şeklinde bu raporların standartları ve nitelikleriyle ilgili kodları hazırlayacak bir bağımsız komisyon kurulması gerektiğini zorunlu hâle getiriyor. Peki bu komisyon kimlerden oluşuyor? Şimdi, şöyle düşünün: Bir maden varlığıyla ilgili arama, araştırma faaliyeti yapılıyor, burada sondajlar yapılıyor, numuneler alınıyor, analizler yapılıyor. Bunların belli bir standart ve nitelikte olması lazım ki buna kredi verenlerin, finans anlamında kullanmak isteyenlerin, bankaların, ne bileyim o ülkenin mineral potansiyeliyle ilgili verilerin arşivlenmesiyle ilgili karar vericilerin bu raporları kullanması gerekiyor. Bu anlamda da bu bağımsız komisyon tarafından bu kod ve standartlar belirleniyor.

İkinci olarak, bu raporları kimler imzalayacak? Bugün ülkemizde yeni mezun bir maden mühendisi, bir kömür rezerv raporunu rahatlıkla imzalayıp bunun geçerliliğiyle ilgili, ilgili yerlere beyan edebiliyor. Ama bu sistemin kurulmasıyla beraber bu raporlama sisteminin belli kriterlerinin olması zorunluluğunu getiriyor. Bunlar nedir? Örneğin, eğer siz bir kömür rezerviyle ilgili bir raporu imzalayacaksanız bununla ilgili gerekli eğitimleri aldığınızı belgelemeniz lazım. Bununla ilgili analiz ve testleri nereye yaptırdığınızı belgelemeniz gerekiyor. Bunların özellik ve niteliğiyle ilgili, kalitesiyle ilgili birtakım parametreleri bu raporun içine koymanız gerekiyor. Peki biz bu sistemi ülkemizde niye kurmak istiyoruz? Böyle bir sistem olmadığı için yetkin personel dediğimiz mühendislerimiz, yurt dışına, Avustralya'ya, Kanada'ya, işte Rusya'ya ya da Avrupa'ya giderek yetkin kişi belgesini alarak ülkemizde bu tür faaliyetlerle ilgili raporları imzalama durumuna gelmektedir. Bu insanların sayısı oldukça az.

Son dönemde bizim yaşadığımız bir olay var, yaklaşık 8 milyar ton yeni kömür rezervi bulduk, bunları yatırımcılara açmak istiyoruz. Gelen yatırımcılar, bunların uluslararası standartlarda hazırlanmış rapor olması gerektiğiyle ilgili bizden raporlar istiyorlar. Peki biz ne yapıyoruz? Yaptığımız bütün çalışmalar aslında o standartlara uygun ama bununla ilgili yetkin personel olmaması nedeniyle yurt dışından bununla ilgili elemanlar geliyor, ciddi paralar vererek hazırlamış olduğumuz raporları imzalayarak uluslararası geçerliliği olan -bankıbil- yatırımcılar tarafından ilgilenilen raporlar hâline dönüştürmüş oluyoruz. Bu sayede, biz normal, ülkemizde yürüyen mühendisliği bir üst seviyeye yükselterek niteliklerini eğitim anlamında, yaptıkları iş anlamında, standartlar anlamında belli bir seviyeye getirmek anlamında -bir komisyon marifetiyle- uluslararası sistemin de buna entegre olduğu... Ve bu kurduğumuz komisyon gelecekte... "CRISCO" dediğimiz uluslararası bu organizasyonların temel çatısı, iyi niyetli bir anlaşmamız da var kendileriyle imzaladığımız. Sonuçta oraya üye olacağımız ve ülkemizdeki mevcut mühendislerin bu nitelik ve özelliklerinin eğitimleri sayesinde geliştireceğimiz bir yapıyı ülkemizde kurgulamış olacağız. Bu şekilde, şu anda bakır, kurşun, çinko, altın, işte kömür, endüstriyel ham maddeye yönelik bütün arama ve araştırma faaliyetlerine yatırım yapmak isteyen bir yatırımcı, bu raporun, UMREK standartlarına göre hazırlanmasını istiyorsa bununla ilgili eğitim almış, niteliklerini belirlenmiş, standartlarını koymuş, buna göre çalışmasını yapmış olmak kaydıyla bu raporlar ülkemizde de geçerli olacak, yurt dışında da geçerli olacak ve bu komisyonunu içerisinde bankalardan, sermaye piyasasından, finans kurumlarından, odalarımızdan ve kamu kurumlarından temsilcilerin oluşacağı bir yapıyla bu standartların oluşmasına katkı vereceğiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, güzel söylüyor da benim anlamadığım...

BAŞKAN – Sayın Günel, söz talepleri var ama.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hemen sorayım, devam etsin diye söylüyorum.

Yani MTA'nın içerisinde bunu, UMREK'i kurmadan yapamayacak mısınız? Veya basit, diyelim ki maden mühendisliği mezunu arkadaşların standardı düşük mü ben onu anlamıyorum? Yani İTÜ mezunları illaki ilave bir eğitim almazsa rapor hazırlayamayacak mı? Örnek olarak söylüyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Efendim, bu anlamda zaten şu anda mühendislerimiz bu imzaları atabiliyor, MTA da bu raporları hazırlayabiliyor ama uluslararası geçerliliği yok, uluslararası sisteme entegre olunmamış durumda. Uluslararası sistem diyor ki: "Bu komisyonu kuracaksın -bağımsız olarak- bu standartları yayınlayacak ve bu anlamda eğitimleri vereceksin ve bu 'QP' dediğimiz ya da 'yetkin kişiler' dediğimiz insanlara belli süreli bu uzmanlıkları vereceksiniz, yeterlilikleri vereceksiniz ve attığı imzaları da kontrol edeceksiniz belli sürelerde, belli dönemlerde."

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Devlette çalışan mühendisler ne olacak?

BAŞKAN – Arkadaşlar daha bakın...

Evet, soruyu aldık, notunuzu alın.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Ben müsaade ederseniz bir açıklama yapayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakan, söz vereceğim.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

KALKINMA BAKANİ LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, öncelikle şunu ifade edeyim: Bu, yapılması istenen düzenleme bir anlamda uluslararası normlara uygun bir yapıyı oluşturmak. Özellikle yatırımcılarımızın lehine olan bir durum. Nedir sorun? Soruna bir bakalım, sorun nedir? Diyelim ki sizin bir maden işletme ruhsatınız var. Bununla ilgili geçmişte işte karot aldınız, birtakım çalışmalar yaptınız vesaire ve bir süre sonra yabancı bir ortak geldi, sizinle ortak olmak istedi ve rezervle ilgili yapmış olduğunuz çalışmaları, raporlamaları yurt dışından gelen bir yabancı firma hiçbir şekilde bunları kabul etmiyor. Ne diyorlar biliyor musunuz bu firmalar geldikleri zaman? Şunu söylüyorlar: “Ben işin başından itibaren uluslararası akredite bir kuruluşun elemanını burada görevlendiririm; o gelir, başından sonuna kadar süreci takip eder ve bunları gözleriyle görür, bunları onaylar ve ancak o zaman ben bunları akredite edebilirim.” Bu sıkıntıyı madencilerimiz yaşıyor şu anda ve birçok madencimiz yaşıyor. Yani bugün Maden Mühendisleri Odasının veya maden mühendislerinin, jeologların hazırlamış olduğu raporların hiçbirini dışarıdan gelen bir yatırımcı dikkate almıyor. Peki ne yapılması gerekiyor? Uluslararası alandaki uygulama belli. Akredite kuruluşlar var, standartları belirleyen, ilkeleri ortaya koyan kuruluşlar var. İşte, böyle bir kuruluşu, böyle bir yapıyı oluşturup bu yapı çerçevesinde yine uluslararası standartların gerektirdiği eğitim programı varsa eğitimi almakla, bununla ilgili bir sertifika almakla bu alanda çalışmak isteyenlerin bir sertifikası olacak ve akredite olacak, bu kurum akredite olacak. Dolayısıyla, akredite olan kurum ve önünde sertifikası olan bir şahıs veya kurum bu raporla ilgili bu raporu yaptığı takdirde üç yıl sonra, beş yıl sonra dışarıdan herhangi bir firma gelse dahi bu raporu önüne koyduğu zaman “Ha, bu akredite bir kurumun raporu, dolayısıyla ben bunu kabul ederim.” diyecek. Aksi takdirde kabul etmiyorlar, böyle bir sıkıntıyı şu anda madencilerimiz yaşıyor. Dolayısıyla, bu sorunu ortadan kaldırmaya yönelik yapılmış olan bir düzenleme aslında bu.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Müsteşar Vekilimiz söylediler bu CRISCO'yla ilgili yani uluslararası bir kurum ve kuruluş ve Kanada'da herhâlde yani şimdi ve dolayısıyla, oraya üye olacağımızla ilgili, orayla iş birliği yapacağımızla ilgili... Tam da zaten sorun buradan kaynaklanıyor. Madencilik alanında uluslararası düzenleme ve sistematığe bakıldığında yetkin kişilere ilişkin tüm düzenleyici iş ve işlemler ve belgeler ulusal meslek örgütleri tarafından yapılmaktadır, tamam. Madencilik konusunda uzman ve bu konuda düzenleyici konumundaki ülkelerin düzenlemelerine bakın -örneğin Kanada, işte, sizin söylediğiniz gibi CRISCO- standartları incelendiğinde maden, jeoloji ve jeofizik alanında örgütlenmiş bağımsız meslek örgütleri ile kişilerin düzenlediği raporların ilgili kişi, kuruluş, banka ve borsalar tarafından kabul edildiği bilinmektedir. Şimdi, bu uluslararası alanda belki böyledir, doğrudur ama bizim ülkemizde bu örgütlerin muadili yok mudur? Bana göre muadili vardır. Nedir? Jeoloji mühendisleri, maden mühendisleri, jeofizik mühendisleri ve bunların da örgütlü oldukları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bana göre CRISCO'nun muadilidir yani ama siz şimdi jeoloji mühendislerini, maden mühendislerini, jeofizik mühendislerini onların üst örgütü olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini muadil olarak kabul etmiyorsunuz ve bunu da Sayın Bakan da söylüyor, diyor ki: “Ya, uluslararası arenada ancak böyle bir şey olabilirse biz bunlarla yarışabiliriz, rekabet edebiliriz.” Öyle düşünmüyoruz biz.

Türkiye'nin üniversitelerinde yetişmiş olan son derece kaliteli, bilgi, beceri ve yeteneğe sahip maden mühendisi, jeofizik mühendisi, jeoloji mühendisleri vardır ve bunlarla iş yapılması gerekiyor. Madencilik sektöründe üretilen rapor, bilgi ve belge niteliğinin ve güvenilirliğinin sağlanmasını UMREK kısa adlı bir komisyona bırakmaktasınız bu düzenlemeyle. Sorunsuz ve kalıcı çözüm üretmek yerine yeni sorunlara yol açan bir uygulamaya gidildiğini düşünüyorum. Yapılan düzenlemeyle oluşturulan komisyonun koyacağı kriterler sonucu belirlenen mühendisler iş yapmaya yetkili olacaktır yani sizin bu UMREK'le birlikte onların belirleyeceği mühendisler iş yapmaya yetkili olacak, diğer mühendisler sektörün dışına itilecektir otomatikman. Binlerce jeoloji ve maden mühendisinin zaten işsiz olduğu bu ortamda işsizliği daha da artıracak ve adalet anlayışını zedeleyecek bu düzenleme genç mühendisleri umutsuzluğa sevk edecektir.

Ayrıca, bu konudaki asıl sorun uygulamadaki olumsuzlukların asıl nedenini tespit edip yapısal çözümler üretmek yerine sakıncalarla dolu bir çözümü bir anlamda üst yapıdaki birtakım değişikliklerde arama yanışına düşülmektedir. Tartışılması gerekenin her mühendisin yeterli bilgi, beceri ve deneyimi edineceği üniversite eğitiminden başlayarak sağlıklı süreçlerin yaratılması olmalıdır. Yani bu maden mühendisleri, jeoloji mühendisleri, jeofizik mühendislerinin üniversitelerde en iyi şekilde yetiştirilerek hayata katılması gerekirken siz buradan kaçarak hemen UMREK'le ve CRISCO'yla iş birliği yaparak bu işleri çözmeye çalışıyorsunuz.

Bu tasarının anlayışına göre üniversitemizin mühendislik bölümlerinden mezun olmaya hak kazanmış, meslek ve mühendislik eğitiminin gerektirdiği tüm derslerden başarılı olmuş ve gerek üniversite sistemi gerekse 3458 sayılı Mühendislik Kanunu'nda tanınmış diplomaya sahip olan mühendisler madencilik alanında belge ve rapor üretemeyecek ve hazırlayıp imzalamayacaklardır. Örneğin Amerika'da, İngiltere'de, İrlanda'da, Avustralya'da, Kanada'da mezun olan ve ilgili meslek örgütlerine üye olan mühendisler bu alanda faaliyet gösterme yetkileri olmasına rağmen, ülkemiz üniversitelerinden mezun olan jeoloji ve maden mühendisleri ayaklarına pranga bağlanarak sistemin dışına itilmektedir.

Yine, bu yasa taslağına göre üniversite diploması sahibi olmanın ötesinde ayrıca beş, on ve on beş yıl gibi belirlenecek sürelerde madenciyle aynı anda çalışmış olan ve açılacak olan ücretli kurslara giden ve ücretli sınavlarda başarılı olan çok sınırlı sayıda mühendis bu işleri yapmaya yetkili kılınacaktır. Üniversite eğitiminin sağlayamadığı yetkinliğin verilecek kısa süreli eğitimlerle sağlanacağı öngörülmektedir. Günümüz koşullarında deneyimsizliğin tüm hizmet kusurlarının tek nedeni olmadığı, piyasa koşulları ve daha fazla kâr elde etme anlayışının ve eksik, yetersiz kamusal denetimin asıl olarak olumsuz sonuçlara yol açtığı da bilinmektedir.

Diğer taraftan, yabancı mühendislerin çalışma koşullarına hiçbir kısıt getirilemezken kendi mühendislerimizin önemli bir kısmı nitelsiz ve yetersiz olarak sınıflandırılacaktır bu düzenlemeyle. Bunun sonucunda mühendis imzası çok az sayıda seçkin mühendise

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

tanınırken imzasız ve yetersiz olarak sıfatlandırılmış nitelikli iş gücü bu az sayıda seçkinin hizmetine sunulacaktır. Herhangi bir mühendislik hizmeti ihalesinde yetkinlik esaslı ölçüt hâline getirilecek ve bu koşullar içinde dahi gerek yabancı gerekse yerli mühendisler tarafından rekabet koşulları yok edilecektir.

Ayrıca, 3213 sayılı Maden Kanunu'na göre belirlenmiş olan yetkilendirilmiş tüzel kişilerle ilgili bizim partimiz geçen yıllarda Anayasa Mahkemesinde iptal için dava açtık ve bu dava hâlâ devam ederken, Anayasa Mahkemesinde bir karar verilmemişken şimdi arkadan dolanarak bu düzenlemenin yapılmış olması ister istemez bazı kaygıları ve endişeleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, bu düzenlemenin, özellikle bizim ülkemizdeki üniversitelere ve bu ülkenin yetiştirmiş olduğu jeoloji mühendislerine, maden mühendislerine ve jeofizik mühendislerine karşı yapılmış olan büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Açıklama alacağım Jeoloji Mühendisleri Odamızdan.

TMMOB JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi yani madencilik sektöründe bugün ben varım ve standart oluşturduk, bütün uluslararası standartları Türkçeye çevirdik. Bunun için çeşitli çalıştaylar düzenledik. Onun dışında kendi meslektaşlarımızın uluslararası normlara göre rapor hazırlaması için de yine yönetmelik çıkardık ta 2009 yılında, bugün de değil. Şimdi, Sayın Müsteşarım şunu söyledi: “Uluslararası örgüte üye olmak için bağımsız komisyonlar kurmak lazım.” Ben CRISCO'nun kodlarından okuyorum. Şimdi, Amerika'daki bütün eyaletlerdeki jeoloji birliklerine üye olan her bir mühendis bu raporları hazırlayabiliyor. İrlanda'da –İrlanda gibi küçük bir ülkede- oranın Jeoloji Mühendisleri Odasına, birliğine üye olan bunu düzenleyebiliyor. Londra'da Londra Jeoloji Kurumuna üye olan bireyler olabiliyor burada, kurumlar olamıyor, yapabiliyor; Avustralya'da benzer şekilde. Şimdi, bütün sisteme baktığımızda meslek örgütleri üzerinden giden bir düzenleme söz konusu.

Şimdi, böyle bir düzenleme getiriyor Enerji Bakanlığı gündeme. Şu an Türkiye'de 25 bin jeoloji mühendisi var, 20 bin civarında maden mühendisi var, 5 bin civarında da jeofizik mühendisi var. 50 bin mühendisi ilgilendiren bir düzenlemeyi biz kimden öğreniyoruz biliyor musunuz? Tesadüfen pazartesi günü Tarhan Erdem'in yazısını okuyorum, Maden Mühendisleri Odamızla görüşüyorum, böyle bir düzenlemenin söz konusu olduğunu görüyoruz. Şimdi, 50 bin mühendis bu sistemden etkilenecek. Bir komisyon kurulacak, komisyon “Sen yetkinsin; hayır, sen değilsin.” diye bir eliminasyonu söz konusu yapacak. Belki 200, belki 300 kişiye bu yetkiyi verecek. Şimdi, düşünün, 2012 yılından beri madencilik sektöründe yüzde 35 civarında küçülme söz konusu oldu. Emtia fiyatlarındaki düşüş nedeniyle yaklaşık 500'e yakın meslektaşım işsiz kaldı. Bugün Türkiye'de açık kalan demir ocağı yok neredeyse. Petrol fiyatları 120 dolarlardan 40 dolara kadar düştü ama arama faaliyetlerinin tamamı durdu. 500'ün üzerinde jeoloji mühendisi petrolcülük sektöründe işsiz kaldı. Şimdi, zaten işsizliğin yoğun olduğu meslek disiplinlerinden bir tanesindeyiz. Şimdi İrlandalı bir mühendis gelip Türkiye'de bu raporları düzenleyebilecek ama Türkiye'de bu eğitimi almış, kendi meslek örgütüne üye olmuş bir kişi gidip buralarda herhangi bir hizmet üretilmiyor. Gerçekten bir sorun görülüyorsa ve bir ihtiyaç varsa TMMOB Kanunu'na bir tek madde ilave etmeleriyle bu sorun rahatlıkla çözülebilirdi. Meslek içi uzmanlık alanlarına ilişkin düzenleme TMMOB ve TMMOB'a bağlı odalara verilir, bizler de mesela Jeoloji Mühendisleri Odası EFG'nin gözlemci üyelerinden bir tanesi, eğer yaşamız buna uygun olsaydı ben üye olduktan sonra zaten Türkiye'deki bütün jeoloji mühendisleri, bırakın madencilik sektöründe bütün uluslararası projelerde rahatlıkla görev alabilir bir konuma gelecekti efendim.

Şimdi, biz sorunları çözmek yerine, aslında, daraltılmış bir sistem oluşturuyoruz. Bu komisyonun uluslararası örgüte üye olma şansı da yok, öyle düşünüyoruz. Neden, biliyor musunuz? Çünkü idareden bağımsız olması isteniyor. Atamasının idare tarafından yapıldığı, huzur hakkının idare tarafından düzenlendiği, atamasının Bakanlık tarafından yapıldığı bir yapının bağımsız olacağı düşünülebilir mi?

İki: Yetkilendirilmiş tüzel kişiliğe yetki verilecek yani şirketlere yetki verilecek. Yetkinlik bireye verilen bir şey. Şimdi, hangi şirkete siz yetkin diye şey verebilirsiniz? Üç gün sonra çıkardı yetkin çalıştırdığı kişileri. Bu sistem, evet, bir ihtiyaç; bunu biz görüyoruz, bütün çalışmalarımız var, kitaplar hazırladık, yönetmelikler yaptık, çalıştaylar yaptık hatta Bakanlığın birçok birimine de bu çevirilerimizi biz verdik. Şimdi durum böyleyken sadece birkaç projede sorun yaşıyoruz diye bütün bu mühendislik alanını etkileyen, 50 bin mühendisliği etkileyen bir sistemi burada düzenlememizin yanlış olduğunu düşünüyoruz. O yüzden de geri çekilmesini, aslında, biz Sayın Müsteşarımıza da ifade ettik.

Yani, gelin, bunu birlikte tartışalım. Bakın, meslek örgütlerinden bir tane görüş alınmamış. 50 bin mühendisi ilgilendiriyor, herkes diken üstünde. Yani, Yükseköğretim Kurulundan görüş alınmamış. Ya, siz yetkinlikle ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz, uzmanlıkla ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz ve kimsenin haberi yok bundan. Bunun da yanlış olduğunu ifade ettik.

Sağ olun, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Jeoloji Mühendisleri Odası ve diğer odalarımızın kendi mühendislerimizi korumaya yönelik bir hedefleri var, amaçları var ve o çerçevede çalışmalarını yürütüyorlar. Ama ben burada şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Sayın Çam'ın ve Jeoloji Mühendisleri Odası yetkilisinin sunduğu, anlatmış olduğu sorunu çözecek olan bir düzenleme bu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

İşte, 50 bin kişinin etkileneceğini söyledi. Şu anda zaten bu firmalar, gelen firmalar Türkiye'deki bir jeoloji mühendisinin, maden mühendisinin hazırladığı raporu dikkate almıyor. İşte problem burada. Biz neyi istiyoruz? İşte, bizim mühendislerimizin, jeoloji mühendislerimizin, maden mühendislerimizin, dışarıdan, yurt dışından jeoloji mühendisi, maden mühendisi getireceğimize bizatihi bu arkadaşlarımızın burada bu işlemleri, raporlama işlemlerini yapmalarını arzu ediyoruz ve bundan da bir kaynak temin etmelerini, para kazanmalarını da arzu ediyoruz.

Burada şunu söyleyeceğim, şimdi, arkadaşlar, birincisi, burada yapılmak istenen şey şu: Tam tersine, sizin söylediğinizin tam tersine, mühendislerimize yeni bir iş alanı açan, yeni bir olanak sağlayan bir düzenleme. Ben pratik olarak kendim de biliyorum, birçok madencinin yurt dışından jeolog, maden mühendisi akredite olmuş kişileri getirtip rapor yazdığını biliyorum. Niye bizim mühendisimiz yazmasın, niye bizim jeoloğumuz bu raporları yazmasın? Sıkıntı şu: Evet, dünyada CRISCO diye bir çatı kuruluş var, bu Kanada'ya ait bir kuruluş da değil; bu çatının altında, bu çatıya akredite olan kuruluşlar var. Nedir bunlar? İşte, Kanada'da var, Şili'de var, Avrupa'da var. Bunların tamamına baktığımızda sadece Amerika Birleşik Devletleri'ndekinin mühendisler odası olduğunu görüyoruz. Diğerlerinin tamamında Türkiye'deki yapıya benzer bir yapı oluşturulduğunu görüyoruz. Burada standart ve ilkeleri koyma yetkisi kamu otoritesine aittir. Yani bir standart ve ilke koyarsanız bunların eğitimlerinin nasıl ve ne şekilde olacağını CRISCO'nun eğitimle ilgili diğer ilkeleri, standartları neyse o kurul ne yapacak? O standartları alacak, o standartlar çerçevesinde bir ikincil düzenleme yapacak ve bu düzenleme çerçevesinde şunu söyleyecek: Jeologlarımıza veya Jeoloji Mühendisleri Odamıza veya Maden Mühendisleri Odamıza diyecek ki: "Bizim mühendislerimiz şu, şu modülleri; şu, şu eğitim programını alsınlar ve bunlara sertifikalarını verelim ki dışarıdan biz mühendis getirmeyelim." Bizatihi akredite etmiş olduğumuz bu mühendisler, bu jeologlar bu raporları imzalasınlar ve uluslararası düzeyde de bu mühendisimizin imzaladığı rapor akredite bir rapor olsun. Şu anda hangi mühendisimizin imzaladığı rapor uluslararası düzeyde akredite, sorarım size? Bunları kabul etmiyorlar. O nedenle biz, açıkçası, sizin sorununuzu yani sorun olarak dile getirdiğiniz hususu çözen bir düzenleme yapıyoruz burada. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Ama şöyle bir anlayışa girerseniz bu yanlış olur Değerli Başkanım: "Burada ben Jeoloji Mühendisleri Odasıyım, ben Türkiye Mühendis Mimarlar Odası Başkanımı, dolayısıyla bu yetki bana ait olmalı, standartları ve ilkeleri ben belirlemeliyim ve bu konuda tam yetkili ben olmalıyım." dersiniz bu doğru bir yaklaşım değil. Bu konuda standartları ve ilkeleri koyacak olan kamu otoritesidir, kamu otoritesi koyar ve bizim mühendislerimiz de bizim jeologlarımız da o modülleri alırlar, o eğitim programlarından geçerler, ellerinde uluslararası düzeyde akredite olmuş olan bir belge olur. Sadece Türkiye'de değil bu jeologlarımız, bu mühendislerimiz, gider yurt dışında raporlama yapar, o da akredite olmuş olur.

Dolayısıyla, bizim burada getirmiş olduğumuz düzenleme bilakis hem jeoloji hem jeofizik hem de maden mühendislerimize hizmet eden bir yaklaşımdır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, Sayın Bakan, siz de bir maden mühendisisiniz.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Ben maden mühendisiyim, evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, masanın bu tarafında düşünün kendinizi...

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir usul yok, lütfen ya!

MUSA ÇAM (İzmir) – ...bir kanun yapıyor ve size hiç sorulmuyor böyle bir şey. Diyor ki: "50 bin kişiye..."

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir usul yok.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, genelde şöyle bir hata yapıyoruz -benim, Sayın Bakanın mesleki tecrübesine saygım var ama- sapla samanı birbirine karıştırıyoruz. Şimdi, bakın, akreditasyon, uluslararası standartlar sadece maden mühendisleri için değil, denetçiler için, muhasebeler için, tıp doktorları için dünyadaki uygulama şu yöndedir: Meslek kuruluşları bunları yetkilendirilir. Mesela, ben uluslararası iç denetçiyim. Bizimki gibi, mesela, iç denetçiyi getirip Maliye Bakanlığı şeyinde kurmadılar, iç denetçilerin kendi enstitüsü var, o meslek mensupları kurdu, onlar uluslararası standartları koydu; sonra bizler sınava girdik, uluslararası iç denetçi belgesini ve uluslararası muhasebeci belgesini aldık.

Yaptığınız temel hata şu, bir doğru var, yani şöyle bir mantık çıkıyor: Bütün kuşlar kanatlıdır, evet. Kanatlı kuşlar uçar, evet. Deve kuşu kanatlıdır, evet. Deve kuşu uçar. O önermenizin içinde bir tane yanlış olunca deve kuşu uçuyor. Nasıl oluyor? Getiriyorsunuz, sivil toplum örgütlerinin içinde olması gereken, onları bir demokrasi adına etkilendirmemiz gereken bir şeyi kamu otoritesinin içine alıyorsunuz. Bunu yapmayın diyoruz. Bu, sizin adınıza da iyi bir şey değil, bizim adımıza da iyi bir şey değil, demokrasi adına da iyi bir şey değil.

Şöyle bir ortak formül bulunabilir: Elbette ki kamu otoritesi de bunun içinde olmalı. Bir kurum oluşturulur, içinde meslek örgütü de olur, kamu otoritesi de olur, bunun özerk bir yapısı olur; beraberce hallederler ve götürürler. Oysa Enerji Bakanlığı "Biz bunu alacağız." E, Enerji Bakanlığının sevmediği mühendisler nasıl akredite edilecek? Bütün soruların çalındığı bir ülkede yaşıyoruz. Bakın, bu olacak demiyorum, bunlar olabilir diye bunları yapalım diyoruz. Şu an itibarıyla, bizim daha güçlü bir demokrasi için yapmamız gereken, meslek örgütlerini güçlendirmek. Oysa meslek örgütlerine yönelik bir güvensizliğimiz. Bu güveni, sizin adınıza, siz başlatırsanız daha sağlıklı bir ilişki kurulabilir.

Sayın Bakanın konuşmasında gördüm, elbette ki akreditasyon çok önemli. Niye yurt dışından mühendis getiriliyor? Çünkü prosedürü standart. Diyor ki: "Şuna şöyle bakacaksın, yer katmanına böyle bakacaksın, raporlama nitelikleriniz böyle olacak." Ama bütün uluslararası standartların ilk maddesi "independence"dir, "bağımsızlık." Kimden bağımsızlık? Kamudan bağımsızlık. Daha birinci standarda aykırı bir şeyle başlıyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

Onun için, hani, bu savunma doğru olmayabilir, daha doğru bir iş yapalım diye uğraşıyoruz. Hani, bu maddeyi böyle getirmeyelim, memlekete gerçekten faydalı olmayacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın söylediklerinden aydınlandık, bir itirazımız yok ama şimdi, Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı da söyledi. Yaklaşık 50 bin mühendisi ilgilendiren bir konu bu ve siz de bir maden mühendisisiniz. Diyor ki Sayın Başkan: “Bu hazırlanırken olayın sosyal tarafları olarak bizimle otursun, bizimle o konuşulsun, bizim görüşlerimiz açılsın. Kamu otoritesi yine kendine göre bir düzenleme yapsın.” Buna bir itiraz yok. Ama çok önemli, 50 bin kişiyi, aileleriyle beraber yaklaşık 200 bin kişiyi ilgilendiren çok önemli bir düzenleme yapılıyor burada. Biz isterdik ki hakikaten... Oturmuşlar, konuşmuşlar. “Biz bunları konuştuk, tartıştık ilgili partnerlerimizle, şu konularda anlaşır, şu konularda anlaşmadık. Dolayısıyla biz kamu otoritesi olarak yetkimizi kullanalım. Anlaştığımız konular ve anlaşmadığımız konularla ilgili böyle bir yasal düzenleme yaptık.” Bitti, nokta. Söyleyecek bir sözüm yok. Ama şimdi yani bunu tamamen yok saymak kabul edilebilir bir iş değil arkadaşlar ya. Söylediğim de bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

İki adet önerge var aynı mahiyette.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, her bir cevap yeni bir tartışmayı doğuruyor.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sadece şu kanaatimi söyleyeyim Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

Birincisi, bu yapı bağımsız olacak. Kamu sadece sekretaryasını yürütecek.

İkincisi, tabii, bu yapı içerisinde finansçıların olması gerekiyor, bankacıların olması gerekiyor yani böyle bir yapı. Elbette içinde mühendis odalarımızdan, jeoloji, maden mühendisi kişiler de olacak elbette bu yapı içerisinde. Ama yapı kendi içerisinde bağımsız olacak ve bu standartları ve ilkeleri belirleme işi de temel hatlarıyla kamunun bir görevi.

Sayın Erdoğan’ın ifade ettiği, diğer ülkelerde mühendis odaları vasıtasıyla yürütülüyor. Aslında sadece Amerika Birleşik Devletleri’nde bu şekilde. Diğer ülkelerin tamamında, Avrupa dâhil, komite vasıtasıyla yani Türkiye’de tercih edilen yöntem vasıtasıyla yapılıyor. Türkiye’de ağırlıklı olarak ülkeler ne yaptıysa o yönde bir tercih ortaya koymuştur.

En son şunu söyleyeyim: 2011 yılından beri -ben tabii, süreci bilmiyorum ama- Bakanlığımız bu mühendis odalarımızla bu hususu görüştüklerini ifade ettiler.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Önergeleri okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 31’inci maddesinde yer alan 3213 sayılı Maden Kanunu’na ilave edilen Ek-14’üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasının arz ve teklif ederiz.

Kadim Durmaz

Tokat

Utku Çakırözer

Eskişehir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Günel

Antalya

Musa Çam

İzmir

Zekeriya Temizel

İzmir

Mustafa Kalaycı

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Bihlun Tamaylıgil

İstanbul

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Bu kadar bilgiden sonra ben sadece soru soracağım Sayın Bakana.

“Bağımsızdır.” diyorsun bu yapı?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Evet.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani “Bağımsızdır.” denince bağımsız olur mu Sayın Bakanım? Yani bir çocuğa anası “Hacı” ismini koyduğu zaman onu mu hacı mı sayacağız? Yani bu ona benziyor. Her yerinden bağlı ama görevini yaparken bağımsızdır. Maaşında bağlı, yönetmelikle çalışma usulleri belirlenecek, her şeyiyle Maden İşleri Genel Müdürlüğü’nün bünyesinde, ondan sonra bu bağımsızdır. Neresi bağımsız? Yani idari açıdan bağımsız mı, mali açıdan bağımsız mı? Yok.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Yasal olarak, şimdi, maddeye geçerseniz, bağımsız açık...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Bağımsızdır.” demekle bağımsız olmaz. Sayın Bakan etmeyin. Yani onun gerekleri vardır...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Bakın şöyle: Bunlar mühendis seçmeyecekler.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Kalaycı gerekçesini açıklıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyetteki diğer önerge için Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Gerekçeyle ilgili arkadaşlarımız yeteri kadar şey sundular. Ben birkaç şey daha söyleyeyim bununla ilgili olarak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ev maddeyle bir bağımsız kuruluş yaratılmaya çalışılıyor. Yani yaptığınız her kuruluşun şuraya yazılan şu cümlelerle gerçekten tüzel kişilik kazanarak bütün dünyada kabul edileceğini falan mı zannediyorsunuz? Bağımsız kurum denildiği zaman bağımsızlığın bazı ilkeleri vardır; atama biçimlerinden kaynaklanır, atanacakların niteliklerinden kaynaklanır, mali olarak özerkliklerinden kaynaklanır, kararlarını kesin olarak hiçbir etki altında kalmadan vermelerine ilişkin sağlanan yasal güvenceden sağlanır. Bütün bunların hiçbir tanesi yok. Sadece, Allah'a şükür bunların ödeneklerinin Bakanlar Kurulu tarafından tespit edileceğini unutmamışsınız. Parasını Bakanlar Kurulu belirler, geri kalanlardan, kaç kişiden oluşacak belli değil, nasıl yönetilecek belli değil, hangi meslek şeylerinden... Sayın Bakan "Maliyeci de olmalı, finansçı da olmalı." vesaire dediler. Onlar niye yok o zaman burada? Yani bir şey kuruyorsanız ya doğru dürüst kurun, herkesi tatmin etsin. Bunun içerisinde meslek odaları da varsa, her şeyleri de varsa, gerçekten bağımsızsa bir noktaya kadar bunlar normal görünür de "olacak"la bu iş olmaz ki. Sadece ve sadece huzur hakları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir, bağımsızdır. Alın size kurum. Böyle kurum mu kurulur Allah aşkına ya!

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylamıştım.

Sayın Temizel ve arkadaşlarının önergesini de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 35- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 6- Özel bütçeli idarelere ait ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseler ile varlıklardan bu idarelerce Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilenler, bu Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilir. Elde edilen özelleştirme gelirinden Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan özelleştirme giderleri ve elde edilen gelirin %5'i düşüldükten sonra kalan miktar ilgili idareye aktarılır."

BAŞKAN – 35'inci madde üzerinde görüşme açıyorum Sayın Bakan, Özelleştirme İdaresiyle ilgili.

Siz mi bilgi vereceksiniz? Buyurun.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – 4046 sayılı Yasa'nın 1'inci maddesinde hangi kuruluşların kapsama ve programa alınabileceği sayma suretiyle belirtilmiş. Bunların içerisinde genel bütçeli idarelere ait varlıklar ve kuruluşlar var fakat özel bütçeli kuruluşlara ait herhangi bir düzenleme getirilmemiş. Biz Özelleştirme İdaresi Başkanlığı olarak bunları kapsama ve programa alıp özelleştiriyoruz ve gelirlerini fona aktarabiliyoruz. Fakat uygulamanın içerisinde özel bütçeli kuruluşların bazen varlıkları ihtiyaç fazlası addedilebiliyor ve bize bildiriyorlar fakat mevzuat izin vermediği için kapsama ve programa alarak özelleştiremiyoruz.

Biz bu düzenlemeyi getirerek yıllardır özelleştirme işlemlerini başarıyla yürüten Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ve 4046 sayılı Kanun'un tanıdığı olduğu bazı hak, muafiyet ve istisnalardan faydalanarak özelleştirmeyi gerçekleştirip masrafları düşüktükten sonra bakiye parayı özelleştirmeyi isteyen özel bütçeli kuruluşa aktarmayı amaçladık efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Size bu konuda gelmiş olan talep nereden gelmiştir, kimdir, nedir?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Tabii, bir tane örnek verebilirim efendim hemen. Çok yakın bir zamanda Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Strazburg Caddesi'nde bulunan bir binasını özelleştirmek üzere bize bildirdi fakat mevzuat izin vermediği için alamadık. Çok daha basit bir örnek verebilirim: Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kendi mülkiyetinde bulunan -biliyorsunuz Özelleştirme İdaresi Başkanlığı da özel bütçeli bir kuruluştur- bir taşınmazı vardı bulvar üzerinde. Onu da kapsam ve programa alarak özelleştirmedik efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Millî Piyango İdaresi özelleştirme kapsamında değil mi?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Hayır efendim, Millî Piyango özelleştirme kapsamında değil, sadece lisans hakkı kapsam ve programda. Yani lisansın verilmesi suretiyle... O 4046 sayılı Yasa'ya göre özelleştirilmiyor 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-2'nci maddesine göre özelleştiriliyor efendim.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi var mı?

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani yine bir torba yasa içerisinde bir anda, böyle, diyelim, jeoloji mühendislerinden çıkıp devletin mal varlığının özelleştirilmesiyle alakalı otuz saniye içerisinde veya ne kadar bakabiliyorsak düşünmemiz gereken ve böylece de yasama iradesinin oluşacağı bir düzenleme yine karşımıza çıktı.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Yani özelleştirme gelirleri bütçeye gelir yazılamaz mesela, yazılmamalıdır. Çünkü o zaman ne olur? Müflis tüccar mantığıyla devlet her şeyini satar, ondan gelir elde etmek... Yani derin bir felsefe var özelleştirmenin altında. Şimdi özelleştirmenin bir uzmanlaşmış yapısı var. Şimdi Özelleştirme İdaresi... "Özel bütçelere ait ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseler ile varlıklardan bu idarelerce Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilenler, bu kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilir." Ek bir görev alıyorsunuz. Daha önceki hiçbir kanun koyucunun, hiçbir hükümetin döneminde alınmayan çok geniş bir alanı da özelleştirme kapsamına alacaksınız. Siz özelleştirme konusunda uzmansınız, varlık satışı konusunda değil. Mesela, Maliye Bakanlığı satıyor,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

Vakıflar Genel Müdürlüğü satıyor, diğerleri satıyor. Kamunun bir şeyi satma ihtiyacı duyduğunda buna yönelik mevzuatlar var, hangi gerekçeyle, hangi kurumlar olacak, biraz daha detaylı açıklanabilirse üzerine konuşabiliriz yani. Hani mesela, özel bütçeli kuruluşların bir listesini verin bize, hangi kuruluşlar bu kapsama girecek? Önemli bir düzenleme çünkü bu.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Efendim, şöyle: 5018 sayılı Kanun’a ekli listede yer alan özel bütçeli kuruluşlar var, bir de o listede yer almayan özel bütçeli kuruluşlar var. Bunlardan birkaç tanesini eğer isterseniz Sayın Milletvekili...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Liste olarak söyleyin. Mesela, Karayolları ile DSİ’nin...

BAŞKAN – Listeleri çoğaltın, dağıtın. Şimdi de söyleyin oradan hangileriye?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Tamam Başkanım.

Mesela, burada listede yer almayan özel bütçeli kuruluşlardan birkaç tanesini söyleyeyim.

BAŞKAN – Hepsini söyleyin.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Savunma Sanayii Müsteşarlığı; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu; Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Adalet Akademisi, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, Karayolları Genel Müdürlüğü, Spor Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Devlet Tiyatroları...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Burada bir Anayasa’ya aykırılık var kafadan.

BAŞKAN – Bir dakika, müsaade edin, bitirsin.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – 5018’deki listede...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bitirmesine gerek yok. Türk Tarih Kurumu diyor, Karayolları diyor...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Orman Genel Müdürlüğü var, doğru mu? Vakıflar Genel Müdürlüğü...

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Örneğin, Millî Piyango İdaresi yoktu efendim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, şunu söylüyorum: Orman Müdürlüğü ile Vakıflar Genel Müdürlüğü de var, değil mi?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Elimdeki listede var efendim, evet.

BAŞKAN – Listenin tamamını okusa, müsaade etseniz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Olan, olmayan tam listeyi bize bir verin bakalım.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, tamam, zaten listenin 5 tanesini okuyunca biz vahameti gördük.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamamını okusun, bitirsin.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Özel bütçeli kuruluş kendisi talep ederse bize bildirilecek ve biz kapsam ve programa alarak satacağız zaten. Eğer özel bütçeli kuruluş böyle bir talepte bulunmazsa kapsam ve...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bütün devleti satma hakkını alıyorsunuz, böyle bir şey Anayasa’ya aykırı. Böyle bir düzenleme nasıl gelir, onu anlayamıyorum.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunun içinde Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü de var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, bütün devleti satma hakkı bir maddeyle gidiyor elimizden. Bütün devlet satılabilir bu maddeyle.

BAŞKAN – Siz bekleyin, ben size söz vereceğim, sayın milletvekillerimiz sözlerini bitirsin.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Tamam.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani bu düzenleme Anayasa’ya köküyle aykırı bir düzenleme. Böyle bir düzenleme olmaz, böyle bir yetki de verilemez, Anayasa ortadayken verilmemelidir de

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bir soru soracağım Mehmet Bey.

Özel ek madde 6’da diyor ki: “Özel bütçeli idarelere ait ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseler ile varlıklardan...” Bu biraz önce saydıklarınız, Atatürk Araştırma kurumu vesaire, onların hiçbir ticari amaçlı değil.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Yok, onların ticari amaçlı kuruluşlarda eğer herhangi bir iştiraki varsa efendim, mesela hisse senedi almış olabilir, bir şekilde oradan paydaş olmuş olabilir. Onlar artık gerek duymayıp da bize bildirirse özelleştireceğiz ve elde ettiğimiz geliri zaten kendilerine vereceğiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Varlıklar” da diyor orada, sadece “hisse senetleri” demiyor.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Var, var, “ticari amaçlı kuruluşlardaki hisse senetleri ile” diyor efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman, mesela, Millî Piyango veya Atatürk Araştırma Kurumu kendisiyle ilgili bir binayı değil de...

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Binayı da bildirebilir efendim, herhangi bir ticari kuruluşta hissesi varsa onu da bildirebilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Binasını veya ticari amaçlı hissesi varsa.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Evet efendim, madde onu kapsıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Binasını, şimdi binalar Millî Emlake ait zaten, mesela Millî Piyango değil mi, onlara ait?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Yok, değildi efendim. Bize bildirdi bir tane, hatta biz kapsam ve programa alamadığımız için hazineye devretmeye yöneldi, iyi biliyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Millî Emlak vasıtasıyla bina alımı yapmıyor mu ya da satmıyor mu?

BAŞKAN – Yalnız burada aynı şey anlaşılmıyor. “Özel bütçeli idarelere ait ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseler ile varlıklardan...” Yani bu varlıkların da ticari amaçlı kuruluşlardaki varlıklar olması gerekiyor.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Yok, kendisine ait...

BAŞKAN – “Ve” demiyorsunuz ki, “ile” diyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani hisseler var, varlıklar var. Binasını satabileceksiniz. Atatürk Tarih Kurumunun binası satılabilir.

BAŞKAN – Hayır efendim, bu yazıma göre sadece ticari amaçlı kuruluşlardaki hisseler ve onlara ait varlıklar söz konusudur ama kendisine ait olan bina vesaire varlıklar bu kapsam dışında, yanlış bilgi veriliyor da onu söylüyorum.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Hayır efendim.

BAŞKAN – O zaman amaca matuf değil yazdığınız şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, kamuya ait binalar ya Millî Emlake aittir ya da biraz önce söylediğiniz gibi kendilerine aittir. Millî Emlake aitse Millî Emlak alır veya Millî Emlak satar, kendisine aitse yine alıp satabilir kendisi yani Millî Piyango binasını alır veya satar ya da Atatürk Araştırma Kurumu alır veya satar veya Vakıflar alır veya satabilir, gerekli izinleri alır satar veya alır. Bunda bir beis yok ki, bir problem yok ki; bunu neden buraya yazıyoruz?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Haklısınız efendim de eğer idare kendisi satma yetkisi varken satmak istemeyip Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirerek profesyonel, bu işte yetkin bir kuruluşa bu işi gerçekleştirmek isterse diye düşündük biz bunu ve dediğim gibi Millî Piyangodan böyle bir talep geldiği için... Buna benzer düzenlemeler mesela 5335 sayılı Yasa’da da var, Devlet Demiryolları Yönetim Kurulu kararıyla istihdam fazlası addettiği taşınmazları bize bildiriyor, biz satıyoruz, giderleri düşükten sonra bakiye parayı kendilerine gönderiyoruz. Daha önce Emekli Sandığına ait iştirak hisseleri ile varlıkları da bu yolla satıyorduk fakat 5510 sayılı Yasa geldikten sonra artık onlar taşınmazlarını Maliyeye vermeye başladılar. Yani buna benzer, paralel düzenlemeler aslında değişik kanunlarda var, biz onların tümünü bir araya getirmek için de böyle bir düzenlemeyi arzuladık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani kendi yetkileri var ama size bildirecekler.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Sayın Milletvekilim, yani şöyle: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bu konuda yıllardır bu işi yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama o zaman demek ki bunların bir suç, bir baskı var üzerlerinde; o suça iştirak etmek istemiyorlar anlamı çıkar. Yani “Biz bunu istemiyoruz, biz bu sorumluluğu almak istemiyoruz, Özelleştirme İdaresi alsın, satsın.”

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Artı, Özelleştirme İdaresi özelleştirme konusunda uzmandır.

BAŞKAN – Yok, yok, Sayın Bakan cevaplar bu soruyu.

Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani yıllardan beri bu sorun olmadı, şimdi mi sorun oldu?

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Buradaki ibare, “varlıklar” diyorsunuz. Bakın, varlıklar çok geniş bir kavramdır. Burada taşınmazlar mıdır amaç?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gayrimenkul farklı bir şey, varlıklar başka bir şey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bakın, varlıklar çok geniş bir tanımdır yani varlık her şeydir, bir kurumun varlığı her şeyidir. Siz burada taşınmazları hedefliyorsanız “taşınmaz” demeniz lazım. O açıdan yani hedefiniz, yalnızca gayrimenkulleri mi, binaları mı satma talebi var burada? “Varlık” dediğiniz zaman her şeydir varlık yani idarenin masası da her şeyi de, yapısındaki her şey, bütün aktifindeki her şey varlıktır. O açıdan çok geniş bir yetki bu. “Varlık” dediğiniz anda bir kurumun her şeyidir varlığı.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, tabii, bu madde, Özelleştirme İdaresiyle ilgili olarak baktığınızda, bir de bu kanun içerisinden, torbadan çıkartılan bir Türkiye fonuyla ilgili düzenleme de var. Düşündüğünüz zaman, bu idareiadedir ama idare, fon adına... Çünkü fonun da kullanılacak olan bir portföy yapısı olacak. Acaba oradaki varlıklar Türkiye fonuyla ilgili yani özel bütçeli idareler açısından baktığınızda böyle bir yol mu açacak? Bu da benim sorgulayacağım bir başlık olarak maddeyi okuyunca aklıma geldi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

İkincisi: Bu listeyi tam okumadınız ama burada öyle enteresan kuruluşlar var ki yani GAP Bölge Kalkınma İdaresi, onun ticari amaçlı yapıları var. Yani GAP Bölge Kalkınma İdaresinden hangi talepler, hangi noktada hangi düzenlemeyi yapacaksınız veya Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, şimdi, çok önemli özel bütçeli listenin içinde yer alan, ki sadece bunları dikkatimi çekenler. O yüzden böyle bir düzenleme sizin de söylediğiniz varlıklarla beraber düşünüldüğünde, artı, bir de bu fon yapılarını içerisinde özel bütçeli idarelerin varlıkları da kullanılacak mantığıyla bir sorgulamayı beraberinde getiriyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) - Teşekkür ederim.

Şimdi, bazı İnternet siteleri var, böyle alışveriş yapılan yerler, “Gitti Gidiyor” diye, acil, böyle hemen satılan, satışa çıkarılan mallar vardır. Şimdi, bu özelleştirmeye beraber tabii, birçok kurumu saydınız, 5-6 kurumu, tamamını alamadık. Şimdi, mesela, cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün İş Bankasına kalan hisseleri var, vasiyeti var ve onlar Türk Dil Kurumuna ve Tarih Kurumuna...

BAŞKAN – Ayrı bir statü o ama.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onların bulundukları belki iştirakler var yani şimdi tam olarak bilmiyorum. Şimdi, o iştiraklerden, o işletmelerden kalan şeyleri bugün o iştirakleri yöneten insanlar “Biz bunları satıyoruz, istemiyoruz.” derlerse bunları da satacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bir de Sayın Bakanım, burada “yapılan özelleştirme giderleri” diyor, özelleştirmeye ilişkin ne tür giderler var?

Bir de bu giderler dışında elde edilen gelirin de yüzde 5’ini kâr olarak Özelleştirme İdaresi alıyor, giderler dışında yüzde 5 kâr alıyor, kalanını ilgili kuruma veriyor. Şimdi, bu durumda hangi kurum bunu ister? Yani “Sat.” diye vereceksiniz binanızı, özelleştirme giderleri yapılacak, yüzde 5’ini de tevkifat edecek, kalanını verecek.

BAŞKAN – Siz hiç emlakçıya gitmiyorsunuz herhâlde Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, kendin satabilirsen niye gidesin emlakçıya?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, tam da Süreyya Bey’in bıraktığı yerden başlayayım, tipik bir emlakçılık. Şimdi, Özelleştirme kurumu özelleştirmeye ilgili uzman bir kuruluştur, özelleştirme de şu demektir: Mesela oradaki personelin iş gücü uyumunu sağlamaktır, ekonomiye katkısını sağlamaktır, başka şeyleri sağlamaktır. Şimdi ne yapıyor? Özelleştirme İdaresi devletin emlakçılık rolünü üstleniyor, üstelik emlakçılık rolünü üstleneyim derken de iktisadi bir bütünlük çerçevesinde bakmayıp varlık çerçevesinden bakacak. “Şuranın binası ne kadar eder? 50 milyon lira eder, bunu satalım.” “Şunu satalım.” Bir müflis devlet görüntüsü vermenin anlamı yok. Evet, zor günler yaşıyoruz, bunun farkındayız; sizin yüzünüzden. Bugün ciddi bir fon ihtiyacımız var, o da sizin yüzünüzden ve siz ne yapıyorsunuz? Size miras bırakılmış, cumhuriyetin size miras bıraktığı, sizden önceki hükümetlerin size miras bıraktığı her şeyi satarak bu işten kurtulmaya çalışıyorsunuz. Bu yanlış bir yöntem arkadaşlar. Sizden önceki hükümetlerin de bu hakkı vardı, onlar da her şeyi satarlardı, sonra büyük bir ekonomik refah algısı yaratırlardı, “Aa, biz böyle ne güzel refah yarattık.” deyip seçime gidebilirlerdi. Onlar bunu yapmadı çünkü bin yıllık devlet olarak bakarsanız yanlış bir şeydi. Şimdi ne yapıyoruz? Bir varlık fonu kuruyoruz, işte, yeni bir hazine yaratıyoruz, onun içine para koymaya çalışıyoruz. İşte, bilmem ne köprüsünü yaptık diye büyük büyük anlatıyoruz; işte, köprüyü yaptınız, araç geçmiyor; her gün garantiyi Gaziantep’teki köylü ödüyor.

Şunu anlatmaya çalışıyorum: Yaptığınız her şey bizi de ilgilendiriyor, bizim ülkemizi ilgilendiriyor. Şimdi, biz burada anlatıyoruz, sorduğumuz çok rasyonel sorularımıza bile cevap alamıyoruz. Benim gördüğüm, -tarafsız bakmaya çalışıyorum- çok temel, çok önemli eleştirilerimize bile cevap alamıyoruz ama sonuçta sessiz bir grup olarak siz el kaldırıp geçiriyorsunuz. Burada sayın bakanların da rolü çok önemli. Bazı şeyler var, gerçekten anlamlı şeyler söylüyoruz, gerçekten devlet yararına halk yerine bir şeyler söylüyoruz ama hiçbir değişiklik olmuyor. Şu getirdiğimiz maddeyle bütün devleti satma hakkını Özelleştirme İdaresine veriyoruz. Bakın, bu gerçekten yanlış bir şey yani hangi maddenin neresinde... Mesela demin dedik işte, karotla alakalı gelen, madenlerle alakalı gereken düzenleme, “Bu daha iyi şöyle olabilir.” dedik. Hiç, boşluğa konuşuyoruz, yıllardır boşluğa konuşuyoruz. E, ondan sonra “demokratik bir ülke”, “mutabakat.” Tabii ki karar sizin, çoğunluk sizin ama hiç mi dediğimiz bir şeyin önemi yok ya?

Ben bürokratik kalitede de, kusura bakmasınlar, arkadaşları kişiselleştirerek söylemiyorum ama biz buraya gelmeden önce, bu salonu girmeden önce bacaklarımız titrerdi “Bize ne sorulacak?” diye, bütün soru alternatifleriyle geldik. Şimdi, soru soruyoruz, cevap alamıyoruz arkadaşlar, bu da iyi bir şey değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, “emlakçı” dediniz, oradan devam edelim. Emlakçıya gittiğinizde bir şeyinizi satmak istiyorsanız o alacağı komisyona bakar, fiyatına bakmaz, işi satmaya bakar. Bence devlet idareleri arasında böyle komisyon filan olmaz yani Özelleştirme İdaresi de nihayetinde bu devletin bir kurumu. Eğer böyle bir ihtiyaç varsa ki bana göre her kurum kendi işini, kendi varlığını kendisi daha iyi satar yani daha iyi değerlendirebilir. Yani bir kurum açısından önemli olan bir şey...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

BAŞKAN – Ben şunu anlamadım burada, yani soruyorum anlamadığım için: Kurumlar şu an aslında kendileri satabiliyorlar değil mi? Yani buna mâni bir hâl yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Satabiliyorlar tabii.

BAŞKAN – Ha, tamam.

ERHAN USTA (Samsun) – Satabiliyorlar değil mi? Varsa arkadaşlar söylesin.

Mesela bir kurum açısından çok daha kıymetlendirerek satabileceği bir şey, Özelleştirme İdaresinin o portföyündeki birçok şey arasında çok önemli olmayabilir. Nihayetinde Özelleştirme İdaresinin elbette bir potansiyeli, bir kapasitesi filan oluştu ama Özelleştirme İdaresi de zaten danışmanlar vasıtasıyla yapıyor bu işi. Eğer bir danışmanlık hizmeti alacaksa bıraksın o kurum alsın ve herkes kendi işini de daha iyi yapabilir. Bir de böyle yüzde 5 de para verdiğiniz zaman, emlakçıyla kıyasen bakarsak yani işte, iyi kötü, fiyatına bakmadan Özelleştirme İdaresinin böyle bir işi... Tabii, Özelleştirme İdaresini suçlamak için söylemiyorum ama... Çünkü bir kurum açısından kendi varlığı kendi açısından en değerli şekildedir, bence en iyi şekilde onu satmasını beklemek lazım. Eğer bu yapılacaksa bile herhangi bir komisyon almadan Özelleştirme İdaresi yapsın, sonuçta o da kamu kaynağı kullanıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Tabii, iktidar partisi olarak özelleştirmeyi politikalarının merkezine almış bir partisiniz. O nedenle de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı kuruldu, Türkiye'nin neredeyse satılmadık, özelleştirilmedik hiçbir kurumu kalmadı yani çok az şey kaldı elimizde.

Şimdi Özelleştirme kurumuna yönelik pek çok eleştiri var yani kamu mallarının, devlete ait kurumların değerinde satılmadığı, işte, bazı kişilere, kurumlara peşkeş çekildiği noktasında. Yani Özelleştirme İdaresine karşı bu kadar eleştiriler varken nasıl oluyor da Türkiye'deki bazı kurumlar kendi mal varlıklarını bu eleştirilere rağmen daha iyi satabilir diye Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devretmek istiyor? Bu önemli bir şey gerçekten.

Bir de ben şunu merak ediyorum: Koskoca bir kurum diyelim bir binasını satacak, satamıyor mu yani? Bir binayı satacak, diyelim bir kurum, dediğiniz gibi Millî Piyango İdaresi bir binasını satacak, çok mu zordur? Niye böyle bir yasaya ihtiyaç duyuluyor? Ben de devlet dairesinde çalıştım, yani memurların da çoğu bu işi yapabilecek kapasitede. Kaldı ki bir danışmanlık hizmeti alacak olsa devlet içerisindeki kurumlar birbirine yardım etmek durumundadır, bir kurum binasını satacaksa danışmanlık anlamında sizden bilgi isteyebilir, yardım isteyebilir, siz bir personelinizi görevlendirebilirsiniz onlara yardımcı olmak için. Yani çok anlayamadık bu yasanın çıkartılış amacını, muğlak bir şeyin içinde yani, bir izah edebilirsiniz...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydoğan.

Sayın Bakan...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının -aslında biraz önce vekillerimiz tarafından da ifade edildi- çok önemli bir deneyimi var bu konuda, birikmiş bir deneyimi var. Elbette eleştiriler de var ama Türkiye özelleştirme alanında gerçekten dünyanın başarılı ülkelerinden bir tanesi ve bu konuda da Özelleştirme İdaresi Başkanlığımızın gerçekten başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Özelleştirme İdaresi Başkanlığımızın portföyüne baktığımızda, yine Özelleştirme Yüksek Kurulunun kararıyla özelleştirme kapsamına alınan işte yüzlerce arazi var, bina var, yer var ve çok sayıda, belki binlerle ifade edilebilecek irili ufaklı ellerinde iş var. Şimdi, düşünün bir Millî Piyango İdaresi dedik, bir binası var, bu binası için ne yapacak Millî Piyango İdaresi? Bir şartname hazırlayacak, bu şartnameye uygun bir danışmanlık şartnamesi hazırlayacak, bununla ilgili ihaleye çıkacak ve birileri girecek ki Millî Piyango İdaresi bu alanda kimin uzman olduğunu, kimin ehil olduğunu çok iyi bilmeyebilir çünkü bu alanda sürekli çalışmadığı için veya bir başka kurum veya Karayolları Genel Müdürlüğümüz herhangi bir şekilde işte, atıl bir binasını satacak. Hâlbuki kurumun talebi hâlinde -onu da özellikle ifade edeyim- o ilgili bakanlığın veya kurumun talebi hâlinde, diyelim ki Karayolları Genel Müdürlüğü veya Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü “Benim böyle bir binam var, lütfen bunu benim adıma satın.” dediği anda Özelleştirme İdaresi Başkanlığının zaten bu alanda çalıştığı danışmanlar var. Ne yapacak? O danışmanlara mevcut portföy içerisinde bu işi de verecek ve süratle bunun neticelenmesi sağlanacak ama siz bu alanda uzman değilseniz kurum olarak bu işi yapmanız çok daha zaman alacak. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bu işi üç ayda bitiriyorsa belki o kurum bir yılda, iki yılda bunun satımını anca gerçekleştirebilecek. O açıdan, daha hızlı karar alınması ve o kurumların kendilerine ait bina veya varlık, neyse bunların satımına yönelik bir talepleri olması hâlinde bu uzmanlaşmış kurumun kullanılması önemli diye düşünüyorum açıkçası.

Özelleştirme İdaresinin giderleri soruldu “Nedir masrafları?” diye. Bunlar ilan masrafları yani bununla ilgili çünkü neticede bir ilana çıkacaklar, buna benzer birtakım belki ufak tefek çok cüzi yani çok büyük meblağ tutmayan birtakım masrafları söz konusu olduğunda da bu masrafları elbette Özelleştirme İdaresi Başkanlığı alacak.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Soru mu soracaksınız?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir açıklama yapacağım ben de, kısa bir açıklama.

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakanın bürokratik bilgisini biliyorum ama bürokratik bilgisi bugün hep nedense benimle çalışarak gidiyor; bir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

Şimdi, böylece Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, bir merkezî satış ofisine, bir merkezî emlak ofisine dönüşür.

Şimdi, birkaç mantık hatası var. Bir, bu kurum özelleştirme konusunda uzman. Şimdi, bakın, özelleştirme ile varlık satışı birbirinin aynısı şeyler değil yani böyle bir kafa karışıklığı oluyor.

İkincisi, sistem değişir. Özelleştirmeye girdiği an, özelleştirme mevzuatı çerçevesinde. O mevzuat neye göre yazılmıştır? Özelleştirmeye göre yazılmıştır, bir iktisadi bütünlüğün satışına göre yazılmıştır, hatta son yapılan değişikliklerle de bayağı bir sıkıntılı duruma geldi. Oysaki kurumda kalsa kurum mevzuatına veya Devlet İhale Kanunu'na göre yapılacak. Yani, milyarlarca liralık bir işlemde komple satış sistemini değiştiriyoruz. Bunun bir sürü sorunu olur, bir sürü sıkıntısı olur. Üstelik bu konuda görevli kurumlar var; Millî Emlak Genel Müdürlüğü var, gayrimenkulle ilgili bir şirket kuruldu, o TEKEL'den bozma, Gayrimenkul Satış AŞ mi, öyle bir şey de kuruldu, mesela başka uzman kuruluşlar da var. Bakın, mesela bir teklif önümüze geliyor, biz doğrudan milyarlarca liralık sistemi direkt alıp bundan ve bütün tecrübeyi de yok sayıyoruz. Ha, şöyle bakın bir de: Denizcilik İşletmesi kendi binasını satacak, kendi binasının tarihini biliyor, kayıtlar onun üzerinde, değerlemesini biliyor; kendisi satılabilecekken konuyla hiç ilgisi olmayan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tam da kimde olduğunu bilmediğimiz ve birtakım da benim kişisel olarak çok güvenmediğim özel danışmanlık şirketlerine şartname hazırlatacak ve milyarlarca liralık varlık satılacak. Bu, bütün devletin satımını kapsayacak kadar tek maddelik geniş bir düzenlemedir, onun için de yanlışır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bir iki ilave yapmak istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, sadece iyi danışmanları bilir, piyasayı bilir diye Özelleştirme İdaresine verilmesi anlamsız olur. Özelleştirme İdaresi o zaman danışman bulunması konusunda bir danışmanlık hizmeti versin, bu iş yine kamu kuruluşunun kendisi yapsın.

Şimdi, bunun bir tek şu faydası olur: Bir kamu kuruluşu binadır, işletmesidir veya bir başka şeydir, onun kendisi açısından çok değerli olduğunu düşünür, ihtiyacı olduğunu düşünür veya kamuda kalması gerektiğini düşünür, kendi kendine satması konusunda biraz isteksiz davranabilir, Özelleştirme İdaresinin yapacağı iş işte bu isteksizliği... Çünkü Özelleştirme İdaresi her şeye satılacak bir mal olarak bakar. Yani, özelleştirmeyle ilgili konular 1989 yılından beri çalışma alanım içerisinde. Özelleştirmeci kitleye de baktık yani ciddi bir deneyimim olduğunu düşünüyorum. Şimdi, her şeye vitrindeki mal olarak bakar yani o sahibinin verdiği kıymeti vermez, vermeyebilir ve benim ciddi endişem burada. Çünkü özelleştirme açısından o satılacak bir şeydir. Yani, orada enerji de var, işte Millî Piyango da var, bilmem neredeki arsa da var, şuradaki daire de var çünkü çok geniş kapsamlı bir portföy bu, bu konuştuğumuz şey veya zamanında işte PETKİM'i de vardı, bilmem neyi de vardı portföyde. O yüzden, Özelleştirmenin meseleye bakışı mesleği icabı, işte satılacak bir şeydir fakat önemli olan kamu varlığının... Tabii, hep satmayı konuşuyoruz da hiç yapmayı filan konuştuğumuz yok, memlekette satma moda. Şimdi, mirasçılara "Hep satmaya kafan çalışıyor, biraz da yapmaya, almaya filan bak." derler mesela, babadan kalan arsaları satanlara böyle söylerler bizim orada; o da ayrı bir şey. Ama, bu illa satılacaksa da bunu kıymetinden kendisinin satmasının büyük faydası olur.

Diğer taraftan da Özelleştirme İdaremizin bence böyle küçük işlerle filan, bilmem kimin arsasıyla, arazisiyle filan uğraşmaktan ziyade büyük işlere yoğunlaşması lazım. Yani, bir konsantrasyon kaybına da neden oluyor. Büyük projeleri veya büyük varlıklarımızı, işte özelleştirme kapsamında ve programında olan varlıkları en kıymetli şekilde satması lazım. Şimdi, yani burada pek vakti değil de eğer özelleştirmeyle ilgili yani geçmişte yapılan satışlarda, ihale şartnamelerinde ciddi hatalar oldu. Onların olmaması için böyle küçük şeylerle konsantrasyonunu da bana göre dağıtmaması lazım.

Bir de bu havuza attığımız şey kayboluyor. Bakın, özellikle biraz daha 1990'lı yıllarda filan kuruluşları havuza aldık ve hakikaten kârlı kuruluşlar dahi özelleştirme kapsamına alındığı andan itibaren kuruluştaki hem çalışan hem o kuruluşa bakış açısından filan moral, motivasyon her şey sıfıra iniyor. Dolayısıyla, aslında kuruluşun bilançosunun üzerinde çok olumsuz etkisi oldu geçmişte yapılan bu şeylerin ve özellikle varlığın da ayrıca kıymetini düşürür diye düşünüyorum ben bu tür bir uygulamanın. Bundan vazgeçilmesinin faydalı olduğunu düşünüyorum.

Özelleştirme İdaresinden başkan yardımcılarımız burada, eğer yanılıyorsam düzeltsinler. Yani, normalde kapsama, programa - büyük işler için söylüyorum zaten- alınmasında bu maddeye bir ihtiyaç yok bildiğim kadarıyla normal şartlarda. Yani, dolayısıyla büyük projeleri, büyük işleri zaten kapsamda alabiliyorsunuz, bence diğer hususlarla uğraşmanın çok fazla bir anlamı yok, hele hele böyle bir emlakçılık yapmak, yüzde 5 komisyonla çalışmak çok anlamsız geliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Usta.

Sayın Kuşoğlu...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok kısa bir şey söyleyeyim mi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu'na söz verdim, sonra size söz vereyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mehmet Bey, Millî Piyango örneğini verdiniz. Millî Piyango aynı binayı satsa Kamu İhale Kanunu'na göre satacak. Siz, Kamu İhale Kanunu'na tabi değilsiniz değil mi?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Devlet İhale Kanunu'na göre, 2886'ya göre satılacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Biz, şöyle efendim: Neticede 4046 sayılı Yasa'nın... Tabii, hem Kamu İhale Kanunu'na tabi değil, hem 2886'ya tabi değil. Biz açık ihale yapıyoruz, ilan yapıyoruz. Az önce Sayın Bakanın da söylediği gibi danışmanlarımız var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 2886 tabi değilsiniz, rica derim ya...

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – 2886'ya tabi değiliz, evet, ben öyle dedim, değiliz dedim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değiliz, her ikisine de tabi değiliz; Kamu İhale'ye de, Devlet İhale'ye de tabi değiliz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Her ikisine de tabi değiliz.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Evet, efendim.

Yani, biz, bize bildirildiği takdirde, Sayın Bakanımın da söylediği şekilde, çok hızlı bir şekilde satabiliriz efendim ve açık artırımla satacağız, değerini de bulabiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, sonuç olarak Kamu İhale Kanunu'ndan, Devlet İhale Kanunu'ndan çıkarmış oluyolar.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ MEHMET KILCI – Tabii.

BAŞKAN – Teşekkürler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, konu bu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir hususu...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok kısa söyleyeceğim Sayın Bakan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bunu savunmamanız lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi Sayın Bakanım ile oturduk buradan karşıya bakıyoruz da, şimdi bakın bombayla vurulmuş bir salon, camlarımız parçalanmış ve daha olayın maddi şeylerini bile atlatamadığımız bir dönemde, gerçekten, arkadaşlar, Sayın Bakanım; şu kanunun gidişinin eski şeyden hiçbir farkı yok. Yani, ben kendi adıma üzülüyorum mesela, büyük bir şok benim için, işte demin işte Sayın Bakanım ile konuştuk. Şu salonun hâline bakın ya. Neler geçti başımızdan ama eski düzende gidiyoruz. Bakın, söylediklerimizi biraz dikkate alın. Yani, biliyoruz isterseniz çıkarabilirsiniz diye ama en azından bazı şeylerde bir üç dakika, beş dakika mola verelim, bir görüşelim, belki daha mutabakatla bir şey çıkaracağız. Yani, böyle bir mutabakat ruhu yok ki yine olduğu gibi istediğiniz şey ve çok da net olarak konulan delillere rağmen geçiriliyor. Bunu söylemek için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

Sayın Bakan...

KALKINMA BAKANİ LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; arkadaşlarımızın şimdi, şu anda bana ifade ettiği bir husus var, o da şu: Tabii “Değerinin altında mı gider?” Sayın Usta'nın ifade ettiği bir husus var idi. Arkadaşlarımız diyor ki tam tersi. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının imar yapma yetkisi olduğu için öyle araziler var ki şu anda, örneğin Spor Totoyu örnek verdiler bana, mesela burada imarı olmayan bir arazi, dolayısıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığının buradaki imar, düzenlemeyi yapıp, daha da değerli hâle getirip o şekilde satacağını ifade ettiler. Dolayısıyla, tabii, daha az bir miktara satılması hususu çok da açıkçası gerçeği yansıtmıyor diye düşünüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Yani, her şeyde tekrar tekrar başa dönüyoruz. Şu an 3 arkadaşımız tekrar söz talebi...

Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok önemli olmasa... Görüyorsunuz bizim on dakika konuşma hakkımız var, iki dakika konuşup geçiyoruz.

Şimdi, ben de Sayın Bakanı bilgilendireyim diye uğraşıyorum. Şimdi, öyle söyleyenlere şunu söyleyelim: Mesela, İstanbul'da bir arazi vardı, satıldı, satıldıktan sonra imarının nasıl değiştiğini size onlar anlatsınlar.

İkinci mesele: Değerinin altında satılıp satılmaması. Tecrübemiz şu: Özelleştirme Kanunu'na göre özelleştirilen kurumun değerinin, değerlendirme raporunun açıklanması gerekiyor muydu arkadaşlar? Gerekliyordu, değil mi? Öyle bir hüküm vardı. Özelleştirme işlemi tamamlandıktan sonra onun hangisini açıkladınız? Açıklamadınız, açıklamadınız. Yani şimdi izahat getiriyorsunuz ama bizim bu ülkeyle ilgili bir hafızamız yok sanıyorsunuz. O yüzden endişeleniyoruz. Demin çok net bir şey koyuldu. Özelleştirme ihale mevzuatı, diğer ihale mevzuatına göre çok daha gevşek, çok daha takdir yetkisi yüksek. Takdir yetkileri uyumlu kullanıldı mı?

Çok basit bir TELEKOM özelleştirme örneği vereyim size: TELEKOM özelleştirilirken kurumlar vergisi ne kadardı? Yüzde 30'du. Türkiye'nin en yüksek kurumlar vergisini ödeyen kurumdu, değil mi? En yüksek. Özelleştirildi, altı ay sonra TELEKOM'un kurumlar vergisi yüzde 10 düşürüldü, yüzde 20'ye düşürüldü, 10 milyar zarar ortaya çıkarıldı. TELEKOM özelleştirilirken sabit ücret var mıydı? TELEKOM özelleştirildi, özel sektöre geçti, sabit ücret konuldu. Gayrimenkulleri satıldı gözümüzün önünde. Bizim özelleştirmeye ilgili iyi tecrübelerimiz yok.

Şimdi, bundan sonra ne yapıyorsunuz? Aldığınız yetkiyle ada bazında, parsel bazında, bina bazında, varlık bazında, devletin roketleri bile satılır bununla, bir düzenleme alıyorsunuz. Rica ederim, yani verilen bilgiler gerçeğe aykırı.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 61

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Valla, bu “imar düzenlemesi” lafı beni dehşete düşürdü çünkü Ankara’da verilen imarlarla İstanbul’un ne hâle getirildiğini biliyoruz. Kadir Topbaş’la geçenlerde gene görüştüğümüzde “Hiçbirini ben imzalamıyorum. Her şey, imarlar Ankara’da veriliyor.” dedi.

İstanbul’da yeşil kalan araziler bir devlet arazileri, bir askerî araziler. Şimdi askerî araziler de boşaltılacak ve Ağaoğlu şehvetli bir şekilde ortaya çıkmış “Bana verin.” diyor, işte Maslak’taki, şuradaki, buradaki... Havadan uçarken bakın. Bir mezarlıkları yeşil görürsünüz, bir askerî arazileri, bir de kamu arazilerini. Şimdi, buraları da size verecekler, siz imar geçireceksiniz. Büyük şehirlerde zaten çok ciddi bir sıkıntımız var. “Ranta açacağız.” diyorsunuz. Yerel yönetimlerin bütün iradesini altüst eden, yerel planlamayı altüst eden bu anlayışınızı reddediyoruz. Yani bu anlamda her şeyi ranta indirgemek, bu şekilde “İmara açarız, daha pahalıya satarız.” anlayışı, tüccar anlayışı kabul edilemez yerel planlamayla ilgili. Bu planlamaya askerî araziler de dâhil herhâlde bu duruma baktığınıza göre, yeni düzenlemenin herhâlde bununla da ilişkisi olabilir. “Askerî arazileri de, biz -imar geçiririz- milyar dolara satarız, Ağaoğlu’na devrederiz.” durumu olacak mı? Burada var mı? Yok mu?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI OSMAN İLTER – Yok.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Özel bütçeli idare değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama o da olur, siz yaparsınız, Ağaoğlu yaptırır o işleri.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yaparız inşallah.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ağaoğlu yaptırır o işleri, bir şey olmaz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Özel bütçeli değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, bunlar kaygı verici ifadeler gerçekten.

BAŞKAN – Sayın Usta...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, buna “Evet.” demeyin, çekin bunu.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, Özelleştirme İdaresi Başkanlığından arkadaşların, hani, onu söylemesi normal de, yalnız, bakın, birçok şeyi burada konuşabiliriz. Ciddi eleştirilerimizin olduğu, devlette çalışırken de eleştirilerimizin olduğu hususlar var.

Şimdi, “TÜRK TELEKOM” denildi diye, TÜRK TELEKOM özelleştirmesinde öyle bir ihale şartnamesi hazırlandı ki -kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum ben- biz altyapıyı verdik mi, vermedik mi, bu konu belli değil. Bu kadar başarısız bir şeydir özelleştirme ihalesi, yani TÜRK TELEKOM’un özelleştirilmesi bu kadar başarısızdır. Şeyden çıkıldı, adamlar dedi ki: “Biz bunu altyapısıyla aldık.” Ondan sonra bizimkiler “Tamam.” dedi. Sonra araya Danıştay girdi, bilmem ne girdi, meğer şartnamede netlik yokmuş. Altyapıyı verdik mi, vermedik mi, uluslararası tahkime gidecek bir konu. Yani tüyler ürpertecek bir meseledir bu. Verdik mi, vermedik mi belli değil. Bir yandan varlıkları satılıyor, bir yandan devlete sorarsanız, o günkü yönetim kurulu üyelerinin bir kısmı -bu, Ekonomi Koordinasyon Kurulunda da gündeme geldi birkaç defa- sorduğunuz zaman “Geri alacağız.” diyorlar. Ya, neyi geri alacaksınız? Adam zaten her tarafı sattı ve şu anda yatırım yapmıyor. Yani bu ihale şartnamesinde söz konusu yatırımları TÜRK TELEKOM şu anda yapmıyor ve bunun üzerine gidilmiyor. TÜRK TELEKOM ihalesini kimse burada tutup da bize savunmasın. Hakikaten çok başarısız bir ihaledir. Ve kurumlar vergisi meselesi doğrudur. TÜRK TELEKOM’u satıyorsunuz, dört ay geçmeden aradan, üçte 1’ine indiriyorsunuz kurumlar vergisini. TÜRK TELEKOM’un o dönemde verdiği kurumlar vergisi miktarı 1 katrilyon liraydı. Kurumlar vergisi indiriminin yıllık etkisi, o günkü jargonla söylüyorum, 300 trilyon lira civarında yıllık kaybımız oldu. Madem böyle, biz devlet değil miyiz? Bu kurumların hepsi aynı Hükümetin yönettiği kurumlar değil mi? Yani kurumlar vergisini düşüreceksek biz, öncesinde ilan edersiniz bunu, TÜRK TELEKOM’un o zaman fiyatı çok daha yüksek boyutlara çıkacaktı. Yani o yüzden oralarda hakikaten çok ciddi sıkıntılar var, bunlara değinmemiz lazım.

Şimdi, eğer 2886’dan kaynaklanan bir sorun varsa hakikaten varlıklarının satılması konusunda kurumlarımızın elini bağlayan ve verimsiz olduğunu düşündüğümüz birtakım işler varsa -biz devletiz işte, Hükümet var, Parlamento var- 2886’yı düzeltelim. Yani orası katı, öbür tarafa gelelim, burada hiçbir katılık yok. O zaman 2886 niye ortada? Yani oradan satılması lazım, elbette kurumun kendisi satması lazım. Yani Özelleştirme İdaresi kim bilir bilmem neredeki dairesiyle, arsasıyla niye ilgilensin? Zaten imar meselesi bir dehşet. Yani imarını artırdıktan sonra, imar artırma yetkisi... Gitsin o zaman belediyeye “Yaptırın, ben burayı satacağım.” bilmem ne desin. Zaten imar artırılması, son on yılın bütün problemi bu değil mi? İmarlarla bu şekilde rehin alınarak birtakım şeyler yapıyor.

TOKİ meselesinde de konuşma imkânımız olmadı. TOKİ’nin de zaten yaptığı bataklık budur. Yani imarı sen 1’den 30’a çıkar, ondan sonra herkes para ettirir o arsaya. İmar artırılmış, değerinde gidiyor mu, gitmiyor mu, ona bakmanız lazım. Yani imar artırılması ayrı bir sıkıntı da, artırdığı zaman da artırılmış imarla böyle gidiyor mu, gitmiyor mu, ona bakılması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 35’inci maddesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Zekeriya Temizel

İzmir

Musa Çam

İzmir

Kadim Durmaz

Tokat

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 62

Aykut Erdoğan
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Bihlun Tamaylıgil
İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutalım, yoksa söz talebi var mı Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben, müsaade ederseniz, bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, şimdi liste önüne geldi. Bakın, buradaki özel bütçeli kuruluşların çoğu anonim şirket şeklinde kurulmuş, ticari amaçlı kuruluşlar zaten. Bunlar alım satım yapamıyorsa ne anlamı var? Bunlar zaten alım satım yapması, ticari hayat içerisinde faaliyet göstermesi gereken kuruluşlar. Alım satım yapacak, kendi ana görevlerini yapacak, ana sözleşmelerinde belirtilen işleri yapacak olan kuruluşlar. Tutuyoruz, burada sürekli soru işareti var, birisine baskı yapıldığında, ancak bir siyasi sebeple baskı yapıldığında: “Ya ben bunu satmıyorum. En fazla Özelleştirme İdaresine yazarım, ne yaparlarsa yapsınlar, ben bunu sana vermiyorum.” diyorsa o zaman bu olur. Bu, budur. Bunun başka bir tercümesi, başka bir açıklaması yoktur. Buna da lütfen hiç kimse alet olmasın. Hele sizi çok iyi tanıyoruz, sizin buna “Evet.” dememeniz lazım.

Değerli arkadaşlarım, sizin de “Evet.” dememeniz lazım. Niye bunlar ticari kuruluş? Bunların hepsi ticari kuruluş. Baksanıza, hepsi anonim şirket bunların. Zaten bu ticari hayat içerisinde faaliyet göstermesi gereken, alım satım yapması gereken, mal alıp satması gereken kuruluşlar bunlar. Bu işi de mi yapamayacaklar yani?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 36- 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikâyetçi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 36’ ncı madde üzerinde görüşme açıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bir ara falan vermiyor muyuz ya?

BAŞKAN – Ara vereceğim, yedi buçukta ara vereceğim.

36’ ncı maddeyle ilgili, buyurun.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; saygıyla selamlıyorum.

Efendim, yasanın uygulaması en çok bizim Bakanlığımızda olduğu için bu öneri de bizden gitti Bakanlar Kurulumuza. O nedenle huzurlarınızdayız.

Efendim, malumunuz olduğu üzere, memurların görev suçlarından dolayı ceza muhakemesi sürecinin başlaması için idarenin izni gerekiyor, Anayasa’ mızın gereği bu, bu iznin nasıl verileceğine ilişkin usul ve esaslar da 4483 sayılı Yasa’yla düzenlenmiş bulunmaktadır, ancak bu sürecin başlaması için, yani 4483 sayılı Yasa’daki prosedürün başlaması için memur hakkındaki ihbar ve şikâyetin belirli şartları taşınması gerekir. Kanun böyle öngörmüş. Bunun da sebebi, asılsız, soyut iddialarla memur yıpratılmasının ve idare de boşuna meşgul olmasının.

Bu şartlar kısaca şunlardır: Birincisi, iddia soyut ve genel olmamalı; ikincisi, kişi ve olay belirtilmeli; üçüncüsü, iddia ciddi bulgu ve belgelere dayanmalı ve şikâyetçinin ya da muhbirin adı soyadı, ikamet adresi vesâirenin bulunması gerekir.

Efendim, kanun diyor ki: “Eğer ihbar ve şikâyet bu niteliklerde değilse, ihbarı, şikâyeti alan cumhuriyet savcısı veya idari makam bunu işleme koymaz.” Bu 36’ ncı maddeyle getirdiğimiz şey bu kararın sonucuyla ilgili.

Şimdi, bu işleme koymama iradesi ortaya konulunca, buna bir kanun yolu yok, 4483 sayılı Yasa’da bir kanun yolu öngörülmemiş. Diyeceksiniz ki idari yargılama usulüne göre idari yargı bakabilir. İdari işlem değil bunlar, oradan da bakılamıyor, fakat idari yargı içtihatlarla fiilî bir durum yarattı, buna itirazın bakıyor. Biz, buna yasal dayanak olsun diye... Bazen bazı hâkimler muhalefet ediyor, böyle de oluyor, hâkimlere de bir şey diyemiyoruz.

Onun için, itiraz maddesinde dedik ki: “Şikâyetçi, idari mercinin verdiği işleme koymama kararına karşı Danıştaya veya bölge idare mahkemesine itiraz eder.” Bunun amacı bu efendim.

Arz ederim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani şöyle mi? Bir kamu çalışanı, 657’ ye tabi herhangi bir devlet dairesinde çalışan bir devlet memuru, daha önceki uygulamalarda, bunlarla ilgili soruşturma açılmasıyla ilgili idareden izin almak gerekiyor, ama mahkemeye gitme şansı yoktu, idare üzerinden itiraz ediyordu. Şimdi, bu düzenlemeyle kamu çalışanlarına yargı yolu açılıyor mu?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Hayır efendim, şöyle: İdare soruşturma izni vermezse -bunun onunla ilgisi yok- yargı yolu zaten açık. Savcı veya şikâyetçi Danıştaya ya da bölge idare mahkemesine itiraz ediyor. Bu, 4483 sayılı Yasa sürecini başlatmama tasarrufuyla ilgili. “İhbar soyut” diyor mesela, çok oluyor bunlar, karşılaşıyoruz, “Hiç ciddi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 63

bir şeye dayanmıyor, 4483 sayılı Yasa'yı uygulamayacağım." diyor idare veya savcı da diyebilir bunu, buna karşı kanunda bir kanun yolu yoktu, ama uygulamada oluyordu, fakat bazı farklı görüşler, kararlar, biz bunu düzenledik, yasal dayanak getirdik ve şikâyetçiye bu hakkı verdik. Yani şikâyetçi itiraz edecek, "Arkadaş, benim şikâyetim kanundaki şartları taşıyor, öyleyse siz bu süreci başlatın." diyecek.

O zaman ne oluyor efendim? Bir müfettiş veya üst seviyede bir memuru görevlendiriyor, işte, bir ön inceleme yapıyor vesaire, deliller toplanıyor, idari merci bir karar veriyor, yani bu süreci başlatmayı sağlıyor. Zaten sağlanıyordu, uygulamada vardı bu, ama, şimdi, idari yargıyı da çeşitli farklı uygulamalardan kurtarmış oluyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani böylelikle kamu çalışanı daha güvencesiz hâle geliyor, soruşturmalar açılacak istediği gibi, yani eskiden imzasız gelen mektuplar bununla beraber dikkate alınacak ve bunlar kapsamında soruşturmalar açılacak, gelen müfettişler fezlekeleri tutacaklar, gönderecekler, devlet memuru gitsin mahkemelerde aklansın yani. Böyle bir güvencesizlik. Devlet memurları bu şekilde güvencesiz bırakılacak.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Hayır, hayır efendim, güvencesizlik değil...

BAŞKAN – Biraz somutlaştırarak söylerseniz, yani örnekleyerek söyleyin ki daha rahat anlaşılsın.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Efendim, mümkün mertebe teknik jargona girmeden söylemeye çalıştım ama arz edeyim.

Diyeğim beni şikâyet ettiler, işte, müfettişlik görevini yaparken tanık dinlemedi, vesaire, vesaire. Şimdi, bu ciddi bir iddiaysa, bunu zaten hemen alıyor benim Bakanlığım, benden kıdemli bir müfettiş tayin ediyor veya amirimi, neyse, bir rapor çıkıyor. İşte, tanıklar dinleniyor, diğer maddi deliller toplanıyor, vesaire, sonunda benimle ilgili Sayın İçişleri Bakanımız karar verebilir. Diyor ki: "Soruşturma izni verdim." Verdiyse benim itiraz hakkım oluyor Danıştaya, vermezse de işte, savcının veya şikâyetçinin.

Bir de benim Bakanlığım şunu da diyebilir: "Ya, bu geldi ama somut bir şey yazılmamış burada, hiç elle tutulur bir şey yok, ben bu süreci başlatmıyorum." Anlatabildim mi efendim? Bu süreci başlatmayınca...

ERHAN USTA (Samsun) – Üst filan da tayin etmiyor.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Hayır, etmez, dilekçe üzerinden. Ha, uygulamada bazen bir muhakkik de tayin ediliyor, ben kafa karıştırmayayım diye girmedim, "Ben bu süreci başlatmıyorum." diyor idare. Burada memura bir güvencesizlik yok. Anlatabildim mi efendim? Yani bir de işin tersini düşünmek lazım, vatandaşımızın da şikâyet hakkını vesairesini de düşünmek lazım.

Zaten tekrar arz ediyorum, uygulamada...

ERHAN USTA (Samsun) – Siz az önceki örneğe devam edin, anlamaya başladık.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, ne oldu orada? Yani siz neyi sağlıyorsunuz?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şimdi, Bakanlığımın benimle ilgili "Hayır efendim, ben bu süreci hiç başlatmıyorum." dediği işleme karşı şikâyetçiye yargıya gitme hakkı tanıyoruz. Yargı baksın, yani "Hayır efendim, bu ihbar ve şikâyet ciddi, sen bununla ilgili 4483 sayılı Yasa sürecini başlat." Bunu açıyoruz. Zaten uygulamada olan bir şey. Yani bazı karmaşık uygulamalar vardı, zaten var efendim, bu yurttaşlarımız açısından şikâyet hakkını kullanması için bir yol, memura da bir güvencesizlik neticede yok. Mesele budur efendim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ben bir soru soracağım.

Zaten memurlar hakkında bir şikâyet olduğunda, amirinin her zamanki "Soruşturmaya mahal yoktur." şeyi geçerli idi, doğru mu, şu ana kadar?

Şimdi, bu yasayla, şikâyetçiye, "İdari mahkemeye ya da Danıştaya mı git." diyor ya da şikâyet edilen kişiye?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şikâyetçiye efendim.

Çünkü "Bu memur hakkında ben bir işlem yapmıyorum." diyor, "Senin şikâyetin geldi ama, bu şikâyet ciddiye alınacak bir şikâyet değil." diyor idare. Burada biz şikâyetçiye bir hak tanıyoruz. "Bu ciddiye alınacak bir şikâyet, bu ön inceleme dediğimiz süreci başlat." diyecek yargı. Derse tabii.

Mesele bu efendim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Muhbirlik sistemi yasal bir sisteme kavuşuyor gibi ya da.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Efendim, zaten var bunlar, ama şöyle: Tam tersi, bu işleme konulmayı kanun güvenceye almış ihbarın ne şartlarda olacağını, artık yargıya güvenmek durumundayız hepimiz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hayır, bugünlerde telefonlarımıza mesajlar geliyor da "Şurada veya şu şekilde gördüğünüz malum terör örgütüyle ilgili şeyleri sürekli ihbar edebilirsiniz." gibi bazı resmî kurumların, kuruluşların şeyleri de veriliyor, bazı siyasi partilerin, o anlamda sordum.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Evet efendim, o ihbar ve şikâyetler idareye gelmişse, bu prosedüre göre değerlendiriliyor, bir de bazı suçlar doğrudan savcılarımızın yetkisinde zaten, o son durum kastediliyorsa onlar oranın yetkisinde, o ayrı bir konu efendim, onu da arz edeyim.

BAŞKAN – Peki, savcılar izin istemiyor mu yargılanmasıyla ilgili?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 64

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şimdi, efendim, şöyle: Bu ihbar ve şikâyet eğer kanundaki şartları taşımıyorsa savcının da bunu işleme koymaması gerekiyor, o da aynı bizim durumumuzda. Ha, bazen oluyor bu, savcı dilekçeyi alıyor, gönderiyor bize, o zaman onu değerlendiriyoruz. Tamam, bunu savcılarımız göndermiş ama bir değerlendirme, kanaat, şu bu belirtmemiş, o zaman bakıyoruz yine bu şikâyet ve ihbar o unsurları taşıyor mu taşıyor mu diye.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Barolar Birliğini haberdar etsek, bir görüş almış olsak, daha sağlıklı önümüzü görme noktasında mesafe almaz mıydık bu konuda?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Nasıl efendim?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yani Barolar Birliğinden bir görüş alsaydık.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Barolar Birliğinden bunu hazırlama sürecinde bir görüş alınmadı efendim, bildiğim kadarıyla, biz almadık, Başbakanlık veya Adalet Bakanlığını bilemiyorum tabii.

BAŞKAN – Avukat arkadaşlarımız var, şimdi onların da söz talepleri var, onları karşılayacağım.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, benim sadece bir şeyim var; bu değişiklikten sonra o birinci cümleyi bir okur musunuz, o zaman netleşecektir zaten olay, böyle tartışma bile kalmayacaktır bu olayın üstünde. Cümle ne hâle geliyor?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Tamam efendim.

Yani değişikliği işlediğimizi varsayıyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şöyle olacak: “Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı cumhuriyet savcılığı veya şikâyetçi -buraya giriyor- işleme koymama kararına karşı ise, şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir.” Böyle oluyor efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tamamdır, bir sorun gözüküyor bence değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Dağ...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Aslında benzer şeyi Sayın Temizel söyledi. Yani burada, bir kişi birini ihbar etti, mail yoluyla ihbar etti, idare de bunu çok mantıksız gördü ve işleme koymadı. Bunun üzerine, aslında resmî, şahsi imzasıyla, idare mahkemesine bu işlemin kaldırılması için dava açacak.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Öyle efendim.

HAMZA DAĞ (İzmir) - Yani eğer bir iddiası varsa, bu konuda ciddi bir düşüncesi varsa. Bir kere, muhbirliği ortadan kaldıracak bir iş. Yani muhbirliği ortadan kaldıracak, gereksiz şikâyetleri ortadan kaldıracak bir iş. O açıdan, bence, işi daha resmiyete dökerek. Eğer bir iddianız da varsa o iddianızı da delillendirerek, şahidiyle, belgesiyle ortaya koymanız gerekecek. Gizli yapma durumunda olan bir şeyi engelleyecek bir özelliği var. Bence çok mantıklı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devamında sizin 2 maddeniz daha var değil mi?

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Evet.

BAŞKAN – Biraz konuşulacak belki onlarda.

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Takdir sizlerin efendim.

BAŞKAN – Yani arkadaşlar uygun görürse görüşelim 2 maddeyi. Çünkü aynı şeylerle ilgili. Ondan sonra ara verelim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Görüşelim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Görüşelim, buradayız.

MUSA ÇAM (İzmir) – 37 ve 38.

BAŞKAN – 37 ve 38, evet.

MADDE 37- 4483 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1- Bu Kanuna ya da başka kanunlara göre ön inceleme, disiplin soruşturması veya diğer idari soruşturmaları yapmakla görevlendirilenler ile teftiş ya da denetim elemanlarının bu görevleriyle ilgili olarak yaptıkları işlemlerden, yürüttükleri faaliyetlerden, düzenledikleri raporlar ile görüş yazılarında belirttikleri kanaatlerinden veya kanunla verilen yetkilere dayanarak aldıkları tedbirlerden dolayı kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri de dâhil olmak üzere ancak idare aleyhine tazminat davası açılabilir. Ancak bu görevlilerin suç sayılan eylemleri ile kin, garez ve hatıra dayalı olarak veya baskı veya telkinle kanaat oluşturduğu ya da değiştirdiği kesinleşmiş yargı ya da disiplin kurulu kararıyla tespit edilirse, idarenin görevliye rücu hakkı saklıdır.

Ön inceleme, disiplin soruşturması veya diğer idari soruşturmalar ile teftiş ya da denetim sonucunda düzenlenen raporlara dayanarak karar verenler veya işlem tesis edenlerle, bu kararları ya da işlemleri hazırlayan ve inha ya da teklif edenler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır."

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Birisi geçici madde, bununla bağlantılı.

Bu düzenlemenin yapılmasındaki amaç -bu, zaten yeni bir hüküm, ekliyoruz- şimdi, malumunuz olduğu üzere, Anayasa'mızın 129'uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre, memurların yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan dolayı verdikleri zararlar için ancak idare aleyhine dava açabilir yurttaşlarımız. Bu, tabii, memura rücu edilmek kaydıyla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 65

Şimdi, bu, uygulamada uzun yıllardır -belki on beş yirmi yıldır- olan bir olay, içtihatlarla oluştu. Şimdi, memur görevini yaparken bir kusur işliyor. Buna eskiden yargı organları derlerdi ki: "Bu görevini yaparken olmuş." Reddederdi davayı. Yani memurun aleyhine -ki tabii, bizim konumuz burada müfettişler- açıldığı zaman hukuk mahkemelerimize, derlerdi ki: "Sen bunu burada açamazsın, git idari yargıya, idare aleyhine aç." Mesela, benim için İçişleri Bakanlığı aleyhine açabilirler. Fakat, son zamanlarda bir eğilim oldu, işte, hizmetten ayrılabilen kişisel kusur vesaire gibi kriterlerle yargı organlarımız bu davaları kabul etmeye başladılar. Özellikle son birkaç yıldır çok ciddi, ağır soruşturmalar yapıyoruz bizler efendim, takdir ederseniz veya izliyorsunuz. Arkadaşlarımız çok ciddi tazminat davalarına muhatap olmaya başladılar. Hâkimlerimiz de -tabii takdirleri onların, onu biz eleştirmek için herhangi bir şey söyleyemeyiz- kabul ettiler bu davaları. Bazıları kabul etti, bazıları kabul etmedi. Yargıtayımız birkaç defa farklı içtihatlar çıkardı. Bunun sonunda, tabii, memurlarımız avukat tutuyorlar, gidiyorlar davaya, vesaire, görevini yapamaz hâle geldi bazı arkadaşlarımız. Biz bunu önlemek için dedik ki: "Anayasa'nın ruhuna uygun olarak müfettişler, işte yaptıkları çalışmalardan vesaire, vesaire, ancak idare aleyhine kişisel sorumluluk gerekçesiyle açamazsınız, idare aleyhine idari yargıda açarsınız."

Fakat, bir şey daha yaptık burada -ona özellikle nazardikkatinizi celbetmek isterim- rücunun da şartlarını koyduk yani bir sorumsuzluk, keyfilik hâline yol açmasın diye. Onu önlemek için de "Şu şu hâllerde de, tamam idare aleyhine açılır, idare de bu parayı öderse -şurada var, okuyabilirim- bu hâllerde de müfettişe rücu ederiz." dedik. Bunda maksat budur efendim.

İkinci fıkrasında da tabii, müfettişlerin raporlarına dayanarak işlemler yapılıyor, onlara da aynı güvence verilsin diye ikinci fıkra kondu.

Diğer madde de geçici madde. Mevcut davalara – var çünkü bazı tazminat davaları- onun için getirdik.

Bir de bir şeyi daha arz edeyim: Hâkim ve savcılarımız için var zaten şu anda bu düzenleme. Biz oradan mülhem hazırladık bunu.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Peki bir sıkıntı yok herhâlde.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN – 38'inci maddeyle ilgili geçici madde.

MADDE 38- 4483 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3- Ek 1 inci madde hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte;

a) Görülmekte olan davalar,

b) Kesinleşmemiş hükümler,

c) Miktar veya değeri itibarıyla temyiz veya karar düzeltme yoluna gidilemediği için kesinleşen hükümler, bakımından da uygulanır ve davaya idare aleyhine devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen ve miktar veya değeri itibarıyla temyiz veya karar düzeltme yoluna başvurulamayan hükümler için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki hafta içinde kanun yollarına başvurulabilir. Bu fıkra uyarınca yapılan kanun yolu başvuruları üzerine verilen kararlar, tahsil edilmiş tazminat bedelinin geri istenmesi hakkını doğurmaz.

Görevli mahkemede idare aleyhine devam olunacak davada, kanun yolları incelemesinde ilk olarak ek 1 inci maddede öngörülen dava şartlarının mevcut olup olmadığına bakılır."

MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Evet, 38'inci madde de, şu anda müfettişler ve diğer idari makamlar aleyhine açılmış mevcut davalara uygulanmasını öngören geçici madde. Yani, mevcut davalara uygulanması için getirdik bunu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 20.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.16

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 66

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20. 52

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine NurGÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN - Sayın Bakan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; Komisyonumuzun 38'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

39'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 39- 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

a) 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki bent eklenmiştir.

"a) Gemi: Ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemileri ile özel maksatlı ve özel yapılı gemileri,"

"ı) Özel maksatlı ve özel yapılı gemi: Tipleri ve evsafı Bakanlık tarafından belirlenen, özel bir amaçla işletilen ve bu amaçla donatılan, yüzme özelliği bulunan deniz araçlarını,"

b) 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde bulunan "edilecek" ibaresi "edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 12'nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu hüküm gemi ve yatların, devir nedeniyle Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile geçiş aşamasında da uygulanır."

BAŞKAN – 39'uncu maddeyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının çerçeve 39'uncu maddesinin (a) bendi ile değiştirilen 4490 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emine Nur Günay

Eskişehir

"a) Gemi: Kabotaj ve/veya kabotaj harici sularda ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemileri ile özel maksatlı ve özel yapılı gemileri,"

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – O zaman, arkadaşlar, hem maddeyle yapılmak istenen düzenleme hem de önergeyle ne yapmak istiyoruz, bununla ilgili bir açıklama alalım.

Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Sayın Başkanım, çok değerli sayın milletvekillerim; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Bu kanun değişikliğinde, 39'uncu madde ve o maddeyle ilişkin önergeyle ilgili açıklama yapmak istiyorum.

99 yılında 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu uygulamaya konmuş. Bu Kanun'la Türk deniz ticaret filosunun geliştirilmesi, Türk bayraklı gemilerin "kolay bayrak" dediğimiz diğer ülkelerdeki bayraklarla daha rekabet edici şekilde yarışabilmesi, Türk vatandaşlarımızın gemilerini uluslararası bir sicil niteliğinde olan bu sicile kaydettirerek Türk filosunun sayısının daha da artması amaçlanmış, bu sayede ekonomiye daha da katkı sağlanması amaçlanmıştır.

4490 sayılı Kanun, Türk uluslararası gemi sicilini düzenlemektedir. Bizim bunun dışında millî gemi sicilimiz bulunmaktadır.

Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu'nda tanımlar bölümünde gemi tanımı yapılmıştır, 2'nci maddede. Ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemileri burada tanımlanmıştır.

Ayrıca, 4'üncü maddesinde özel yapılı, özel maksatlı gemi tanımı yapılmış ama parantez içerisinde sadece ifadesel olarak bırakılmış. Özel maksatlı, özel yapılı gemilerle ilgili ayrıntılı bir tanımlama 2'nci maddede yapılmamıştır.

Türk uluslararası gemi siciline ticari amaçla yük, yolcu, açık deniz balıkçı gemisi gibi ve millî gemi siciline kayıtlı gemilerin kaydedilebileceği kanunla belirlenmiş ama özel maksatlı, özel yapılı gemilerin sınıfları, tanımlaması yapılmadığı için uygulamada tereddütler hasıl olmuş. Ve bu amaçla, Bakanlığımız tarafından, bugüne kadar yapılan uygulamalarda karşılaşılan sıkıntıların giderilmesi amacıyla 39'uncu maddede gemi tanımını tekrar yapmak istedik. Tamamen teknik gerekliliği hasıl olan bir konu. Yine gemi tanımının içerisinde özel maksatlı, özel yapılı ifadesini koyduk. Yine özel maksatlı ve özel yapılı gemi tanımını burada tanımlamak istedik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 67

Yine, 4'üncü maddenin (c) bendinde "yurt dışından ithal edilecek gemiler bu sicile kaydedilir" ifadesinde "edilecek" ifadesi yanlış anlaşıldığı için, sanki ileri bir dönemde ithal edilmesi gibi anlaşıldığından aslında bu Kanun'un yurt dışından ithal edilen gemilerin tesile kaydını düzenlediğinden "edilecek" yerine "edilen" ifadesini ekledik.

Yine, Türk uluslararası gemi sicilinden çıkan bir geminin başka bir gemi siciline kaydı esnasında da aynı geçiş şartlarının sağlanması şeklinde bir ifade yer aldı.

Bu önergemizdeki gemi tanımına yaptığımız ilavede... Deniz ticaretinde kullanılan gemiler Türk uluslararası gemi siciline kaydedilebiliyor ancak deniz ticaretinde gemiler tabii kabotajda da çalışabiliyor Türk limanları arasında, uluslararası da çalışabiliyor. Bu tamamen geminin kendi kabiliyetine bağlı ister kabotajda çalışıyor, ona ilişkin belgelerini alıyor isterse uluslararası çalışıyor. Türk uluslararası gemi sicilinin ismi aslında "uluslararası" ifadesinden dolayı sanki yurt dışında daha çok uluslararası çalışan gemilerin bu sicile kaydı gerekiyormuş gibi bir anlam karışıklığına neden olduğu için burada gemi tanımına biraz daha açıklık getirmek istedik ve gemi tanımında, 39'uncu maddedeki tanımın başına "Kabotaj ve/veya kabotaj harici sularda" ifadesini koyduk. Yani buradaki niyetimiz ticari amaçlı kullanılan bütün yük, yolcu, balıkçı gemileri ve özel maksatlı, özel yapılı gemilerin bu sicilimize kaydının hedeflendiğini, bu sicilin zaten deniz ticaret filusunun geliştirilmesi, kolaylaştırılması ve rekabet edici bir hâle gelmesi amaçladığından bu ifadeyle daha açık hâle getirmiş olduk, kabotaj ilavesiyle.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Şimdi, amacı söylediniz Türk gemi siciline kaydı artıralım diye. Yani mütekabiliyet gibi yazmışsınız ama çıkanları da aynı şekilde muaf tutmak çıkışı kolaylaştırmaz mı diye aklıma geldi. Şart mıdır yazmak yani? Yazmasak da hemen çıkamasa en azından vergi caydırması olsa.

Bir taraftan amacı dinledim, sonuna baktım, 12'nci maddenin sonundaki hükümlere. "O hüküm uygulanmaz." deyince, ne hükmü varmış diye merak ettim, maddeye baktım. "Girişteki muafiyetleri çıkışta da uygulayalım." diyorsunuz. Böyle bir yükümlülük yoksa bence o hükme gerek yok, tam tersine çıkmasınlar. En azından vergi olsun diye düşünüyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Açıklama yapabilirim Sayın Başkanım.

Burada, Sayın Vekilim, Türk uluslararası gemi sicilinden çıkarken millî gemi siciline kaydedilirken aynı şartlarda kaydediliyor ama millî gemi sicilindeki uygulamalar çok farklı. Yıllık harçlar var, yıllık ödenenler var. Türk uluslararası gemi sicilinde bir kayıt harcı alıyoruz, bir de yıllık harç alıyoruz belli miktar ama millî gemi sicilinde tabii başka vergiler, fonlar, harçlar olduğu için başka sicile geçen onu kabul ederek geçmiş oluyor. Sadece geçiş aşamasında bir kolaylık sağlamış oluyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani Türk uluslararası gemi sicilinden dışarıya çıkarsa da, ben öyle anlıyorum, sadece millî gemi sicili değil ki. Türkiye'de kayıtlı olmayabilir. Çıkıp buradan Yunanistan'a kaydolacağım. Yani anlamadık da onun için soruyorum. Buradaki yazdığınız benim Türk gemi sicilinde kaydım var, sen vergi alıyorsun diye çıkmak istiyorum, şu anda da çıkışımı vergisiz hâle getiriyorsun. Sadece millî gemi siciline çıkış için diye o zaman yazmamız daha doğru olmaz mı? Şu anda adam Yunanistan'a da kaydolsa, Ukrayna'ya da kaydolsa, İsrail'e de kaydolsa çıktım, nasıl olsa orası da Akdeniz diye kaydettirebilirim. Şimdi çıkışı kolaylaştırmış olmuyor muyuz diyorum. Yani millî gemi sicil ayrı, uluslararası sicil ayrı değil mi başka bir yerde?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bizim kanunlarımızda tanımlı iki tane sicilimiz var Sayın Vekilim ancak...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Neden iki sicil var ve farkları nedir?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şimdi, dünyada, "kolay bayrak" dediğimiz ülkeler var Malta gibi, Panama gibi, Bahama gibi. Bu ülkelerin sicilleri vergi yönünden, ödemeler yönünden çok cazip olduğu için gemi işleten gemisini oraya kaydettirebiliyor. Bizde de millî gemi sicilimiz vardı, buraya kaydettiriyordu ama tabii kaydettirirken alınan belli ücretler var, devamında yıllık alınan ücretler var. Türk uluslararası gemi sicilinin yapılması da o kolay bayraklılarla bizim deniz ticaret filomuzun rekabet edebilmesini sağlamaktı. Yani Türk uluslararası gemi sicilinde bir kayıt harcı alıyoruz bir de yıllık belli bir rakam, sabit bir ücret alıyoruz ki bu bile yine kolay bayrak ülkelerindeki alınan ücretlerden fazla şu anda, hatta yarı yarıya fazla. Ha, millî gemi sicili daha farklı, tamamen gemisini kaydettiriyor, belli vergiler ödeyebiliyor, işte, yıllık denetimler, harçlar alınıyor. Normal bir sicilimiz o, millî gemi sicili. Yani donatan tarafından baktığınız zaman daha fazla bir maliyet oluyor.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, avantajı ne? Yani maliyeti yüksekse avantajı ne veya iki sicil arasındaki yani millî sicilden uluslararası sicile geçiş tercih edilebilecek mi veya o ikisinin arasındaki farkın geçirdiği o maliyete katlanma sebebi ne?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şimdi, Türk uluslararası gemi sicilinin sadece maliyet dışında avantajları da var. İşte, maliyet yönünden getirdiği avantajlar var, yüzde 51'i Türk olmak kaydıyla yüzde 51'in dışında yabancı gemi adamı çalıştırma gibi imkânlar var; SSK ödemeleri gibi teşvik edici, Kurumlar Vergisi gibi istisnaları var. Yani Türk uluslararası gemi sicili biraz daha diğer kolay bayrak devletleriyle yarışmak için, hani Türk bayraklı gemilerin filomuzda kalmasını sağlamak için.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman buna şöyle desek Sayın Başkanım, ben söylediğimi anlatabildim mi, bilmiyorum: Türk uluslararası gemi sicilinden millî gemi siciline geçişlerde almayalım. Yani şimdi Panama'ya, bilmem nereye geçerken alalım, onu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 68

demeye çalışıyorum, doğru düşünmüşüz. Herhâlde böyle bir şey yani “Millî gemi siciline geçişlerde aynı hüküm uygulanır.” diyelim, diğerlerini kapsamasın bence. Yani bir mütekabiliyet şartı var mı uluslararası hukukta, onu sormaya çalışıyorum, yoksa yazmayalım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şimdi, şöyle: Mesela, Panama bayrağına, Bahama bayrağına geminizi kaydettirdiğiniz zaman zaten ücret çok düşük alınıyor, çıkarken de herhangi bir sorun yok. Biz bunu ilave ettiğimiz zaman Türk uluslararası gemi sicilinin zaten rekabet etme hakkı tamamen kalkıyor o zaman. Siz geminiz varsa serbestsiniz, Panama’yı da çekebilirsiniz, Malta da çekebilirsiniz, Türk Bayrağı’nı da çekebilirsiniz. Eğer çıkışta ücret koyarsak o zaman baştan gelmemelerini sağlarız. Yani bizim teşvik etmemiz, deniz ticaret filomuzu teşvik edeceğimiz yerde tersi bir işlem yapmış oluruz. Şu anda 1.300 tane gemimiz var ki bunun çoğu da küçük gemi.

BAŞKAN – “En baştan korkuturuz.” diyorsunuz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yani baştan korkuturuz, kimse gelmez o zaman. Şu anda yaklaşık 13 bin gemimiz var, bunun 1.300 tanesi uluslararası gemi sicilinde, gerisi millî gemi sicilinde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç tane var?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şu an 13.106 gemimiz var; 1.329’u uluslararası sicilimizde, 11.777’si millî gemi sicilimizde.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, millî sicilden uluslararası sicile geçiş gibi bir talep var mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Tabii ki...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani bu bunu kolaylaştırıyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Tabii...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biz uluslararası sicile geçsinler diye mi millî sicilde olanlar daha düşük maliyetten veya işte diğer farklı şeylerden, onu mu düşünüyoruz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, millî gemi sicilimiz zaten daha önceden vardı, onda bir değişiklik olmadı. Sadece 1999 yılında uluslararası gemi sicili çıktığında millî gemi sicilindeki gemilerimizin bir kısmı uluslararası sicile geçti. Bunlar daha çok...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Niye hepsi geçmedi? Yani arasındaki farkı çözemedim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, sınırlama getirdiği için, “TUGS” dediğimiz kanun 4490, ticari amaçla yük, yolcu taşıyan ve yurt dışından ithal edilen ama 3 bin groston üstü ya da 300 groston üstü yolcu gemileri gibi bir sınırlamalar var yani bu kapsamdakiler uluslararası sicile geliyor. Yani her gemi millî gemi sicilinden çıkıp da TUGS’a geçemiyor. TUGS daha çok uluslararası...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, şöyle soralım: Ben arkadaşlarımla hepsini toplayarak bu 13 bin...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mehmet Ağabey, biz de sorabilir miyiz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok Aykutcuğum, müsaade edersen senin yerine de soruyu soruyorum, beğenmezsen bir de sen

SOR.

13 bin gemiden siz bu düzenlemeyi böyle yaparsanız -biz daha net soralım etki analizi- bunun kaç tanesi gelip uluslararası sicile kaydolur? Sen bana onu söyle o zaman, kimin faydasına, kimin zararına?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mehmet Ağabey, bir de maliyet farkını sorsana!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondan zaten, maliyet farkından dolayı. Şimdi, maliyet düşüyor. Bu birileri fazla vergi ödemesin de... Bak, dışarıdan geleni bırak, net soruyorum: Millî gemi sicilinden çıkıp uluslararası gemi siciline geçecek kaç kişi var, aradaki maliyet ne kadar?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şu anda millî gemi sicilinden bu kanun değiştiikten sonra ayrılıp da TUGS’a geçecek gemi yok denecek kadar az çünkü zaten TUGS’a geçebilecek gemiler zaten geçti, 1999’dan bu yıla kadar geçti kapsam dışında.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 1’inci maddede değiştiriyoruz ya, onu soruyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – O özel maksatlı özel vasıflı gemiler. Onlar yüzer vinç dediğimiz, hani yurt dışından getirdiğimiz özel çalışmalar için yüzer vinç, yüzer kreyn, duba gibi. Ha, şu anda millî gemi sicilinde kayıtlı 11 bin gemi zaten millî gemi sicilinde kalıyor. TUGS’a geçecekler zaten bugüne kadar geçti.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Özel tasarımlar ne oluyor?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bunlar yüzer vinç oluyor. Yüzer kreyn gibi, duba gibi hani yüzme kabiliyetine sahip ama deniz dibi tarama gibi ya da denizdeki çalışmalar için kullanılmış, Türkiye’de olmayan, yurt dışından ithal edilen gemiler. TUGS’un buradaki hedefi sayın vekilim, armatörün biri gemi aldığı zaman yabancı bayrak çekme hakkı var ya, Türk Bayrağı çeksin hani bundan sonrakiler için, şu anda millî gemi sicilindekiler için değil. Hedefimiz Türk vatandaşının alacağı gemiler için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 69

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şunu sormak istiyorum: Mesela, ortalama ölçülerdeki şey için maliyet farkı yani yabancı bir bandıraya geçmek ile Türk siciline kaydolmak arasında ne kadardır, birkaç örnek verir misiniz mesela toplam maliyetler açısından. Şuraya geçerse armatörün kazancı şu kadar, burada kalırsa şu kadar diye.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yani şu anda Türk uluslararası gemi siciline kayıt harcımız var 10 bin dolar, bir de yıllık harçlar var, sabit harçlar alınıyor 10 bin dolar. Ama mesela Malta bayrağına geçerseniz, bunun çalışmasını yapmıştık, yani bu 5 bin dolar civarında oluyor yani bir yüzde 50 yine toplamda...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Toplamda ne kadar? Mesela groston olarak söyleyebilirsiniz. Bir gemi için Panama'da olmak ile Türk siciline olmak arasında sigorta farkı var mı, başka şeyler var mı? Toplam bir maliyet analiziniz var mı sizin?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ama onlar tabii ki geminin boyuna göre, çalıştırdığı gemi adamına göre değişiyor. Mesela, SSK primi her bir gemi adamına göre hesaplanıyor. Normalde hani kaç gemi adamı çalışacağı bu geminin teknik özelliklerine göre belirleniyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı özellikteki gemi...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, yani mesela diyelim ki 300 grostonluk 100 gemi adamı çalıştırıyor, şu kadar sefer yapıyor. Bu bizde olsa şu kadar... Bunu şu anlamda soruyorum: Bu analizi yapabilirsek doğru düzenlemeyi yapabiliriz. Madem amacımız Türk siciline...

BAŞKAN – Ama bunu yüzde olarak söyleyin, rakam olarak değil tabii.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ha, yüzde olarak olabilir mesela.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şu anda zaten Türk uluslararası gemi sicili tamamen deniz ticaretini teşvik etmek amacıyla yapıldığı için bizim 39'uncu maddedeki hedefimiz teknik olarak o kanun yapımı esnasında konmuş teknik hatalarla ilgili bir düzenleme yapmak aslında. Hani bu yaptığımız gemi tanımını özel maksatlı, özel yapılı gemi tanımı yapılmamış ama kanunun içine konmuş 4'üncü maddeye...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şu amaçla soruyorum: Bakın, millî, yerli, herkes kıyameti koparıyor. 10 bin dolar için gidip başka bir ülkenin bayrağını takmak ayıp bir şey. Bir armatör açısından da ayıp bir şey. Onun için, sizin şöyle bir çalışmanız olmalıydı: 300 grostonluk, 100 gemi adamı çalıştırıyor, bir yıl sürede ortalama şu kadar iş yapıyorsa zararı 150 bin dolar. Bu adamın 300 tane gemisi varsa 150 bin dolar için gidip başka bir ülkenin bayrağını taşıyorsa her şeyden önce ayıptır çünkü çok büyük ihtimalle mangalda kül bırakmayan adamlar milliyetçilik üzerine konuştuklarında, yurtseverlik üzerine konuştuklarında. Ortaya çıkarmaya çalıştığım veya sizden beklediğim analiz buydu benim çünkü ben görüyorum milyon dolarlık yat, bütününü bu bizim halkımızdan kazanmış adam üzerinde Malta bayrağıyla geliyor karşımızda şey yapıyor. Ben kişisel olarak çok kırılıyorum. Yani bana sorarsanız sermayenin her şeyi gösteriştir zaten. Sorarsan, içerideki adama sorduğunda milliyetçilik konusunda kimseye mangalda kül bırakmaz, burjuvanın bütün yatları Panama bandıralı. O açıdan sordum fiyatları ne kadar bu adamların diye.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şimdi, şöyle sayın vekilim: Fiyatlarla ilgili genel çalışma, yapılmış çalışmalar var ama şu anda tabii bu konuda hemen sunabileceğim bilgi yanımda yok ama şunu söyleyebilirim, ben de gemi kaptanıyım aynı zamanda: Bayraklar arasında çok fark var. Mesela, bizde SSK primi ödeniyor, düşük ödeniyor ama Malta'da yok, SSK primi de almıyor. Yani kişiler Türk vatandaşları da gelsin, gemisine bizim bayrağımızı da çeksin diye o kadar çok teşvik var ki. Kayıt harcı almıyor, SSK primi almıyor, hani...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben milletvekili olarak şu açıdan bilgilendirmek istiyorum: Burası yasama iradesi. Bütün bunlara baktığınızda bu ülkenin çok para kazanan ve bizden para kazanan insanların durumunu netleştirmek açısından ve bu da basında bilinsin istiyorum. Şöyle ki bilinsin: 15 bin dolar için başka bir ülkenin bayrağını çeken adam demektir. Bazen psikolojik baskı yasal baskıdan daha önemli olur. Ben tatile gittiğimde başka ülkenin bayrağını çekmiş bilmem ne bankasının sahibi, ne holdinginin sahibi, ne hayalî ihracatçısını gördüğümde içim cız ediyor. Ondan sonra toplanıp toplanıp gazetelere millî iradeler, yerli millî ilanları veriyorlar. Bunu bilirseğiniz sizin yaptığınız baskıdan daha önemli bir şey yaparız.

Onun için, sizin yapmanız, bence benim ihtiyacım olan kişisel olarak şöyle: Bir yat 10 bin dolar için başka ülkenin bayrağını çekti kardeşim. O zaman hepimiz ona o kıyıda farklı gözle bakarız, bir daha da o bayrağı çektiirmeyiz ona.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ama şöyle bir durum var sayın vekilim, bunu açıklamam gerekiyor o zaman: Şimdi, bu TUGS ticari amaçla çalışan yük, yolcu gemilerini yani daha çok gemilere ilişkin bizim...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama aynı zamanda o pahalı 10 milyon dolarlık yatlar...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yatlar dediğiniz, o geçen haftaki yasada görüştüğümüz yabancı bayraklı yatlar aslında şu anda Türkiye karasularında, Türk marinalarında, Türk limanlarında ve Türk vatandaşlarının; ortalama 8 bin, 9 bin civarında yabancı bayraklı yatımız var. Bu da neden kaynaklanıyor? İkinci el teknenin ithalatı izne tabi. Türkiye'de 580 tane tekne imalat yerimiz var. 580 tane tekne imalat yeri yılda 4 bin tane tekne üretiyor. Bu teknelerin satışının devlet tarafından teşvik edilmesi amacıyla yurt dışından ikinci el teknenin girişi izne tabi kılındı ve izin veriyoruz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 70

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok güzel, çok güzel bir şey bu.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – ...ve izin vermediğimiz için Türk vatandaşı gidip yurt dışından bir yabancı bayraklı yat alıp... Tamamen amatör denizcilerden bahsediyorum, özel denizciler; ticari denizciler değil. İş adamı diyorsunuz ama “amatör denizcilik” adı altında tekne alıyor, yat alıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Zaten millî ekonomiyi korumak dediğimiz şey böyle bir şeydir. Şimdi, son derece lüks bir tüketim var. Bu lüks tüketime biz bir kanal açıyoruz. Biz gidiyoruz, sigara alırken o kadar vergi veriyoruz, ekmek alırken vergi veriyoruz. Bütün parayı bizden kazanan adamlar en lüks tüketimde yatına aldığı şeyi... Gidip Yunanistan’dan benzini alıyor, vergi vermiyor; bandırasını başka bir şey yapıyor, vergi vermiyor. Bu bizim adalet bilincimizi şey yapıyor. Onun için yani biz buna destek veriyoruz. O çatlakları dolduracak 10 maddelik bir düzenleme yaparsınız. Yatınla gelip benim denizimi kullanıp benim tatil yerimde tatil yapacaksın arkadaş bunun bir bedeli var. Üstelik, orada devlet baskısından daha çok halkın baskısı çok önemlidir. Bunu da bir kere halk bilirse bir daha da gelip o şeyleri yapamazlar. Ben kişisel olarak zoruma gittiği için söylüyorum, bu yasal düzenleme kapsamında söylemiyorum.

Teşekkür ederim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bu kapsamda geçen ki yasada biz de desteklemiştik maddeyi. Ataköy Marina’da da dâhil Türkiye’deki bütün marinalarda gidiyorsunuz, Amerikan bayraklı yatlar görüyorsunuz ve çok zorunuza gidiyor. O bayrağı çekenler de bize başvuruyor ve diyorlar ki: “Bu imkânı kılın, ikinci el teknenin ithalatına izin verin, biz geçelim, ÖTV’siz...”

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başka? “Bu imkânı kılın, bizi...”

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – “ÖTV ve KDV almadan tekne geçişine izin verin -ikinci el tekne için söylüyorum- geçelim.” diyor. Geçen haftaki kanunda geçseydi, bir 7 bin, 8 bin civarında yatımız Türk Bayrağı’na geçecekti. Kendileri talep ediyorlar. Ama, şu anda ikinci el bir tekne yurt dışından aldığı zaman adam, KDV ve ÖTV ödemediği zaman ve Türk marinasında turizmi teşvik amacıyla da biz bunlara izin verdiğimiz için gelip marinamızda bu teknesiyle kalabiliyor.

BAŞKAN – Bir soru da ben sorayım size. O bahsettiğiniz... Özel yatlardan bahsediyoruz yani özellikle Sayın Erdoğan’ın üzerinde durduğu şey...

MUSA ÇAM (İzmir) – 40’ıncı madde mi?

BAŞKAN – Burada yok.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bu kanunda değil bu.

BAŞKAN – Bu kanunla alakalı bir şey yok, bu kanunda onlarla ilgili bir düzenleme yok.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bu kanun ticari teknelerle...

BAŞKAN – Burada yapmış olduğumuz şey ticari gemilerle ilgili bir teknik düzenleme. Yani, konuştuklarımızın maddeyle alakası yok ama hazır bir yetkiliyi bulmuşken bilgileniyoruz.

Ben sadece şunu sorayım: Türkiye’de siz bunu bir şirket üzerine bu getirdiğiniz yatı ya da sahip olduğunuz yatı koyduğunuzda uygun fiyatlı mazot alma imkânına sahip oluyorsunuz, doğru mudur?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bizden almıyorlar ama Yunanistan adasına gidip alabiliyorlar.

BAŞKAN – Türkiye’den?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Biz araştırdık, Türkiye’den alan yok.

BAŞKAN – Nasıl yok? Ticari...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yani yabancı bayraklı tekne...

BAŞKAN – Bir dakika... Türk Bayraklı tekne burada bir ticari şirkete kayıtlı olduğu zaman Türkiye’de ucuz mazot alabiliyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – ÖTV’siz yakıtı diyorsunuz. Tabii, alabiliyor.

BAŞKAN – ÖTV’siz yakıtı alabiliyor. Peki, yabancı bandıralı bir yat Türkiye’de bir şirketin defterine kayıtlı olabiliyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – TTK’ya göre kurulmuş bir şirketse oluyor.

BAŞKAN – Oluyor. Yani, TTK’ya göre kurulmuş bir şirket yabancı bandıralı bir tekneye sahip olabiliyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ticaret yapamıyor tabii, kabotajda çalışmıyor.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, “özel yatlar” diyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Özel yatlardan bahsediyorsunuz, tamam.

BAŞKAN – Ondan bahsetmiyorum, özel yattan bahsediyorum ama bu, şirket adına yabancı bandıralı da kayıtlı olabiliyor. Bu yabancı bandıralı kayıtlı yatıyla ilgili olarak da buradaki şirket gene uygun fiyatla ÖTV’siz mazot alabiliyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, alamıyor.

BAŞKAN – Alamıyor. Türk Bayrağı olması şart.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Türk Bayrağı ve ticari olması şart.

BAŞKAN – Ya, zaten hepsinin adı zaten ticari.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – ÖTV’siz yakıt, ticari olanlara... Sayın vekilimizin bahsettiği yatlarda, özel amatör denizcilerimizin kullandığı yatlarda...

BAŞKAN – Ben de onu soruyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – ...yakıt şeyi yok. Sadece kayıtlar... Yani, Türkiye’deki kaydı olmuyor, denetim olmuyor Türk Bayrağı çekmediği için, ÖTV ve KDV olmadığı için daha cazip geliyor Türk vatandaşına. Aslında, bunun tamamen köklü çözümünü sağlayıp Türk Bayrağı’nı teşvik etmek lazım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Siz cevap alamadınız.

BAŞKAN – Ben aldım. Yani “Türk Ticaret Kanunu’na göre kurulmuş bir şirkete kayıtlı yabancı bandıralı bir özel yat da olsa Türkiye’de ÖTV’siz yakıt kullanamıyor.” diyor.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mesela onu bir örnekle sorayım ben. Otellerin kendi yatları var ve bu da diyelim ki yabancı bandıralı. O da mı alamıyor ÖTV’si olmayan mazottan?

BAŞKAN – Alamıyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, turizmi teşvik amacıyla belgelendirilirse alıyor.

BAŞKAN – Ben de onu soruyorum zaten. Hepsi turizmi teşvik kapsamında.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, Turizm Bakanlığından aldığı bir belge var.

BAŞKAN – E, hepsi alıyor onu, herkese veriyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, ticari çalışanlar için diyorum ben. Yani, turizm teşvik belgesi...

BAŞKAN – Canım, adı “Ticari çalışıyor.”, senede 3 tane fatura kesiyor, adı “Ticari çalışıyor.” oluyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Konuşturma beni.” diyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu bir de gider gösteriyor, zarar yazıyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ticari çalışanların hepsi kayıt altında, turizmi teşvik kapsamında ticaret yapanların hepsi kayıt altında bizde. Sürekli çalışıyor, bunu belgeliyor. Liman başkanlığından belge alıyorlar, sürekli takip ediliyorlar.

BAŞKAN – Anladım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani, biz burada halkın hoşuna gidecek bir şey yaparsak...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ama o, turizm kapsamındaki bir uygulama.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben kendi adıma son sözü söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vakit almayacağım, Komisyonu meşgul etmeyeceğim ama son derece önemli bir konuda, aslında Türkiye’deki bu adaletsizliği konuştuğumuz bir konu üzerinde konuşuyoruz ve bu konuda bir türlü bir düzenleme yapılmadığı için de biz her gün bir sürü insanla birlikte bu adaletsizlikle yüz yüze geliyoruz. Turizmi desteklemek... Geliyor, burada kola alıyor, yemek alıyor, içki alıyor, bir de barınma giderlerini koyuyor ama milyonlarca lira harcadığı bir lüksü vergilendiremiyor, vergilendiremediğimiz gibi de... Çiftçi gidip motorin alıyor traktörüne, o vergi veriyor, yat sahibi vergi vermiyor. Bana sorarsanız, bu ülkenin bir milletvekili ve yurttaşı olarak, bunların getirdikleri ile götürdükleri arasında büyük bir fark var. Derli toplu bir temel kanun yapılırsa 25-30 maddelik, burada fayda maliyet analizleri de yapılır bandıra meselesinde, tam bir denge bulunur ve o dengede bu şekilde lüks harcamaları vergilendiren ve kamuya gelir sağlayan bir düzenleme yapılır. Bu sayede, yat limanlarındaki o üst üstelik de şey yapar. Çünkü, denize gidiyorsunuz, ağzına kadar yat dolu. Yani, baktığınızda, bir yat kirliliği de var bu ülkede. Buna yönelik bir düzenleme bence halkın da yararına olur. Bir de bir sürü insan da bandırayı asmak dolayısıyla da kendini mutsuz hissediyor ama bir moda başlamış, hiçbir şey bilmiyor, Amerikan Bayrağı’nı asıyor demek ki bir şey vardır diye. Böyle bir çalışmanın memleketeye yararlı olacağını düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, sizin de sorunuz alayım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, benim sorum şu: Şimdi, biraz önce bir rakam verdiniz, 13 bin...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – 13 bin, toplam gemi sicilimiz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – ...gemi diyelim her çeşit, bunun 1.300'ü... Şimdi, biz, dün de bu şey oldu, Türkiye açısından baktığınızda, gemi işletmeciliği veya "broker"lığı açısından ortaya koyacağımız etkinliği artırmalıyız. Yani, burada yapılan düzenlemeler içerisinde mesela Panama, Malta veya diğer ülkeler, daha çok bu gemi taşımacılığı ticareti üzerinden para kazanan ülkeler açısından baktığımızda, biz de geniş bir deniz kullanım alanı olan ve bunun da tecrübesini uzun yıllardır... İşte, çok iyi tersanelerimiz var, ticari gemiler de üretebiliyoruz. Buna baktığınızda, böyle kısa dönemli tanımların dışında daha çok gemi taşıma ve ona bağlı ticareti artıracak, cezbedecek... Yani, şimdi, o zaman şunu anlıyorum: Siz o 1.300 gemiyle ilgili belli bir groston olması lazım dediğinizde... Biz 13 bin gemiye sahibiz ama etkinliği ve katma değeri çok fazla olmayan bir gemi filosuna sahibiz, öyle değil mi? Yani, bunun tanımı onu gösteriyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Onu açıklayabilirim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunu daha artıracak, iyileştirecek, teşvik edecek... Sadece vergiler üzerinden tartışıyoruz yani işletmecilik açısından bir şey yapmıyoruz.

BAŞKAN – Siz soruların hepsini toplayın lütfen, toptan cevap vereceğim size.

Sayın Çaturoğlu, buyurun, sorunuz alayım.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, ben, birincisi, Türkiye'de yat ve tekne sayısının fazla olduğuna kani değilim. Yani, 3 tarafı denizlerle çevrili bir ülkede yaşıyoruz ama denizle henüz yeteri kadar haşır neşir değiliz bu anlamda. Yani, otomobil kullanmak ne kadar olağan bir şeyse aslında tekne ve yat kullanmak da o kadar olağan kabul edilmeli. Bunların daha fazla teşvik edilmesi lazım. Birincisi bu.

İkincisi: Turizm ve taşımacılık yapanlar bu ÖTV'siz yakıtı alabiliyor. Keyfi kullanımlar için yani bir adamın kendine özel bir yatı varsa ya da bu, turizmle iştigal etmiyorsa, taşımacılıkla iştigal etmiyorsa onların ÖTV'siz yakıt almaları mümkün değil.

Diğer bir konu: Bu maddeyle aslında kanunda yeri olan özel gemiler tanımlanıyor birinci şeyinde. İkincisinde de TUGS'a yani Türk Gemi Sicili'ne girişler özendirilmeye çalışılıyor. Diğer bandıralar yani ülkeler gemi sicillerine girerken veya çıkarken herhangi bir şey talep etmezken biz eğer bunları gemi siciline alısta bir teşvik uygular, çıkışta bunlardan bir şeyler istersek gene burada baştan adamları kaçırmış oluruz noktasında bu maddenin ilave edilmesi uygun olmakta.

Benim kanaatlerim bunlardır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada, şimdi 4/(c)'deki değişikliği söylerken -yanlış anlamadıysam ben- tereddütlere yol açılmış şekilde, biraz basit ifade edildi gibi geldi. Tabii, bu "edilecek" kelimesinin "edilen"e çevrilmesinin çok ciddi bir etkisi var değil mi? Onu öngörüyoruz. Normalde şimdi nedir bunun başlığı? "Türk Uluslararası Gemi Siciline aşağıdaki gemiler ve yatlar talep üzerine tescil edilir." Şimdi, burada (c) bendine göre veya (c) fıkrasına göre "edilecek" kelimesi olunca bundan sonra gelecek olanları ancak edebilirsiniz, kaydedebilirsiniz Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne ama "edilen" dediğiniz zaman, mevcut stokta ne kadar kayıtlı olmayan varsa onların hepsine de kayıt imkânı getiriyoruz. Bu, geriye doğru belki bir af anlamına filan da gelebilir. Yani, böyle bir tereddüt meselesi değil, çok net iki kelime arasında bir ayrım var. Benim düşüncem o.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İthalat işlemlerinin tamamlanması gerekiyor. Normalde vaatle yapabiliyorlarmış anladığım kadarıyla, şimdi ithalat işlemlerinin yapılması gerekiyor.

BAŞKAN – Soru tamam mı Sayın Usta?

ERHAN USTA (Samsun) – Aykut Bey'in şeyinden sonra hayır, o farklı bir şey, onu yapmak lazım yani orada bir tereddüt varsa o tamam. Ama, bunun, onun ötesinde sanki bir şeyi var; mevcut gemi var fakat ithal edilmiş ancak kayıtlı değil. Şimdi, normal 4/(c)'ye göre, buna diyelim ki bir yıl önce, iki yıl önce ithal ettiğin bir gemiyi kaydetme imkânının yok. Ben öyle anlıyorum buradan. Ama, bu değişikliği yaptığımız zaman onlar için de o imkân gelecek diye düşünüyorum. Böyle midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ettim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Okay Bey, siz anlatana kadar ben bu maddeleri şöyle yorumlamıştım: Bizim epey bir gemimiz var -tanımını yanlış yapabilirim, tanımını düşünmeyin- bunların biz Türk bandıralı olsun istiyoruz. O nedenle, işte daha öncekine benzer, affa benzer bir düzenleme yaparak Türk Bayraklı hâle getireceğiz. Böyle düşünmüştüm. Ama, şimdi sizin açıklamalarınızdan sonra tereddüt ediyorum, farklı olmaya başladı.

40'inci maddeyi de konuşabiliriz değil mi Başkan? İkisini birlikte ele alıyoruz herhâlde?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 73

BAŞKAN – Tabii, tabii, fark etmez.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özellikle 40' ıncı maddede diyorsunuz ki: "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Kanun kapsamında tescil edilmesi gereken deniz araçları arasında bulunmamasına rağmen Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilmiş olan gemi, yat -falan filan- her türlü deniz araçlarının malikleri adına, bu deniz araçları dolayısıyla yararlandıkları vergi, harç veya fon istisnası ile..." "Yararlanma" kullanılmaz aslında bu vergiyle ilgili olarak, bu yanlış bir şey; "yararlanma" kelimesini kullanmamak lazım, bir. "...diğer mali hükümlerle ilgili olarak tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir..." Niçin vazgeçiliyor yani neye karşılık vazgeçiliyor? Onu anlamadım burada da. "...tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez." Tamam da neden dolayı? Bunları anlayamadım.

Toplu olarak bir anlatabilir misiniz? Bizim bundan ne faydamız olacak? Ne kadarlık bir şey öngörüyorsunuz? Kaç tane geminin Türk Bayrağı'na geçmesini öngörüyorsunuz? Bundan ne kadar yararımız olacak? Neler getirecek, etkisi ne olacak sektöre?

BAŞKAN – Teşekkürler.

Okay Bey...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Sayın Başkanım, öncelikle denizcilikteki ticari ve özel maksatlı kullanımı ikiye ayırmak lazım: Yatlar dediğimiz özel maksatlılar; onlar tamamen gezi, spor, eğlence amacıyla amatör denizcilerimizin gerek Türk Bayrağı'nda gerekse yabancı bayrakta kullandıkları teknelerdir. "Yat" ve "özel tekne" diye tanımlıyoruz onları.

Bizim buradaki "TUGS" dediğimiz sicilimiz ticari gemilerle ilgili daha çok. Ticari amaçla yük, yolcu taşıyan, açık deniz balıkçı gemisi ya da özel maksatlı, özel yapılı gemileri bu sicil düzenliyor.

Bir de Türk Deniz Ticaret Filosu'yla ilgili bilgi vermek istiyorum sayın vekilimizin dile getirdiği. Türk sahipli filomuz dünyada 14'üncü sırada. Yani, aslında güçlü bir Türk sahipli filoya biz sahibiz. Bunun toplamda 551'i, bin ton ve üstü olarak uluslararası ticaret yapan, rekabet eden bin groston ve üstü gemilerden bahsederek 551 tane gemimiz Türk Uluslararası Gemi Sicili'nde Türk sahipli filonun, 984 tanesi yabancı bayrakta; işte Malta gibi, Panama gibi, Bahama gibi. Yani, Türk sahipli filomuzun toplamı 29 milyon dwt, dünyada da 14'üncü sıradayız ve her geçen yıl da sıramız ilerliyor, 19'lerden 14'e geldik. Türk Bayraklı yani Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne kayıtlı dwt'a baktığımızda 8 milyon yani 29 milyonun 21 milyonu yabancı bayrakta ve Türk sahipli amatörler tarafından işletiliyor bu gemiler. Yatları katmıyorum, yatlar tamamen ayrı bir sınıf. Mevcut durumumuz bu. Aslında, biz filo olarak iyiyiz. Bu filomuz Türk deniz ticaretinde ticaret yapıyor. Limanlarımızdaki, işte, yurt dışı ticaretin yüzde 85'ten fazlası, biliyorsunuz, deniz yoluyla yapılıyor ve bu Türk armatörlerimiz gerek Türk Bayrağı'nda gerek yabancı bayrakta deniz taşımacılığı yapıyorlar.

Bizim bu kanun değişikliğindeki amacımız şu: 39'uncu madde tamamen teknik bir düzenleme. 1999 yılında çıkan bu 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu'ndaki eksikliklerden dolayı, uygulamalarda yaşadığımız sıkıntılardan elde ettiğimiz tecrübelerle biz bu değişikliği yapmak istiyoruz. Yani, bu değişiklik zaten biz deniz ticaret filosundaki gelişimi, rekabet etmeyi 1999 yılında hedeflemiş ve ondan sonra da almaya başlamışız. Şu anda bizim "şu kadar bir geminin Türk Bayrağı'na geçişi" gibi bir hedefimiz yok bu değişiklikle. Bu değişiklik, tamamen bugüne kadar yapılan uygulamalarda karşılaştığımız sıkıntılardan dolayı, teknik anlamda bir gemi tanımının daha geniş hâle gelmesi. Aslında kanunun amacına tam yeterli bir tanım içermiyor gemi tanımı. Gemi tanımında "özel maksatlı, özel yapılı" ifadesi olmadığı için bir eksiklik var. O zaman kanun yapımcılarının belki göz ardı ettiği, görmediği... İşte "özel maksatlı, özel yapılı gemi" diyorsunuz 4'üncü maddede ama "tanımlar" kısmında yer almıyor. Bu ne demektir? Dolayısıyla, Bakanlığa bir görev bırakıyor; özel maksatlı, özel yapılı geminin tanımını yapmak zorunda kalıyoruz ve bugüne kadar da yapılan tanımlamalardan ortaya çıkan sıkıntılardan dolayı bugün bir kanun değişikliğiyle bunu tanımlama ihtiyacı hasıl oldu. Mesela, "edilecek" konusu: Zaten, şu anda ithal edilen gemiler Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne kaydedildi, ediliyor. Yani, şu anda biz -biraz önce söylediğim gibi- çok aşırı seviyede bir geminin Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne gelmesini ümit ediyoruz ama bundan sonra beklemiyoruz yani bu kanun, bu düzenleme o amaçla değil. "Edilecek" ifadesi sadece uygulamada on altı yıldır yanlışlıklara neden olduğu için, yanlış anlaşıldığı için, "Acaba ithal edilen mi, edilecek mi?" diye... Bizim amacımız 1999'da ithal edilenler olduğu için, orada "edilecek" yazıldığı için, uygulamada uzmanlarımız tarafından, liman başkanlıkları tarafından yanlış algılandığı için bir düzeltme yapıyoruz şu anda. Yani, biz kimseye "edilecek" kelimesini "edilen" yaparak bir tavizde bulunmuş değiliz. Bunu zaten siz de göreceksiniz kanun çıktıktan sonra, çok fazla bir değişim olmayacak. Yine, bahsettiğim gibi, Türk sahipli armatörlerimiz gidip yabancı bayrak da çekiyor yani Türk Uluslararası Gemi Sicili'nin daha teşvik edici, daha cazip olması lazım.

Yine, gemi sayımızdan bahsettim sayın vekilimizin söylediği.

40' ıncı maddeye geçeyim mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Peki.

39'uncu maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40' ıncı madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 40- 4490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 2- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Kanun kapsamında tescil edilmesi gereken deniz araçları arasında bulunmamasına rağmen Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilmiş olan (sicilden terkin edilmiş olanlar dahil) gemi, yat, özel maksatlı ve özel yapılı gemi ile bunlar dışında bulunan her türlü deniz araçlarının malikleri adına, bu deniz araçları dolayısıyla bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında yararlandıkları vergi, harç veya fon istisnası ile indirim, muafiyet ve diğer mali

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 74

hükümlerle ilgili olarak tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

BAŞKAN – Bilgi alayım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; 40' ıncı maddedeki amacımız, 4490 sayılı Kanun'da özel yapılı, özel maksatlı gemi tanımı yapılmadığı için -biraz önce de 39'da bahsettiğim üzere- uygulamada, kişi gemisini getirdiği zaman liman başkanlıklarımız da uzmanlarımız da işte bu geminin hangi sınıfları, yüzer vinç -yüzer kreyn- yüzer duba, gibi özel maksatlı, özel yapılı, işte römorkör gibi, palamar botu gibi, gemi acente botu gibi, tamamen belli amaç için inşa edilmiş, bu amaçla çalışan ticari gemilerin kayıtlarında sıkıntılar yaşanmaya başlamış. Yani, bu özel maksatlı, özel yapılı gemilerin tanımlanması gerekirken tanımlanmadığı için uygulamada kişilere göre belki değişiklikler çıkmış; biri "Ben kaydederim.", biri "Kaydetmem." diye. Bugüne kadar da 170 tane gemi kaydedilmiş sicilimize. Sonra, yapılan inceleme neticesinde biz bunları sicil dışına çıkardık, dedik ki: Sizin millî gemi siciline kaydolması gerekirken buraya kaydedilmiş ama bu da tamamen yanlış algılamalardan dolayı olmuş. 39'uncu maddede işte bu yanlış algılamaları giderecek teknik bir düzenleme, düzeltme yaptık. 40'ta da bu yanlış uygulamalardan, yanlış yorumlamalardan sehven kaydedilmiş gemiler terkin edildi. Bu terkin edilenlerle ilgili geriye dönük, işte tahsil edilecek yerlerin tarhiyat yapılması, yani vatandaşın burada bir suçu yok. Kaydedilmiş, bu süreçte de tabii vergi ödemediği için böyle bir hak sahibi olmuş ama terkinini de biz yaptık şu anda 170 tanesini, sizin bu uluslararası gemi siciline değil, millî gemi siciline kaydolmanız gerek diye. Bu madde de o kişilerle ilgili, onların bir hakkı. Yani burada yanlış bir yorumlamadan dolayı, yanlış algılamadan dolayı sehven yapılan bir kayda ilişkin bir düzenleme yapıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

40' ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Başkanım bir saniye.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Öür dilerim, geç kaldım ama yani anlamaya çalıştığım bir konu.

Bir önceki maddede yaptığınız düzenleme nedeniyle gemi sicilinden terkin ettiğiniz gemilere veya gemi sayılanlara daha önceden 12' nci madde kapsamında görülmeyip de istisnadan yararlandırılmayıp vergi salınanların vergilerini terkin ediyorsunuz. Ama bu cümle böyle yazılmaz ki, böyle kanun maddesi olmaz ki. "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu kanun kapsamında tescil edilmesi gereken deniz araçları arasında bulunmamasına rağmen Türk uluslararası gemi sicilinde tescil edilmiş olan (sicilden terkin edilmiş olanlar dâhil) gemi, yat özel maksatlı gemi, bunlar dışında bulunan her türlü deniz araçlarının malikleri adına bu deniz araçları dolayısıyla bu kanunun 12' nci maddesi kapsamında yararlandıkları -yararlandıysa zaten vergi salınmaz bunlara- vergi, harç veya fon istisnası ile indirim ve muafiyet ve diğer mali hükümlerle ilgili olarak tarhiyat yapılmaz." Yani bir vergi istisnasından yararlanıyor, yararlandığı tarhiyat nedeniyle buna "tarhiyat yapılmaz" diye yazıyoruz. "Daha önce yapılmış tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilir."

Ne demek istediğiniz anlaşıldı konuşurken ama böyle yazarak bu maddeyi geçirmeyin; ya yeniden yazılsın, Maliyeciler yazsınlar bunu. Bunu Maliye mi yazdı, siz mi yazdınız? Ya, böyle kanun maddesi olmaz, böyle şey mi olur.

BAŞKAN – Gelir İdaresi bir cevap versin.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şimdi bu Ulaştırma Bakanlığı bize sorunun ne olduğunu aktardı. Sorunu kendileri yazdılar biz de algıladığımız kadarıyla vergi tekniğine uygun bir yazım yaptık.

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir şey olmaz ya, Allah rızası için ya!

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Hayır, hayır, algılama şu: Daha önceden bizim Türkiye uluslararası gemi siciline kaydedilmemesi gereken bazı gemilerin kaydedildiği anlaşıyor. Bu kaydedilen gemiler o zaman satılmış veya işletmesinden elde edilen kurumlar vergisi kazancı ortaya çıkmış, bu kazançlara istisna uygulanmış. Daha sonra, Ulaştırma Bakanlığı terkin ettikten sonra, bu terkin edilenlerin geçmişte faydalandığı istisnaya inceleme elemanları "Hayır, bundan faydalanamaz." demiş, tarhiyat yapmış. Tarhiyat çeşitli safhalarda olmuş olabilir, yani tarh edilmiş olabilir, dava açılmış olabilir, dolayısıyla bunu gidermeye yönelik olarak faydalanmış olduğu istisnanın telafi edilmesine yönelik böyle bir madde yazıldı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçelim Sayın Başkan, bu maddenin tekrar üzerinde çalışsın arkadaşlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yeniden yazılsın.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, şimdi biz sert konuştuğumuz zaman sert oluyor, daha netini sorarız: Kaç tane gemi var? Kaç paralık vergisini silmişiz? Kaç paralık bir şey iade edeceksiniz? Bir daha soruyorum: Bundan faydalanan kaç tane gemi var? Bu gemiler kimin? Buradan kaç tane istisna sildiniz de şimdi de onu bize sıfırlatıyorsunuz? Başka soru sormuyorum.

BAŞKAN – Evet, siz buna çalışın bu arada.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya, ben de aynı şekilde, Sayın Günel'in söylediği gibi, kaç sayı var? Bir de yaklaşık en son bununla ilgili bir düzenleme yapıldı 2009 mu, 2010 yılında, muaf tutulmuştu ve birtakım gemiler ve yatlar Türkiye'ye gelmişti. O zamanki sayı kaçtı, şimdi bununla beraber ne kadar bekliyorsunuz içeriye girecek? Onlarla ilgili rakamlar varsa onları almak isteriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 75

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Sayın Başkanım, yani bu kanundaki tanımlama eksikliğinden dolayı yanlış olarak algılanan ve sehven yapılan 170 tane gemi kaydı var. Bunlar da palamar botu gibi, işte acente botu gibi küçük tekneler, bunları biz terkin ettik sicilden. Bir kısmı kendisi çıktı zaten isteyerek, bir kısmını da biz zorla terkin ettik, çıkardık. Yani toplam 170 ama bunlarla ilgili, geriye dönük toplamla ilgili benim elimde yok, yani Maliye Bakanlığımızda da var mı bilmiyorum. Ama, sizin bahsettiğiniz, o 2009’da yaptığımız, tamamen o yatlarla ilgili bir düzenleme. Yani bu kanun, TUGS dediğimiz tamamen gemilerle ilgili, ticari gemilerle ilgili. Yatlar ayrı bir konu, yatların Türk Bayrağı’na geçişi; 2009’da bir tebliğ yayınlandı Bakanlar Kurulu kararıyla 1.300 tane yat Türk Bayrağı’na geçti. Yine kısa süreli bir açıldı ikinci el tekne ithaline izin verdik ve Türk Bayrağı’na geçti, o başka bir konu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buradaki yat ne peki?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Bu ticari yat, o dediğimiz özel maksatlı yatlar Sayın Vekilim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Demek ki yat varmış yani içerisinde.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, bunlar tamamen ticari amaçlı olan yatlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Var, 40’ıncı maddede “yat” diyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – O kanunun 2’nci maddesinde gemi tanımında var yani “yatlar” derken ticari amaçlı çalışan yatlar ama o 2009’da yaptığımız uygulama özel yatlara yönelik bir istisnayı, geçen haftaki o kanunda yapmak istediğimle aynıydı.

BAŞKAN – Sayın Temizel, siz sorunuzun cevabını alabildiniz mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım, burada özel, tüzel demiyor; “gemi”, “yat” diye devam ediyor işte. “Yat” diyor, başka bir şey yok; özel, tüzel yok.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; biz bu maddenin vergi tekniği açısından tarhiyatın yapılmayacağı, varsa açılmış davalardan vazgeçilmek koşuluyla tahakkukun silineceği, tahsil edilmiş tutardan ret ve iade edilmeyeceği konusunda geçmişte de çok sayıda bu tür düzenlemeler farklı mevzularla ilgili yapıldı, biz vergi tekniğine uygun olarak görüyoruz ve tamamen tekniğe uygun yazıldı.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir şey sorayım mı?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, burada anlaşılan, sicile bir kayıt var ve bu yanlışlıkla yapılmış, öyle mi? Bu yanlışlığı yapan kim, geminin sahibi mi yoksa ilgili bürokratik noktada veya uygulamadaki algılamadan... Çünkü burada bir yanlışlık var, bu yanlışlığın ortadan kaldırılmasıyla çıkan vergiyle ilgili düzenlemede bir temizleme yapıyorsunuz, gördüğüm bu.

BAŞKAN – İşlemi yapan memur.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İşte, evet, yanlışlık nereden yani, kim yapıyor?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şimdi, kanunun yapısı itibarıyla kişilere bir yorumlama imkânı sunuyor. Yani, özel maksatlı, özel yapılı gemi 4’üncü maddede yer alınca, 2’nci maddedeki gemi tanımı daha net olunca uygulamada bir hata olmuş yani liman başkanlıklarımızdaki uzman arkadaşlarımız bunu yanlış yorumlamış, demiş ki: Özel maksatlı, özel yapılı gemi deyince römorkör de girmesi lazım. Acente botu da acente hizmeti için özel imal edilmiş, palamar botu palamar botu için imar edilmiş. Ona göre, kimisine göre özel maksatlı sayılmış, kimisine göre değil. Yani tamamen aslında kanundaki teknik bir eksiklikten dolayı, işte bu 39’uncu maddede bu teknik eksiklikler gideriliyor, tanımlama yapılıyor. 40’ta da vatandaşın bir suçu yok. Siz getirmişsiniz geminizi, liman başkanı demiş ki TUGS’a kaydedebiliriz demiş, TUGS’a kaydetmiş. Ama, şimdi de müfettişlerimiz tarafından yapılan inceleme sonucu bu 170 geminin hatalı kayıt diye çıkartılması istendi, biz de çıkarttık şu anda.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Burada tabii iyi niyetli baktığımızda hani bu özel yapım, özel nitelikli diye kaydedilmiş. Bu bir yorum hatasıdır, şimdi burada Bakanlar Kurulu içeriğini belirler diye bir şeyimiz var zaten orada ama bir de bunun kötü niyetli tarafından düşünün, kötü niyetli yapan da olmamış mıdır? “Bunu da buraya soktum.” diye düşünen olmamış mıdır?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yani bu 170 geminin listesini de verebilirim. Bunlar biraz önce söylediğim gibi palamar botu, ne bileyim işte acente botu gibi küçük tekneler bunlar. Yani getirip de büyük bir gemisini buraya kimse kaydetmemiş.

BAŞKAN – Yarın listesini de dağıtın bize.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, 40 bu şekilde yanlış olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz!

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hatalı istisnaya sokulmuş, hatalı istisnayı şimdi kanunla düzeltme şeyi var.

MADDE 41- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “iade veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 76

"Kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/1/2016 tarihi ile 31/12/2016 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecrimisillerin Ödeme süreleri, başvuru şartı aranmaksızın bir yıl ertelenir."

BAŞKAN – 41'inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Evet, Sayın Bakan, 41'inci madde üzerinde bir açıklama kim yapacak?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, anlamıyoruz ondan sonra da kavga çıkıyor; bakın, anlamıyoruz öyle olunca.

BAŞKAN – Açıyorum, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir istisna yapılmış, satıştan dolayı istisna yapılmış, değil mi? Şimdi, dönüyorsunuz, o istisna yanlış yapılmış ondan dolayı vergi çıkmasını mı diyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Şehven bir kayıt olmuş, bu kayıttan biz terkin ettik, zorla terkin ettik vatandaşın gemisini, geriye dönük de ödeme istemiyoruz. Çünkü adamın böyle bir suçu yok, adam gemisini getirmiş -teknesini diyelim- kaydetmiş TUGS'a ama millî gemi siciline kaydetmesi gerekirken kanundaki o teknik eksiklikten dolayı bir yanlış yorumlamayla TUGS'a kaydetmiş. Yani, burada uygulayıcı bir memur kısmının hatası var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, memur kısmının hatasını niye bana kanunla düzelttiriyorsunuz, ben onu sormaya çalışıyorum yani?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Ama, gemi sahibinin burada bir hatası yok, hani bununla tekrar bir vergi ödemesini gerektiren bir durum yok. Ha, bu maliyet tam ne kadar, elimizde yok şu anda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, anladım yani bir memur hata yapıyor, kaç para olduğu belli değil, biz burada onun için iki saat uğraşıp kanun çıkarıyoruz, böyle saçma sapan şey mi olur, onu soruyorum zaten yani. Burada sizin yaptığınız bir şey yok. Ya, ben diyorum ki: Niye yani? 170 tane geminin 170'i de mi böyle? Hepsine mi istisna?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – 170...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kimse o yaparı o zaman bir çıkarsın da belki mahsus yaptı, belki vergi alacakken istisnaya soktu, şimdi ben nereden bileyim yani.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ VE İÇSULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI OKAY KILIÇ – Yok, müfettişler zaten...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, işte müfettişler de... Bak, şimdi getirdiniz, kanun yaptırıyorsunuz; müfettişler demeyin yani.

Bu gemicilerle ilgili bizim yaptığımız kaçınıcı madde biliyor musunuz, kaç senedir? Teşvik edeceğiz diye... Ortada ne gemi var ne bir şey var. Vallahi billahi her seferinde gemi... Kimin lobileri varsa anlamadım yani. Her seferinde bir madde vallahi her torbada en az 2-3 maddeleri oluyor ya. Niye gidiyor peki, niye? Kaçınıcı defadır bandırasını getirsin diye... Ya, dokuz senedir bu Komisyondayım, hiçbir torbada gemisiz bir şey çıkmadı ya, Allah Allah.

BAŞKAN – Lütfen, bakın bürokrat arkadaşlarımızı hedef almayın, siz de bürokrasiden gelen bir insansınız; Sayın Bakan var orada Sayın Bakan cevaplar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, ben oraya söylüyorum, sen üstüne alınıyorsan sen cevap ver.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, sizin de açıklamanızı alayım.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, değerli hazırun; buradaki konu şu: Türkiye gemi siciline kaydedilmemesi gereken römorkör gibi, duba gibi... Yani deniz araçlarına yanlışlıkla kaydedilmiş, bunlar müfettişler tarafından tespit edilmiş, şu anda çıkarılıyor, çıkarılırken de bu yanlışlıktan dolayı kendilerine yazılan vergi, resim ve harçtan bunların istisna edilmesi gerekiyor; bu kadar, başka bir şey yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gemiciler lobisi belli oldu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın yani... Arkadaşlar, on bir saatte çalışmalarımıza devam ediyoruz, bir 5-6 madde yapıp bırakacağım zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz iyiyiz Başkanım.

BAŞKAN – İyiyseniz ben daha iyiyim.

Sayın Bakan, 41'inci madde üzerinde bir açıklama istiyoruz.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, malumunuz olduğu üzere, daha önce 6704 sayılı Kanun'la Turizm Bakanlığımız ve Maliye Bakanlığımız tarafından üzerinde konaklama tesisi yapılmak üzere tahsis edilen kamu arazileri üzerinde yapılan konaklama tesislerinin 2016 yılı içerisinde yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 77

01/01/2016'yla 31/12/2016 tarihleri arasında ödenmesi gereken bedeller konusunda bir erteleme getirmiştik, bir yıl erteleme, üç yılda 3 eşit taksitte faizsiz olarak erteleme imkânı getirmiştik, yüce Meclisimiz de bunu kabul etmişti ve geçmişti Meclisimizden.

Yine, bunlar tarafından kullanılan Hazine taşınmazlarının izinsiz kullanımından dolayı olan ecrimisilleri de yine bir yıllık ecrimisillere de ödeme imkânı getirmiştik. Geçmişe yönelik olarak yine ecrimisillere de vergi dairelerine intikal edip kesinleşmiş olanlara da aynı şekilde ödeme kolaylığı, erteleme getirmiştik. Fakat, o kanunda, 6704 sayılı Kanun'da sadece Kültür ve Turizm Bakanlığıyla Maliye Bakanlığından tahsisli konaklama tesisleri öngörülmüştü.

BAŞKAN – Murat, "Ormanı da dâhil ediyoruz." de, kurtul.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Şu anda efendim, hem Orman Bakanlığımız tarafından tahsis edilen bütün turizm tesislerine yani konaklama dâhil aynı kolaylığı getiriyoruz. Bir de başvuru şartı olmaması...

BAŞKAN – Günöbirlikleri de kapsadı mı artık? Eksikti onlar.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim, tüm turizm tesisleri istisnasız. Yat limanları, günöbirlikler, kampingler, konaklama tesisleri dâhil olmak üzere bütün turizm tesislerimizin hepsi bu erteleme ve ödeme kolaylığından yararlanacak. İlâveten, bir de daha önce kanunda açıklık koydu, başvuru şartı aranmaksızın bunları otomatik olarak erteleyeceğiz. Yine, aynı şekilde ecrimisiller de ertelenmeye devam ediyor. Önceki kanunda bir açıklık yoktu ecrimisillerin hangi faaliyeti kapsadığına ilişkin, bunun sadece turizm faaliyetiyle ilgili ecrimisil olduğu konusuna bir açıklık getirdik efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sadece şunu söyleyeyim: Sayın Bakan size söylüyor, bugün yapılan düzenlemeyi bir önceki torbada bu şekilde yapılması için defaatle söylememize rağmen yaptırılmamıştı, şimdi bir daha uğraşılıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, müsaadenizle bir tane daha ilave, bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN –Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Murat Bey, biz dediği gibi özel önerge olarak getirdik, turizmcilerin talebiydi ama şimdi yine eksik. Yani, nesi eksik? Bir yıl değil, onlar daha uzun süreli erteleme istiyorlar. Bir yılı zaten söylemişsiniz, bunu en az iki yıl... Çünkü önümüzdeki sezon ancak toparlarlar Sayın Bakana onu söylüyoruz yani size söylemiyoruz da. Bir daha eksik var, bir daha uğraşmayalım veya Genel Kurula veya burada önergeyle...

BAŞKAN – Yok, Sayın Günal, ben bir adım ötede bir önce yapmış olduğumuz yapılandırmaya bunları da sokalım demiştim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım, bir dahakinde de o zaman ikiye üç yıl yapacağız herhâlde.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, 41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42'yi çıkarmıştık.

MADDE 43- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"8. (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tabi mallardan; 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan kişilerden hayatını kaybetmiş olanların eş veya çocuklarından birisi, eş ve çocuğu yoksa ana veya babasından birisi tarafından bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı,"

BAŞKAN – 43' ü maddeyi, bu şehit yakınlarımıza ÖTV muafiyetiyle ilgili; buyurun Sayın Bakanım.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 43' üncü maddesiyle Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7' nci maddesine (1)' nci fıkrasına 8' inci bent olarak bir istisna maddesi eklenmekte. Bununla şehit yakınlarının, işte, Terörle Mücadele Kanunu kapsamında olan şehitlerin yakınlarına ÖTV' den istisnalı olarak araç almalarına imkân veren bir madde. Burada kimleri kapsama alıyor? Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybeden, işte, kolluk kuvvetleri; yine, Terörle Mücadele Kanunu kapsamında görevleri başında şehit düşen tüm kamu görevlileri; yine, harpte veya iç güvenlikle ilgili çalışmaları esnasında hayatını kaybeden askerî personeller ve emniyet teşkilatının emniyet hizmetleri sınıfında yer alan personelleri, bunların hepsinin içerisine er ve erbaşlar dâhil, bunlardan hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarından birisine bir defaya mahsus olmak üzere veya bunlar yoksa anne veya babalarına bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV' siz araç alma imkânı sağlayan bir madde. Hangi tür araçlar bu kapsama girebiliyor? Kanundaki teknik tabiriyle 8703 dediğimiz 1.600 santimetreküp motor silindir hacmini geçmeyen binek otomobilleri, 8704 denilen 2.800 santimetreküp motor silindir hacmini geçmeyen kamyonetler, pikaplar; yine, 8711 kapsamında yer alan da motor silindir hacmine bakılmaksızın motosikletlere, bu kapsamda alımlarda ÖTV uygulanmış olmayacak. Yalnız, bu kapsamdaki düzenlemeden yararlanacak kişi sayısı da SGK' dan aldığımız veriler kapsamında bizim hesaplamalarımıza göre 15.210 şehit yakını diye görünüyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 78

Tabii, bu konuda verilmiş bir de önergemiz var. Şubat ayında, yaklaşık olarak işte beş, altı ay önce Millî Savunma Bakanlığı bütçesi görüşülürken benzeri konuda bir önerge vermiştik ama çok dikkate alınmamıştı. Bugün geldiğimiz noktada, Bakanlar Kurulunun bunu gündeme getirmesi son derece sevindirici. Fakat, biz şu anda getirilen teklifte bir eksik görüyoruz. Gerçekten, bu vatan için canını feda eden şehitlerimize minnetle yaklaşırken, her zaman dua ederken de, devamında yaşamını gazi olarak sürdürenlere de sağlık ve uzun ömürler diliyoruz. Bu yasanın bir eksiği kahraman gazilerimizin unutuluyor oluşu. Bu noktada, tüm siyasi partiler ortak bir anlayışla bu gazilerimizi de bu kapsama aldığımız zaman çok büyük bir kaybımız olmuyor. Ve ayrıca bu anlamda da bir gazimizin yazdığı bir mesajı okuyorum, Tokat'tan Gaziler Derneği Yöneticisi: "Bugün bizler bir haberi duyduk ve yıkıldık, çok üzüldük. Cenab-ı Allah hiçbir kimseye vatani uğrunda her türlü şeyi göze aldığı hâlde önemsenmediğini göstermesin." diyor ve bütün Komisyon üyelerine, Hükûmete de sitem ederek devam edip gidiyor. Bu anlamda arkadaşlar, sayı dersiniz ben -belki değerli bürokratlarımız da verirler ama- şunu söyleyeyim: Kıbrıs gazisi, doğu, güneydoğu gazileri ve görev gazileriyle birlikte bunların sayıları toplamda 50 bin küsur civarında değerli arkadaşlar. Yani birçok insana bu hak verilirken bu kahraman gazilerimizden bunun ayrı tutulmasını biz hem adaletli hem insani hem vicdani hem sosyal devlet olma adına doğru bulmuyoruz. Hepinizin bu konuya duyarlılığını bekliyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Durmaz.

İki adet önerge var, sırasıyla okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/750 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 43' üncü maddesinde geçen "ana veya babasından birisi" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile harp ve vazife malullerinin kendisinin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kalaycı
Konya

Mehmet Günal
Antalya

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılmıyoruz.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeye ilişkin Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; şimdi Kadim Bey'in söylemesiyle aynısı yani toplamda çok büyük bir yük olacağı için mi, yoksa uygun görülmediği için mi? Defalarca talep ediliyor ama her seferinde yani hayatta kalmış olmalarını mı cezalandırıyoruz? Yani şehit olsa alacaktı, o zaman yani böyle bir garip bir şey çıkıyor ortaya, belli bir ayar mı koymak lazım, yoksa...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Yok, bunlara farklı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşte yani bir şeyler yapmak lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Farklı şeyler arkadaşlarımız önerirse...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sadece engellilerle ilgili bazı şeyleri biz tanımiştık ama onun dışında normal araç almak isteyen olabilir, başka şey olabilir yani biraz daha sanki irdelese iyi olur gibi geliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Belki bir açıklama yapacaklardır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, açıklama yapacak bir şey yok, önergeye katılmadıklarını ifade ettiler.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, aynı önergeyi Genel Kurulda da vereceğiz, belki doğru bir bilgi aktaracaklar, biz de vazgeçeceğiz.

BAŞKAN – Şimdi, müsaade edin, önerge üzerinde söz veremem. Önerge üzerinde söz vermeye başlarsam karşılıklı tartışmaya girer.

Şimdi bir açıklama alayım.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Başkanım, gazilerle ilgili şöyle bir açıklama yapabiliriz: Şimdi, bizim normalde aynı Kanun'un ÖTV istisnasını düzenleyen aynı Kanun'un (1)'nci fıkrasının ikinci bendinde engellilere ilişkin bir istisna var, gazilerin eğer -tabii bu karşı olduğumuz anlamında yorumlanmasın- yüzde 90' ın üzerinde engeli varsa zaten her hâl ve takdirde istisnadan yararlanır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yüzde kaç?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Ama yüzde 90' ın altında bir engeli varsa ve ortopedik anlamda bir engeli varsa ve bu kapsamda araca özel tertibat yaptırmak suretiyle gene istisna kapsamında araç alabilir.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yaşarken ölüyor gazi.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Ama bahsettiğiniz hiçbir engeli olmayan gaziye o kapsamda değil.

Arz ederim.

BAŞKAN – O zaman bir bilgi de ben vereyim.

Bununla ilgili olarak Hükûmet tarafı bu görüşmelerde bu gündeme geldikten sonra şu an bir çalışma yapıyor.

Evet, ikinci önergeyi okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 79

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 43' üncü maddesinde yer alan "sayılan kişilerden hayatını kaybetmiş olanların" ibaresinin, "sayılan kişiler ile bunlardan hayatını kaybetmiş olanların" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Kadim Durmaz

Tokat

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Aykut Erdoğan

İstanbul

Musa Çam

İzmir

Zekeriya Temizel

İzmir

BAŞKAN – Sayın Bakan, aynı mahiyetteki önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Hükûmetin bu konuyla ilgili bir çalışma içerisinde olması memnuniyet verici. İktidar partisi milletvekili arkadaşlarımızın da bizden çok farklı düşündüğünü sanmıyoruz. Yani gerçekten 15 Temmuzda yaşanan olaylarda da hayatını kaybedenler... Büyük acı içerisindeyiz tabii, onların yakınlarının bundan faydalanmış olması iyi bir şey ama aynı olayda yaralanan, sakat kalan insanlar var, bunların mağdur edilmesi kabul edilebilir bir iş değildir. İlle yüzde 90 civarında bir sakatlık olması değil yani burada yüzde 90 sakat veyahut da ölmesi gerekiyor kriteri doğru bir kriter değil. Hükûmet üyelerinin ve iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımızın da Genel Kurul süreci içerisinde 4 partinin birlikte ve müşterek önerge vererek bunu gerçekleştirmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

43' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44' üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 44- 4760 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "(2) numaralı bendi" ibaresi "(2) ve (8) numaralı bentleri" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, 44' üncü maddeyle ilgili bilgi alalım lütfen.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Evet, Mehmet Arabacı arkadaşımız açıklama yapacak.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Başkan, bu maddeyle şu yapılmaya çalışılıyor, az önceki yapılan maddenin devamı mahiyetinde, ÖTV'deki istisnanın temel çalışma mantığı şu şekilde: Buradaki örnekte taşıt istisnası olduğu için diyelim ki bir kamu kurumu istisna mahiyetinde bir araç aldı, bunu on beş sene sonra da elden çıkarsa o günkü, ilk günkü değerle, o günkü oranla bunun vergisini ödemek zorunda. Ancak bu getirilen hükümle istisnanın, engellilere tanınan istisnaya benzer bir şekilde (2) diye bahsedilen engellilere ilişkili, (8) diye bahsedileni de şimdikine eklemek suretiyle bunların beş yıl sonra elden çıkarılması hâlinde bu istisnalara ilişkin bir vergi alınmayacağını öngören bir düzenleme.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45' inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 45- 4760 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinde yer alan "40" ibareleri "160" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir bilgi alabilir miyiz maddeyle ilgili.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Mehmet Arabacı bilgi verecek.

BAŞKAN – Evet, Sayın Arabacı.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Başkanım, bu maddeyle de aslında hâlihazırda uygulamakta olduğumuz cep telefonlarıyla ilgili bir maktu vergiye ilişkin bir düzenleme. Hâlihazırda cep telefonlarına ilişkin vergileme yüzde 25 nispi bir vergi ÖTV Kanunu'na göre. Ancak 2009 yılında getirilen bir düzenlemeyle bir maktu had belirlenmiş 40 lira diye, bu 40 liralık had bu zamana kadar 160' a kadar gelmiş ve 1/1/2016 tarihi itibarıyla biz asgari 160 lira, her bir telefon başına asgari 160 lira alıyoruz yani normalde yüzde 25 alıyoruz ama 160 liranın altında olmamak kaydıyla.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kademeli mi uyguluyorsunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Kademeli değil, her yıl ya da Bakanlar Kurulunun belirlediği...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sabit bir vergi mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sabit.

Minimum yani asgari 160 lira olmak zorunda bir cep telefonunun özel tüketim vergisi yani normalde bir cep telefonundan alınacak olan vergi oransal anlamda yüzde 25 ama 160' dan aşağı olamaz yani bir alt bant burası.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Arz ederim Sayın Başkanım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şu anda 40 lira alıyor galiba.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 80

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Şu anda 160 lira alıyoruz hâlihazırda, sadece Kanun'daki tabir eski Bakanlar Kurulu kararıyla bu 160'a kadar gelmişti çünkü 3 katına kadar artırma yetkisi vardı Bakanlar Kurulunun...

BAŞKAN – Sayın Bakan açıklamıştı bunu zaten.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Evet ve şu anda da Kanun haddinin üst sınırına geldiği için sadece aynı oranı koyarak, şu anda herhangi bir vergi artışı yok.

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

46'ncı madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 46- 4760 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7- Bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.02 ve 87.03 tarife pozisyon sıraları kapsamındaki taşıtlarla yapılan şehir içi taksit, dolmuş, servis, minibüs, midibüs ve otobüs taşımacılığı faaliyeti (araç kiralama, özel yolcu transferi ve benzeri hizmet ifası faaliyetleri hariç) ile 8701.20 ve 87.04 tarife pozisyon sıraları kapsamındaki taşıtlarla yapılan ticari yük taşımacılığı faaliyeti dolayısıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan ve bu faaliyetini ilgili mevzuatta öngörülen yükümlülükleri yerine getirmek ve yetkilendirilmek suretiyle maliki olduğu taşıtlar vasıtasıyla icra eden gerçek ve tüzel kişiler tarafından, söz konusu faaliyetler kapsamında kullanılan taşıtların yenilenmesi amacıyla, aynı tarife pozisyon sıraları kapsamındaki taşıtların (87.03 tarife pozisyon sırası kapsamındaki; yarış arabaları, arazi taşıtları, ATV olarak adlandırılan üç veya dört tekerlekli taşıtlar, motorlu karavanlar ile motor silindir hacmi 1600 cm³ geçen binek otomobilleri hariç) bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 30/6/2017 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilk iktisabı vergiden müstesnadır.

Bu düzenlemeden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla maliki olunan, trafik tescil kuruluşlarınca ticari yolcu veya yük taşımacılığında kullanılmak üzere kayıt ve tescil edilmiş her bir taşıt bakımından, aynı cins bir taşıtın ilk iktisabında yararlanılır.

Yenilemeye konu edilen taşıtın, istisnadan yararlanılan tarihten itibaren iki tam yıl içerisinde satılması, devredilmesi veya sair suretle işletme kayıtlarından çıkarılması şarttır. Şu kadar ki bu şartın ihlali halinde, yeni alınan taşıta ilişkin zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, alıcıdan vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

Bu madde hükmüne göre iktisap edilen taşıtın, ilk iktisap tarihinden itibaren üç tam yıl geçmeden, veraset yoluyla intikaller hariç, devri halinde adına kayıt ve tescil işlemi yapıldandan, ticari yolcu veya yük taşımacılığı faaliyetinden çekilmesi (hurdada çıkarılması hariç) halinde ise bu madde hükmünden yararlandıktan, taşıtın ilk iktisabındaki matrah esas alınarak, devir veya ticari taşımacılık faaliyetinden çekilme tarihindeki oran üzerinden hesaplanan özel tüketim vergisi alınır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu ticari araçlarla ilgili ÖTV'yi kim...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Gelir İdaresi Başkanlığından Mehmet Arabacı arkadaşımız yine bir bilgi verecek.

BAŞKAN – İsterseniz -önergeler de var- önergeleri de okutayım, ondan sonra madde ve önergeler üzerinde açıklama alalım.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Tamam Sayın Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/750 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 46'ncı maddesiyle 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici Madde 7'nin (1)'inci fıkrasında yer alan "30/6/2017" ibaresinin "30/6/2019" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Emine Nur Günay
Eskişehir

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyorum.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Arabacı, hem maddeyle ilgili hem de önergeyle yapılan düzenlemelerle ilgili bir bilgi alalım önce lütfen.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Tabii.

Sayın Başkan, bu maddeyle yapılmaya çalışılan şu: Şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılan taksitler, dolmuşlar, minibüsler, midibüsler, otobüsler ile yine ticari maksatla kullanılan, yük taşımacılığında kullanılan kamyonlar, kamyonetler, tırlar, yarı römorklar için çekiciler diye adlandırdığımız taşıtların belli bir süre içerisinde ÖTV'siz olarak alımına imkân sağlayan bir madde. Bu süre Kanun Tasarısı'na yazılırken "2017'nin Haziranına kadar" diye yazılmıştı. Bunu önergeyle de iki yıl daha uzatmış oluyoruz.

BAŞKAN – Yani şoförler odasının talebidir, "Bu ticari filo değişimini ancak tamamlarız." dediler, konuşmuştuk zaten.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Evet.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Arabacı'dan hem sormak öğrenmek isterim, Sayın Bakanın da belki bu konuda bilgisi vardır. Şu anda yaklaşık olarak Türkiye çapında benim bilebildiğim kadarıyla 3.500'e yakın sürücü kursu okulu var. Geçtiğimiz hafta İzmir Ticaret Odasında Meclis üyesi olan ve bunların dernekleri –bunların da bir dernekleri var galiba- geldiler, bu geçtiğimiz torba kanununda yeniden yapılandırma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 81

konusunda- siyasi partilerin grup başkan vekillerini, Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan arkadaşlarımızı ziyaret ettiler. Cemal Bey burada, herhâlde sizi de ziyaret etmişlerdir mutlaka öyle söylediler İzmir Ticaret Odasından.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – 3.500'e yakın sürücü kursu var ve biz okuluz diyor. “Bu kadar yıldır her okulda yaklaşık 3-4 araba tescilli vergisini veriyoruz ama biz bir hizmet ediyoruz, biz okuluz, fakat biz bu ÖTV muafiyetinden faydalanamıyoruz.” diyor. Şimdi, bunların çok haklı ve çok meşru bir talepleri var. Yani taksi araçlarının, diğer araçların ÖTV’den muaf tutulması tamam, doğru bir itirazımız yok ama bir de bir okul yani bir çoğumuzun, çocuklarımızın, yakınlarımızın, torunlarımızın ehliyet aldığı okullar bunlar. Yani, şimdi bu okullara da böyle bir imkân ve olanağın tanınması gerekir diye düşünüyoruz. Yani, biz şu anda önergeyi hazırlayamadık ama bu son derece önemli bir konudur. İktidar partisi milletvekili arkadaşlarımızın da eğer -geçtiğimiz hafta yaptıkları görüşmelerde- bu konuda olumlu bir şeyse bunun bana göre çıkartılması gerekiyor. Yani bu kadar taksi, bu kadar araç-gereç, kamyon faydalanacak ama Türkiye çapında 3.500x4 çarptığımızda bu kadar araç faydalanamayacak. Ben ekonomiye yeni bir taze kan gelecek diye düşünüyorum araçların yenilenmesiyle birlikte. O nedenle bu sürücü kurslarının bundan faydalanması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, araçları yenileyeceğiz ancak şimdi, cari açık da gündemde. Yerli üretimden bunun faydalanması için bir had konulamaz mı? Yani modellere bakılır, yerli fabrikalara bakılır. Şu rakama kadar olanlar, bu rakamdan faydalanır gibi bir barem konulsa. Bir de yerli üreten fabrikaların kapasitelerine bakılsa hani 250 bin liralık kaç araç yenilenmesi planlanıyor bununla?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Toplamda 906 bin aracın yenilenmesi düşünülüyor ama sizin bahsettiğiniz binek otosu tarzında, benim bahsettiğim tamamı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam. Yani sonuçta çok ciddi bir rakam bu ve eğer ki ithalat yoluna gidilirse diyelim ki yarısı, çok ciddi bir ithalat demek, çok ciddi bir cari açığa yük demek.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Tabii bu üç yıl içerisinde yenileme düşünülen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız ama yani hem yerli fiyatlara bakılarak yani ithalatın çok fazla yapılmamasını sağlamak için belirli limitler konulsa, yerli araçların daha fazla tercih edilmesi sağlansa hem de fabrikaların kapasitelerine göre belli bir süreler konulsa atıyorum...

BAŞKAN – O zaman başka bir şey sorayım. Bunların bahsettiğiniz araçların ne kadarı büyük araç?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Araç sayılarını verebilirim aslında, toplam araç sayılarını.

BAŞKAN – Büyük araçları söyleyin siz bana.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok iyi olur.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – 155 bin tır, 400 bin kamyon, 13 bin kamyonet...

BAŞKAN – Tamam, yeter.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yavaş yavaş lütfen...

BAŞKAN – 400 bin tır, 153 bin kamyon, burada şu anda halihazırda ÖTV...

GARO PAYLAN (İstanbul) – “155 bin tır” dedi.

BAŞKAN – Şeyi soracağım, şu anda halihazırda ÖTV ne kadar bunlarda?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Bu kamyon, kamyonet, tırlarda yüzde 4, otobüslerde yüzde 1, bunları da büyük araç sayarsak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıları başta verirsiniz, Başkan karıştırdı.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Şöyle söyleyebilirim: Taksilerde 82 bin, dolmuş yani minibüs dediklerimizde 111 bin, bunların oranı 4 ila 9 arasında değişiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Taksiler de...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Yok, taksiler değil, taksiler 45.

45’lik olanlar burada esas dâhil olanlar çünkü diğerleri ithalatı daha da artırabilir kaygısıyla konulmadı sayın milletvekilimizin de çekincesi çerçevesinde.

Servis araçları dediğimiz araçlar var, yüzde 9 ila 4 arasında değişiyor oranları 112 bin araç. Otobüsler 33 bin, kamyonet 13 bin, kamyon 400 bin, tır 155 bin. Tabii, bunlar Emniyet Genel Müdürlüğünden, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonundan ve Ulaştırma Bakanlığından alınan veriler çerçevesinde.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunları nasıl tespit ettiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Emniyet Genel Müdürlüğünden...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır hayır...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 82

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Değişme oranını mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Belli yaşın üzerinde olanları...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Tabii, bunların...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Emniyetteki tescil şeyinden...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Şimdi, normalde potansiyel olarak araçların belli sürelerle de yenilenme ihtimalleri var ama biz bu teşvik kapsamında üç yıla da çıkarılınca yani uzatılınca teşvikin süresi doğal olarak tamamının değiştiği varsayımıyla söylüyoruz 906 bin araç.

ERHAN USTA (Samsun) – 82 bin taksit o zaman var Türkiye’de toplam, öyle mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Evet, doğrudur.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Taksit plakası 82 bin mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Taksit plakasını bilmiyorum ama ticari olarak faaliyette bulunanlar, aktif olanlar.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bir fotokopi alabilir miyiz Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Versinler arkadaşlar, dağıtsınlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Paylan, bitirin sözünüzü.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, yani yerli üretimi gözetmek için nasıl düzenleme yapılabilir? Bunu soruyorum. Yani bir limit konulur mu? Yerli fiyatlar yabancı fiyatlar gözetilir mi? Buna göre nasıl bir şekilde -cari açığı biliyorsunuz gözetmemiz lazım- bu kadar imalat yapılacaksa yerli üretim nasıl yapılır? Bir fiyat konulabilir mesela.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Bakanım, aslında burada şöyle bir limit var. Bu maddede de görüldüğü üzere aslında yüzde 45 ÖTV’ye tabi binek otomobiller yani 1.600cc’nin altındakiler. 1.600cc’nin üzerindeki olanlar zaten çoğunluğu ithal o yüzden onları hiç koymadık zaten buraya. Burada da aslında ya yaklaşık olarak bir limit koyacaktık fiyat anlamında, fiyat belirleme anlamında; o limiti koymadık, şu anda en fazla yararlanılacak olan tutar yaklaşık kişi başı 20 bini geçmez.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geçse de ithal olmaması...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Mikrofonu açarsanız Başkanım, ben kısaca cevaplayalım.

Açık söylemek gerekirse Dünya Ticaret Örgütü’nün yasaklamalarından dolayı özel yerli üretime açıktan bu şekilde bir madde koyamıyorsun uluslararası yükümlülüklerden dolayı, esas mesele burada. Yoksa dediğiniz doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir limit konulabilir, yani bir rakam konulabilir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Yani konulabilir, belki örtülü olarak zaman içerisinde... Yani burada birtakım örtülü şeyler var, arkadaşlar teknik olarak onu belirlemişler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz onu gözettiniz mi yerli üretimin çoğunlukta olması için.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Yok, yerli üretim ayrımı gözetmedik. Yani bunu yaparken öyle bir ayırım gözetemedik çünkü oradaki...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Fiyatlara çalışırken yabancı...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Fiyatlara çalışırken şunu gözettik ama: Yani belli bir had... Ya oraya bir rakam koyacaktık, şu rakamı aşamazsınız diye, hangi aracı aldığını sınırlamayacaktık ya da bir motor silindirin hacmi gibi ya da buna benzer bir sınırlama yaparak rakam sınırlamış gibi olacaktık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İki birden yazılabilir hem motor silindir yazılabilir hem de şu rakamdan fazla olamaz denir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Şimdi, buradaki maksat o dönemdeki hani sayın başkanların açıklamalarında maksat şuydu: Şehir içinde dolaşan taksilerin, dolmuşların yenilenmesi, vatandaşlara daha rahat konfor sağlanmasıydı. O yüzden burada araçları illaki şu araç olsun diye dikte etmektense idare olarak, hangi araç alınır alınır o araca, şunu da aşmamak kaydıyla istisna mahiyetinde bir şey.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Garo Bey’in, dediği farklı bir şey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben farklı bir söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımız buradayken ben bir konuyu daha gündeme getireceğim. Aslında önergemiz daha sonra geliyor Sayın Başkan ama bu konuyla ilintili bir konu. Bu maddeyle malum, şoför esnafımızın beklentisi olan ÖTV’ siz araç yenileme imkânı sağlanıyor. Bu bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak da 7 Haziran ve Kasım seçim beyannamemizde vaatlerimiz arasında yer alıyordu.

Sayın Bakanım, şoför esnafımızın bir istediği daha var, sizlere de intikal etmiştir. O yirmi yaşını aşan araçların hurdaya kabul edilmesi yönünde vergilerin ve trafik cezaların silinmesi noktasında. Bu, aslında hem sanayi üretiminin ihtiyacı olan... Hurdalar malum yoğunlukla ithalatla karşılanıyor. Hem o yönden ekonomimize olumlu bir katkısı olur hem de bu şekilde yeni teknoloji araçları kullanma imkânı verir. Bu düzenleme yapılırken, ÖTV’ siz araç yenilemesi yapılırken hurda konusunda da bir düzenleme yapmamız esnafımızın beklentisi. Bilmiyorum sizlerin bakışı nasıl.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 83

Teşekkür ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Teşekkür ediyorum.

Dediğiniz doğru, esnaf arkadaşlarımızın o yönde talepleri var. Bununla ilgili de bir çalışma yapıyoruz, bir etki analizi yapıp inşallah bir şekilde gündeme getireceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, maalesef biz -içeride ürettiğimiz otomobil için söylüyoruz- otomobillerin yaklaşık yüzde 80'ini ihraç ediyoruz, yüzde 20'si içeride kalıyor. İçeride tükettiğimizin de yüzde 78'ini ithal ediyoruz, yüzde 22'si içeriden. Yani, Türk kullanıcısının aslında arzu ettiği otomobil türünü bir şekilde üretmiyoruz anlamı çıkıyor buradan çünkü kendi ürettiğimizi kullanmıyoruz, böyle bir şey var. Dolayısıyla, bu 1.600 cc meselesi geçmişte faydalı bir şeydi yani bundan yirmi yıl önce konulduğunda hakikaten 1.600 cc'nin üzerindeki otomobiller daha çok ithal, 1.600 cc ve altı da yerliydi ve o zaman doğrudan ithal ve yerli arasında bir ayırım yapamadığımız için böyle bir şey konulmuştu. Fakat, şimdi, aslında biz dünyanın bütün otomobil üretim sistemlerini de bozduk. Şimdi, bize has 1.600 cc'nin altında şu kadar "Tork"lu şu kadar bilmem neyli otomobiller üretiliyor. Mesela, 1.400 cc'li Passat'lar var. Kocaman Passat'ı adam 1.400 cc'yle yapıyor. Bunlar hep bize özel üretilen şeyler, bizim bu vergiden kaçınılmak için yapılmış şeyler. Bu 1.600 cc meselesine falan tekrar bakmak lazım çünkü şu anda zaten yurt içi tüm tüketilen otomobillerin yüzde 96'sı falan 1.600 cc'nin altı, 1.600 cc'nin üzerinde bir şey kalmadı, o yüzden o sistem çalışmıyor. Yerliyi koruyacak, uluslararası anlaşmaları, sözleşmelere aykırılık teşkil etmeden yerliyi koruyacak bir şeylerin yapılması gereği çok açık bir şekilde ortada.

Şimdi burada yapılan düzenlemeye biz de katılıyoruz elbette. Sayın Kalaycı da ifade ettiler, bizim parti programımızda da olan bir şey. Fakat, burada şu 2019'a uzatılması daha önceden Sayın Bakanla konuşurken bizim de önerdiğimiz bir şeydi, çok yerinde oldu. Bunu yapmadığımız zaman içeride bir fiyat baskısı yani fiyatlarda yukarıya doğru bir hareket oluşacaktı dolayısıyla aslında bizim şoför esnafımız bundan tam faydalanamayacaktı. Bu anlamda iyi oldu. Hem insanlar sıkışmadan, 2019'a kadar, rahat olduğunu hissettiği zaman, aracı da biraz daha yıprandığında aracını değiştirme imkânı olacak.

Fakat, burada şimdi ben şu kısmının da düzeltilmesinin doğru olacağını düşünüyorum Sayın Bakan, Sayın Başkan: "Bu yenilemeye konu edilen taşıtın istisnaya yararlanılan tarihten iki tam yıl içerisinde satılması..." Yani, niye buna zorluyoruz? Adamın bir tane dolmuşu varsa, bir servis aracı, bir taksisi eğer plakasını falan da ayarlayabiliyorsa ikincisi de olsun. Yani biraz amacımız ülkede ticaretin artırılması falansa şayet... Belki daha ekonomik ömrünü tamamlamadan elindeki aracı satmasını, yeni bir araç almasını, böyle vergi mevzuatını zorlamış olacağız. Bence bu çok şey değil. Bir defa şu otomobillerin, taksilerin tamamı değişecek, o kesin çünkü yüzde 45 bir vergi avantajı sağlıyorsun, yüzde 1'lik, 2'lik olanlarda vakti geldiğinde değiştirecek; yüzde 1, 2'lik vergi avantajı için hiç kimse aracını değiştirmez. Bence bu satılma zorunluluğunu da kaldırmamız lazım. Kendisi belki ikinci araçla da işini biraz daha büyütecek, ona da engel bir şey olmasın yani nihayetinde diye düşünüyorum. Bunu bence Bakanlık bir düşünsün. Tabii şimdi düzeltme imkânı olmayacaktır Maliye Bakanı burada olmadığı için, Sayın Bakanımız belki inisiyatif kullanabilir ayrıca o ayrı bir şey ama Genel Kurul aşamasında bence düşünülmesinde fayda var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başkanım, biz tabii ki bu düzenlemeyi destekliyoruz. Sadece merak ettiğim bunun bir etki analizi yapıldı mı, ne kadarlık bir vergiden vazgeçiliyor üç yılda 906 bin aracın yenilenmesi kapsamında bir analiz var mı? Paylaşırsanız sevinirim.

BAŞKAN – Herhâlde analizi yapmaları zor çünkü bu çıkmasaydı ne olurdu ama.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Yaptık.

BAŞKAN – Nasıl yaptınız? Bu imkânı getirmezsen yenilemeyecek adam, nasıl olacak bu hesap?

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Buraya gelirken aslında biz bunun hesaplamasını yapmıştık ama bugün 2009 olunca bu veriler değişti ve yaklaşık olarak başa baş noktasında... Toplam etkisi artıdadır bile çünkü KDV tahsilatı da var bunlardan.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, yok, hiç öyle değil. Tam benim alanıma girdiniz. Sayın Başkan, sayın vekil bana "Siz uzatıyorsunuz." falan diyor ama söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Çok söz isteyen var, vereceğim Sayın Usta.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Arkadaşların bir bilgisi var Sayın Başkanım, isterseniz söyleyeyim.

Arkadaşlarımızın değerlendirmesine göre 56 milyon TL; ticari taksinin tamamı, diğerlerinin de yarısı değiştirildiği düşünüldüğünde 56 milyonluk bir maliyet oluyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 84

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, bu Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Konfederasyonundan bir gelen talep üzerine mi oldu yoksa Hükümetin olağan bir çalışması mıydı?

Bir diğer sorum: Belli yaştaki araçlara buradaki sunumda ya da etki analizinde konfor, yakıt tüketimi gibi insan yaşamını kolaylaştıracak birtakım açıklamalarda bulunulmuş ama ileri yaştakilere bunu zorunlu kılmanın daha doğru ya da şu modeldeki araçlara zorunluluk getirilmesinin daha doğru olacağı kanısındayım. Ya da bunu yönetmelikle mi düzenleyeceksiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir şeyin düzeltilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum yani hesabımızı doğru yapalım anlamında.

Şimdi, özellikle taksi kısmı için söylüyorum, böyle üç beş yılda zaten bunlar değiştiriliyor. Küçük, taşradaki taksiler falansa oralarda biraz uzayabiliyor ama Ankara'da İstanbul'da bunların çoğunluğu, üç beş yılda bir değiştiriliyor. Şimdi, sanki taksi hiç değişmeyecekmiş gibi varsayıp yani biz buradan ÖTV kaybediyoruz ama bunu değiştirdiği için şu kadar da KDV tahsil edeceğiz deyip onu düşmek olmaz bu hesapta. Bu hesapta hiçbir düşme yapmadan 82 bin tane aracın ÖTV'sini ne hesap ediyorsak ortalama 20 bin lira üzerinden 1,6 milyar TL'dir bunun sadece otomobilde maliyeti. Yani, çünkü bu zaten değişecek, siz bunun vergi avantajını yaparsanız da yapmasanız da sadece burada zaman kayması olacaktır, bir yıl olacaktır, bir şey olacaktır. Biz doğrudan şoför esnafımızın -zaten bunu o yüzden önemsiyoruz- cebine burada 1,6 milyar liradır -20 bin liradan aldım ben 1.600 cc'nin altındaki otomobili, araçtaki ÖTV'yi, biraz daha aşağıdan da alınabilir belki- maliyeti. Öyle 56 milyon falan olmaz, böyle yanlış hespla burada bir şey yapmayalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Konuya ilişkin olarak, biz Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu'yla bu tür düzenlemeleri hem STK'lardan hem esnaflardan hem piyasadan gelen talepleri dikkate alarak ve bizim gördüğümüz ihtiyaçlar doğrultusunda hep beraber düzenliyoruz. Burada Milliyetçi Hareket Partisi de, Cumhuriyet Halk Partisi de, Halkların Demokratik Partisi de, hepsi de aynı noktadalar. Herkes halkın içerisinde olduğuna göre aynı ihtiyaçları görüyorlar ve bu şekilde düzenlemeyi de Hükümetin yapması gerekiyor, biz de o doğrultuda yaptık.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu kabul edilen önerge doğrultusunda...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, söz talebim var.

BAŞKAN – 5'inci söz hakkınız ama 6'ncıyı vereyim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nasıl 6'ncı anlamadım ki. Erhan Bey de 2 kere aldı, ben de 2'nci kere alıyorum, 6'ncı değil. Bu konuda 2'nci kez 6 değil. Kayıtlara bakın.

BAŞKAN – Sabahtan beri 6 oldu diyeyim o zaman.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle olabilir.

Sayın Bakan, meramım şu: Bakın, şimdi, Volkswagen araçlar, taksiler kullanılmaya başlandı. Biliyorsunuz, Volkswagen'in Türkiye'de fabrikası yok. Veya, siz bir barem koymazsanız, millet de "Biraz iyi arabam olsun nasılsa ÖTV'si yok." diyecek ve Volkswagen araçlar da alacak. Mercedes taksi de gördüm. 1.4, 1.6 çıkarıyor çünkü Mercedes Türkiye'ye özel ama Hyundai ve Toyota'nın bir limiti vardır yani. Siz 60 bin lira yazarsanız buraya Hyundai veya Toyota alırlar çünkü Passat'a veya Volkswagen'e, Mercedes'e yetmez o zaman rakam. Niye bir limit koymuyorsunuz? Koyarsanız yerli üretim olacak, bir şekilde Toyota veya Hyundai alacak veya neyse yerli üretim hangisiyse onu almak durumunda kalacak.

İkinci söyleyeceğim şey de şu: Bakın, taksi esnafı zorda çünkü genelde hep kiralılar taksiyi. Bugün İstanbul'da 6 bin lira, 7 bin lira taksi kiralari. Taksi esnafı aracı yeniliyor, hep taksi plakasını veriyor... Bugün 2 milyon lira bugün taksi plaka değeri ama biz plaka sahibini hiç vergilendirmiyoruz. Bakın, Gelir İdaresine söylüyorum, plaka sahibi vergi vermiyor. Taksi esnafı 6 bin lira kira veriyor, plakalar 2 milyon lira ve siz vergi almıyorsunuz buradan. Esnafı koruyalım, emekçiyi koruyalım ama plaka sahibini de vergilendirecek bir öneriyi Hükümetinizden bekliyoruz bir şekilde. Yani, bunu da denetleyemiyoruz. Üzerine gitmeye kalksanız o ay ayağa kalkıyor odalar. Bununla ilgili mutlaka 6 bin lira, 7 bin lira her ay kira ödüyor o esnaf o zorda ama plaka sahibi 1 lira vergi vermiyor ve hiçbir riski de yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kabul edilen önerge doğrultusunda...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir soru sordum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Soru mu sordunuz? Ben kaçırışım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 85

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Limiti esasında taksici esnaf istemedi -biz koymak istedik ama görüştüğümüzde- Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu da dâhil olmak üzere. Demek ki çok zorda değiller, özellikle limit istemediler yani onu belirttim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman yabancı alımlar da olur.

BAŞKAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni bir madde ilavesine ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı'na 46'ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

"MADDE 47- 4760 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.03 sırasında yer alan "Diğerleri" satırındaki "Motor silindir hacmi 1600 cm3'ü geçen fakat 2000 cm3'ü geçmeyenler" ve "Motor silindir hacmi 2000 cm3'ü geçenler" alt satırları oranlarıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Motor silindir hacmi 1600 cm3'ü geçen fakat 2000 cm3'ü geçmeyenler	
Elektrik motoru da olanlardan elektrik motor gücü 50 kw'ı geçip motor silindir hacmi 1800 cm3'ü geçmeyenler	90
Diğerleri	90
Motor silindir hacmi 2000 cm3'ü geçenler	
Elektrik motoru da olanlardan elektrik motor gücü 100 kw'ı geçip motor silindir hacmi 2500 cm3'ü geçmeyenler	145
Diğerleri	145

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde bir açıklama alabilir miyiz Sayın Arabacı.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Sayın Başkan, bu getirilen yeni madde önergesiyle şu planlanmakta: ÖTV Kanunu'nun (II) sayılı listesi motorlu araçlara ilişkin ve onda da 87.03 GTİP numaralı "diğerleri" dediğimiz yani binek otomobillerin içerisinde olduğu bir kısım var. Bu binek otomobillerin de zaten hâlihazırda motor silindir hacminin sınıflandırması 1.600 cc'nin altındakiler, 1.600-2 bin arası ve 2 binin üstü. Bu şekilde kategorize edilmiş. Bunların arasında da sadece elektrikli motorlu olanların ayrı bir sınıflanması var. Ancak, son dönemlerde özellikle hibrit araçlar yani hem elektrikli motoru olan hem de normal motoru olan araçların piyasaya kazandırılması ve bu araçların Türkiye'de sunulması gündeme geldi. Bununla ilgili olarak da yeni bir önergeyle yeni bir dilim talepleri oldu çünkü bu şeyi tam karşılayamıyorlar ve teşvik etmek mahiyetinde de bir alt kademeden vergilenmek istiyorlar. Şu anda hâlihazırda eğer böyle bir yatırım olursa bunların vergilemesini farklılaştırmak adına elektrikli motorlarla ilgili araya bir alt kademe açılıyor 1.600 ila 1.800 arası 50 kw motoru olmak kaydıyla toplamda ya da 2 bin ila 2.500 arası 100 kw motoru olmak kaydıyla ayrı vergilendirmeye imkân sağlayacak şekilde bir alt dilim açılıyor. Yani, ileride bir yatırım olduğu zaman ayrı bir vergi dilimi uygulanabilecek.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Bu sadece yatırım değil, ithalinde de aynı şey ama değil mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Tabii.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, "yatırım" deyip bize cezbedici şey yapıyorsunuz ama bu büyük ölçüde ithal olacaktır.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Bugün itibarıyla o oran değişmiyor onu söyleyeyim, oranlar aynı oranlar, gene muhafaza ediliyor. Yani, 1.600-2 bin arasındaki olan neyse 1.600 ila 1.800 arasında bu konulan oran da aynı. 90-90 denilmesinin ya da 145-145 denilmesinin sebebi bu. Ama, ileride bir yatırım olursa yani bu kapsamda oran farklılaştırılmasına gidilebilir diye bir ara dilim açılıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu anda bir oran düşüşü yapılmıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 86

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI – Hayır, oran düşüşü de yok, oran artışı da yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, o zaman sayın Hükümetten Türkiye’de herhangi yatırım olmaması durumunda sadece ithalata yönelik olarak bir oran düşüşü yapılmayacağına ilişkin mutabık olabilir miyiz Sayın Bakanım? Yani, şimdi, bunu yaparız da yarın oran düşürülür hiçbir yatırım olmadığı hâlde yani yeni bir ithalat kapısı...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Yani, ithalatta düşürülmez tabii, niye düşürülsün?

ERHAN USTA (Samsun) – Kayda girsin Sayın Bakanım bu dediğiniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Girsin Ağabey, hiçbir sıkıntı yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ondan sonra diyeceğiz, Sayın Bakan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Yeni madde ilavesine ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 48- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 28 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "ve okullara sağlanan internet erişim hizmetleri, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri," ibaresi internet erişim hizmetleri, deniz haberleşmesi ve seyir güvenliği haberleşme hizmetleri, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamındaki elektronik haberleşme hizmetleri, elektrik ve doğalgaz alımları, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Kanuna göre yapılan sınav işlemleri ile sınırlı olmak üzere basım, dağıtım, nakil, kamera kaydı ve izlenmesi ile sınav güvenliği ve gizliliği kapsamındaki alımlar," şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir. "Bu fıkra da sayılanlar dışında, birden fazla yıla yaygın olması zorunluluğu bulunan veya ekonomik olan diğer mal ve hizmet alımlarının yüklenme süresi 3 yılı geçmemek üzere belirlemeye ve bu fıkra da belirlenen süreleri beş katma kadar artırmaya Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir."

BAŞKAN – 48’inci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Sayın Bakan, Sayın Sancarbaba bir açıklama yapsın.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KANUNLAR VE PARLAMENTO İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; 5018 sayılı Kanun’un 28’inci maddesinin (4)’üncü fıkrasında sayılan hizmetlerle ilgili olarak yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve Maliye Bakanlığının da uygun görüş vermesi hâlinde gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilmektedir. Kamu idarelerinden zaman zaman gelen taleplerle Parlamentonun da uygun görmesi durumunda defalarca düzenleme yapılmıştır, kapsam devamlı genişlemiştir. Esasen, şu anda getirilen düzenlemeyle maddeye başta... Emniyet Genel Müdürlüğünün elektronik haberleşme hizmetleri kapsamında talebi vardı gelecek yıllara yaygın yüklenmeyle ilgili olarak. Ayrıca, ÖSYM Başkanlığının sınav hizmetlerinde sınav güvenliğiyle ilgili aldığı hizmetlerde de talebi vardı. Diğer kamu idarelerinin de talepleri vardı. Bunlar Bakanlığımızca uygun görülmüştü. Daha önce güvenlik paketinde, aslında İçişleri Komisyonundan geçip Genel Kurula kadar gelmişti fakat kanunlaşmamıştı. Bu yasama yılında yine Millî Eğitim Komisyonunda tartışıldı, Genel Kurula geldi ama işin aciliyetine binaen aynı maddeyi tekrar Plan ve Bütçe Komisyonunun gündemine getirmek durumunda kaldık. Ayrıca, gelen maddede Bakanlar Kuruluna bir yetki veriliyor ve bundan sonra ihtiyaç olması hâlinde ekonomik olduğuna karar verilen hizmet alımlarında Bakanlar Kurulunun yetki kullanması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Sancarbaba, teşekkür ederim.

Söz almak isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

49’uncu madde üzerinde...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, 49’da bırakalım. 50’yi zaten geçmiştik, 49’u bırakalım.

BAŞKAN – 50’yi geçtik, evet, 49’u yapacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bugün yapmayalım, yarın yapalım çünkü biraz sıkıntılı bir madde, düşünelim şunu.

BAŞKAN – Üstat, 49’u Sayın Bakan Yardımcısı gelip açıklayacak. O da aşağı yukarı on iki saattir burada bekliyor bizle beraber, 1 maddesinde açıklama yapmak için.

MADDE 49- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansın Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6- 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca ilan edilen riskli alanlar ile Bakanlar Kurulunun 22/10/2012 tarihli ve 2012/3900 sayılı ve 16/2/2016 tarihli ve 2016/8538 sayılı Kararları ile ilan edilen riskli alanlarda ve bu alanların dönüştürülmesi için kullanılacak rezerv yapı alanlarında 6306 sayılı Kanun ile birlikte bu Kanunun 6306 sayılı Kanuna aykırı olmayan hükümlerine ve aşağıdaki hükümlere göre uygulama yapılabilir.

Bu alanlarda; imar planı, imar uygulaması, alt ve üst yapı projeleri, ruhsat ve yapım da dahil olmak üzere bütün iş ve işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından resen yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bu alanlarda her tür ve ölçekteki meri imar planı, plan notları ve plan açıklama raporunda ilgili idarelere verilmiş görüş bildirme de dahil her türlü görev ve yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçer.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 87

7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca taşınmazlara verilen zararların aynı olarak karşılanması esastır. Bu alanlarda yapılacak yapılardaki kat irtifakı veya kat mülkiyeti; hak sahiplerine, mülkiyet haklarına ve/veya oluşan zararlara karşılık, bağımsız bölümlerin devri yapılmaya kadar Hazine adına kurulur. Ayrıca inşaat ruhsatı Hazine adına düzenlenir. Bu alanlarda yapılacak uygulamalarda tüm tapu ve kadastro işlemleri ile yıkım ve yapıma ilişkin her türlü izin ve ruhsat gibi iş ve işlemler ilgililerin muvafakati aranmaksızın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından resen yapılır veya yaptırılır.

Parselasyon plânlarında, gerekli görülmesi halinde ilk uygulamadaki düzenleme ortaklık payı oranını tamamlamak üzere düzenleme ortaklık payı kesintisi yapılabilir.

Riskli alan ve bu alanların dönüştürülmesi için kullanılacak rezerv yapı alanlarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan imar planları ve parselasyon planları ilgili çevre ve şehircilik il müdürlüğünde onbeş gün süreyle ilan edilir. Bu planlara itiraz, ilan süresi içinde ilgili çevre ve şehircilik il müdürlüğüne yapılır ve itirazlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca beş gün içerisinde değerlendirilir. İtirazların reddedilmesi halinde, planlar başkaca bir onay işlemine gerek kalmaksızın red kararı tarihinde kesinleşir. İtiraz olmaması halinde planlar askı süresinin sonunda kesinleşir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılan uygulamaya karşı, işlemin ilgisine tebliğ tarihinden itibaren; imar ve parselasyon planlarına karşı ilan tarihinin bitiminden itibaren onbeş gün içerisinde dava açılabilir. Mahkemece, idarenin savunmasının alınmasından sonra otuz gün içinde karar verilir, bu karara karşı onbeş gün içinde temyiz yoluna gidilebilir."

BAŞKAN – 49' uncu madde üzerinde görüşme açacağım.

Bir önerge var Sayın Bakan, önce önergeyi de okutayım. Hem önerge hem madde üzerinde bir açıklama alalım Sayın Bakandan.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/750) sıra sayılı Tasarı'nın 49' uncu maddesiyle 17/7/2004 tarihli ve 5230 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 6' ncı maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesi arz ve teklif ederim.

Emine Nur Günay

Eskişehir

"Bu madde uyarınca uygulama yapılan rezerv yapı alanlarında gerçekleştirilen her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, cezayla yasaklanan hükümleri hariç, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanun'la aynı kanun hükümlerinden istisnadır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir."

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Daha önceki torba yasada bu konuyla ilgili buna benzer bir düzenleme yapmıştık. Onun bağlamında değerlendirilip açıklama yapılırsa daha iyi olur.

BAŞKAN – Evet, lütfen.

Sayın Ceylan, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN –Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, teşekkür ediyorum 28' inci ve 29' uncu maddede hem iktidar hem muhalefet üyeleri olarak, ortaklaşa olarak maddeyi olgunlaştırma açısından... Destekleriniz dolayısıyla da ayrıca teşekkür ediyorum.

Bu maddeyle getirilen husus şu kısaca: Bilindiği üzere doğu ve güneydoğuda terörden etkilenen bölgelerde Hükümetimiz o bölgenin tahribatını gidermeye yönelik olarak hızlı bir imar çalışmaları ve yeniden yapılanma çalışmaları sürdürmektedir. Bu çerçevede 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun çerçevesinde de çalışmalar yürütülmektedir. Bu madde kapsamında 5233 sayılı Kanun'a bir ek madde ilavesi söz konusudur, geçici madde ilavesi söz konusudur. Bu geçici maddeyle amaçlanan durum şudur: Bilindiği üzere, orada halkımızın büyük bir beklentisi var zarar ziyanların bir an önce telafi edilmesine yönelik, yıkılan evlerin bir an önce yapılmasına yönelik olarak büyük ölçüde beklenti var. Hükümet olarak da tabii ki bu bölgedeki çalışmaların hızlı bir şekilde yürütülmesini amaçlamaktayız. Çeşitli bakanlıklar burada görev üstlenmiş bulunmakta; özellikle altyapı ve üstyapı, fizikî yapının ihyası konusunda, gerçekleştirilmesi konusunda da Bakanlığımız koordinasyonunda yoğun bir çalışma yürütülmektedir. İşte bu çerçevede bu bölgede yürütülen çalışmaların hızlandırılması, işlemlerin hızlandırılması açısından böylesi bir madde ilavesi 5233 sayılı Kanun'a ek bir madde ilavesi ihtiyaç hâline gelmiş bulunmaktadır.

Tabii ki bu maddeyle amaçlanan genel itibarıyla, terör olayları nedeniyle zarar gören bölgelerde vatandaşlarımızın zararlarının hızlı bir şekilde giderilmesi için 6306 sayılı Kanun uyarınca o bölgede riskli alan ve rezerv yapı alanı olarak ilan edilen alanlardaki uygulamaların kolaylaştırılmasını, hızlandırılmasını amaçlamaktadır. Yani her yerde değil sadece terör bölgesinde, Bakanlar Kurulu tarafından 6306 sayılı Kanun kapsamında ilan edilen bölgelerde riskli alan ve buna bağlı olarak da rezerv yapı alanlarındaki faaliyetlerin hızlandırılmasına yönelik olarak böylesi bir ek geçici madde ilavesi söz konusudur ve tamamen burada yapılan iş ve işlemlerin hızlandırılmasını amaçlamaktadır.

Önümüz kış bildiğiniz gibi, o bölgede vatandaşlarımız ev bekliyorlar. Özellikle 4 tane vilayette işte, başta Diyarbakır olmak üzere Şırnak'ta, Mardin'de ve Hakkâri'de, özellikle 7 tane ilçemizde yoğun bir çalışma yürütülmekte. Bir taraftan TOKİ çalışıyor, bir taraftan Bakanlığımız imar çalışmalarını yürütüyor, bir taraftan İller Bankası altyapı yatırımları, içme suyu, kanalizasyon yatırımlarıyla uğraşıyor ama vatandaşlarımız da tabii bir an önce evlerine kavuşmak istiyor. TOKİ'nin yapmış olduğu ihalelerde bile normal ihale sürecinde dört aylık bir süre gerekiyor. Biz nasıl kışa yetiştiririz bu evleri, bu altyapıyı, bu üstyapıyı onun çabası içindeyiz. İşte tüm bu işlemleri hızlandırmaya yönelik olarak böylesi bir geçici madde karşınıza getirilmiş bulunmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 88

Detay konusunda, daha teknik konularda arkadaşımız bilgi verebilecektir. Ben 1. Hukuk Müşavirimiz Veli Bekir Bey'e uygun görürseniz sözü bırakayım daha detay, teknik açıklamalarda bulunmak üzere.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Üye Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE – Sayın Başkanım, öncelikle sayın vekilimin sorusuna cevapla başlamak isterim, böylelikle de biraz açıklık getirmiş oluruz.

Daha önceki torba yasada düzenlediğimiz yani 6306 sayılı Kanun'a ek 1 maddesiyle eklediğimiz düzenleme riskli alanlardaki faaliyetler, çalışmalarla ilgili bir düzenlemeydi. Burada ise terörden ve terörle mücadele kapsamında bulunan ve bu kapsamda bu yıkılan yerlerin yerine yapılacak rezerv alanlardaki yapı faaliyetlerine ilişkin bir düzenleme olmuş oldu. Buradaki yapıları yeni yerlere aktarabilmemiz için hâliyle maliklerle muhataplık noktasında o bölgede ciddi anlamda maliklerin tapuları üzerine almadıkları, veraset sorunlarının olduğu, birçoğunun ölü veyahut da kayıp bulunduğu, bunlar gözükmemekte. Bu işlemleri yaptığımız takdirde, normal, şu an yasal prosedürü izlediğimiz takdirde on yıldan önce orada resmî muamelelerin bitmesi zor gözüküyor. Burada biraz daha ivedi yargılamayı, zaten normalde ek bir dille gelen ve aynı zamanda da İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20'nci, 20/a maddesinde de bulunan süre bir on beş gün daha kısalmış oldu. İdari yargıda dava açabilme süresi otuz gündü, burada sadece on beş güne indirilmiş oldu.

Yapılan çalışma bütün bu idari işlemleri, askı ilan sürelerini ve diğer süreleri hızlandırarak bu çalışmaları kış mevsimine yetiştirmekten ibarettir efendim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Böylece kabul edilmiştir.

Maddeyi oyluyorum:

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – O sırada yoktu; buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya bu kadar önemli bir maddede söz isteyen olmaması gerçekten çok manidar. Yani düşünebiliyor musunuz dört il sayıldı yani Diyarbakır, Mardin, Şırnak, Hakkâri. Herhâlde bizim ülkemizin şehirleri değil bunlar yani bu kadar önemsiz; hiç kimse söz almadı. Çok ilginç ve yüzbinlerce insanın mağduriyeti var ve on beş günde, hani otuz günü on beş güne indirelim, on beş günde kimi bulursak başvursun, zaten mağdur olmuş insanlar, gadre uğramış, herkes mağdur o bölgede ve şöyle deniliyor: “İlgililerin muvafakati aranmaksızın.” Yani tamam orada pek çok tapu problemi olabilir, söz konusu olabilir ancak rızayla her şeyi yapmamız da lazım. Yani bu kadar ivedi, acil bir şeyde pek çok hak kaybı, mağduriyeti söz konusu olabilecektir. “Resen yapılır ya da yaptırılır.” Yani bütün bu ifadeler ürkütücü ifadeler.

Bir de siz bu alanların hepsini herhâlde –bir bilgi vererseniz sevinirim- mevcut yıkılmış alanlarda yapmıyorsunuz ki yani yenileme alanları değil mi; yeni alanlar, yeni rezerv alanlarda yapılıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Her ikisi de var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nerede? Oysa o bilgiyi verseniz, nerede ne yapıyorsunuz bir bilelim. Yani Sur'da bir proje var, ortadan geçen proje. O ayrı bir olay yani hemen olacak bir şey de değil, bu kışa yetişmesi mümkün değil Sur Projesi'nin ancak bir yıl sonra ilk adımları atılabilir gibi geliyor. Sur'un içinden bahsediyorum çünkü ciddi bir projelendirme ki ne aşamada o konuda bilgi verseniz...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Hay hay.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani bir bilgi alsak; ya Diyarbakır... Şimdi Şırnak yıkılıyor, Şırnak şu an dümdüz edildi. Şırnak diye bir şehir zaten kalkacak mı kalkmayacak mı o da belli değil. Şimdi burada Komisyon'da görüşeceğiz bu olağanüstü şartlarda. Hakkâri diyorsunuz, Hakkâri şehri kalkıyor. Hani böyle bir yasa geçireceğiz, bundan sonra da Hakkâri'yi, Şırnak'ı kaldıracağız yani önce onu mu görüşmek lazım sonra bunu mu görüşmek lazım. Hakkâri ve Şırnak'ı yeniden kuruyoruz, Cudi'yi yapıyoruz, işte Yüksekova şehir olacak; önce onları görüşsek, şehri kaldırsak da sonra bunlara mı baksak? Ya, kalkmasını istiyoruz ama bütün bunlar manidar. O açıdan önce bir bilgi verseniz. Ne yapıyorsunuz, nereyi yıkıyorsunuz, nereyi yapıyorsunuz, nereye rezerv alanı kuruyorsunuz? Hak kayıplarını nasıl gidereceğiz? On beş günde başka şehirlere göç etmiş insanların nasıl mahkemeye başvurmasını bekliyorsunuz? Niye on beş güne kısıtlıyorsunuz?

Bütün bunlarla ilgili cevap bekliyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, orada ifade ettiğim gibi çok kapsamlı bir çalışmayı yürütüyoruz. Sayın Paylan, tabii, “Yüz binlerce insanın mağduriyeti var.” şeklinde ifade etti. Elbette orada üzücü hadiseler yaşandı, insanlar evsiz kaldı ve benzeri. İşte Hükümetimizin bütün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 89

çabası inanın bu mağduriyetleri gidermeye yönelik bir çaba. Biz Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak inanın şu günlerde faaliyetlerimizin en büyük yoğunluğunu bu alana ayırmış bulunmaktayız. Yani bunu samimiyetle ifade ediyorum. Orada her bir vilayette bürolar açtık. İl müdürlüklerimiz yoğun bir şekilde çalışıyor. İl müdürlüklerimizi takviye olarak diğer bölgelerden mühendisler, mimarlar takviyesinde bulunduk. Dolayısıyla o bölgedeki mağduriyetleri en hızlı bir şekilde giderebilmek için ve vatandaşlarımızın kalıcı konutlarına sahip olabilmesini sağlamaya yönelik yoğun bir çaba içindeyiz, bunu da samimiyetle yapıyoruz. Yani bütün fedakârlıklarla yapıyoruz. Eylem planları hazırladık. Tabii ki orada yapılan işler nedir? Esas itibarıyla dört vilayette yedi tane şu anda ilçede çalışmalar yürütülüyor. Bildiğiniz gibi Diyarbakır'da, Sur'da çalışmalar yürütülüyor. Şırnak'ta Şırnak Merkez, Silopi, Cizre, İdil'de çalışmalar yürütülüyor; Mardin'de, Nusaybin'de çalışmalar yürütülüyor ve Hakkâri'de de Yüksekova'da çalışmalar yürütülüyor. Ne yapılıyor burada? Öncelikle terör olaylarının sonlanmasıyla itibaren, sokağa çıkma yasağının kalkmasından itibaren orada bütün ekiplerimiz hasar tespit çalışmalarına giriyor. Bütün bu ilçelerimizde hasar tespit çalışmaları yapıldı. Ardından ne yapılıyor? Orada hasar tespit çalışmalarının tespitlerinden sonra işte enkazların kaldırılması ve benzeri çalışmalar yapılıyor. Bu arada tespitlerde tabii ağır hasarlı binalar, az hasarlı binalar ve benzeri gibi bunlar tespit ediliyor. Daha sonra orada tabii ki biz Bakanlık olarak rezerv yapı alanları tespit ediyoruz o vilayetlerde. Hem o yıkılan evlerin yerine yenilerini orada yeni imar planlarına göre yapmak üzere...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Yerinde...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Hemen hepsinde yerinde dönüşümler de var, ayrıca rezerv alanı dediğimiz alanlara ihtiyacımız var. Yani şimdi tabii ki Sur'daki çalışma apayrı bir çalışma. Bildiğiniz gibi orada tarihî bir doku var. Tamamen koruma amaçlı imar planına göre Sur yeniden inşa edilecek. Orada gerçekten çok yoğun bir çalışma yürütülüyor. Detay verebilirim ama sizin bu saatte vaktinizi almak istemem. Bir taraftan Sur'un içinde işte o tarihî dokuya uygun olarak tarihî Diyarbakır evleri inşa edilecek, sokak sağlıklaştırma çalışmaları bir taraftan projelendiriliyor; bir taraftan Fatih Paşa Camisi restorasyonu, diğer taraftan oradaki kilisenin restorasyonu gibi çalışmalar yürütülüyor. Diğer taraftan peyzaj alanında peyzaj projeleri yürütülüyor ve benzeri. Ama bir taraftan da o bölgedeki insanların mağduriyetini önlemeye yönelik olarak TOKİ'ye biz şu anda Diyarbakır'da iki bölgede 2.500 konutluk bir projeyi de başlatmış bulunmaktayız. Yaklaşık bin tanesini yıl başına kadar teslim alacağız ve şu anda orada kentsel dönüşüm ofislerimizi açtık. Orada vatandaşlarla hak sahipliği görüşmeleri sürdürülüyor. Vatandaşa teklifler sunuluyor: "Diyarbakır'daki TOKİ'nin yaptığı evlerden mi istersiniz yoksa Sur'un içindeki kendi yerinizdeki yerden mi istersiniz?" Farkını ödeyerek ve benzeri, on beş yıl vade yaparak...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Ben şeyi merak ediyorum. Yani Şırnak mesela siz taşınacak diye... Şırnak diye bir şehir artık yok dendi planlamaya göre. "Cizre il olacak" deniyor. "Hakkâri" dediniz, Yüksekova'da içinde mi dönüşüm yapıyorsunuz? Şırnak artık silindi mi, yıkılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Hakkâri Yüksekova'da yapıyoruz bu çalışmayı.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Biliyorum, biliyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Şırnak'ta hem Şırnak Merkez'de yapıyoruz hem de Cizre'de de yapıyoruz. Yani taşınıp taşınmaması tabii ki Hükümetimizin kararına bağlı.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Ama şimdi burada bir yasa görüşülecek, Şırnak kalkıyor.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) - İl merkezi değişiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Kalkıyor işte.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Tabii ki Sayın Bakanımız belki o konuda daha rahat konuşabilir, cevap verebilir ama kalksa da kalkmasa da, taşınsa da taşınmasa da biz gerek Şırnak Merkez'de gerekse de Cizre'de de bu çalışmaları yürütüyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Yani Şırnak Merkezi 60 bin kişiydi. Şu anda Şırnak eğer ilçeye dönüşürse 10 bin kişilik küçücük veya 5 bin kişilik küçücük bir ilçeye dönüşecek. Yani siz neye göre planlama yaptınız? Yani 60 bin kişiye göre mi planlama yaptınız, 5 bin kişiye göre mi planlama yaptınız?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Şu andaki mevcut mülkiyete göre yapıyoruz tabii, insanları mağdur etmemeye yönelik olarak.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Siz oraya mülkiyeti yaparsanız, eğer ki değişirse orada atıl bir yatırım yapmış olursunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Ama vatandaşın mağduriyeti var, mülkiyeti var, yıkılmış evleri var onları da...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Hayır, siyasi karar eğer ki Cizre'yi il yaparsa o vatandaş Cizre'de ev vermek daha avantajlı bir şey olur çünkü oradaki evi para etmeyecek. Şırnak zaten güvenlik açısından yapılmış bir şehirdi, şimdi güvenlik açısından yine kaldırılmak isteniyor. Oraya o kadar ev yaparsanız o evler atıl kalır.

BAŞKAN - Daha o maddelere gelmedik ki.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Ama bakın burada geçecek bu madde şimdi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Maddelerin çıkacağı anlamına mı geliyor?

BAŞKAN - Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Sonra, Silopi'yle ne planlıyorsunuz? Cizre'de içinde mi yapıyorsunuz, dışında rezerv alanlarda mı yapıyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 90

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Silopi'de rezerv alanımız var. TOKİ 236 konutluk ihalesini yaptı. Ayrıca tabii bizim belirlememize göre, tespitlerimize göre Silopi'de 750 civarında bir konuta ihtiyacımız var. Orada da rezerv alan belirledik.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Nusaybin...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Silopi'yi ifade ediyorum. TOKİ bir taraftan 236 konut ihalesi yaptı ama bu yetmeyecek. Bir taraftan Silopi içinde boşaltılan alanlarda da biz konut yapacağız.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Yerinde...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN -Yerinde konut yapacağız. Ama ihtiyaç olursa da yine TOKİ veya Bakanlığımız aracılığıyla bu ihtiyaç duyulan 750 tane konut da yapılacaktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Nusaybin...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Bütün bunlar planlanıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Nusaybin yerinde mi dönüşecek, başka bir rezerv alanda mı yapılıyor?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN - Nusaybin'de mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) - Nusaybin.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN -Nusaybin'de tabii bildiğim kadarıyla daha iki mahallede, iki bölgede tespitler tamamlandı. Çünkü orada hâlâ daha sokağa çıkma yasağı var belli bölgelerde güvenlik açısından. O açıdan güvenlik açısından durum normalleşir normalleşmez diğer bölgelerdeki hasar tespitleri de hemen derhâl yapılıyor. Ama iki bölgede yapıldı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Garo Paylan, bu madde üzerinde kimsenin konuşmamasıyla ilgili sitem etti. Evet haklı ama tabii ki acımızın büyük olmasından kaynaklanıyor.

Şimdi bölgede yaşanan olaylar, yerinden yurdundan edilen insanlar, yaklaşık olarak 400 bine yakın insanın bulundukları yerlerden göç etmek mecburiyetinde kaldığını görüyoruz, işitiyoruz. Yine orada görev yapan polisimizin, askerimizin şehit olması, vatandaşlarımızın yaşam alanlarını terk etmiş olması tabii ki hepimizi çok üzüyor. Şimdi devlet tabii ki o bölgede yeni yatırımlar yapacaktır ama bu yatırımları yaparken oradaki yaşayan insanların bulundukları büyük hatıralarının, anılarının olduğu yerlerde mağdur etmeden yapması gerekiyor.

Diyarbakır'da mı, Sur'da mı tam hatırlamıyorum ama bir televizyon programında izlemiştim. Orada enkazları toparlarken, evleri yıkarken yaşlı insanların bir daha elde edemeyecekleri kendilerinden önceki kuşaklarından kalma fotoğrafları bulamamalarının gözyaşlarını izlemek bizleri gerçekten çok üzdü. Yani oralarda bu düzenlemeleri yaparken insanların hatıralarını, geçmişten kalan anılarını da yok etmemek gerekir. İnsanların geçmişten kalan bu fotoğraflarını ve birtakım anılarını, eşyalarını tahrip ederek, yok ederek oralarda yeni iskân alanları yaratmanın kimseye bir faydası yok. Kuşkusuz en kısa zamanda oradaki yaraların sarılması gerekiyor, devletin elini uzatması gerekiyor ama bunları yaparken de orada yeni tahribatlara izin vermemek lazım. Bu yeni süreçte ivedilikle oradaki yaraların sarılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Bakan değişti ben cevap alamadım.

BAŞKAN – Bakan yardımcımız cevapladı diye sorunuz ama...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, cevaplamadı. Şu on beş günle ilgili itirazımı söyledim. On beş güne...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Arkadaşımız söylesin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakana da soruyorum yani gerçekten, orada yaşamayan, büyük çoğunluğu göç etmiş insanların... Orada, bakın, adliye binası bile yok, gidemiyor gelemiyor, yollar kapalı. “On beş gün içinde itiraz etmezsen hakkın bitti.” diyorsunuz yani olacak iş mi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Yok yok, “bitti” diye bir şey yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama öyle yazıyor, “On beş gün içerisinde dava açın.” diyor. “On beş gün dava açma süresi var.” diyor. Yani bir de “İlgililerin muvafakati aranmaksızın” diyor. Yani bunların hepsi kısıtlayıcı şeyler ve orada olmayan, pek çoğu başka şehirlere göç etmiş insanlardan bahsediyoruz.

BAŞKAN – Evet, alalım açıklamayı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE – Dava süreleriyle ilgili mevcut mevzuatımızda zaten İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/a maddesinde, süreler ivedi yargılama olarak kentsel dönüşüm afet riski altındaki dönüşüm projeleri kapsamında zaten var. Orada tek eklediğimiz şey, idari yargıda yani plan ve parselasyon davalarında otuz gün olan süre on beş güne düşmüştür. Bunun dışında vatandaşın mülkiyet hakkıyla ilgili hiçbir dava süresine dokunmuş değiliz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İlk etapta zaten olmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 91

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE – Bununla ilgili yani elbette kamulaştırma mevzuatını ve şu anki kentsel dönüşüm mevzuatımızın uzlaşmaya davet, uzlaşmadığı takdirde kamulaştırmayla ilgili bedel tespiti ve tescil davalarıyla ilgili süreler zaten şu an yasal mevzuat neyse onu uyguluyoruz efendim. Burada bir sorunuz yok. Bedelle ilgili...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama on beş gün...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE – O sadece efendim planda iptal davaları ve parselasyon işlemleriyle ilgili, idari işleme karşı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Tamamen plan ve parselasyonla ilgili.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ VELİ BÖKE – Başka bir değişiklik yok efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hak kayıpları olabilir, mağduriyetler olabilir, insanlar gelemeyebilir, bakamaz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET CEYLAN – Ama her zaman hukuk yolu açık orada.

BAŞKAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

54'üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 54- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"4857 sayılı Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ve ek 9 uncu maddenin birinci fıkrasına tabi olarak çalışanlardan ay içerisinde otuz günden eksik prim ödeme gün sayısı bulunanlar, sigortalı çalışmama şartı hariç birinci fıkranın (10) numaralı bendinde yer verilen diğer şartları haiz olmaları kaydıyla otuz günden eksik günleri için genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır."

BAŞKAN – Sayın Bakan, SGK'nın önerisini açıklama...

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – SGK'dan arkadaşlarımız bilgi verecekler.

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle saygılarımı sunuyorum.

54'üncü maddeyle 5510 sayılı Kanun'un "Tanımlar" maddesi olan 3'üncü maddeye bir fıkra ekleniyor ve "bakmakla yükümlülük" tanımına yeni bir tanım getiriliyor. Şu ana kadar yapılan kısmi süreli iş sözleşmelerinde çalışan günlerde eksik kalan günlerin GSS açısından tamamlanması gerekiyordu. Yani bir kişi iş yerinde beş gün kısmi süreli iş sözleşmesiyle çalıştığında geri kalan yirmi beş günü GSS primleri açısından gelir testine giderek gelir durumlarının belirlenmesini müteakip bu primleri ödemesi gerekiyordu. Özellikle öğrenciler gibi part-time çalışan kesimler bu anlamda bir mağduriyet yaşıyordu. Yaptığımız düzenlemeyle eğer kısmi çalışan kişinin bakmakla yükümlüsü bir yakını varsa yani annesi, babası, eşi veya çocuğu gibi bir yakını varsa artık kalan günlerinde bu GSS tanımlamasını yapmasına gerek kalmayacak, böylece özellikle bu nedenlerden dolayı kayıt dışında çalışmayı tercih eden bu kesimi kayıt içine almayı, bu düzenlemeye almak istiyoruz. Düzenlemenin gereği budur.

Arz ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Nasıl maliyet bekliyorsunuz?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Bununla ilgili olarak yaklaşık 300 bin civarında bize bildirilen kısmi istihdam kapsamında çalışan var. Yaklaşık üçte 1'inin bakmakla yükümlüsü var. Buradaki gün sayıları çok oynak olduğu için bir maliyet çalışması olamıyor ama üçte 1'inin yaklaşık olarak bu kapsamda bakmakla yükümlüsünün üzerinden bu sağlık hizmetlerini almaya devam edeceğini söyleyebiliriz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, ne olur kabaca?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Yani maliyet olarak -dediğim gibi- çalışma gün sayıları çok değişken olduğu için kısmi sürelielerde herhangi bir...

ERHAN USTA (Samsun) – Ortalama bir süre alabilirsiniz yani kısmi çalışmaların ortalaması yok mu?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Yani yaklaşık şöyle diyebiliriz: Prim geliri olarak bizim hem puantaj usulü hem kısmi süreli çalışanlar bir de ev hizmetlerinde çalışanlarla ilgili olarak, prim etkisi olarak yaklaşık 90 milyon civarında bir maliyet hesaplandı ama bu tamamen çok değişken bir rakamdır. Kısmi süreli ve puantaj usullerini, özellikle belli saatler üzerinden çalışılıp da bildirilen kişilerin saatleri...

BAŞKAN – Tavan 90 milyon o zaman yani.

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Evet.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, konuyla ilgili Türkiye İşveren Sendikası Konfederasyonu, TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ'in temsilcileri var, muhatap olarak onlar bu konuda ne derler, onları da dinledim, ona göre bu konudaki düşüncelerimizi söyleyelim. Konuşmak isteyen arkadaşlar varsa...

BAŞKAN – Açıklama yapmak isteyen arkadaş var mı? Yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olumlu mu?

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Olumlu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olumlu buluyorsunuz.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 92

MADDE 55- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"j) İsteğe bağlı sigortalılar hariç bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Sigortalıların bu prim indiriminden yararlanabilmeleri için primlerin Hazinece karşılanmayan kısmının yasal süresi içinde ödenmesi, Kuruma kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını taksitlendiren veya yapılandıran sigortalılar bu taksitlendirme veya yapılandırma işlemleri devam ettiği sürece bu bent hükmünden yararlandırılır. Borçlanma ve ihya kapsamındaki primlerden dolayı bu indirimden yararlanılmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz."

BAŞKAN – 55'inci madde üzerinde bilgi alabilir miyiz? Gene SGK maddesi.

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Sayın Başkanım, 55'inci maddeyle 5510 Sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışanlara prim oranlarında beş puanlık bir indirim öngören, teşvik öngören maddedir. Malumunuz, işverenlerimize uyguladığımız 5510 sayılı Kanun'la getirilen beş puanlık prim teşviki, bu kapsamda 4/B'li dediğimiz yani BAĞ-KUR kapsamında çalışan sigortalılarımıza da getirilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle beraber yüzde 34,5 olan prim oranı yüzde 29,5'a düşmektedir; böylece, sigortalılarımıza, BAĞ-KUR'lularımıza asgari ücret üzerinden hesapladığımızda 82,35 kuruşluk bir indirim sağlanmış olacak olup, 568 lira yerine 485 lira prim ödeme hakkına kavuşmuş olacaklardır.

MUSA ÇAM (İzmir) – BAĞ-KUR'lular değil mi?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – BAĞ-KUR'lular evet.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Lira değil mi?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Yani, 485 lira 87 kuruş.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – “82,35 kuruş” dediniz de...

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Pardon, 82 lira 35 kuruş.

MUSA ÇAM (İzmir) – 568 lira, ne kadar?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – 568 lira 22 kuruş şu anda ödedikleri prim asgari ücretten. Yüzde 5 indirimini yaptığımız takdirde ödeyeceği tutar 485 lira 87 kuruşa iniyor, hemen hemen yılda bin liraya yakın BAĞ-KUR'lunun bu anlamda bir kazancı oluyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Uygundur.

ERHAN USTA (Samsun) – Kaç kişi var bu kapsamda?

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Bu kapsamda bizim şu anda kanunun ifadesiyle isteğe bağlı sigortalılar hariç onlar da o kapsamda gibi değerlendiriliyor ama yaklaşık olarak 2 milyon 683 bin kişi BAĞ-KUR kapsamında yararlanacak kişi sayısı. Ama buradaki şartımız tabii ki şu, işverenlere de uyguladığımız şartlardan bir tanesi, primlerini zamanında ödeyecek, herhangi bir prime ilişkin borcu olmayacak. Şu anda bizim BAĞ-KUR'da tahakkuk tahsilat oranlarımıza göre bunun şu an için tabii bu yüzde 50'sinin yararlanacağını öngörüyoruz ama bu teşvikle beraber primlerini düzenli ödeyen BAĞ-KUR'luların sayısının artacağını ümit ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Biliyorsunuz, işverenlere bu yönde bir indirim, 5 puan indirim düzenlemesi çok önceden yapıldı teşvik olarak. Kapsadığı BAĞ-KUR'lu dediklerimiz de esnafımız, çiftçimiz ve muhtarlarımız. Ben şunu soracağım: Yapılandırma kapsamına giren borçları borç sayacak mısınız? O konuda burada bir açıklık yok.

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Hayır, biz “Borç yoktur.” uygulamasında genel itibarıyla gelip bizimle uzlaşmışsa, taksitlendirme yapmışsa ya da yapılandırma yapmışsa bunları “Borcu yoktur.” gibi kabul edip teşviklerden yararlandıracağız.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tamam, olumlu bir düzenleme.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yalnız şunu söyleyeceğim Sayın Başkanım, norm standart birliği açısından yine bir başka düzenleme daha yapılması gerekiyor. İşverenlere -biliyorsunuz- bu asgari ücret artışından dolayı bir düzenleme yapıldı, 100 lira destek veriliyor. Yani, BAĞ-KUR'lulara niye vermiyorsunuz bu desteği? BAĞ-KUR'luların prim yükü hakikaten çok yüksek oranda arttı bu yıl. Aynı 100 lirayı BAĞ-KUR'lu esnafımıza, çiftçimize, muhtarımıza da vermek gerekir; en azından adalet bunu gerektirir, eşitlik bunu gerektirir. Sigortalıların arasında norm standart birliği açısından bu gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben söz istemedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 93

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Bu düzenleme için, ben, Bakanlığımıza ve Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyelerine teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Sağ olun, eksik olmayın.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

56'ncı madde üzerinde görüşme açacağız.

MADDE 56- 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamına girenler hariç olmak üzere; 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ile ek 9 uncu maddenin birinci fıkrasına tabi olanlardan ay içerisinde yirmi gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması zorunludur."

BAŞKAN – Sayın Bakan, gene SGK'nın bir maddesi.

Bir açıklama yapın.

SGK SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET AÇIKGÖZ – Sayın Başkanım, 54'üncü maddede 5510 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesine eklenen fıkra ile yine bağlantılı bir konu 56'ncı maddedeki düzenleme.

Biraz önce ifade ettiğim üzere, kısmi süreli çalışanlar yani ayda otuz günün altında çalışanların bakmakla yükümlüsü birisi varsa geri kalan günlerini sağlık primlerini almadan onun üzerinden sağlık hizmetlerini alacağını ifade etmiştik 54'üncü maddeyle yapılan düzenlemede.

Peki, bakmakla yükümlüsü yoksa yani kısmi süreli çalışan bir kişi yoksa zaten şu andaki düzenlemede de kalan günlerini bunlar tamamlamak zorundaydı. Burada objektif bir kriter getirilerek yirmi gün ve altında bir çalışma söz konusuysa geri kalan günlerini GSS primlerini ödemek açısından gelir testine gidip belli olacak gelir kriterine göre ödeyecekleri primlerle tamamlamak zorundalar. Fakat yirmi bir gün ve üzerinde bir çalışma söz konusuysa herhangi bir tamamlama söz konusu olmadan sağlık hizmetlerine doğrudan erişebilecek.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

57'nci maddede bu özel kreş ve gündüz bakımevlerine gelir vergisi istisnası getirmiştir. Bu da kurumlar vergisi istisnasını düzenleyen bir madde.

MADDE 57- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendine "özel okulları" ibaresinden sonra gelmek üzere ", özel kreş ve gündüz bakımevleri" ibaresi ve aynı bendin parantez içi hükmüne "okulların" ibaresinden sonra gelmek üzere ", kreş ve gündüz bakımevlerinin" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN - Söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederiz. Burada kalalım.

BAŞKAN – Sadece SGK'nın 2 maddesi var, 63 ve 64'üncü maddeler. Bir de tekriri müzakerelerimiz var, teknik düzeltme.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onları yarın yapalım, tekriri müzakereler yarın artık.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Onları yarın yapalım artık Allah aşkına.

BAŞKAN – Hayır, hayır, "tekriri müzakere" dediğiniz şey şu canım, bir dakika anlatayım: "Üzerinde anlaştığımız şekilde düzenleme yapılsın." dediğimiz ve düzenleme... Onları yarına bırakıyorum. Sadece SGK 63'üncü madde ile 64'ü yapalım.

Sayın Bakan, 63'le ilgili bir bilgi alalım.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT İŞLERİ DAİRE BAŞKANI İSMAİL GÜLTEKİN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; buradaki düzenlemeyle "küçük esnaf" dediğimiz 50'den az, az tehlikeli sınıftaki iş yerleri ile kamu kurumlarında 1/7/2016 tarihinde yürürlüğe girecek olan iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirme zorunluluğunu bir yıl daha erteliyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz vereceğim.

Sayın Kalaycı'da önce, sonra sizde söz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben bir konuyu soracağım arkadaşlarımıza. Bu beşinci yıla tekabül edecek, değil mi? Düzenleme yapılmasından beri beş yıl uzatmış olacağız, kabaca beş yıl uzatmış olacağız.

Şimdi, bu süreçte bu düzenleme yapıldı diye iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi çalıştırmaya başlayanlar, onlar açısından bir haksızlık olmayacak mı? Şimdi, tekrar, onların belki de bu nasıl olsa sonra bir daha ertelenir, bir daha ertelenir mantığıyla işsiz kalmalarına neden olmayacak mı? Acaba 10 işçinin altında olan yerleri uzatsak, belki onlarda büyük sıkıntı var çünkü onlara önemli bir yük getirir. O yönde bir düzenleme yapmak daha doğru olmaz mı?

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 94

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT İŞLERİ DAİRE BAŞKANI İSMAİL GÜLTEKİN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; öncelikle 2014'tü bunlar. Zaten 2012 yılında çıktığında kanun 2014 yılı, o 2016'ya ertelendi 6495'le. Şimdi, yalnız, bu yıl esnaf kesimi daha çok bunu... 1 milyon 20 bin iş yerinden bahsediyoruz efendim. Neredeyse toplam iş yerinin çok büyük bir oranı bu iş yerleri. Bunların geneli de emek yoğun iş yeri.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Küçük esnafı yine uzatalım, ona bir şey demiyorum.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT İŞLERİ DAİRE BAŞKANI İSMAİL GÜLTEKİN – Ama 50'nin altı zaten Sayın Vekilim, bunlar 50'nin altı. Çok büyük, 1 milyon 740 şu son rakamla ama 1 milyon 20 bin iş yerinden bahsediyoruz. Bunlar genelde emek yoğun iş yerleri.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Toplam kaç kişi çalışıyor burada?

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT İŞLERİ DAİRE BAŞKANI İSMAİL GÜLTEKİN – 4 milyon 200 bin efendim.

Özür dilerim ama Sayın Başkanım, bize intikal eden yani uygulamada intikal eden sorun şu: Bu yıl biliyorsunuz ki işçilik maliyetlerinin biraz arttığını söylüyor esnaf yani asgari ücretin artmasıyla birlikte belki bu, ötelmeyi biraz daha tetikledi açıkçası. Yani biz Bakanlık olarak şey edemedik yani “hayır” diyebilecek durumda değiliz küçük esnaf için.

BAŞKAN – Peki.

Teşekkür ederim.

Bir de, Sayın Paylan, sivil toplum örgütü olarak söz talebi var, isterseniz önce onu bir alalım, ondan sonra size söz vereyim.

TİSK BAŞKANLIK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında, tabii, Bakanlık, geç de olsa bir şeyin farkına vardı. Az tehlikeli iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi uygulamasının olmayacağı görünüyor. Zaman içerisinde, önümüzdeki yıl bunu tekrar uzatacağız. “Neden?” diyeceksiniz. Zaten iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi sayısı yetersiz. Bu kapsamda olan iş yerleri hangileri? Öncelikle kamu. Kamu kendisini her şekilde kenara alıyor. Bununla birlikte de 50'nin altında işçi çalıştıran az tehlikeli iş yerleri. Bu tür iş yerleri nereleri? Bürolar, bankalar gibi iş yerleri ve bunlarda zaten risk değerlendirmesi yapılıyor yani olası riskler zaten biliniyor. Bunun yanı sıra bunlara bir de her ay iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi çalıştırma zorunluluğu getiriyoruz. Bunlara apartman kapıcılıkları dâhil olduğunu düşünürsek çok ciddi bir yük geliyor. Bakanlık, bu mevcut uzman ve iş yeri hekiminin yetersizliğini gördüğü için bunu erteletiyor. Seneye yine aynı sıkıntıyı yaşayacağız.

Bizim önerimiz: Az tehlikeli olan yani sadece risk değerlendirilmesi yapmakla sorunun çözümleneceği bu tür iş yerlerinde uzman ve iş yeri hekimi çalıştırılma yükümlülüğünün tamamen kaldırılması yoksa önümüzdeki yıl, 2017 geldiğinde, Başkanım, tekrar bu, Medisin önüne gelecek diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Önemli bir öneri.

BAŞKAN - Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tam aslında aynı şeyi söyleyecektim. Bu işin ciddiyetini tamamen kaybediyoruz bu şekilde ve...

Dinlemiyorlar.

BAŞKAN – Ben dinliyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama ben oraya konuşuyorum.

BAŞKAN – Siz bize konuşuyorsunuz Sayın Paylan,

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olur mu yani?

BAŞKAN - Komisyona.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, Komisyona konuşuyoruz da...

Sayın Bakan, biliyorsunuz ki bu, gelecek sene de aynı şekilde ertelenir bu şekilde çünkü ciddiyeti kalmamış durumda. Bunu gerçekten doğru düzgün bir düzenlemeyle... Şu öneri makul: Yani az riskli olan iş yerlerini vareste tutarak bir düzenleme getirseniz ve kesinlikle bir tarih konulsa, hani ertelenmeyecek bir tarih. El birliğiyle bunu geçirelim. Zaten memlekette doktor az, bilmem ne az yani ona göre Sağlık Bakanlığından, diğer bakanlıklardan görüş alarak doğru düzgün ama mutlaka uygulanacak bir tarihte bunu geçirelim derim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Türkiye, iş kazalarında, iş cinayetlerinde dünya 6'ncısı, Avrupa'da da 1'inci arkadaşlar. Her gün ama her gün büyük kazalara neden olunuyor ve bu kazalarda işçi kardeşlerimiz hayatlarını kaybediyor. Şu anda, ilk sekiz ayda hayatını kaybeden insan sayısı, işçi sayısı, resmî istatistiklere yansıyan sayı yaklaşık 800 civarında. Her yıl kayıtlara geçen, iş kazalarında hayatını kaybeden ortalama işçi sayısı 1.200 civarında yani on dört yıllık AKP Hükûmeti döneminde yaklaşık olarak 15 bin civarında arkadaşlar. Bu, çok yüksek bir rakam. Bununla ilgili birtakım önlemlerin ve birtakım tedbirlerin alınması gerekiyor.

Şimdi, “Birtakım önlemler, tedbirler alınıyor ama efendim, sosyal güvenlik uzmanı yok, yeteri kadar hekim yok.” diyerek bunları biz hep erteliyoruz. Evet, eski bir sendikacı olarak, bir işçi olarak ben de buradan bir sıkıntı çekildiğini görüyorum, tanık oluyoruz yani sosyal güvenlik uzmanı, iş yeri hekimiyle ilgili birtakım sıkıntılar yaşandığını görüyoruz, tamam, doğru ama hep bunları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 95

gerekçe yaparak eğer biz bu önlemleri almaz isek, bu tedbirleri almaz isek gerçekten Türkiye'deki iş kazaları ve iş cinayetleri her geçen gün artacaktır. Bizim buna köklü bir çözüm bulmamız gerekli. Bu sadece iktidar partisi veya muhalefet partisi milletvekillerinin işi değil, toplum olarak buna ciddi anlamda bir kafa yormamız gerekiyor, iş cinayetlerini, iş kazalarını önlememiz gerekiyor arkadaşlar. Yani düşünebiliyor musunuz ki on dört yıllık AKP hükümetlerinde 15 binin üzerinde resmî istatistiklere yansıyan rakam bunlar. Yani sanki bir savaş hâlindeyiz arkadaşlar, trafik kazaları öyle, iş kazaları böyle arkadaşlar. Bizim buna toplu bir çözüm bulmamız gerekiyor ve önlem almamız gerekiyor.

Şimdi bir yıl ertelenecek ama bir yıl sonra tekrar dönüp dolaşıp aynı yere gelecekseniz ve tekrar bir yıl daha ertelenecekse bu doğru değildir arkadaşlar. Göreceksiniz, önümüzdeki yıl, bugünlere geldiğimizde, istatistiklere baktığımızda, iş cinayetlerinin, iş kazalarının arttığını göreceğiz. Erteleyerek çözüm bulamayız. Evet, sıkıntının büyük olduğunu görüyoruz, iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve hekimi bulmakta zorluk çekildiğini biliyoruz. Ama, sonuç olarak, devlet olarak bizim buna bir çözüm bulmamız gerekiyor ve iş yerlerinde çalışan insanların hayatlarını kaybetmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir görüş daha alacağız.

Buyurun.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Şimdi, 6331 sayılı Yasa 2012 yılında çıktığı zaman, gerekli adaptasyonun, uyumun sağlanması için bir geçiş süresi düzenlenmişti. Aslında bizim beklentimiz, özel sektör işverenlerinin ve kamunun, bu geçiş sürecinde -onun için bir dört yıllık bir geçiş süresi tanındı- gerekli eksiklikleri tamamlayarak gerekli önlemlerin alınmasıydı. Çünkü ilk defa iş sağlığı ve güvenliği tek bir kanunla düzenleniyordu ve burada işçi, işveren olarak sosyal tarafların bir mutabakatıyla bu noktaya gelindi.

İş kazalarına baktığımız zaman, ağırlıklı olarak aslında iş kazaları KOBİ dediğimiz küçük ve orta ölçekli işletmelerde kaynaklanıyor ve maalesef burada ölüm olmadığı takdirde bunların resmî kayıtlara intikali de söz konusu olmuyor. Aslında iş sağlığı güvenliği açısından en fazla sıkıntı çekilen hedef kitlemiz burada çalışanlar. Bunun, evet, katılıyorum, özellikle bu yıla ait olmak üzere asgari ücretteki nispi artıştan dolayı, çok büyük bir artış değil ama, öncesine göre yüksek oranlı bir artıştan dolayı bir maliyet söz konusu oldu. Bunun da üstüne gelmesiyle bir de gerçekten bu konuda ciddi bir eleman eksikliği var. Ama zaten çalıştırma zorunluluğu yok, çalıştırmadığı takdirde...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hizmet satın alıyor.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – ...hizmet satın alıyor, piyasadan alıyor. Yani özel kesim açısından bir görevlendirme, bir hizmet satın alma olayı var. Bunun, evet, bir yıl daha ertelenmesi bugünkü şartlarda makul bir düzenleme gibi gözüküyor ama bunun daha da uzatılması veya bunun alışkanlık, belli bir beklenti içine girilmesi aslında en mağdur olan kesimin iş sağlığı güvenliği önlemleri dışında tutulmasına yol açarken en fazla iş kazası da burada oluyor. Bu yönüyle aslında belki bir yıl ertelenmesi uygun görülebilir ama bunun artık daha fazla uzatılmadan, böyle bir beklenti içine sokulmadan yasanın ilgili maddesinin buralarda da geçerli olmasının sağlanmasını olumlu olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir açıklama daha var gene sivil toplum olarak.

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkanım, bizim 1 milyon 740 bin küçük işletmemiz var Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun çatısı altında. Bunların büyük bir bölümü az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerine ait. Biz esnaf ve sanatkarlar olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun getirdiği gerekleri yerine getirmekte küçük işletmeler yönünden çok büyük sıkıntı çekiyoruz. Aslında bu ertelemeye biz de uygun diyoruz ama asıl olan, ben TİSK'in teklifini de destekliyorum, az tehlikeli iş yerlerinin iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri kapsamından çıkarılması en uygun çözüm olacaktır. Aksi hâlde gelecek sene yine aynı konu karşımıza gelecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben bu konu gündemdeyken, “Ertelemeler ve buna karşı ne sonuca varıyoruz?” diye sorgulandığında ve “küçük ve orta boy işletmeler” dendiğinde şöyle bir şey sormak istiyorum: Biz organize sanayi bölgelerinin planlaması ve organize sanayi bölgelerinde üretimin entegrasyonunu da sağlayacak birtakım hedefler ortaya koymuştuk. Bu hedeflerin dâhilinde de bakıldığında orada da KOBİ dediğimiz veya 50'nin altında personel çalıştıran işletmeler var. “Bunun uygulamasını hep böyle ertelemek yerine, bu tür mesela organize sanayi bölgelerini de teşvik edecek, orada ortaklaşa bir çözüm formülü, yani hem iş güvenliği hem de iş yeri sağlığıyla ilgili bir düzenleme yapmayı düşünür müsünüz?” diye sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, buna sizin cevabınızı alalım.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 96

Burada da özellikle şunu ifade etmek istiyorum: İki farklı görüş. Bir tarafta elbette iş sağlığı ve güvenliği bizler açısından son derece önemli, bunun uygulanması gerektiği konusunda. Diğer taraftan da az riskli işletmelerde bunun uygulanmaması yönünde genel olarak iki farklı görüş aktarıldı. Şu anda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız özellikle iş saatleri itibarıyla, mesela sağlık personelinin, doktorun çalışma saati itibarıyla Batıdaki uygulamaları nelerdir, bizdeki uygulama nedir? Özellikle hekim açısından birçok Batı ülkesinin üzerinde bir zorunlu çalışma saati söz konusu. Bunların hepsi gözden geçiriliyor şu anda bir bütün olarak. Gerçekten sistemin çalışabileceği, iş sağlığı ve güvenliğini de ortadan kaldırmayan bir mekanizma üzerinde Bakanlığımız çalışıyor. Bundan sonraki süreçte de bir uzatma...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hangi bakanlık?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız çalışıyor.

Bundan sonraki süreçte de bir ilave, tekrar bir uzatma söz konusu olmayacak ama özellikle hekim, sağlık personeli açısından belki bir anlamda sürelerin bir miktar daha aşağı doğru çekilmesi söz konusu olabilecek. Bununla ilgili çalışmayı tamamlar tamamlamaz da sizlerin huzuruna getireceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son madde olarak 64' üncü madde üzerinde görüşme açıyorum.

MADDE 64- 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun geçici 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Mülga 2822 sayılı Kanunun 12 ncı maddesine göre Bakanlıkça yayımlanan 2009 Temmuz istatistiğinde kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde onunu üyesi bulunduran işçi sendikaları ile 2009 Temmuz istatistiği sonrasında 15/9/2012 tarihine kadar kurulmuş işçi sendikalarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapacakları yetki tespit başvuruları 41 inci maddede yer alan işyeri veya işletme çoğunluğu şartlarına göre sonuçlandırılır.”

BAŞKAN – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızdan bu konuda bir açıklama alalım.

Buyurun.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SENDİKA ÜYELİĞİ VE İSTATİSTİK DAİRE BAŞKANI HİCRET BOZOKLU – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; yüce heyetinize saygılar sunarım.

Yapılmak istenen değişiklikle, 2009 Temmuz iş kolları istatistiğinde iş kolu barajını geçen ve devam eden toplu sözleşmeleri bulunan ancak 6356 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra iş kolu barajını geçemeyen sendikalar ile 2009 Temmuz istatistiğinden sonra 15/09/2012 tarihine kadar yeni kurulmuş bulunan sendikalarımıza iki yıl süreyle iş kolu barajından muafiyet getirmek istiyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha önce konuşulmadı mı bu konuda? Bari o zaman kaldırıverelim yapamıyorsak.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SENDİKA ÜYELİĞİ VE İSTATİSTİK DAİRE BAŞKANI HİCRET BOZOKLU – Efendim, yasa çıkarken, 6356 sayılı Yasa'nın geçici 6' ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında bu sendikalarımıza bir muafiyet verilmişti. Daha sonra, 6645 sayılı Yasa'yla geçen yıl bir daha muafiyet verilmişti.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama verilirken söylemiştik gene “Bir senede yetişmez.” diye, onu da biz ekleyelim bilgi.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SENDİKA ÜYELİĞİ VE İSTATİSTİK DAİRE BAŞKANI HİCRET BOZOKLU – Sayın Vekilim, burada yapılmak istenen şu: 6356 sayılı Yasa çıkarken iş kolları 28' den 20' ye düşürüldü, bazı iş kollarında çalışan sayısında artış oldu, daha önce toplu sözleşme geleneği bulunan, devam eden toplu sözleşmeleri olan sendikalarımızı bu toplu sözleşme geleneğinden ayırmak istemiyoruz ama, tabii, bunu kalıcı hâle de getirmek istemiyoruz. Çünkü barajı geçemeyen 100' e yakın sendika var. Onlarla da bir haksız rekabet oluşturmak istemiyoruz ama toplu sözleşmesi bulunan işçileri de mağdur etmemek için bu defa da sosyal tarafların da mutabakatıyla böyle bir düzenleme uygun görüldü efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, iki yapılmı da seneye bir daha gelmesinler.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SENDİKA ÜYELİĞİ VE İSTATİSTİK DAİRE BAŞKANI HİCRET BOZOKLU – İki yıl süreyle efendim.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Siyasi partilerde nasıl yüzde 10 barajı gibi antidemokratik bir uygulama var ise sendikalarda da var. Tabii ki daha önceden yine orada da yüzde 10 barajı vardı, bu düzenlemeyle geçtiğimiz yılda bu 1'e düşürüldü. Ama bütün bunlara rağmen yine Türkiye'de sendikalaşma oranı yüzde 5 civarında, ne yazık ki yüzde 5 civarında. Her ne kadar rakamlar yüzde 10 gözüksün bile reel olarak toplu sözleşme yapan işçi sayısı, Türkiye'de TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ'in toplam toplu sözleşme yapan işçi sayısı reel olarak 700 bin civarındadır, belki bunun altında bile ve bunun önemli bölümü de kamuda olan işçiler, yani ne yazık ki Türkiye'de böyle bir gerçek var. Bu da işte bu yüzde 10 barajı, yüzde 1 barajı nedeniyle hâlâ devam ediyor. Şimdi, sendikalar baraj altında kalmasınlar diye ister istemez bir yıl daha uzatılıyor, iki yıl daha uzatılıyor. Bunun köklü çözümü için sıfır baraj olması gerekiyor ve işçilerin kendi özgür iradeleriyle daha rahat sendikalı olmaları gerekiyor, kayıt altına girmeleri gerekiyor ama ne yazık ki Türkiye'de sendikalı olmaya bir öcü gibi bakıyor kimi işverenlerimiz; entegre firmalarda, oturmuş şirketlerde böyle bir korku, böyle bir tehlike yok ama onun altındaki firmalarda ne yazık ki “sendika” deyince öcü gibi korkuyor herkes. Yoksa işçilerle tek tek muhatap olmak yerine bir kurumla, tüzel kişiliği olan bir kurumla muhatap olmak bana göre en doğru şeydir. Türkiye'de de örgütlülüğü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :11/08/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 97

savunmak gerekiyor, örgütlü bir toplumu yaratmak gerekiyor ki 15 Temmuzlara karşı çıkılabilsin. Örgütlü olmadığı takdirde ne yazık ki 15 Temmuzlara karşı çıkmak daha sınırlı oluyor. O nedenle yerinde bir uzatmadır ama köklü bir çözüm değildir. Bununla ilgili de sendikalarımızın bir araya gelerek köklü bir çözüm bulması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Değerli arkadaşlar, buradaki “...bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapacakları...” bu yanlış anlamaya sebep olabileceği için bir redaksiyon yetkisi istiyoruz.

Bu maddenin yerine bu fıkrayı değiştiren kanun olarak redaksiyon yetkisiyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 12 Ağustos Cuma günü saat 11.00’de buluşmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.22

